

CENTER ZA KULTURO MLADIH
Višarjeva cesta 11, 1000 Ljubljana, tel.: (01) 23 48 200, faks: (01) 23 48 220
www.pionirski-dom.si, e-pošta: tajnistvo@pionirski-dom.si

LETNO POROČILO ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2017

Foto: arhiv Pionirskega doma

Letno poročilo so pripravili:

Viktorija Potočnik, direktorica

Bjanka Kršmanc, pomočnica direktorice

Majda Mandelj, glavna računovodkinja

Vesna Tripkovič, vodja oddelka za kulturo s sodelavkami in sodelavci

Karmen Feher Malačič, vodja oddelka za tuje jezike in kulture s sodelavkami in sodelavci

Kazalo vsebine

UVOD.....	5
1 FINANČNI KAZALCI.....	7
1.1 FIZIČNI KAZALCI.....	7
1.2 FINANČNI KAZALCI	8
1.3 OPISNI KAZALCI.....	8
1.4 ČLOVEŠKI VIRI.....	9
VSEBINSKO POROČILO	13
UVOD.....	13
KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI	14
1 UPRIZORITVENA UMETNOST.....	14
1.1 GLEDALIŠČE	14
1.2 PLES	16
1.3 CIRKUS IN KLOVNADA	17
1.4 OTROŠKE GLEDALIŠKE MATINEJE.....	19
1.5 S PRAVLJICO OKROG SVETA.....	20
1.6 DO KONCA!	21
1.7 OTROŠKI KABARET LENA IN LENART	23
2 LIKOVNA UMETNOST.....	24
2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO	24
2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE	25
2.3 SLIKARSKE DELAVNICE.....	27
2.4 GRAFIČNE DELAVNICE ZA ODRASLE.....	28
2.5 MALA ŠOLA MODE.....	28
2.6 ŠTUDIJSKO RISANJE ALI PRIPRAVA NA SPREJEMNI IZPIT	29
2.7 RAZSTAVA OTROK ART CENTRA.....	31
3 GLASBENA UMETNOST.....	31
3.1 GLASBENE URICE 1	31
3.2 GLASBENE URICE 2	32
3.3 GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 1	33
3.4 GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 2	34
3.5 UČENJE PETJA	35
3.6 UČENJE BAS KITARE	37
3.7 UČENJE KLAVIRJA	38
3.8 UČENJE KITARE	39
3.9 UČENJE BOBNOV	41
3.10 UČENJE SAKSOFONA	42
3.11 UČENJE VIOLINE	43
3.12 FESTIVALNICE	44
3.13 ROCK AKADEMIJA	45
4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO.....	46
4.1 FILM	46

4.2	ČRKARIJA (od meseca januarja do junija).....	49
4.3	ČRKARIJA (od meseca septembra do decembra).....	50
4.4	MLADI RAZISKOVALCI.....	52
4.5	ČAJANKA PRI MUCI.....	53
4.6	ANIMIRANI FILM (projekt).....	54
4.7	ANIMIRANI FILM.....	55
4.8	ARHITEKTURNO POTEPANJE.....	56
4.9	IZOBRAŽEVANJA KULTURNIH KOORDINATORJEV.....	57
4.10	SODELOVANJA PIONIRKEGA DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH IZVEN ZAVODA.....	59
5	FESTIVALI.....	61
5.1	10. FESTIVAL HOKUS POKUS (od 15. do 17. marca 2017).....	61
5.2	MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE ZOOM.11 (od 23. do 25. marca 2017).....	62
5.3	15. OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ (od 28. marca do 7. aprila 2017)	65
5.4	10. GLASBENI FESTIVAL (19. april 2017).....	69
5.5	BODI PISATELJ – 3. LITERARNI NATEČAJ ZA OSNOVNOŠOLCE (20. april 2017).....	71
5.6	BODI PISATELJ - 3. LITERARNI NATEČAJ ZA OSNOVNOŠOLCE IN SREDNJEŠOLCE V TUJEM JEZIKU (ANGLEŠČINA, NEMŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA) – 20. 4. 2017.....	73
5.7	LIK FEST – LIKOVNI FESTIVAL ART CENTRA (25. 5. 2017, od septembra dalje)	75
5.8	PIONIRSKI IMPRO FEST.....	78
6	KULTURNI DNEVI.....	80
6.1	MOZAIK.....	80
7.	POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH.....	81
	PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR.....	85
	CELOLETNI PROGRAMI.....	85
	CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV (ANGLEŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA, ŠPANŠČINA, NEMŠČINA, RUŠČINA, JAPONŠČINA, KITAJŠČINA).....	85
	KRAJŠI PROGRAMI IN PROJEKTI.....	109
6.2	MEDNARODNI IZPITI.....	109
6.3	ZAKLJUČNA PRIREDITEV.....	109
6.4	SODELOVANJE S TUJIMI INŠTITUTI IN IZPITNIMI CENTRI – BRITISH COUNCIL, GOETHE INSTITUT, INSTITUTO CERVANTES, FRANCOŠKI INŠTITUT CHARLES NODIER.....	110
6.5	PRIPRAVA NA MATURO.....	111
6.6	PRIPRAVA MATERIALA ZA REVIJO PIL (MLADINSKA KNJIGA).....	111
	RAČUNOVODSKO POROČILO	116

A POSLOVNO POROČILO

UVOD

Poslovno poročilo temelji na sledečih zakonih in podzakonskih aktih:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – ZUJIK (Uradni list št. 96/02, 123/06, 7/07, 53/07, 65/07, 56/08)
- Zakon o zavodih (Uradni list št. 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 31/00, 36/00, 127/06)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Pionirski dom – Center za kulturo mladih (Uradni list št. 100/07 in 105/08)
- Zakon o javnih financah (Uradni list št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 110/02, 127/06, 14/07, 64/08, 109/08, 49/09)
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Uradni list RS št. 40 in 105/12)

Izhodišče za pripravo poslovnega poročila predstavljajo dolgoročni in srednjeročni cilji strategije razvoja kulture v Republiki Sloveniji, Mestni občini Ljubljana ter Strategija razvoja Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih.

Bistveni poudarki iz ciljev zavoda:

1. Zavod je v javnem interesu, izvaja javno službo na področju izvajanja programov kulturne vzgoje kot vzgoje za ustvarjalnost otrok in mladine.
2. Opravlja naloge osrednje inštitucije na področju kulturne vzgoje v Mestni občini Ljubljana in sodeluje s številnimi kulturnimi inštitucijami in nevladnimi organizacijami.
3. Izvaja programe kulturne vzgoje in vzgoje za umetnost in spodbujanje izražanja ustvarjalnosti na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju otrok in mladih.
4. Organizira in izvaja srečanja otrok in mladih iz Mestne občine Ljubljana, Slovenije in tujine na različnih področjih kulturno-umetniškega delovanja otrok in mladih.
5. Organizira svetovanja in posvetovanja za mentorje vzgoje za kulturo, druge strokovnjake in praktike, vzgojitelje in starše s področja svoje dejavnosti.
6. Razvija tudi druge dejavnosti, ki so namenjene ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, večanju socialne kohezivnosti, vseživljenjskega učenja, večanju dostopnosti kulturnih dobrin in znanja ter spodbujanju medgeneracijskega dialoga, pri čemer sodeluje s sorodnimi institucijami doma in v tujini.
7. Oddaja prostore za izvedbo kulturnih programov in projektov drugih organizatorjev kulturnih dogodkov.
8. Povečuje programsko pestrost in ponudbo za otroke in mlade ter delež prihodkov iz strani ustanoviteljice in sredstev pridobljenih na trgu.

Skladno s sprejetim programom dela in usmeritvami Strokovnega sveta ter Sveta zavoda je zavod izvajal programe na oddelkih:

- Oddelek za kulturno-umetniško vzgojo in ustvarjalnost,
- Oddelek za učenje tujih jezikov in kultur,
- tehnična služba in
- uprava.

Zavod ima v upravljanju prostore na Vilharjeva cesti 11, Miklošičevi cesti 28 in Komenskega 9.

Vsebinske cilje je zavod uresničeval z organizacijo in izvedbo:

- celoletnih programov s kulturno-umetniškimi in jezikovno-kulturnimi vsebinami za otroke in mlade ter odrasle,
- časovno krajših programov za otroke in mlade ter odrasle,
- festivalov za otroke in mladino,
- matinej za otroke, mladino in odrasle,
- enkratnimi dogodki, kjer prevladujejo kulturno-umetniške vsebine,
- številnih brezplačnih delavnic v okviru zavoda in izven, namenjenim spodbujanju ustvarjalnosti otrok in mladih,
- s povezovanjem v skupne akcije namenjene kulturni vzgoji in kreativnemu preživljanju prostega časa otrok in mladih na nivoju Mestne občine Ljubljana ter drugih sorodnih organizacij doma in v tujini,
- številnih strokovnih, poslovnih in družabnih dogodkov ter prireditev namenjenim vsem generacijam,
- izobraževanja mentorjev za kulturo, likovno vzgojo ter druge strokovne delavce v Mestni občini Ljubljana, Sloveniji in tujini,
- rednih srečanj ožje delovne ekipe in vseh zaposlenih ter zunanjih sodelavk in sodelavcev,
- sodeluje z drugimi zavodi in institucijami z namenom širitve kulturno-umetniških programov in vsebin v okviru Mestne občine Ljubljane in širše,
- Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Strokovni Svet in Svet zavoda so potrdili Strategijo razvoja Pionirski dom – Center za kulturo mladih za leto 2015 – 2020,
- Svet in Strokovni svet zavoda sta bila konstituirana v letu 2016.

Pri načrtovanju in izvajanju programov smo izhajali iz strokovnih izhodišč, ki pravijo, da ukvarjanje z umetnostjo predstavlja eno izmed najučinkovitejših sredstev osebnostnega razvoja posameznika in prispeva k višji kakovostni ravni življenja ter da umetnost pozitivno vpliva na ustvarjalnost in samopodobo otrok ter spodbuja njihove socialne spretnosti.

Zavod je v celoti izvedel celoletne programe za šolsko obdobje 2016/17 in z izvajanjem programov uspešno nadaljuje v letu 2017/18.

1 FINANČNI KAZALCI

1.1 FIZIČNI KAZALCI

Ocena uspeha zajema:

V letu 2017 smo število vpisanih v celoletne tečaje Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih ohranili na stopnji leta poprej. Eden izmed pglavitnih ciljev Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih je kulturno-umetniška vzgoja otrok in mladih. Ta cilj smo v letu 2017 dosegli, saj smo povečali število tečajnikov, ki obiskujejo kulturno-umetniške programe ter omogočili dodatne nove celoletne programe (celoletni program animiranega filma, grafika za otroke).

V letu 2017 smo velik poudarek namenili interdisciplinarnemu povezovanju med obstoječimi dejavnostmi Pionirskega doma ter tako povečali kvaliteto programov in projektov (francoščina – moda, nemščina – glasba, mladi raziskovalci – angleščina, španščina – slikarstvo,...).

V šolsko leto 2017/18 je vpisanih 1102 otrok, zaradi preobremenjenosti s šolskimi obveznostmi se je v letu 2016 izpisalo 116 otrok. Pri vzrokih za izpis med navedenimi razlogi ni bilo nezadovoljstvo otrok in staršev z izvajanjem programa, temveč je bil v večini razlog preobremenjenost otrok s šolskimi obveznostmi ter finančna obremenjenost staršev.

Na številnih obstoječih festivalih Pionirskega doma, namenjenih mladim ustvarjalcem, smo program podkrepili in razširili z dodatnimi vsebinami. V okviru gledališkega in likovnega festivala smo nadaljevali z uspešnim izobraževanjem mentorjev ter jim tako omogočili obogatitev znanj in izkušenj ter posledično dvigniti kvaliteto izvedenih gledaliških produkcij ter likovnih izdelkov. Literarni natečaj smo obogatili poleg slovenskega, angleškega, francoskega in nemškega jezika še z natečajem v italijanskem jeziku. Na literarnem natečaju v tujem jeziku so letos prvič s svojimi prispevki sodelovali tudi osnovnošolci tretje triade. Izjemno programsko nadgraditev predstavlja v letu 2017 Filmski festival ZOOM, saj je festival presegel vse zastavljene cilje. Festival je postal prepoznaven mednarodni filmski festival, namenjen mladim filmskim ustvarjalcem. Na festivalu je sodelovalo 413 tujih in 88 slovenskih filmov. Program smo še dodatno obogatili z delavnicami za osnovnošolce in srednješolce ter popoldanskimi projekcijami filmov, kjer so se gledalci po projekcijah lahko pogovarjali z avtorji filmov in člani žirije.

Festival naravoslovja smo zaradi izjemnega zanimanja še dodatno obogatili s spremljevalnim programom (okrogla miza, razstava vizualne umetnice Urše Vidic, projekcija dokumentarnega filma Flow, delavnice).

Povečali smo število brezplačnih prireditev za otroke in mlade, saj smo poleg utečenega literarno-gledališkega projekta S pravljico okrog sveta, omogočili še enkrat mesečni petkov projekt Arhitekturno potopepanje za vse starosti in enkrat mesečne delavnice Animiranega filma v Pionirskem domu.

Še bolj smo okrepili sodelovanje Pionirskega doma na prireditvah izven naših prostorov in tako močno povečali število obiskovalcev na naših zunanjih dogodkih. Prav tako se je tudi število prireditev v zavodu in število obiskovalcev v letu 2017 povečalo. Skupaj s tečajniki Pionirskega doma smo v lanskem letu ponovno dosegli zavidljive uspehe: uvrstitve na državna plesna tekmovanja v različnih starostih med posamezniki in plesnimi skupinami, sodelovanje na festivalu sodobne umetnosti v Indiji, odmevni nastopi naših mladih glasbenikov ter številni pridobljeni mednarodni certifikati naših tečajnikov tujih jezikov in kultur.

Zavod je v letu 2016 obiskovalo 23 otrok, ki so plačali del šolnine ali bilo popolnoma oproščeni plačila šolnine.

Tudi v letu 2017 smo obdržali cene naših storitev v okvirih prejšnjih let in omogočili ugodnosti pri vpisu v rokih pred pričetkom izvajanja celoletnih programov.

Kazalci uporabe in najema Festivalne dvorane za neprofitne dejavnosti za otroke in mlade kažejo, da sledimo tako dolgoročnim kakor letnim strateškim ciljem – ustvarjanja osrednjega kulturnega centra za otroke in mlade.

Prireditve javne službe v Festivalni dvorani

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
št. prireditev	147	154	140	140	139	118	137	157	168
št. obiskovalcev	23.290	24.340	25.130	26.380	18.280	17.730	28.184	39.769	45239

1.2 FINANČNI KAZALCI

V letu 2017 je bilo skupnih prihodkov 1.304.431 EUR, od tega lastnih prihodkov v višini 663.115 EUR, delež Mestne občine v višini 641.316 EUR.

Gibanja razmerja med lastnimi viri in MOL je prikazan na spodnji razpredelnici in grafu, ki sledi

leto	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Skupaj	1.008.790	1.015.711	1.065.642	1.112.563	1.177.176	1.304.431
lastni vir	490.590	507.281	507.259	521.784	583.138	663.115
MOL	518.200	508.430	558.383	590.779	594.038	641.316

Zavod je s svojimi programi vezan na izvajanje le teh po šolskem koledarju. Tako načrtujemo tudi vse naše programe dogodke. Ustanoviteljica potrjuje programe na osnovi koledarskega leta. Zaposleni, zunanji sodelavci in sodelavke zavoda so z izjemnimi napori izpeljali vse sprejete in načrtovane projekte in programe. Zaradi slednjega in slabe tehnične opremljenosti zavoda za izvajanje sodobnejših programov, je lahko v prihodnje utežena kakovost izvajanja programov in tudi finančna stabilnost zavoda. Zaradi dotrajanosti stavbe na Vilharjevi cesti 11, ki jo ima zavod v upravljanju so potrebni številni dodatni napori od skrbne rabe energije do zagotavljanja varnosti otrok in zaposlenih. Omenjene težave, bo lažje odpravljati tudi ob lepem dejstvu, da je denacionalizacijski postopek stavbe (Baragovo semenišče) pravnomočno končan.

Prenova stavbe na Komenskega 9 (Art center), ki se je pričela v letu 2016 pomeni za zavod veliko pridobitev in programski izziv. Zahvala gre Mestni občini Ljubljana, ki je v proračunu zagotovila sredstva za prenavo stavbe. Zavod bo tako prvič v vsej zgodovini delovanja v optimalnih prostorih. Konec leta 2017 smo se preselili v lepo obnovljeno stavbo, kar pomeni za naš zavod pomembno prelomnico v vsej zgodovini delovanja. Dodatno opremljanje prostorov in odprava pomanjkljivosti pri izvedbi prenove bo končana v letu 2018.

V letu 2017 smo ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.997,07 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

1.3 OPISNI KAZALCI

Iz vsebinskih poročil in strokovnih ocen naših izvajanih programov, so le-ti v porastu, tako po številu, kot po številu pozitivnih kritik oziroma strokovnih ocen. V preteklem letu smo izvedli vse načrtovane celoletne programe ter jim dodali nove.

V Art centru Pionirskega doma smo kljub selitvi v nadomestne prostore, zaradi obnove stavbe na Komenskega 9, izvedli vse načrtovane celoletne programe za otroke, mlade in odrasle.

Vsi izvedeni festivali presegajo zgolj meje ljubljanske regije in vse bolj postajajo ustvarjalna srečanja mladih iz Slovenije, zamejstva in tujine. Kritike in objave o izvedbi festivalov so pozitivne in pomenijo veliko spodbudo za zaposlene in mlade, ki se udeležujejo festivalov v vse večjem številu. Vsi programi za otroke in mlade imajo skupen cilj: pri mladih z različnimi oblikami strokovnega dela spodbuditi njihovo ustvarjalnost, inovativnost in kritičnost.

Mladi, ki obiskujejo dejavnosti v Pionirskem domu uspešno sodelujejo na različnih prireditvah, festivalih in tekmovanjih tako v okviru Mestne občine Ljubljana, Slovenije in tujine. Sodelovali so na številnih domačih in mednarodnih prireditvah na likovnem, filmskem in video, gledališkem, glasbenem, jezikovnem ter na številnih drugih kulturno-umetniških in jezikovno-kulturnih področjih. Na mednarodnih tekmovanjih v znanju tujih jezikov so vsi udeleženci iz našega zavoda dosegli izjemne rezultate, kar so potrdili na podelitvi certifikatov predstavniki tujih kulturnih inštitucij pri nas.

V letu 2017 smo dosegli in preseglji zastavljene programske cilje po obsegu in kakovosti. Bili smo uspešni na razpisu Ustvarjalna Evropa, podprogram Kultura: projekti sodelovanja 2017, ki ga je razpisala Evropska komisija. Izmed 548 prijav je bilo izbranih 66 projektov manjšega obsega, med katere sodi tudi projekt »Mlado gledališče«, katerega nosilec je Pionirski dom – Center za kulturo mladih.

V letu 2017 smo tako pričeli z izvajanjem izjemno uspešno in inovativnega projekta sodelovanja med štirimi partnerji in tremi priduženimi partnerji. Povezujemo se z institucijami in posamezniki iz Romunije, Poljske, Srbije, Hrvaške, Makedonije in Slovaške. Tako zastavljen in izvajan projekt predstavlja širitev znanj izkušenj in pristopov Pionirsekega doma v mednarodni prostor. V letu 2017 so slovenski strokovnjaki s področja improvizacijskega gledališča preko aktivnih delavnic usposabljali gledališke igralce iz omenjenih partnerskih držav. Projekt že v tem letu presega zastavljene okvirje ter se programsko in vsebinsko širi onkraj zastavljenih ciljev.

V letu 2017 se je Pionirski dom ponovno prijavil na razpis Ustvarjalna Evropa, podprogram Kultura: projekti sodelovanja 2018, kot partner v projektu velikega obsega z naslovom »Liberty«.

1.4 ČLOVEŠKI VIRI

1.4.1 Zaposlovanje in kadrovska rast

Zaposleni – v zavodu je na dan 31.12.2017 redno zaposlenih 32 ljudi. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2017 je bilo 27.

Kadrovska struktura je še vedno neugodna, tako po starosti kot izobrazbi. Le z nadomestnim zaposlovanjem mlajših ter strokovno usposobljenih ter zunanjih sodelavcev smo tudi do sedaj izvajali številne programske in strokovne izzive.

13 zaposlenih je starih nad 50 let, od tega jih spada 6 v varovano kategorijo zaposlenih. V letu 2017 se je upokojil en sodelavec. Za določen čas smo zaposlili tri sodelavce, enega v tehnični službi in dve sodelavki na področju kulturno-umetniško vzgoje.

Kljub velikemu številu odsotnosti zaradi bolniških, smo uspeli izpeljati vse programsko zastavljene cilje.

Zunanji oz. honorarni sodelavci – zavod sodeluje na področju kulturnih dejavnosti z 48 umetniki oz. drugimi zunanjimi izvajalci. Sredstva za plačila po opravljenih programih zagotavlja zavod v celoti iz lastnih sredstev delovanja.

Za kakovostno delo zavoda so bili izvedeni tedenski sestanki vodij oddelkov, namenjeni usklajevanju programov, načrtovanju dela in pregledu izvajanja predpisov ter obravnave aktualnih dogodkov. Zaradi kakovostnega planiranja in izvajanja programov se vsake tri

mesece sestanemo vsi zaposleni in honorarni sodelavci. Velik poudarek vseh srečanj je ustvarjanje pozitivne in ustvarjalne klime v zavodu.

Zdravstveni pregledi zaposlenih so bili opravljeni skladno z rednim letnim programom.

Financiranje kadra – že leta v poročilih opozarjamo na potrebo po dodatnem financiranju določenih kadrov iz strani ustanoviteljice. Zakonodaja na področju financ in računovodstva je vsako leto zahtevnejša in poleg vsega še nedorečena, tako da z zaposlenim kadrom težko sledimo zakonitemu izvajanju vseh nalog.

1.4.2 Delo po programu javnih del in študentsko delo

Zaposlitev preko javnih del nismo imeli, smo pa imeli sodelavko, ki je v zavodu preko Zavoda za zaposlovanje opravljala dodatna izobraževanja.

Študentsko delo smo uporabljali za občasna dela v garderobi, varovanju, tehničnih delih, kot pomoč pedagogom in za občasno delno izvajanje določenih programov.

V primerjavi z letom prej smo znižali študentsko delo. To je trend zadnjih nekaj let.

1.4.3 Izobraževanje zaposlenih in zunanjih sodelavcev

Izobraževanja izvajamo kot redna srečanja na pedagoških kolegijih in krajša izobraževanja za pridobitev dodatnih strokovnih znanj organiziranih v sklopu strokovnih združenj – jezikovnih, kadrovskih, računovodskih in drugih.

Številni mladi, ki dobijo priložnost v našem zavodu za občasna dela, pridobijo tudi veliko izkušenj ter dopolnijo svoja znanja. Kljub želji in potrebi po dodatnem izobraževanju zaposlenih se srečujemo z nizko motiviranostjo po pridobitvi dodatnih znanj kot tudi s pomanjkanjem finančnih sredstev za udeleževanje le teh. Veliko mladih je s tako pridobljenimi znanji in izkušnjami stopilo na samostojno pot. Ocenjujemo, da so tudi z našo pomočjo povečali samostojnost in povečali mobilnosti na področju zaposlitve. Pionirski dom se tako uvršča med tiste institucije, ki s svojo odprtostjo, strokovnostjo in pripravljenostjo zaposlenih omogočamo mladim, ki vse težje dobijo priložnosti za delo, da se zaposlijo ali dobijo praktične izkušnje. Tudi v zavodu njihov prispevek ocenjujemo zelo pozitivno, saj mladi vnesejo novosti tako na didaktičnem, strokovnem kot praktičnem področju dela.

Strokovne reference potrjujejo nekateri naši pedagogi s predavanji na strokovnih srečanjih ter objavami člankov v različnih strokovnih in drugih revijah. Iz oddelka za jezike in kulture smo imeli tri sodelavke, ki imajo mednarodne licence za izpraševalce za mednarodne preizkuse znanja tujega jezika. Na tem področju imamo v primerjavi z drugimi jezikovnimi šolami veliko prednost, saj se izvajajo programi z izključno diplomiranimi kadri. Velik strokovni izziv za vse sodelavke je izvajanje mednarodnega programa »Mlado gledališče«, kjer smo nosilci projekta izobraževanja.

1.5 OCENA VPLIVA POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

S ponudbo programov za otroke in mlade ter družine dobivajo le-ti kakovostne in pestre vsebine spoznavanja in ustvarjanja na različnih kulturno umetniških področjih ter možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. S povezovanjem s sorodnimi institucijami se v Ljubljani oblikuje kakovostna, pestra in prepoznavna ponudba s kulturnimi vsebinami. S številnimi festivali za mlade v Pionirskem domu in z njihovo širitvijo vsebin na druga kulturna področja se Ljubljana zapisuje na zemljevid Evrope kot kulturna prestolnica s kvalitetno in pestro ponudbo za spodbujanje ustvarjalnosti otrok in mladih. Posledično imamo še večji obisk otrok in družin iz drugih krajev Slovenije, kar spodbuja in povečuje t.i. družinski kulturni turizem v Ljubljani.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN POMEMBNEJŠE INVESTICIJE V LETU 2017

Po pridobitvi gradbenega dovoljenja za obnovo Art centra, smo izvedli postopek za izdelavo PZI. Celotno dokumentacijo smo v mesecu decembru 2015 predali Oddelku za kulturo MOL, ki bo vodil vse nadaljne postopke za prenovu objekta na Komenskega 9. Mestna občina Ljubljana je izvedla razpis za izbor izvajalca gradbenih del in izvajalca za izdelavo opreme. Prenova je stekla in stavba je konec leta 2017 zasijala v vsej svoji čarobnosti. Pri izvedbi prenove smo s svojimi nasveti konstruktivno sodelovali z izvajalci in predstavnicami Mestne občine Ljubljana Vsem iskrena HVALA.

1.5.1 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

		2016	2017	Plus/minus
vpis v dejavnosti		1457	1480	102 %
neprofitne prireditve v FD – društva, zavodi, ipd.	št. prired.	90	94	104 %
	št. obisk.	9043	15890	176 %
javna služba izvedena v FD	št. prired.	174	174	100 %
	št. obisk.	39769	35821	90 %
profitni poslovni najemi v FD	št. prired.	74	82	111 %
	št. obisk.	24770	30654	124 %
predstave		14	24	171%
razstave		25	26	104 %

Tabela prikazuje število vpisanih tečajnikov v celoletne in krajše programe, počitniško varstvo in projekt Čajanka pri Muci. Hkrati natančneje opredeljuje podatke za izvajanje programov iz naslova javne službe in tržne dejavnost, skupaj s številom obiskovalcev.

V letu 2017 smo presegli finančne cilje vezane na realizacijo Festivalne dvorane **za 30 %**. Povečali smo število tržnih in netržnih prireditev ter s tem tudi število obiskovalcev na dogodkih.

Vložili smo kar nekaj finančnih sredstev v nakup nove avdio (mikrofoni) in lučne (led luči) tehnične opreme in s tem povečali našo konkurenčnost. Dodatno smo zaposlili tehničnega koordinatorja, ki je prevzel kar nekaj del. Številna podjetja so tako z nami podaljšala pogodbe o uporabi dvorane, številna so se k nam vrnila. Festivalna dvorana je postala odprt prostor za izvedbo gledaliških predstav koncertov različnih glasbenih zvrsti (oblikovali smo kvaliteten zvok), plesnih dogodkov (vzdržujemo dober plesni parket), konferenc in drugih srečanj (imamo dovolj opremljenih vzporednih prostorov in stolov v dvorani) ter ostalih dogodkov.

Cena dvorane je oblikovana s sklepom Sveta zavoda, loči se na tržno in netržno ceno.

Dvorana bi bila lahko še bolj konkurenčna, če bi:

- uredili dostojen dostop za gibalno ovirane osebe (dvorana nima dvigala)
- uredili zunanji izgled objekta (dotrajana fasada, neurejene ceste in dostop)

- ustanoviteljica vložila še nekaj dodatnih sredstev v nakup tehnične opreme (popolna zamenjava z varčnimi led lučmi, avdio oprema – odrska tehnika,...)
- uredili izolacijo med našo dvorano in SMG (zvok z naše dvorane prehaja v dvorano Slovenskega mladinskega gledališča)

1.5.2 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja – normativi

Zaposleni so skoraj v celoti izpolnili normative in standarde – izstopajo le posamezni delavci, ki so odsotni iz delovnega procesa zaradi daljših bolniških. V letu 2017 smo dali poseben poudarek na izboljšanju strokovne rasti in pestrosti programov, lastni produkciji in večji dostopnosti vsebin in programov uporabnikom. Ob upoštevanju finančnih standardov in normativov smo sprotno spremljali smotrnost in gospodarnost poslovanja zavoda in vzdržnost financ, kar se kaže tako pri planiranju kot pri realizaciji.

VSEBINSKO POROČILO

UVOD

Pionirski dom – Center za kulturo mladih je v letu 2017 svoje delo usmerjal predvsem v kakovostno in vsebinsko bogato izvajanje celoletnih in krajših programov na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju ter njihovem medsebojnem povezovanju, izvajanju festivalov za otroke in mladostnike, počitniškem varstvu ter sodelovanju na številnih prireditvah v okviru Mestne občine Ljubljana in mednarodnem povezovanju. Deloval je kot profesionalna organizacija za vzpodbujanje in razvijanje vsestranske ustvarjalnosti otrok in mladostnikov in kreativnega preživljanja prostega časa otrok in odraslih. Z delovanjem smo spodbujali medsebojno sodelovanje različnih akterjev znotraj MOL in širše, ki izvajajo sorodne programe.

Kot sledi iz vsebinskega poročila smo odgovorno in skrbno izvedli naslednje naloge:

- Uspešno smo izvedli vse celoletne programe na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju, kamor je bilo vpisanih 1102 otrok.
- Omogočili smo dostopnost različnih programov otrokom iz socialno šibkejših družin.
- Uspešno smo izvedli številne festivale, kamor so vključeni mladi iz Slovenije in tujine.
- Pionirski dom ostaja številčno in programsko največji izvajalec počitniškega varstva. V letošnjem letu smo ponudili pestre počitniške šole.
- Sodelovali smo na številnih prireditvah v okviru Mestne občine Ljubljana in širše, z namenom predstavitve ustvarjalnosti otrok in mladih ter vzpodbuditi mlade za kreativno in ustvarjalno preživljanje prostega časa.
- Sodelovali smo s številnimi društvi in zavodi v MOL in širše.
- Kot dober gospodar smo skrbeli za zaščito kulturne dediščine – Baragovo semenišče.
- V letu 2017 so zaradi prenove Vile na Komenskega 9, likovne dejavnosti potekale v nadomestnih prostorih na Miklošičevi 26.

Kljub nekoliko težjim finančnim pogojem, povečanju bolniške odsotnosti zaposlenih delavcev, smo izvedli v celoti načrtovani plan. V izvajanje programov in dejavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih smo vključili številne mlade strokovno usposobljene diplomante in priznane umetnike.

KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI

1 UPRIZORITVENA UMETNOST

1.1 GLEDALIŠČE

PEDAGOGINJE: Vesna Anđelković, Urša Strehar Benčina, Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

V gledališkem studiu Pionirskega doma smo koledarsko leto pričeli s pripravami na drugi Impro fest in zaključkom improvizacijskega procesa. Skupine so se nato odločile ali bodo pripravile predstavo na osnovi dramskega besedila ali pa se bodo lotile avtorskih projektov, ter celotno predstavo zasnovali sami (tako vizualno podobo, kostumografijo, scenografijo, glasbo, kot seveda tudi besedilo). Tako se je 6 skupin odločilo za pripravo avtorskih projektov, preostale pa so pripravile predstavo na osnovi besedila. Tudi letošnje zaključne produkcije so pokazale, da otroci s tako vodenim procesom dela napredujejo, tako v igri, kot tudi v različnih avtorskih pristopih. Poleg rednih skupin so bile tudi letos aktivne druge skupine, ki so še bolj specifično usmerjene v različna gledališka področja. Skupina, ki nastopa v ŠILI – Šolski impro ligi je tako letos napredovala vse do finala in tam zasedla drugo mesto. V aprilu smo izvedli tudi dve premieri – projekt Igorja Bračiča in Teje Bitenc imenovan Lena in Lenart ter premiero predstave Do konca!, ki jo je pod mentorskim vodstvom Drage Potočnjak in Sebastjana Stariča izvedla projektna skupina. Ena izmed skupin pa je poleg predstave pripravila tudi improvizacijski nastop na temo prihodnosti in utopije v Trubarjevi hiši literature (Impro atelje). Po šolskih počitnicah smo začeli novo šolsko leto z desetimi rednimi skupinami, eno projektno, ki bo imela premiero januarja (Vojna), ter skupino, ki je s svojim delom začela decembra. Oblikovana je bila tudi projektna skupina Pedenjped, ki na osnovi pobude sodelovanja Glasbene matice pripravlja gledališki del glasbeno-gledališke koprodukcije Pedenjped in Pedenjsvet - premiera bo februarja, predstava pa je bila izbrana tudi na festival Bobri. Kot vsako leto, sta se oblikovali tudi skupini za ŠILO - Šolsko impro ligo in MIŠ - Malo impro šolo. V septembru smo uradno pričeli tudi s projektom sodelovanja programa Ustvarjalne Evrope - Mlado gledališče (Young theatre), kjer smo do sedaj izvedli dva modula, končni cilj pa je nadgradnja in širjenje našega pedagoškega modela improvizacijskega gledališča na različne države in predvsem osnovnošolske učitelje ter profesionalne gledališke ustvarjalce. Zaradi omenjenega projekta sta mentorici Bjanka in Urša poiskali dodatno mentorsko pomoč – vodenje štirih skupin je tako prevzela igralka in pedagoginja Vesna Anđelković.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Skupine so v veliki večini dosegle zastavljene cilje, ki so, poleg splošnih ciljev, ki so skupni vsem skupinam in temeljijo predvsem na izboljšanjem sproščenem odrskem nastopu, iskanju samostojnega odrskega izraza ter izboljšanju nekaterih komunikacijskih, individualnih in socialnih veščin, individualni za vsako skupino posebej. Seveda pa je prišlo tudi do nekaterih manjših individualnih sprememb in prilagoditev pri posameznih skupinah, da smo jim lahko omogočili kar najboljše pogoje za delo in najboljše rezultate glede na njihove zmožnosti in pripravljenosti za delo. Od septembra do decembra pa smo se na skupinah posvečali predvsem improvizirani igri, ki spodbuja razvoj različnih veščin, potrebnih tako za uspešen igralski nastop, kot tudi za posameznikov individualni in socialni razvoj. Skupine so tako uspešno zaključile prvi sklop dela, udeleženci pa so pridobili veščine spontanega pripovedovanja zgodb (tako skupinskega kot samostojnega), prepoznavanja, poimenovanja in življanja v različna čustva, oblikovanja in razvijanja odrskega lika ter gibalnega izraza.

b) Učinkovitost

Vpis je bil v letošnjem šolskem letu malo slabši kot lansko leto, kar je predvsem rezultat drugačne porazdelitve skupin zaradi dodatnih obveznosti obeh glavnih mentoric (predvsem gre za obveznosti v sklopu evropskega projekta). Ker se je že izkazalo, da je prav mentor tisti, ki predstavlja največji jeziček na tehtnici pri odločitvi otrok za vpis v dejavnost, oziroma za

njegovo nadaljevanje, lahko naslednje leto spet pričakujemo povečan vpis, saj si nova mentorica počasi pridobiva zaupanje vse več otrok. Posebni dodatni stroški pri izvedbi programa in predstav niso nastali, saj smo dokupili samo nekaj manjših rekvizitov, ostalo pa smo vzeli iz fundusa Pionirskega doma, nekaj pa so prinesli tudi otroci sami. Za še boljše izvedbo programa bi počasi potrebovali nekaj izboljšav – tako zaveso, ki se odpre z eno potezo, prekrivne zaveso za okna, ki bi omogočile bolj gledališko vzdušje ob poletnih popoldanskih predstavah, nov glasbeni stolp, oziroma glasbeno podporo, menjavo kakšnega od reflektorjev ter novo zaščito odra, ki se zaradi dnevne uporabe precej hitro izrablja.

c) Dostopnost

Od januarja do junija je delovalo 13 rednih skupin, 1 projektna skupina, ki je delo zaključila v aprilu in ena ŠILA skupina (skupina, ki sodeluje v MIŠ – Mali impro šoli je tudi ena od rednih skupin). V celotni program je bilo vpisanih 108 otrok in mladostnikov, ki so bili stari od 5,5 do 38 let. Po poletnih počitnicah pa je bilo do konca leta vpisanih 85 otrok. Še vedno močno prevladujejo dekleta, največ otrok pa je starih med 9 in 13 let.

3. Smernice za vnaprej

Še naprej bomo poskušali vzgajati sproščen odrski nastop, ki spodbuja obvladovanje svojega telesa, trening govornega aparata in spodbujanje različnih socialnih in individualnih veščin. Obenem pa bomo vsaki skupini poskušali ponuditi individualni pristop, ki bo ponudil tisto, kar skupine in posamezniki najbolj potrebujejo – tako za razvoj gledališkega izraza kot za vsakdanje življenje. Gledališka improvizacija še naprej ostaja temelj našega delovanja, saj so tudi profesionalni strokovnjaki s katerimi sodelujemo (npr. Vesna Anđelković in Draga Potočnjak) potrdili, da se jim zdi to prava pot za spoznavanje z gledališko umetnostjo ter tudi za posameznikov individualni in socialni razvoj. Še več pozornosti bomo posvetili stremenju k iskreni, nepatetični igri, ki temelji na notranjih občutjih vsakega posameznika ter spodbujali aktivacijo ter samoiniciativnost članov skupin. Vztrajali bomo tudi na pripravah avtorskih predstav, ki poleg večjega razumevanja in vpogleda v celotno pripravo predstave ter izbire teme, ki je njim blizu, spodbuja tudi odgovornost posameznikov in njihovo zavzetost – nekaj, kar se nam zdi, da mladim pogosto primanjkuje. Prav tako bomo tudi v prihodnje nadaljevali s programom gledališča v angleškem jeziku, saj se izkazuje, da otroci skozi sproščene gledališke igre širijo svoj besedni zaklad, se učijo drug od drugega ter se, zaradi redne komunikacije v angleščini, skoraj v celoti znebijo treme pred govorom v tujem jeziku. Obenem opazimo, da je zelo pomembno, da se otroci ob vajah in igrah zabavajo, saj pogosto niti ne opazijo, da so podvrženi izobraževalnemu procesu, kar si želimo nekoč prenesti tudi na principe rednega šolskega izobraževanja.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje Urše Strehar Benčina: Po vstopu v evropski prostor z mednarodnim projektom sodelovanja, lahko rečem, da včasih delo, ki ga opravljamo na področju gledališkega izobraževanja, še posebej na področju gledališke improvizacije, jemljemo skoraj za samoumevno. Način pridobivanja znanja in veščin skozi aktivne izkustvene igre in vaje ter na zabaven in sproščen način je namreč ne le uspešen, temveč tudi navdihujoč. Mladi tako poleg osebnega razvoja pridobijo navdušenje nad gledališko umetnostjo, ki dandanes ni samoumevno ter predvsem razmišljanje o stanju sveta in njihovem položaju v njem. Ker so gledališke improvizacije vedno odraz posameznih resničnosti in vsakdanjosti improvizatorjev, predlogi pa občinstva, nujno kažejo tudi njihova razmišljanja, njihove težave, skrbi in morebitne rešitve, ki jih najdejo zanje. Tako jih ne le spodbujamo k razmišljanju, temveč jih vzgajamo k aktivnem pristopu do problemov in jih opolnomočimo z zavedanjem, da so tudi sami lahko ključni akterji pri izboljševanju sveta. Obenem spodbujamo samostojnost, odgovornost do sebe in drugih ter pripravljenosti na vse, kar prinaša življenje. Še bolj se bomo tako potrudili predvsem pri izobraževanju odraslih, ki bi lahko ta znanja posredovali mladim, predvsem v obliki ustvarjanja varnega in sproščenegega ustvarjalnega okolja, ki omogoči mladim kar največ samostojnosti pri raziskovanju gledališkega sveta, ki nujno odraža tudi njihovega vsakdanjega, stvarnega.

1.2 PLES

PEDAGOGINJE: Saša Lončar, Ana Romih, Katja Kušar, Urška Medved

1. Vsebina

V okviru plesne dejavnosti deluje 8 skupin. Oblikovane so glede na starost in plesno znanje, ki ga pridobivajo skozi leta obiskovanja plesnih delavnic.

Vsaka skupina ima svoj program. V nekaterih skupinah smo izvajali tudi individualne procese, ker so se posamezniki želeli izpostaviti v solo miniatumah. Izhodišče našega programa je ohraniti in ozavestiti primaren gib, mu dodati poetično kvaliteto in ga vmesiti v smiselno celoto gibalne sekvence ali koreografije. Poleg tega s plesalci delamo tudi na tehniki, ki je primerna za različna starostna obdobja in različna plesno tehnična znanja. Skoraj vsaka skupina razen dveh, ima dva mentorja, eden razvija ustvarjalnost, drugi pa utrjuje telesno shemo preko primernih sodobnih plesnih tehnik.

Vsaka skupina ob začetku leta izbere temo, ki jo raziščemo iz znanstvenega aspekta, na podlagi ugotovitev in pa uporabljamo metode, ki sproščajo obliko obstoječega in preko njihovih domišljjskih svetov ustvarimo zgodbe, ki so jasno podprte z gibom. Tudi če je zgodba še tako abstraktna imajo plesalci jasen fokus in vsak gib opredeljen in definiran, tako da jim je jasno, zakaj premikajo svoja telesa.

Vse skupine so se predstavile na območnem srečanju plesnih skupin, nekatere so se uvrstile do državnega nivoja in sicer mlajši Na PIKO MIGA v Velenje, starejši pa so svoje stvaritve predstavili na ŽIVI 2017 – festival ustvarjalnosti mladih. Nekateri posamezniki so se uvrstili tudi na mednarodno tekmovanje OPUS 1 – plesna miniatura in dosegli lepe rezultate. Letos smo gostovali na različnih festivalih po Sloveniji, najbolj pomemben pa je bil mednarodni festival v Indiji, ker so se otroci predstavili s plesno gledališko predstavo Sejalec sanj.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Z izvedbo programa in realizacijo smo izjemno zadovoljni. Naš način ni začrtati velike plane in brezkompromisno hiteti k cilju. Naš namen so procesi, razvoj in veliki ovinki skozi otroško in mladinsko domišljijo in upoštevanje njihovih sposobnosti. Vsak posameznik mora biti pomemben in nositi svoj del odgovornosti, ki ga umešča v uglašeno skupino. Ovrednotiti moramo osnovne vrednote, kot izhodišče za lastno ustvarjanje. Preko lastnega potrjujejo sebe, gradijo pozitivno in zdravo samopodobo in s tem pridobijo na močni prezenci, ki je nujno potrebna za na oder. Po vseh razvojnih fazah smo se odločili, da svoja dela predstavimo na različnih odrih in tako se je zgodil končni cilj, ki pa ni bil začrtan v samem začetku procesa. Otroci in mladostniki so pridobili tudi na drugih področjih, morda to leto bolj na tehniki, ker so ugotovili, kako so njihova telesa neodzivna in neprožna, in da imajo v sebi dovolj želje in kapacitete, da to spremenijo. Preko lastnega zavedanja je njihova vadba postala bolj uspešna.

b) Učinkovitost

Rezultati plesnih skupin in solo nastopov sami pričajo o učinkovitosti našega procesa in dela. Ob še boljših pogojih za plesno dejavnost pa bi učinkovitost lahko bila še boljša. večji, čistejši in primerno opremljen prostor. Določenih talnih plesnih tehnik ni mogoče izvajati, ker nimamo plesnih tal.

c) Dostopnost

Menim, da smo zelo dostopni, glede na to, da izvajamo dokaj usmerjene in specifične programe, ki stremijo k celostnemu izobraževanju na področju sodobne odrske umetnosti. V tem letu sta se oblikovali dve novi skupini začetna predšolska in skupina, ki je namenejen starejšim.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v bodoče bomo uspešno vzgajali otroke in mladostnike v osvobojenih formah znotraj vseh prepovedi, ki so jih deležni v sistemu. Transformirali bomo strah v kreativno energijo, iskali

poti, ki nas vodijo v prestopanje okvirjev, saj oder je prostor, ki dovoljuje, da se meje premikajo in izničijo, v redu in disciplini utrjevali in spoznavali svoje telo, kot osnovni instrument našega dela. Raziskovali globine nepoznanega in oblikovati lasten jezik, da ne bo prišlo do velikih nesporazumov, kot se to dogaja na dnevni bazi. Slavili bomo lastno in ustvarjali za nas in vas, vsem, ki pa bodo pokazali neizmerno željo po še večjem ustvarjanju bomo ponudili in odprli nove poti, kajti v tem svetu poti in smeri nikoli ne zmanjka.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

- primerno izobrazbo na področju sodobne odrske umetnosti
- nove priložnosti in izzive
- socializacijo
- zavedanje prostora in časa
- telesno in prostorsko orientacijo
- ozaveščeno telesno shemo
- oblikovano samopodobo
- osebnostno rast
- osnovno izobrazbo na področju zgodovine sodobne plesne umetnosti
- medsebojno povezovanje v domačem prostoru in tujini
- spoznavanje novih kultur in umetnosti
- spoznavanje novih procesov preko giba, improvizacije in ostalih umetniških izrazov, ki jih uporabljamo pri procesih nastajanja miniaturnih predstav
- gostovanja doma in v tujini
- ustvarjanje lastne vizije
- realizacija želenega
- sproščenost
- toleranost
- sprejemanje drugačnega
- potrpežljivost
- red in disciplino
- čustveno inteligenco
- artikuliranost
- razsodnost
- hitre misli
- osvobojenost

1.3 CIRKUS IN KLOVNADA

1. Vsebina

Pričeli smo z izvajanjem cirkuško –klovnskega programa v dveh starostnih skupinah. Prva skupina je otroška, udeleženci so stari med 8 in 14 let. V drugi skupini je ena udeleženka, odrasla oseba z izrednim cirkuškim predznanjem. Zato smo prilagodili izvajanje programa njenim specifičnim problemom in željam.

V prvi skupini smo vsebino programa realizirali tako, da smo udeležence seznanili z različnimi vajami za koordinacijo, koncentracijo in z vajami za razvijanje motoričnih spretnosti. Prav tako izvajamo osnovne akrobatske vaje posamezno in v paru. Seznanili smo jih z različnimi cirkuškimi rekviziti, kot so: cirkuški krožniki, žonglerski robčki, žogice za žongliranje, rola-bola (cilindri za izvajanje ravnotežja), monocikel. Izvajamo tudi osnovne igralske in pantomimske vaje. Naš cilj je za zaključek šolskega leta sestaviti cirkuško –klovnovsko skupinsko točko in jo predstaviti na javnem nastopu.

V drugi skupini, z odraslo udeleženko, smo začeli z odpravo nepravilnosti, ki jih je imela pri izvajanju cirkuških veščin (žongliranje, akrobatika, ekvilibr) in nadgradnjo le teh. Začeli smo z igralskimi vajami za izgradnjo individualnega klovnskega lika, oziroma karakterja. Naš cilj je –

do 30 minut dolga solo predstava, s katero bo udeleženka lahko nastopala na različnih prizoriščih.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pri obeh skupinah dosegamo zastavljene cilje.

Pri otroški skupini smo dosegli že dobre rezultate. Vsi otroci obvladajo vrtenje krožnikov, žonglirajo s tremi rutami ter nekateri že začenjajo žonglirati s tremi žogami. Vse to priča o doseganju določene stopnje koordinacije oči- roka. Pri tem aktivno sodelujejo tudi otroški možgani, ki ta proces upravljajo.

Vsi obvladajo osnovne akrobatske vaje: prevale naprej in nazaj, svečo, most. Sposobni so držati telesno težo partnerja pri skupinskih akrobatskih vajah, kar zahteva določeno moč, ki se z vsako vajo povečuje. Pri vsaki vaji se razvijajo drugačne mišice. Pomembno je, da se med otroci razvija medsebojno zaupanje.

Otroci so že sposobni samostojno izvajati osnovno ekvilibristično vajo na rola- bola, ki temelji na iskanju ravnotežja in usklajevanju telesnih gibov, kar je v osredju ekvilibristike. Občutek za ravnotežje pa je osnova za orientacijo v prostoru.

Preproste igralske vaje, ki jih izvajamo, pa pomagajo seznanitvi z osnovnimi človeškimi emocijami kot so veselje in žalost. Pomagajo otrokom prebiti zid v medsebojni komunikaciji in v komunikaciji z bodočim gledalcem.

V drugi skupini nadgrajujemo že obstoječe znanje, izboljšujemo tehniko žongliranja s tremi žogami kar izboljša možnosti za žongliranje z več predmeti. Novo znanje smo povezali v petnajst minut trajajočo točko.

b) Učinkovitost

Projekt smo izpeljali glede na finančne zmožnosti in z veliko željo po realizaciji tudi v prihodnje.

c) Dostopnost

Otroško skupinico obiskujejo sedaj štirje otroci. V odrasli skupini je ena oseba z možnostmi poklicnega uveljavljanja. Vsi tečajniki zelo radi obiskujejo cirkuške ure pod našim vodstvom in ne manjkajo na vajah. Tečajnike obravnavamo individualno, zato se programu lahko pridružijo tudi med letom.

3. Smernice za vnaprej

Upamo na zvišanje števila udeležencev tečaja, k čemur bodo morda prispevali javni nastopi tečajnikov ob zaključku tega šolskega leta, ki jih načrtujemo izvesti v sklopu festivala Klovnbuť (junij 2018).

Program je bil v skrajšani obliki vključen v projekt tedenskih počitniških šol, kjer je bil zelo dobro obiskan in zelo uspešno predstavljen na zaključnem javnem nastopu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-le tega.

Cirkus nudi veliko paleto možnosti. Znotraj cirkusa posamezniki lahko prevzamejo veliko različnih vlog, ker cirkus spodbuja in razvija različne talente. Zato lahko rečemo, da je cirkus celostni projekt z veliko prostora za ustvarjalnost in samooblikovanje. Cirkus je lahko poklic, lahko pa je tudi le hobi.

Mladi z učenjem cirkuških veščin pridobijo:

- izboljšanje možnosti osredotočanja in koncentracije,
- izboljšanje fine motorike,
- povečanje samozavesti, saj delajo nekaj, kar jim je bilo še pred kratkim nedosegljivo
- razvijanje ravnotežja, ritmov in refleksov,
- stimuliranje domišljije,
- ustvarjanje nečesa iz nič in pri tem doživljanje veselja,
- obvladovanje veščin prek poskusov in napak, pri tem pa veliko vaje, kar razvija potrpežljivost in vztrajnost,
- sodelovalno učenje, skupno ustvarjanje, zavedanje da so izzivi lahko zabavni.

»Kot arhetip cirkus zahteva posameznikovo najboljše, posameznikovo koncentracijo in pripravljenost, v zameno pa obljublja pretvoriti običajno v neobičajno. Cirkus je prostor, kjer je vsakdo pomemben, kjer se začne iskanje ravnotežja in kjer lahko najdemo center med resnostjo in zabavo.« (J. Davis)

1.4 OTROŠKE GLEDALIŠKE MATINEJE

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

Z otroškimi gledališkimi matinejami smo v tem letu sledili do sedaj že utečeni praksi predstavitve gledaliških predstav, s katerimi popestrimo kulturne vsebine za otroke, ki obiskujejo dejavnosti Pionirskega doma. Poleg naših rednih obiskovalcev, za katere smo predstave izvedli brezplačno, se je razširil tudi krog zunanjih obiskovalcev, ki so se na tak način spoznavali z različnimi gledališkimi predstavami. Kar nas loči od drugih tovrstnih otroških prireditev, so bili pogovori igralcev z gledalci po vsaki predstavi. Gledalci, zlasti najmlajši, so se zelo radi zblížali z igralci. S tem smo gledalcem približali gledališče, otroci so postali del odrskega sveta in tako smo jim omogočili, da so vsi liki postali prijazni, domači in ne strašljivi. V okviru otroških gledaliških matinej smo izvedli predstavo, otroški musical, z naslovom Show strahov, avtorice Svetlane Makarovič. Show strahov, namenjen malim in velikim otrokom, ki to zmorejo biti, je zgodba o tem česa vsega nas je lahko strah. Je zabavna pripoved o najrazličnejših strahih. Na koncu tega strašnega in zabavnega muzikala ponovno spoznamo, da je strah na sredini votel, okrog pa ga nič ni. Strahov se nam torej v resnici ni treba bati. Predstavo je režirala Violeta Tomič, avtorsko glasbo je napisal Davor Herceg, vokalna mentorica je bila Eva Moškon, ter koreograf Jan Rozman. S takšno profesionalno zasedbo smo stremeli k še kvalitetnejši produkciji. Poleg omenjenega muzikala za otroke pa smo gledališke matineje obogatili s predstavo Žogica Marogica, ki jo najmlajši vedno sprejmejo z velikim navdušenjem. Program smo popestrili še z eno predstavo Svetlane Makarovič, z naslovom Smradek. Svetlana Makarovič se v zgodbi poigrava z idejo lepote in čistoče na eni strani, ter umazanije in smradu na drugi. Gre za pravljичni boj med dobrim in slabim, kjer dobro predstavljajo cvetlice in dišave, predstavniki drugega pola pa so muhe s svojim vodjem Smradkom. Otrokom predstava zgodbo približa dinamično in zabavno, vmes je veliko petja in plesa, čistočo predstavlja izvirna ljudska pesem, umazanijo pa rap, ki ponazarja poseganje človeka v narave. V tem šolskem letu smo v mesecu oktobru v okviru matinej izvedli predstavo Mala čarovnica, ki ni mogla biti zlobna. Povezali smo jo z izvedbo delavnice za obiskovalce na temo Noč čarovnic. V mesecu decembru pa smo obiskovalce razveselili z žanrsko razgibanim otroškim muzikalom Lena in Lenart, prihodom dedka Mraza ter izvedbo delavnice za obiskovalce, ki so izdelovali praznično glasbilo.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Poleg kvalitetnih in med publiko dobro sprejetih predstav, ki so bile del repertoarja gledaliških matinej, smo v lanskem letu največji korak naprej naredili s predstavo Lena in Lenart. Predstava je doživela izjemen uspeh. Le-ta je najbolj opazen pri številčnem ogledu tečajnikov Pionirskega doma, s čimer smo dosegli enega izmed poglobitvenih ciljev tega projekta. Ta cilj je mladim udeležencem dejavnosti Pionirskega doma zagotoviti znotraj Pionirskega doma kvaliteten, dodaten kulturno umetniški program in vzgojo. S tem smo pripomogli k vzgoji mladega kulturnega posameznika. Tako so starši s pričakovanjem in veseljem navdušeno sprejeli tudi vse ostale gledališke uprizoritve v okviru gledaliških matinej.

b) Učinkovitost

Zavedamo se, da je zgodnje otrokovo vključevanje v kulturno - umetniške in ustvarjalne programe za otrokov razvoj izrednega pomena, zato se trudimo, da otrokom omogočimo

kvalitetne predstave ter pogovore in druženje z igralci po predstavi. V letošnjem šolskem letu smo gledališke uprizoritve podkrepili z dodatnim programom – izvedbo ustvarjalne delavnice po predstavi, ki se je takoj izkazala za pozitiven in dobro obiskan spremljevalni program.

c) Dostopnost

Udeleženci vseh dejavnosti Pionirskega doma imajo ogled predstave brezplačne. Cena vstopnic za izven je zelo sprejemljiva za vse (otroci 3 €, odrasli 6 €).

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo s programom nadaljevali. Zaradi izjemnega odziva publike na predstavah si želimo po takšnem konceptu ob pomoči MOL-a ustvarjati še naprej. Verjamemo, da bomo na tak način, z izborom kvalitetnih gledaliških besedil, pripomogli k razvoju zgodnje kulture pri mladem posamezniku in tako na dolgi rok pripomogli k vzgoji ljubiteljev prave umetniške besede in umetnosti.

4. Kaj udeleženec projekta pridobi od le-tega

Nekaj mnenj udeležencev:

»Predstava se mi je zdela zelo zanimiva in poučna za mlade gledalce. Otroci so uživali ob gledanju, predvsem jim je bila všeč pošast, ki je delila špagete, da so se počutili del predstave.«

»Predstavo sem si ogledala s šestletnim sinom. Sprva sem bila v strahu nad zelo nadzornimi kostumi, da ne bi v njem vzbudili kakšnih strahov. Vendar jih je sprejel z odobravanjem. Tudi mene so navdušila. Predstava je vsebinsko dobro zasnovana in otrokom prenaša pomembna sporočila. Všeč mi je, da je dogajanje ves čas tako, da otroka oz. gledalca motivira in ga ne dolgočasi.«

»Bilo je osvežujoče videti predstavo za otroke, v kateri so lahko uživali tudi starši. Občinstvo je dvorano zapustilo lahkotnejše, z občutkom poguma in dobre volje. Če to ni smisel gledališča, potem ne vem kaj je.«

»Predstava je bila fantastična, ena najboljših, kar jih je naša družina videla, saj smo se res vsi dodobra nasmejali. Zabavno je bilo za vse generacije, igralci so bili izvrstni. Upam, da kmalu pripravite še kaj podobnega.«

1.5 S PRAVLJICO OKROG SVETA

VODJA PROJEKTA: Teja Bitenc

1. Vsebina

»S pravljico okrog sveta« je projekt, ki ga izvajamo v Pionirskem domu že četrto leto. V veliko veselje nam je, da smo v zadnjem času s projektom začeli sodelovati tudi na dogodkih izven Pionirskega doma, kot npr. Dnevi knjige, Knjižni sejem, Poletje v Ankaranu itd. Prav tako smo sodelovali z Društvom za inkluzijo in Zavodom Janeza Levca.

V projekt smo vključeni izvajalci, ki so: moderatorka, Palček Znalček, gostujoči bralec/bralka in pripovedovalec/pripovedovalka ter predvsem otroci, saj so dogodki interaktivne narave. Prav ta interaktivnost nam večkrat popestri dogodke. Otroci in prav tako njihovi starši s svojimi idejami večkrat soustvarjajo dogodek. Vsak dogodek sicer ima neko »grobno« ogrodje, ki pa ga večkrat prilagajamo sproti.

Vsa leta smo s pravljico potovali po vsem svetu, a letošnje šolsko leto smo namenili spoznavanju pravljič dežel v naši bližini. Tako smo projekt na nek način preimenovali v »S pravljico po Balkanu«. Dogodki so precej bolj intimno zastavljeni, saj je t.i. »jugonostalgija« v našem družbenem okolju še precej prisotna. Tudi scenografija dogodkov je napredovala v smislu, da smo se sedaj premaknili v bolj intimno, domače okolje in tako smo na odru vzpostavili t.i. dnevno sobo Palčka Znalčka.

Novost letošnjega leta je tudi, da se pravljic ne bere več. Vsaka pravljica je pripovedovana, kar omogoča precej lažjo interakcijo z otroki pa tudi večji prostor za »gibalno pripovedovanje«. Po pripovedovanju še vedno sledi delavnica, na kateri otroci izdelujejo najrazličnejše znamenitosti države, katere pravljico smo spoznali. Tako smo naredili istrsko začimbno sol, ob koncu leta pa bomo posadili tudi makedonske paprike. Pomembno vodilo letošnjih delavnic je tudi, da ob koncu naših srečanj otroci domov vzamejo izdelek, ki ga bodo lahko še kdaj uporabili (začimbno sol bodo tako dejansko uporabljali pri kuhi itd.).

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dogodki so dobro obiskani. Veseli nas, da smo skozi leta pridobili stalno občinstvo. Prav tako je razveseljivo dejstvo, da nas obiščejo družine več generacij. Tako ni nič nenavadnega, če nas obiščejo tako babice in dedki z vnuki. Še vedno pa smo ob toplih mesecih dogodke izvajali na travniku parka Pionirskega doma.

b) Učinkovitost

Projekt je zastavljen tako, da se držimo načela preiskati in prebrskati vse koticke fundusov Pionirskega doma, kjer najdemo uporabne kostume, sceno ali rekvizite. Pri izdelovanju izdelkov na delavnicah se prav tako držimo načela uporabljati čim več recikliranih materialov. Tako finančni vložek poskušamo minimalno obremeniti. Denar namenjen projektu S pravljico okrog sveta smo tako večinoma namenili le honorarjem izvajalcev projekta.

c) Dostopnost

Danes, v svetu, ko knjige tekmujejo s televizijo in najrazličnejšimi tehnološkimi igračami, mora naš projekt biti in ostati dostopen vsakomur, tako mlajšim kot starejšim obiskovalcem, ne glede na njihovo socialno ozadje. Obisk je brezplačen. Struktura obiskovalcev se je v zadnjem letu še obogatila, saj so, kot rečeno, na dogodke prihajale družine tudi treh generacij. Veseli smo tudi, da stalni obiskovalci velikokrat na dogodke povabijo svoje prijatelje.

3. Smernice za vnaprej

Projekt je uspešen in tako bomo program le še prilagajali glede na družbeno situacijo. Gotovo bomo dodali kakšne nove smernice, poiskali nove pravljice in obiskali mesta, države ali kontinente, ki jih še nismo. Bodo pa delavnice večkrat organizirane tako, da bodo lahko poleg otrok z njimi ustvarjali tudi njihovi starši ter stari starši.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Svet umetnosti mora biti svet, v katerega sprejmemo vse, v katerem se lahko združujejo še tako različni posamezniki. In tako smo tudi zastavili naš projekt. Tako zastavljen projekt omogoča aktivno vlogo obiskovalcev. Tako obiskovalec ni le gledalec, pač tudi ustvarjalec dogodka. Če želi, lahko soustvarja potek dogajanja. Večkrat tako postane aktiven udeleženec, pa najsi le pokaže državo na zemljevidu ali pa skupaj z nastopajočimi zapeše tradicionalni ples izbrane države. Širjenje besednega zaklada ob branju je cilj, ki ga usvajamo tako kar nezavedno. Večkrat izberemo neznano besedo, jo razložimo ali le preprosto pozdravimo v jeziku države iz katere izhaja pravljica. Verjamem, da s spoznavanjem kultur drugih tudi svojo spoznaváš ali sprejemaš bolje.

1.6 DO KONCA!

VODJA PROJEKTA: Draga Potočnjak

1. Vsebina

Gledališka predstava Do konca! je nastala na podlagi besedila - okoljevarstvene učne ure Dragice Potočnjak Do konca sveta. Avtorica skuša skozi dramsko formo približati mlademu

gledalcu eno najbolj perečih problematik sodobnega časa. In s tem na neprisiljen način vplivati na njegovo ozaveščenost. Pri predstavi, ki je nastala v Pionirskem domu smo se odločili za širitev prvotnega besedila še z liki iz znanih računalniških iger. Zahtevno in kompleksno vsebino igre smo hoteli mlademu gledalcu približati na bolj dopadljiv način. Dejansko pa smo tako našli način, da spomnimo še na posledice, ki jih prinaša virtualnost.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Projekta smo se lotili široko raziskovalno in z velikim entuziazmom. Pri širitvi predstave in oblikovanju novih likov je sodelovala celotna skupina. Opravili smo ogromno dodatnih ur tako za raziskavo posledic globalnega segrevanja ozračja, uničevanja in onesnaževanja planeta kot tudi za učenje osnov dramske igre in raziskavo igralskega aparata. Pri raziskovanju materiala in sebe smo opravili veliko improvizacij. Projekt smo res nadvse prizadevno in z veliko dodane energije vodili k premieri. V zadnji fazi, ko so se projektu pridružili še drugi sodelavci (pri tem nikakor ne mislim na odlično sodelovanje z drugim mentorjem, koreografom Sebastijanom Staričem), pa so se stvari zaradi časovne stiske malce zapletle. Šli smo prehitro v premiero.

b) Učinkovitost

Predstavo Do konca! bomo zato v septembru dovršili na način, ki smo ga načrtovali. V prvi vrsti je to končan ter z nekaj vajami, tudi tehničnimi, v predstavo vključen video, ki je zelo pomemben element predstave. Izdelava videa je pred premiero zamujala zaradi takrat še nedokončanih kostumov.

Verjamemo, da bo potem, ko predstavo opremimo še z na novo s posnetim video materialom, predstava lahko polno zaživela in suvereno začela svojo pot pred mlado občinstvo. Želimo si čim več ponovitev, saj verjamemo v svoje poslanstvo! Mentorica tudi upa, da se bo z igranjem predstav producentu vrnil vsaj del sredstev, ki ga je vložil vanjo.

c) Dostopnost

Skupino sestavlja devet mladih igralcev, šest deklet in trije fantje, stari so od 15 do 29 let. Mentorica jih je izbrala iz skupin različnih starosti, kar je pomenilo tudi različno znanje in izkušnje. Zato smo se v celotnem procesu trudili predvsem, da bi dosegli čim večjo enotnost tako v znanju in v končnem rezultatu na odru. To nam je na koncu tudi uspelo. Pedagoški proces ni bil lahek, vendar je ne glede na predhodno (ne)poznavanje principov dramskega gledališča sodelujočih, presegel načrtovane rezultate. Skupina na odru in izven njega diha kot en in zelo enoten organizem. Vendar je potrebno poudariti, da so bili vsi udeleženci že v štartu maksimalno pripravljeni na učenje in raziskovanje. Bili so odprti tako v duhu kot v telesu, bili so izjemni improvizatorji in izjemno močni v uporabi fantazije, kar je posledica gledališke vzgoje Pionirskega doma.

3. Smernice za vnaprej

Upamo, da bomo lahko predstavo v novi in popolnejši izvedbi čim prej pokazali učiteljem, ki bodo v njej zaznali visoko etično in humanistično sporočilo ter jo izbrali za svoje učence. Zavest o tem, da delamo pomembno stvar in ne služimo zgolj (gledališki) zabavi, je za skupino zelo pomembna.

Žal se nismo udeležili regijskega srečanja mladinskih gledaliških skupin Vizije, kar je bilo za nas kar precejšnje razočaranje. Vendar smo to razumeli kot dodatno vzpodbudo, da predstavo še dovršimo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Očitno in neizpodbitno je, da so se udeleženci projekta zelo veliko naučili. Za vse, ne glede na starost, je bilo to prvo srečanje z dramskim gledališčem in dramsko igro, ki uporablja precej drugačne principe kot improvizacijsko gledališče. Če sta pri slednjem v ospredju predvsem sproščenost telesa in duha ter uporaba fantazije, je pri dramski igri primarno predvsem vživetje v različne vloge. Največji poudarek pri učenju dramske igre je na spoznavanju in »uporabi«

sebe ter na natančni analizi besedila, kontekstov in časov, v katere je posamezen tekst umeščen.

1.7 OTROŠKI KABARET LENA IN LENART

1. Vsebina

Gledališka predstava »Lena in Lenart – mini koncert s forami« je namenjena vsem od 4. leta dalje. Predvsem pa je namenjena otrokom, vedoželjnim in ne, malim in velikim, razmišljujočim in ne. Prvotno je namenjena zabavi, nato pa tudi razmišljanju o vsakdanjih nevšečnostih, dilemah in težavah, s katerimi se srečujejo tako otroci kot tudi njihovi starši. Predstava odgovarja na vprašanja kot npr. zakaj je kolo najboljše prevozno sredstvo, zakaj nas zobna miška obišče le ponoči ali pa zakaj je dobro poznati črke in zakaj moramo zvečer iti spat.

Odgovore na ta in še mnoga druga vprašanja iščemo in dobimo prek različnih glasbenih žanrov od punka in bluesa do countryja pa vse do narodno zabavne glasbe. Predstava je precej interaktivna. Lena in Lenart se z otroki pogovarjata, jih sprašujeta in njihove odgovore in razmišljanja vključujeta v predstavo.

Glasba je avtorska, pri njej sta sodelovala Igor Bračič in Teja Bitenc, ki sta vse pesmi skupaj zbrala tudi na zgoščenki. Za pesem Kolokolo je bil posnet tudi videospot, ki je bil predvajan na različnih omrežjih in youtubu.

Predstava je bila premierno odigrana aprila leta 2017, od takrat pa je bilo kar nekaj ponovitev v Ljubljani in izven nje.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta/programa

Vse predstave so bile odlično obiskane. Precejkrat pa smo v občinstvu opazili obiskovalce, ki so predstavo videli ne le enkrat pač pa dvakrat, trikrat in celo večkrat. Tudi v tem letu bomo predstavo ponavljali.

b) Učinkovitost

Projekt je zastavljen tako, da se otroci in odrasli ob ogledu zabavajo, pa tudi, da domov odidejo razmišljujoči. Precejkrat smo tako dobili povratne informacije, da si pesmi prepevajo še dolgo po ogledu predstave. Prav tako so nekatere pedagoške delavke in delavci izpostavili pomembnost vprašanj, ki si jih med predstavo zastavljamo.

c) Dostopnost

Predstavo smo igrali tako za šole kot tudi za ostale obiskovalce. Predstava je bila brezplačna za kulturne koordinatorje, učitelje in ravnatelje. V okviru gledaliških matinej, je bila brezplačna za vse udeležence dejavnosti Pionirskega doma. Dobrodelno odigrana v Kočevju za otroke od 1. do 4. razreda.

3. Smernice za vnaprej

Projekt je uspešen in tako bomo predstavo igrali še naprej. Nekaj ponovitev imamo že zagotovljenih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

S predstavo smo otrokom dali vrednost in besedo. Vprašanja, ki si jih zastavljata šestletnica in desetletnik so prav tako pomembna kot vprašanja, ki si jih zastavljamo odrasli. Če ne še bolj. Odgovore na precej vsakdanja vprašanja (kot npr. zakaj je potrebno zdravo jesti) lahko iščemo tudi na zabaven način, prek petja in humorja. In če nam ta vprašanja predstavljajo napor ali zmedo, je veliko bolje, da se ob tej zmedbi zabavamo in prek humorja poskušamo najti odgovore. S predstavo smo uspešno poskušali dati vrednost glasbi za otroke. Zakaj pa ne bi otroci spoznali punka in ga prepevali in zakaj in o čem šestletnica spleh poje blues?

2 LIKOVNA UMETNOST

2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO

PEDAGOGINJA: Rosalia Maria Arnšek

1. Vsebina

Udeleženci kiparskega tečaja so v koledarskem letu 2017 pretežno izvajali likovna dela v glini. Novi obiskovalci so pridobivali osnovne veščine oblikovanja gline, večletni obiskovalci pa so reševali vse težje likovne probleme. Tako kot vsa leta, je bilo delo individualizirano – maksimalno prilagojeno sposobnostim in željam posameznika. Nastalo je veliko malih plastik v glini – oblih plastik, reliefov in uporabnih predmetov, ki odražajo avtentičen izraz ustvarjalca. Občasno pa so otroci sodelovali v skupinskih vajah oblikovanja. Mozaik postopno postaja vse bolj zaželeno sredstvo likovnega izražanja v delavnici, predvsem za otroke in mladince, ki imajo radi širši diapazon barv in tekstur. V letu 2017 so imeli udeleženci redno možnost, da so se posvetili tudi malim plastikam v lesu. Z lesenimi deščicami so otroci gradili zanimive skeletne strukture in arhitekture. Poleg lesenih deščic so lahko v svoje delo vkomponirali druge lesene forme. Nekateri otroci so se odločili za oblikovanje malo večjih figur na osnovi odpadnega materiala, predvsem papirja. Občasno, kot vsa leta, je prišla na vrsto ročno odtisnjena grafika, predvsem monotipije. Več udeležencev je ob opazovanju in skiciranju realnih predmetov za potrebe oblikovanja znatno napredovalo v risbi.

Delo v kiparski delavnici se je leta 2017 prilagajalo posebnim okoliščinam začasne selitve Art centra na drugo lokacijo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Izvedbeni del programa Kiparstva za otroke in mladine je tako kot vsa pretekla leta dosegel in v mnogih ozirih presegel zastavljene cilje:

- Promoviranje veselja do likovnega izražanja.
- Razvoj vizualnega in taktilnega čuta.
- Spoznavanje in razvijanje izraznih možnosti na področju plastičnega oblikovanja.
- Razvoj likovnega mišljenja in spomina.
- Promoviranje individualnega likovnega izraza.
- Razvoj psihomotoričnih spretnosti, spoznavanje materialov in tehnik.
- Razvijanje občutljivosti do likovne plastične forme in njene umeščenosti v prostor.
- Prispevati k razvoju občutljivih in odgovornih osebnosti, ki bodo pozitivno izkušnjo ustvarjalne svobode prenesle na vsa področja življenja.
- Spodbujanje spoštovanja, solidarnosti in občutljivosti do sočloveka, kot najvišje oblike umetnosti

Delavnico je – predvsem v drugi polovici leta obiskalo mnogo novincev, ki so osvajali osnovne spretnosti. V nadomestnih prostorih smo od prijavljenega programa zaradi slabše osvetlitve opustili le drobno oblikovanje nakita, ki ga bomo ponovno izvajali v obnovljenih prostorih. V nadomestnih prostorih nam je uspelo pripraviti pregled celoletnega dela na letni razstavi v dvorani hiše otrok in umetnosti. Udeleženci, starši in drugi obiskovalci so z odobravanjem sprejeli obliko razstave ki je skozi fotografske posnetke posameznih del nudila vpogled v celoletno likovno ustvarjanje. Raba povsem dostopnih tehnologij pri predstavitvi likovnih del se je tako dokazala kot smiselna in likovno dovršena.

b) Učinkovitost

Lahko zatrdimo, da je v kiparski delavnici za otroke in mladino pristop k delu in raba materialov realizirana maksimalno racionalno tudi z vse pogostejšo uporabo ekoloških materialov.

c) Dostopnost

V kiparski delavnici se dejavnost razvija v osmih skupinah, starost od 5 do 15 let.

Glede števila vpisanih:

- junija 2017 (obsega šolsko leto 2016/17) je bilo vpisanih 47 otrok – 29 deklic in 19 dečkov.
- decembra 2017 (šolsko leto 2017/18 še ni zaključeno, vpis poteka skozi celo šolsko leto) pa je bilo vpisanih 42 otrok – 29 deklic in 13 dečkov.

Veliko otrok obiskuje kiparsko delavnico skozi več let, vendar ni cilj zadrževanje otrok v delavnici. V šolskem letu 2017/18 se je do 30. decembra 2017 pet udeležencev kiparske delavnice (3 fantje in 2 deklici), ki so že več let uspešno delali in obiskovali kiparsko delavnico preselilo v slikarsko delavnico Art centra, nekaj mladincev pa je našlo mesto za nadaljnjo likovno izobrazbo izven Art centra.

Razveseljivo je dejstvo, da se je od septembra 2017 do decembra 2017 delavnici pridružilo 15 novih udeležencev.

Minimalno število otrok, ki se vpiše v kiparsko delavnico, se med letom izpiše, in še to z utemeljenimi razlogi, ki niso v domeni pedagoga.

Večina otrok, ki obiskuje kiparsko delavnico je nadpovprečno uspešna v šoli.

Dejavnost pa obiskuje tudi nekaj otrok, ki zahteva drugačno obravnavo in povečano pozornost pedagoga: 1 deklica, ki ima težave z vidom in obiskuje šolo za slepe in slabovidne, 1 deklica, ki ima težave s pozornostjo in obiskuje šolo za gluhoneme, 1 deklica, ki ima večje vedenjske motnje, in več otrok, ki imajo težave s pozornostjo in koncentracijo.

Pomemben je neobremenjeni stik med odličnjaki in otroci, ki imajo težave v šoli izven šolskega konteksta. Uspešno izvedeno likovno delo prispeva k utrditvi pozitivne samozavesti pri otrocih, ki ne dosegajo uspehov v šoli.

Število jasno kaže, da se dejavnosti udeležuje več deklet kot fantov.

3. Smernice za vnaprej

Skupaj z drugimi likovnimi dejavnostmi Art centra bi bilo dobro organizirati občasne ogledе razstav v Ljubljanskih galerijah in muzejih.

V sami delavnici si bomo prizadevali za večjo avtonomijo otrok, predvsem mladincev v odnosu do materialov in sredstev za delo, v kolikor bo oprema obnovljenih prostorov Art centra to dopuščala.

Ker si Art center trenutno deli streho s Hišo otrok in umetnosti, bi bilo dobro da bi dorekli nove oblike sodelovanja.

Pomembno je širjenje ponudbe v Art centru za mladinske skupine, tako priprave za srednje šole kot za akademijo in prostočasne dejavnosti. V zadnjem letu nastaja ustrezna ponudba programov in se širi pedagoški kader, da se bo lahko krilo želje in potrebe populacije najstnikov in mladincev (od 15 do 20 let) na področju slikarstva, grafike in kiparstva.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Osebnostno mnenje: Pedagogi Art centra ustvarjajo prostor svobode duha in veselja do likovnega izražanja. Sproščeno in spoštljivo vzdušje se odraža v likovnem delu otrok in mladincev.

2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE

PEDAGOG: Boris Beja

1. Vsebina

Pri skupini Kiparstvo odrasli – začetni smo začeli z uvodno predstavitvijo in pogovorom. Za nove tečajnike sem pripravil besedilo, v katerem sem jim predstavil, kaj lahko poimenujemo kot kip, kaj je skulptura, kaj instalacija in v katerih drugih likovnih zvrsteh se kiparstvo lahko tudi pojavlja oziroma povezuje z drugimi mediji. Ker je delo v skupini tudi na individualni ravni, se mi je zdelo smiselno, da se tudi novim udeležencem tečaja najprej predstavim kot vizualni

ustvarjalec. Na uvodni uri sem se predstavil slušateljem s svojimi projekti. Kronološko smo se sprehodili preko mojih projektov in na podlagi vizualnega gradiva utrjevali informacije, ki so jih prejeli v prvem stiku z ateljejem in menoj kot pedagogom.

V nadaljevanju smo se lotili modeliranja v glini. Naša prva naloga je bila abstrahiran portret, ki ga imamo v učilnici v obliki mavčnega odlitka. Začeli smo s križci in gnetenjem glin, ki smo jo že začeli tudi oblikovati na stojalu v obliki, ki je bila predmet našega posnemanja.

Mesec oktober smo zaključili s prvim posnemanim objektom – kubično glavo. Delo v ateljeju smo gradili na posnemanju in opazovanju, prenašanju mer iz realnega objekta v upodobljeno formo. Formalno smo opazovali smeri in ploskve. Ves čas sem jih opozarjal na risbo v oblikovanem objektu in na simetrijo. V zadnjih terminih smo se začeli podrobneje ukvarjati tudi z oblikovanjem površine. Sledilo je votljenje in priprava objekta za sušenje ter žganje.

V nadaljevanju semestra smo prešli k naturalizmu. Tako kot pri prvi vaji, smo tudi pri drugi, delo gradili na pozornem opazovanju in posnemanju objekta, ki je bil pred nami. Nos in ustnice smo v nadaljevanju izdelali do perfekcije in v dveh primerih objekt odlili tudi v mavec. Ob tem smo se srečali z novo kiparsko tehniko, najprej izdelavo kalupa in v nadaljevanju klesanju kalupa ter odkrivanju mavčnega odlitka. Projekt smo zaključili v mesecu decembru s patiniranjem in retuširanjem kiparskega odlitka.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program kiparstva za odrasle – začetniki je v prvem semestru temeljil na modeliranju portreta. Nekateri tečajniki imajo zelo velika pričakovanja, kot so klesanje v kamnu, vlivanje bron. Seveda bomo poizkusili predstaviti kar se da najboljše tudi te tehnike, ampak v naših zmožnostih. Uspešnost se v tem pogledu povezuje tudi z zadovoljstvom tečajnikov in v tem pogledu bom moral biti z njimi na zelo realnih tleh, kaj je mogoče in kaj se lahko v prostorih in naših zmožnostih odvija tekom programa.

Z delom slušateljic niso zadovoljne le one same, temveč sem navdušen tudi sam. Sam sem zelo vesel, da sledijo mojim korekturam in da redno prihajajo na ure, še več veliko je predlogov in želja, ki jih sproti usklajujemo in dosegamo dobre rezultate in skupno zadovoljstvo.

b) Učinkovitost

Ker gre za začetnike, je tudi njihov napredek bolj opažen na samem objektu, ki ga oblikujemo. Njihov razvoj bom sproti spremljal in glede na dinamiko skupine tega tudi usklajeval. Generacijsko je skupina zelo raznolika zato temu prilagajam tudi program.

c) Dostopnost

Kriterij dostopnosti je bil v prvem semestru povezan s formiranjem skupine. Ob tem smo slušateljem ponudili fleksibilnost. Udeleženci so se strinjali, da se ustvarita dve skupini in sicer ena začetniška ob torkih in druga nadaljevalna. Torkova skupina sestoji z novimi tečajniki, ki so informacije o naših tečajih zasledili na spletu.

Dostopnost se kaže v mojem primeru tudi preko komunikacije preko elektronske pošte. Slušateljice se večkrat obrnejo na moj naslov z vprašanji, ali pa včasih le s komentarji v obliki reprodukcije kakšnega drugega umetnika. Skupaj nato na urah komentiramo in razvijamo različne teze, brez zaključkov. Sam namreč menim, da je dostopnost vedno pomembna tudi na ravni govora, da se umetnosti pogovarjamo in tako gradimo kritični diskurz, ne le do drugih, ampak tudi do sebe oziroma lastnega dela.

3. Smernice za naprej

Moj namen je, da se slušatelji soočijo z opazovanjem obravnavanega modela in prenašanjem proporcev in mas iz opazovanega objekta na samo oblikovano »glinasto« telu. Moj namen je, da se tečajniki pripravijo tudi na samostojno delo in da z veččinami in vajami pridobijo na samozavesti in zavesti, kaj je kiparstvo in kaj lahko v tem mediju udeležimo. Predvsem pa moramo ozavestiti, da vsega ni mogoče narediti in da vsaka ideja potrebuje svoj čas, da ideja dozori in da skupaj najdemo kompromise – med idejo – materialom – izvedbo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Program za začetnike je osvajanje prostora in dojemanje le-tega. Udeleženci programa se bodo seznanili z likovnim komponiranjem in sestavljanjem mas v eno celoto, ki se bo razvijala na abstraktnih formah oziroma geometrijskih oblikah pa vse do naturalizma, ko bomo geometrijskim oblikam dodali zaobljenost in bomo sledili tudi karakterju na upodobljenem portretu in se ukvarjali še z detajlom in bolj kompleksnimi formami. Naj ob tem omenim še mikro klimo, ki je prisotna v ateljeju. Skupaj gradimo dober odnos in vesel sem, da vsi slušatelji prihajajo na ure s posebnim žarom, včasih s prevelikimi pričakovanji - a to je zame izziv.

2.3 SLIKARSKE DELAVNICE

PEDAGOGA: Iztok Amon, Mirko Malle

1. Vsebina

Program je izveden in v skladu zastavljenimi cilji. Skupine za risanje in slikanje zapolnjene v celoti, pogoji za ustvarjanje otrok so prilagojeni individualnemu ustvarjanju, kjer je eden izmed ciljev individualni razvoj in izraz otroka. Nekateri posamezni primeri vključujejo tudi elemente likovne terepije (vidni, slušni hendikep, vedenjske motnje).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Značilnosti programa je razvojna naravnost, sekundarna pa objektna oz. osredotočanje na artefakt/likovni izdelek. Glede na starostno mešane skupine je potrebno več prilagoditev in poenostavitev risarskih postopkov, zaradi optimalnega števila otrok v skupinah (največ 8, v nekaterih 10) pa so te prilagoditve lažje izvedljive kot bi bile v številčnejših skupinah.

b) Učinkovitost

Skupine so ob sprejetih in tudi smiselnih normativih (do 8 udeležencev v skupini) vse zapolnjene – število vpisanih otrok, ki obiskujejo celoletno dejavnost, je med 60 in 70 otrok, kar je tudi maksimum za ohranjanje individualnega pristopa in zadovoljstvo otrok.

c) Dostopnost

Na tečajih je zgolj površno opažena tako negativna kot pozitivna diskriminacija glede na socialno ogroženost posameznih otrok, ki koristijo storitve Art centra. Za tiste otroke, ki izpolnjujejo pogoj socialne ogroženosti in likovne nadarjenosti (po kriterih likovnega pedagoga na šoli, kamor otrok hodi in iz šole, ki trenutno razstavlja v Art centru) je uveden sistem 3-kratnega brezplačnega obiska katere izmed dejavnosti v Art centru. To pa samo v kateri izmed prostih skupin, kar v letu 2017 predstavlja zgolj 2 otroka po 3 obiske, saj so skupine polno zasedene.

3. Smernice za vnaprej

V letu 2018 je potrebno poskrbeti za izoblikovanje prave vizije in poslanstva Art centra – kaj počnemo in k čemu stremimo.

Poenotiti je potrebno osnovna pravila obiskovanja Art centra otrok, določiti kaj je glavni diferenciator glede na ostale podobne programe, kakšna je sploh ponudba, identificirati glavne konkurente iz dejavnosti, razviti programe s pozitivnim delovnim okoljem, ki vključuje tudi želje sodelavcev, opredeliti kazalnike uspešnosti Art centra ter načrt, kako se bodo še izboljšali in podobno.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Risanje in slikanje je za mnoge otroke osnova izražanja zamisli – lahko gibalnih, racionalnih, čustvenih, abstraktnih ali kot izraz sam po sebi. Vsak pedagog ugotovi, kakšna je približno smer, v katero želi posameznik ter kako se časovno razmejene razvojne faze razlikujejo. V

tem je enkratnost vsakega pedagoškega pristopa, saj ponuja enkratno spodbudo, a odgovornost za preusmeritev že tako otroškega osebnega (še: avtorskega) izraza.

Starostno gledano za programe 5+ do 10+ otrok prehodi pot razvoja od čečkanja, prvih zaključenih oblik, antropomorfnih oblik in glavonožcev, pomensko odprtih oblik, statične in kasneje razgibane človeške figure, abstraktnih motivov, vehementne poteze, natančnega opazovanja in risarskega naštevanja podrobnosti do verodostojne podobe t.i. resničnega sveta, a le kot orodja za ponovno sposobnost povratka v domišljjski svet.

2.4 GRAFIČNE DELAVNICE ZA ODRASLE

PEDAGOGINJI: Nina Koželj, Zora Stančič

1. Vsebina

Dejavnost Grafika za odrasle se je v prvem semestru izvajala po predvidenem programu, obiskovalo pa jo je do 7 tečajnic in tečajnikov. Formirana je bila ena skupina, v kateri so bile tako grafičarke, ki tečaj obiskujejo že dlje časa, kot čisti začetniki. Šolsko leto smo začeli z tiskanjem na tekstil, kjer so se tečajniki srečali z tehniko gumitiska, ter vsak potiskali kos svojega oblačila. Delavnice smo nadaljevali z lesorezom – spoznali smo se z pravilno izbiro lesa, njegovo obdelavo in pripravo na rezanje. Ob tem so se naučili pravilne uporabe nožkov ter njihovega vzdrževanja. Po končanem lesorezu in ročnem tiskanju smo se lotili tehnike cianotipije. Ob tem smo se naučili, kako lahko fotografski tehniko prevedemo v grafični jezik.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Dejavnost je bila v celoti izpeljana v skladu s cilji. Uspešno smo sledili zastavljenemu programu. Tečajnice so osvojile predstavljene tehnike rezultati pa so nemalokrat resnično osupljivi.

b) Učinkovitost

Glede na vložena sredstva ocenjujem, da se je program izvajal uspešno.

c) Dostopnost

Grafiko je obiskovalo 7 tečajnic, kar je bilo za prostore na Miklošičevi idealno za izvedbo programa.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu bomo nadaljevali z spoznavanjem različnih grafičnih tehnik ploskega, globokega in visokega tiska.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec spozna nove grafične tehnike, logiko tiskanja grafik z različnimi materiali, hkrati spoznava nove izrazne možnosti ter krepí motorične spretnosti in potrpežljivost.

2.5 MALA ŠOLA MODE

1. Vsebina

Leto smo pričeli s krajšo uvodno predstavitvijo pedagoginij in učencev. Pregledali smo časovni plan in zbirali predloge, kaj bi ustvarjali v letošnjem letu. Pripravili smo letni načrt in pregledali material, ki nam je ostal od preteklega leta. Prve ure smo namenili ponovitvi znanja o ročnem šivanju. Naučili smo se različnih šivov (križni, obrobni), ter poskusili šivat gumbe. Začetna skupina je imela pri delu nekaj težav, saj so se nekateri s šivanjem srečali prvič. Nadaljevalni

skupini ročno delo ni predstavljalo težav, saj so tečaj dekleta obiskovala že preteklo leto. Ker je lažje, če blago režemo na tleh, smo si za čistejšo učilnico izdelali svoje copate. Plan dela smo nadalje osnovali na predhodnem znanju, tako da se je nadaljevalna skupina lotila priprave krpanke, z mlajšimi pa smo izdelovali kostume za noč čarovnic. Nadaljevalna skupina bo po novem letu pričela izdelovati puloverje na kapuco.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilj Male šole mode je predvsem, da se otroci začnejo zavedati, kako pomembno je, da tekstil in tekstilne izdelke uporabljamo večkrat, jih podarimo oziroma jih uporabimo za drug namen. Tekstilna industrija namreč zelo onesnažuje okolje, saj trendi kažejo, da zavržemo ogromne količine. Otroci na dejavnosti spoznajo, koliko truda je vloženega v izdelavo stvari, ter zato to bolj cenijo. Spodbujamo razvoj ročnih spretnosti, ter jih učimo najpreprostejših stvari, s katerimi se bodo morali spopasti v življenju.

b) Učinkovitost

V letošnjem letu sta se formirali 2 skupini, ki ju sestavljajo večinoma punce. Do izpisa prihaja pretežno predvsem zaradi preobremenitve otrok. Nadaljevalna skupina je zaradi obiskovanja v preteklem letu bolj povezana in si med sabo pomagajo. V začetni sicer še vedno največ vprašanj dobiva pedagoginja, vendar so tečajniki začeli o idejah, predlogih diskutirati med seboj in si pri delu pomagati. Največji strošek še vedno predstavlja nabava materiala za šivanje.

c) Dostopnost

V letošnjem letu sta se formirali 2 skupini, ki ju sestavljajo večinoma punce. V nadaljevalni skupini so dekleta, ki so dejavnost obiskovala že v preteklem letu, začetna skupina pa se je formirala letos septembra. Nekaj izmed njih je poleti že obiskovalo Šolo mode in francoskega jezika.

3. Smernice za vnaprej

Še naprej se bomo trudili izvajati program, ki vsaj z ene plati osvešča otroke o škodljivosti tekstilne industrije in jim omogočali, da se seznanijo z različnimi postopki. Cilj v prihodnjem letu je povezovanje različnih stilov in jezikov. Vsaka država ima namreč svoje modne smernice, ki jih bi radi predstavili otrokom. Vsekakor bomo spodbujali urjenje ročnih spretnosti v začetni skupini, nadaljevalna pa se bo spoprijela z večjimi izzivi, kot je načrtovanje celotne kolekcije.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Potrošništvo in nakupovanje sta preplavila naš vsakdan in postala ena temeljnih "vrednot" naše civilizacije. Vse, kar potrebujemo, si kupimo, skoraj ničesar več ne naredimo sami. Takšen način razmišljanja in obnašanja je neekološki saj kupujemo in zavržemo preveč predmetov. Tečajniki se na ta način seznanijo z zahtevnostjo dela v tekstilni industriji. Naučijo se ceniti svoje izdelke in ročne spretnosti posameznika. Spodbujamo ponovno uporabo materialov.

2.6 ŠTUDIJSKO RISANJE ALI PRIPRAVA NA SPREJEMNI IZPIT

1. Vsebina

Priprave na sprejemne izpite temeljijo na perspektivi. V začetku smo vadili viziranje, torej prenašali mere iz opazovanega objekta na risalno površino. Pred vsakim začetkom s slušatelji tudi opišemo samo opazovano kompozicijo, kje se dve kocki stikata, na kakšen način sta postavljeni v prostoru, kje na stolu je vaza, koliko robov vidimo pod horizontom... Preko verbalnega vstopamo naprej v likovno govorico.

Če smo se v začetku še lovili, smo v nadaljevanju začeli suvereno prenašati proporce iz opazovanega objekta na slikovno površino. Priprave na sprejemen izpite so sestavljene iz: risanje po modelu, modeliranje objekta iz papirja, barvna kompozicija – slikanje, fantazijska risba s suhimi svinčniki.

Poleg dela v ateljeju spodbujam slušatelje tudi z domačimi nalogami, ki jih v naslednjih urah skupaj pokomentiramo in preberemo.

Ustvarjanje in vizualno snovanje spremlja tudi likovna teorija, ob tem se mi zdi ključno, da slušatelje pripravljam in opremljam z likovnimi prvinami, in predvsem jim na primerih tudi z lastno risbo pokažem, predstavim, kako naj se lotijo ustvarjanja.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

V skupino sta se priključila dva slušatelja, ki sta že prej obiskovala naše tečaje. Pri obeh je mogoče slediti velikemu zanimanju za vizualno umetnost, predvsem pa se sproščeno lotevata zadanih nalog. Ker imata dobro podlago od prej, je tudi uspešnost nalog v skupini na visoki ravni.

b) Učinkovitost

V prostoru Grafične dejavnosti smo se dobro organizirali. Glede na organizacijo prostora lahko kompozicija stoji na prehodu med vrati, tako da lahko sprejmemo v učilnico vsaj štiri udeležence. Prav tako sem vesel, da mi je tehnična služba pripravila podlage na katerih rišemo in smo za tečaj zelo dobro opremljeni.

Predvsem sem vesel, da je mogoče slediti pospešeni rasti samozavesti v likovnem polju. Ob tem smo seveda ves čas kritični do lastnega dela in se ves čas trudimo, da bi bili naši rezultati še boljši. Učinkovitost pa je tudi opozarjanje, da imajo kandidati na sprejemnih izpitih na voljo dve šolski uri za eno nalogo, zato smo tudi v našem letniku pozorni na čas.

c) Dostopnost

Delo poteka na ravni dialoga. Vsak slušatelj je deležen svoje korekture, pri tem pa se zavedam tudi dejstva, da moram z mladimi delati na drugačen način, kot delam s starejšimi. Dostopen sem tudi na ta način, da izkazujem zanimanje za njihove želje in tako morda gradim na njihovem zaupanju.

3. Smernice za naprej

Tečaj bomo naprej gradili na konstrukcijski risbi. Moj namen je, da se mladi naučijo risanja objektne sveta na dvodimenzionalni podlagi. Na začetku smo se predvsem ukvarjali s perspektivo, viziranjem in »kontrolirali« risbo. Risba mora biti precizna in izčiščena vseh črt, ki v kompozicijo ne sodijo. V nadaljevanju bomo sledili programu in sorodnim nalogam, ki kandidate čakajo na sprejemnih izpitih, tako bomo dosegli tudi zanimivost samega programa, da se mladina ne naveliča svinčnika ampak se v celoti, v tem primeru mislim tudi v drugih medijih pripravi na sprejemne izpite.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Udeleženci programa osvajajo nova znanja in predvsem začenjajo razvijati svojo likovnost, ob tem je lastna likovna govorica na stranskem tiru. Ustvarjalnost, likovna virtuoznost bo prišla na vrsto kasneje. Predvsem je moj namen, da pridobivajo na samozavesti in da je vsaka naloga lahko rešljiva in izvedljiva v določenem časovnem okvirju. Predvsem je pomembno, da jih naučimo kje začeti in kako nadaljevati. Osebnostno se mi zdi pomembno tudi to, da sošolci postanejo kolegi. Da delijo med seboj svoje izkušnje na papirju in jih ni »sram« pokazati svojega izdelka drugim. Tudi to delo v slikarskem ateljeju je neke vrste javno nastopanje, ko se kot osebnostno izpostavljaš drugim preko lastnega likovnega dela.

2.7 RAZSTAVA OTROK ART CENTRA

PEDAGOGINJI: Nina Koželj, Zora Stančič

1. Vsebina

Na zaključni razstavi je letos sodelovalo 7 grafičark ter 17 kipark in kiparjev. Tema razstave je bila avtoportret. Grafičarke so prikazale avtoportrete v različnih grafičnih tehnikah, medtem, ko so kiparke razstavljale avtoportrete, narejene iz najdenih, odpadnih ali kupljenih predmetov – asemblaž. S tem so se spoznale z različnimi materiali in njihovimi lastnostmi. Dela so bila postavljena na ogled ob otvoritvi, ki je bila ob zaključku šolskega leta, 22. 6. 2017, v Steklenem atriju Mestne hiše in je trajala do 17. 7. 2017.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Dejavnost je bila izpeljana v skladu s cilji.

b) Učinkovitost

Glede na vložena sredstva ocenjujemo, da se je program izvajal uspešno.

c) Dostopnost

Na zaključni razstavi je letos sodelovalo 7 grafičark ter 17 kipark in kiparjev.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu še nimamo plana za razstavo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec se prvič sreča z posledico svojega dela, ko se izpostavi in postavi na ogled ljudem, kaj je ustvarjal tekom šolskega leta. To je pomembna izkušnja.

3 GLASBENA UMETNOST

3.1 GLASBENE URICE 1

PEDAGOGINJA: Teja Bitenc

1. Vsebina

V Pionirskem domu glasbene urice izvajamo že peto leto. Program se je čez leta spreminjal, a osnova je ostala ista. Pomembno nam je, da otroci najprej spoznajo glasbo kot svet, v katerega se lahko zatečejo v vsakem trenutku in da v spoznavanju glasbenega sveta uživajo. Šele nato bodo lahko spoznali osnovne glasbene pojme kot so: ritem, melodija, kratki in dolgi toni, visoki ter nizki toni, orffova glasbila itd.

Čeprav imamo program zapisan, pa je vendarle dovolj časa tudi za improvizacijo. Otroci večkrat sami izrazijo željo po določenih dejavnostih in tako lahko dotično uro čisto predrugačimo. Ob koncu leta otroci večkrat izrazijo želje po poustvarjanju že naučenih pesmic, preštevank ali skladb. Tako marsikatera glasbeno že uveljavljene in naučene stvaritve preoblečemo v nove glasbene podobe.

Precej pomembno se nam zdi samo rokovanje z glasbili. V vsako srečanje vključimo igranje glasbil. Sprva uporabljamo ritmična glasbila orffovega instrumentarija (palčke, strgala, triangel, ropotuljice itd.), ob koncu leta preidemo tudi na igranje melodičnih glasbil (metalofon, ksilofon, orglice itd.).

Skozi srečanja večkrat nevsiljivo in nezavedno preverjamo cilje, ki smo si jih zastavili ob začetku naših srečanj.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Kot že zgoraj izraženo, je prvi cilj, ki mu, predvsem v začetku srečanj, posvečam največ pozornosti, ustvariti vzdušje, okolje, v katerem bo otrok vedel, da se lahko svobodno izraža. In ko ta cilj usvojimo, je usvajanje vseh ostalih ciljev (npr. spoznavanje z osnovnimi glasbenimi pojmi kot so ritem, melodija itd.) precej lažje. Še vedno ob vsakem srečanju ponavljamo že usvojeno znanje in tako preverjamo, kaj že znamo in čemu lahko posvetimo še več pozornosti.

b) Učinkovitost

V dandanašnji poplavi najrazličnejših pripomočkov se držim načela manj je več. Raje uporabljamo materiale, ki jih sami naredimo, sami nabereмо ali shranjujemo doma. Tako ne le varčujemo z nepotrebnimi izdatki, pač pa tudi bolje skrbimo za stvari, ki smo jih sami pripravili, naredili.

c) Dostopnost

V letošnjem letu je bilo v glasbene urice vpisanih 14 otrok, ki smo jih razdelili v 2 skupini. Starost otrok je od 3,5 do 5. leta.

3. Smernice za vnaprej

Čeprav nam vpis otrok daje vedeti, da je program zastavljen dobro, pa vendar ne želimo ostati le pri tem. Program mora rasti in ne le udeležencem, pač pa tudi odraslim, ki ga izvajamo, mora biti izziv. Zato se večkrat poslužimo tudi improvizacije, ki nas tako tudi preseneti in nas pripelje do ciljev, ki jim nismo posvečali pozornosti. Gotovo pa je tudi, da program prilagajamo tudi trenutnemu počutju in družbeni situaciji.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Po letih poučevanja je v največje veselje srečati svoje bivše učence in spoznati, da jim je svet glasbe še vedno pomemben. Danes, ko v svetu tehnologije in vseh mogočih tehničnih pripomočkov, svet glasbe (kot mnogi drugi svetovi) kar nekako tekmuje v pridobivanju pozornosti, je še toliko bolj pomembno širiti zavest o glasbenem svetu kot svetu, ki je dostopen vsem, malim, velikih, bogatim in ne... In spoznanje, da je glasba lahko prav tako neke vrste terapija in umik od včasih krute realnosti, je pri posamezniku nekaj, kar je potrebno ceniti in tudi spodbujati k razvoju.

3.2 GLASBENE URICE 2

PEDAGOGINJA: Teja Bitenc

1. Vsebina

Glasbene urice 2 v Pionirskem domu izvajamo že 4 leta. Vsebinsko so nadaljevanje glasbenih uric 1, saj pri delu slonimo na znanju, ki smo ga pridobili pri programu glasbene urice 1. Slednje so namenjene predvsem glasbenemu izražanju, ki je močno podkrepljeno z gledališkimi elementi.

V začetku leta smo večino srečanj posvetili spoznavanju najrazličnejših slovenskih pa tudi svetovnih glasbenih pravljic (Peter in volk, Sapramiška itd.). Pravljičice smo nato uprizarjali, poiskali pesmice, ki smo jih dodali pravljicam, sami smo si izmišljevali zvočne podlage. Prav tako smo za uprizarjanje glasbenih pravljic izdelali scenografijo, kostumografijo. Ob uprizarjanju smo uporabljali glasbila orffovega instrumentarija pa tudi glasbila, ki smo jih naredili sami (iz odpadnega in naravnega materiala).

Pri uprizarjanju glasbenih pravljic smo si veliko pomagali s fundusi Pionirskega doma. Prav tako smo nekajkrat obiskali gledališke vaje starejših članov gledališke šole Pionirskega doma. Tako smo se seznanili tudi z gledališkimi pravili (govorimo glasno, razločno, ne kažemo hrbta itd.) in jih spretno upoštevali pri igranju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pri glasbenih uricah 2 je prišlo precej do izraza otrokovo doživljanje glasbe oziroma njegovo glasbeno poustvarjanje. Že čez leto smo precej spodbujali ustvarjalnost, ki se je ob koncu leta izrazila v glasbeni pravljici, ki smo si jo sami izmislili in tudi zaigrali. Otroci so tako nezavedno usvajali cilje: krepitev samozavesti, prilagajanje skupini, opazovanje in evalviranje okolice itd.

b) Učinkovitost

Ker se večinoma poslužujemo odpadnega materiala in materiala narave, je stroškov v tem pogledu malo. Prav tako smo uporabljali glasbila iz fundusa Pionirskega doma. Vsako leto ga z manjšimi nakupi glasbil tudi dopolnjujemo.

c) Dostopnost

V glasbene urice 2 je bilo vpisanih 12 otrok, ki so bili razdeljeni v dve skupini.

3. Smernice za vnaprej

Precej hvaležno se je izkazalo povezovanje z gledališko sekcijo Pionirskega doma. Otroci so skozi leto večkrat izrazili željo, da obiščemo gledališke urice, kar smo tudi naredili. Tako smo se povezovali in spoznavali tudi z otroki drugih dejavnosti, kar pa je tudi smernica za v prihodnje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Predvsem s povezovanjem z različnimi oddelki Pionirskega doma poskušamo v otroku prebuditi spoznanje, da glasba ni nujno le samostojno področje, pač pa se lahko vpelje v druga področja umetnosti, kot smo jo mi v gledališče. Otroci so tako postali ne le učenci pač pa tudi soustvarjalci, saj so si sprva glasbene podlage izmišljevali sami, nato pa smo ustvarili celotno glasbeno pravljico. Tako otroci pridobijo na samozavesti in se hkrati začnejo zavedati, da lahko svet v katerem živijo z umetnostjo večkrat polepšajo..

3.3 GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 1

PEDAGOGINJA: Teja Bitenc

1. Vsebina

Glasbeno pripravljalnico v Pionirskem domu izvajamo že nekaj let. Vsako leto je vpis otrok v naš program večji. Povečan vpis nam da vedeti, da je program dobro zastavljen, a hkrati nam daje odgovornost, da ga skozi leta dopolnjujemo in nadgrajujemo. Glasbena pripravljalnica je program, ki je namenjen otrokom, ki bi svoje glasbeno znanje še poglobili. Tistim, ki bi radi v glasbeni svet vstopili prek igranja melodičnih inštrumentov in tako na nek način ustvarili bazično znanje za nadaljevanje izobraževanja in usmerjanje k igranju dotičnega inštrumenta. Tako začnemo s spoznavanjem ritmičnih vrednosti, nadaljujemo s solmizacijskimi zlogi, durovo lestvico, ki jo tudi preigravamo na različnih melodičnih glasbilih Orffovega inštrumentarija.

Pri delu uporabljamo delovni zvezek, ki nam omogoča poglobitev in utrjevanje usvojene snovi. V drugi polovici leta največ časa namenimo razvijanju melodičnega posluha in tako

preigravamo najrazličnejše slovenske in svetovne otroške pesmi na melodične inštrumente Orffovega instrumentarija (metalofon, ksilofon). Otroci tako pridobijo osnovno znanje glasbenega sveta, ki jim je nato tudi dobra popotnica pri igranju dotičnega glasbila.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji, ki si jih zastavimo ob začetku leta so osnovni (kot npr. poglobljanje ritmičnega in melodičnega posluha). Na nek način »ohlapno« zastavljeni cilji nam omogočajo več svobode pri delu, saj si večkrat sproti zastavimo »manjše« cilje, ki jih nato tudi usvojimo.

b) Učinkovitost

Za program glasbena pripravljavnica dodatnih nakupov glasbil ali glasbenih pripomočkov ne potrebujemo, saj pri delu uporabljamo glasbila iz glasbenega fundusa Pionirskega doma (Orffov inštrumentarij).

c) Dostopnost

Tako kot v lanskem šolskem letu, smo imeli tudi v letošnjem letu vpisanih 12 otrok, ki smo jih razdelili v 3 skupine. Starost otrok je bila od 5. do 7. leta.

3. Smernice za vnaprej

Večina otrok, ki so bili vključeni v program glasbena pripravljavnica nadaljuje glasbeno izobraževanje na naslednjih stopnjah, naj bo to igranje dotičnega inštrumenta ali pa petje v zboru. To nam daje vedeti, da je program dobro zastavljen in se bo v prihodnje sicer gotovo prilagajal otrokom in družbeni situaciji, pa vendar bodo temelji programa ostali isti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci, ki so hodili na glasbeno pripravljavnico, so že imeli neko glasbeno znanje. Glasba jim predstavlja svet v katerem se svobodno izražajo. In v današnjem mnogokrat prehitrem svetu je prav glasbeni svet tisti, ki nam ponuja okolje v katerem se lahko umirimo. Večkrat tako otroci svoja neverbalno izražena mnenja, doživetja poustvarjajo v svetu glasbe in tako na nek način kljubujejo dandanašnjemu svetu, prepolnem raznoraznih tehnologij in njenih pripomočkov.

3.4 GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 2

PEDAGOGINJA: Teja Bitenc

1. Vsebina

Glasbena pripravljavnica 2 je program namenjen tistim, ki jim je glasba v preteklosti že predstavljala svet izražanja in si želijo svoje znanje še nadgraditi. Otroci so že seznanjeni z osnovnimi glasbenimi pojmi (ritem, melodija itd.) in ne le to, poznajo tudi tone, njihove različne višinske pa tudi ritmične vrednosti. Vse to znanje pa je že na takem nivoju, da pri urah glasbene pripravljavnice 2 večino časa namenimo igranju različnih Orffovih glasbil.

Sprva izbiramo ritmična glasbila (palčke, boben, kastanjete itd.), kaj kmalu pa preidemo na melodična (metalofon, ksilofon). Tako kmalu postanemo pravi mali orkester in preigravamo različne preproste skladbe in pesmi. Poleg praktične uporabe znanja pa se v glasbeni svet poglobimo tudi malo bolj teoretično. Spoznamo osnovne prvine glasbenega zapisovanja (npr. note in njene ritmične in melodične vrednosti). To znanje uporabimo tako, da na melodična glasbila igramo po različnih preprostih melodičnih in ritmičnih zapisih. Ob koncu leta pa znamo zapisovati tudi ritmični in melodični narek.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Ko ob koncu leta zaigramo na različna ritmična in melodična glasbila vemo, da smo bili pri delu uspešni. Cilje preverjamo sproti, saj si mesečno postavimo manjše cilje (kot je npr. preigravanje določene skladbe). Nato pa skladbo preigravamo z različnimi glasbili. Cilj, ki je tudi uspešno usvojen, je tudi preigravanje skladb z dvema ali več različnimi spremljavami.

b) Učinkovitost

Pri delovanju uporabljamo glasbila, ki jih imamo v Pionirskem domu. Tako je finančni vložek minimalen in se pojavi le ob začetku šolskega leta, ko naš glasbeni fundus povečamo z nabavo kakšnega manjšega glasbila.

c) Dostopnost

Na glasbeno pripravljalnico sta hodila 2 učenca stara 6 in 8 let. Občasno smo združili dejavnosti z udeleženci pripravljalnice 1 in tako skupaj preigravali različne skladbe.

3. Smernice za vnaprej

Program je sicer zastavljen, imamo izbrane skladbe in pesmice, ki jih preigravamo, pa vendar se naš seznam skozi leto dopolnjuje, spreminja predvsem zaradi želja otrok. Tudi v naslednjem letu bomo večkrat poskušali združiti različne skupine otrok vključenih v glasbeno pripravljalnico (tako glasbeno pripravljalnico 1 kot njeno nadaljevanje) in se tako učili tudi glasbenega prilagajanja in igranja v večjih glasbenih kompozicijah.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci programa se že znajo glasbeno izražati, a prav tako je pri naših dejavnostih pomembno, da se znamo glasbeno prilagajati in izražati v glasbenih skupinah. Marsikdo tako spozna, da je glasbeno ustvarjanje nagradujoče tudi v sodelovanju z ostalimi glasbenimi navdušenci.

3.5 UČENJE PETJA

PEDAGOGINJA: Eva Moškon

1. Vsebina

Ob izteku šolskega leta 2016/17 so potekale intenzivne skupne vaje za tečajnike s celotne glasbene dejavnosti, in sicer za veliki koncert Rock Akademije (gre za projekt celotne glasbene dejavnosti Pionirskega doma, kjer tečajniki muzicirajo skupaj v različnih glasbenih zasedbah). Omenjeni koncert smo uspešno izpeljali že tretje leto zapored na velikem odru festivala Junij v Ljubljani na Kongresnem trgu. Program je obsegal 13 priredb, od teh je bilo 12 tujih in ena slovenska skladba. Pesem Happy (avtor in izvajalec Williams Pharrell) so zapeli vsi vpisani tečajniki učenja petja v zboru.

Novo šolsko leto 2017/18 je potekalo kot navadno po individualnem učnem programu tečajnikov. S tistimi, ki v tem šolskem letu nadaljujejo in so bili že v preteklem letu vključeni v projekt Rock Akademije, smo se od sredine oktobra intenzivno pripravljali za novembrski koncert v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma, ki smo ga odlično izpeljali. Tokrat nam je Cankarjev dom koncert omogočil izpeljati v večji dvorani kot pretekla leta, kar si štejem kot potrditev za naše delo doslej.

V mesecu decembru smo z večino tečajnikov že začeli delati na izbrani pesmi, ki jo bodo izvajali na internem pevskem nastopu (ta se navadno realizira do meseca marca).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program se je izvajal po individualnih učnih programih v skladu s cilji (učiti se petja ne glede na predznanje in vokalne sposobnosti, osvajanje tehnike petja in tehnike dihanja, spoznavanje in razumevanje glasbene teorije, urjenje notnega zapisa, razvoj muzikalnosti in interpretacije, pisanja avtorskih skladb in besedil, odpravljanje treme in samozavesten nastop), ki so jih učenci glede na njihovo starost, razvojno stopnjo in vokalne sposobnosti uspešno osvajali na: individualnih urah in pri skupnem muziciranju na skupnih vajah in na koncertu, kjer so si nove odrske izkušnje pridobivali kot glavni in spremljevalni vokalisti. Obenem so tečajniki vzpodbujani, da sodelujejo na različnih glasbenih avdicijah in tekmovanjih. Tisti tečajniki, ki igrajo še kak instrument so bili vzpodbujani, da pojejo in igrajo hkrati. Večina se je že uspešno spoprijela s tovrstnim izzivom.

S tečajniki smo sprotno evalvirali njihovo delo na način samo-konfrontacije ob njihovih video in avdio posnetkih ter s povratnimi informacijami s koncerta.

Letošnji glasbeni program Rock Akademije ni vključeval avtorskih pesmi, je bilo pa v ta projekt vključenih več otrok, ki so začetniki in so prvič muzicirali skupaj.

b) Učinkovitost

Za ohranjanje in zagotavljanje kvalitete dela menimo, da je potreben finančen vložek v izboljšanje pogojev dela (zvočna izolacija med učilnicami, prezračevanje v učilnicah, glasbena oprema, ustrezno velik in ustrezno opremljen prostor za skupne vaje, glasbeni studio). Glede na dane pogoje dela pa z maksimalnim vložkom truda in medsebojne strpnosti premagujemo ovire in zagotavljamo kakovost dela, medsebojno sodelovanje ter zadovoljstvo naših tečajnikov in njihovih staršev.

c) Dostopnost

Program učenja petja ima pri vpisu starostno omejitev: 8+. Program obiskuje 30 učencev, starih nad 8 let. Prevladuje starostna skupina med 10 in 16 let.

3. Smernice za vnaprej

Ohranjanje medsebojnega sodelovanja celotnega glasbenega oddelka (npr. ustanovitev novih glasbenih zasedb, nastajanje novih avtorskih pesmi ter novega koncertnega programa Rock Akademije).

Vzpodbujanje sodelovanja z drugimi dejavnostmi Pionirskega doma. V prihodnje se veselimo morebitnega sodelovanja s plesno dejavnostjo in snemanje glasbenega spota za kakšno od avtorskih pesmi tečajnikov v navezi s filmsko dejavnostjo Pionirskega doma.

Ohranjanje odrskega življenja v sklopu dogodkov Pionirskega doma ter pridobivanje nastopov »izven« oz. prijave na druge glasbene festivale, tudi z novim konceptom glasbenega programa Rock Akademije.

Snemanje novega studijskega albuma tečajnikov Pionirskega doma.

Izpeljava predavanj na temo anatomije glasu ter na temo glasbene zgodovine popa in rocka.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Učenci skozi proces učenja izboljšujejo tehniko petja in dihanja ter osvajajo glasbeno znanje. Izboljšuje se jim samopodoba, ker je pri petju ključnega pomena sprejemanje samega sebe in s tem povečujejo samozavedanje in samozavest. Učijo se, kako izražati čustva in iščejo lasten interpret, lastno glasbeno identiteto in se učijo glasbenega sodelovanja. V tem učnem procesu je pomemben cilj, upati si se izražati. Pridobivanje novih odrskih izkušenj ter skupno muziciranje v projektu Rock Akademija so neprecenljive izkušnje za nadaljnje udejstvovanje v svetu glasbe.

Mnenje tečajnice: »Pridobivam voljo in moč do življenja, pridobivam sebe, iščem sebe. Učim se, kako čutiti, učim se iskanja in ustvarjanja občutkov, učim se kopati po sebi in iskati spomine ter občutja. Učim se, kako čutiti glasbo in jo razumeti in učim svoj glas in svoje telo, kako biti

instrument tej glasbi, in hkrati se učim, kako je lahko ta glasba moj instrument. Znanje, ki ga dobim pri učenju petja, je več od tehničnih sposobnosti.«

3.6 UČENJE BAS KITARE

PEDAGOG: Gregor Cvetko

1. Vsebina

Učenje bas kitare je predvidevalo predvsem različne tehnike igranja (slap in pop tehnika, menjalni udarec z dvema ali tremi prsti desne roke), pregled lestvičnih stopenj, intervalov in akordov z lestvicami, osnovami notnih zapisov in spoznavanje različnih ritmičnih vzorcev. Na individualnih urah učenja bas kitare so se udeleženci srečevali s poslušanjem in igranjem slišane, spoznavanjem dinamike in glasbenih terminov.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Z učencema smo postavili levo roko in sistem prstnega reda. Bolj ali manj sta usvojila menjalni udarec desne roke in ubiranje po strunah. Igrala sta več lestvic z akordi, molove in durove, nekatere tudi dvo oktavno. Razvijali smo poslušanje za iskanje bas linije v slišani pesmi in dinamično igranje ter spoznali različne ritmične vzorce v povezavi z različnimi stili igranja. Učenca sta napredovala v znanju in tehniki. Tudi komade, ki sta jih po posluhu zaigrala, sta na koncu igrala zelo suvereno; bolj dinamično, manj je bilo tonov, ki bi po dinamiki izstopali. Brez dvoma sta pridobila samozavest pri igranju in razčistila nekaj pomembnih tehničnih stvari. Predvsem pa sta pridobila na znanju, kako se sam učiti naprej, kje poiskati resurse, kako poslušati nizke tone bas kitare (kar ni lahko) in kako učinkovito vaditi.

b) Učinkovitost

Rezultati so spodbudni. V teh mesecih sta učenca pridobila kvalitetno osnovo za nadaljevanje študija. Idealno bi bilo, če bi imeli še kak inštrument za spremljanje bas kitare, recimo električni klavir ali kitaro, pa še kak drug pripomoček. Idealno bi bilo več basistov (kar se bo, že po trenutnem vpisu, zgodilo). Zdi se mi pa potrebno starše še bolj vključiti v proces, predvsem čisto na začetku, da bi doma lahko bolje pomagali otroku ob vadenju inštrumenta, ker je enkrat tedensko res minimum (pa še potem kaka ure odpade zaradi bolezni, praznika ali drugih pomembnih obveznosti učenca). Smiselno in lažje (sploh če bo basistov več) bi bilo delati po skripti in v kateri bi bilo zbrano najosnovnejše o tipih kitar, vzdrževanju inštrumenta, osnovnih tehnikah in tipih zapisov; ritem, notni zapisi, tablature in podobno. Skripta je skoraj pripravljena in bo pripomogla k večji sosedici in postopnosti učenja ter preglednosti snovi (letos to ni bil problem zaradi le dveh popolnoma različnih učencev, mlajši popolni začetnik in starejša deklica z obsežno podlago in intuitivnim pristopom k bas kitari).

c) Dostopnost

V tem letu sta oba učenca pričela z učenjem bas kitare. Deklica (15 let) je imela že podlago štirih let klavirja, tako da sva se lahko osredotočila na bas tehniko in fraziranje, ter na transkripcije bas linij znanih komadov (ki jih igrajo z bendom). Deček pa je mlajši (9 let) in je imel kar nekaj težav pri postavitvi leve roke, a sva zadnje mesece lepo odprla roko in pričela s pesmimi njegovih najljubših glasbenih zasedb s pomočjo bobnarja in kitarista.

3. Smernice za naprej

Skripta bo gotovo nadgradnja dejavnosti. Na področju bas kitare je kvalitetnega gradiva izredno malo, zato bo le-ta pridobitev za naprej. Tudi starši bodo tako lažje sledili otroku in mu lažje pomagali. Če bi dobili še kakšen kos opreme (el. klavir, tabla, ipd.), bi se predvsem stvari, ki se tičejo glasbene teorije (lestvice, ritem in predvsem akordi), lažje podajale učencem.

4. Kaj udeleženec pridobi od programa

Udeleženca sta pridobila suverenost, samozavest in zavedanje, da napaka ni nič hudega, da se ob napakah veliko naučimo, če jih le ne ponavljamo prevečkrat, kar je izredno pomembno. Veselje do bas kitare in glasbe nasploh se je še poglobilo. Menim, da sta zelo rada prihajala na ure, res malo manjkala, veselja v bendu pa tako ali tako nikoli ne zmanjka.

3.7 UČENJE KLAVIRJA

PEDAGOGA: Jaka Hawlina, Rok Hozjan

1. Vsebina

Teoretsko gledano so najbolj napredovali novi učenci. Spoznavanje osnov je zahtevno delo in večina se je z abstrakcijo glasbenega zapisa in jezika že kar dobro spoprijateljila. Po videnem napredku zaupam, da ima počasnejše kopičenje snovi in obdelava le-te z raznolikimi pristopi, prednost pred navidezno hitrejšimi sprehodi skozi skladbe in širšim repertoarjem. Širši repertoar pride v poštev pri učencih, ki imajo glasbenih izkušenj več, ti pa so poleg tega raziskovali tudi osnove harmonizacij in različne tonske načine. Ustvarjanja nismo zanemarili, pogosto je pri improvizaciji, nismo pa se še posvetili ustvarjanju skladb, kar nas čaka v novem letu. Z napredkom sem pri večini učencev kar zadovoljen, prav tako tudi z vzdušjem; te dva sta kakor med seboj povezana. Pripravljamo tudi skupinsko muziciranje, vendar zaenkrat še vsak dela na svojem partu.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Dva učenca pričakovanj ne dosežeta zaradi nedela, en učenec zaradi svojevrstnega dožemanja. Pri prvih dveh smo zadnje čase sicer poskusili najti novo pot, ki ju je dodatno motivirala, vendar bi pred razglaševanjem nove dobe raje še malo počakal, saj ni nujno, da bi ju držalo – poskusil sem namreč že kar nekaj pristopov, pa...Pri slednjem gre pač počasneje, a vzdušje je prijetno in mislim, da delava dobro. Pri ostalih sem z napredkom vsaj zadovoljen, če ne celo kaj več. Večinoma so učenci zelo prijetni in le izjemoma prihajajo na uro nepripravljeni, kar pomeni, da so na ta ali oni način tudi doma motivirani. Ni mi žal, da prednovoletnega nastopa nismo izvedli. Odločil sem se, da v tem obdobju bolj posvečamo pozornost osnovam. Materiala za nastop se nam je tako v tem času že kar nabralo in se takoj, ko prebrodimo popraznično krizo, domenimo za termin nastopa.

b) Učinkovitost

Glede na to, da so pri urah pogosto prisotni tudi starši oziroma so stiki s starši zelo pogosti, zadovoljstvo le teh pa bi lahko smatrali za merilo učinkovitosti, je program zelo učinkovit. Sicer pa menim, da se je treba o učinkovitosti vedno preizpraševati; več bi sicer naredili, če bi učence bolj obremenjevali in nanje tudi bolj sistematično pritiskali, vendar se mi zdi, da se v Pionirski dom učenci vpisujejo ravno zaradi odsotnosti le-tega. Torej raziskujem, kako bi bil učinkovit ne toliko po finančnem, ampak časovnem vložku, kako učencu vcepiti čim več znanja v čim krajšem času.

c) Dostopnost

Vpis je bil še boljši kot lansko leto in spet smo vnaprej določeno mejo še raztegnili. Vpisujejo se lahko vse starostne skupine, res pa imam letos samo osnovnošolce. Težava je s prostorom; letošnji je velik in lep, vendar je le eden, učitelja pa sva dva. Zato je bilo urnik težko sestaviti in bi bila dostopnost lahko tudi boljša, če bi bilo prostora več.

3. Smernice za vnaprej

Gotovo se pri sveže vpisanih nadaljuje s temeljitim spoznavanjem osnov, brez hitenja po učbeniku, spoznavanju različnih vidikov glasbe in klavirja. Čakajo nas nastopi, individualni,

skupinski, ustvarjanje lastnih skladb in sodelovanje z drugimi glasbeniki v okviru Pionirskega doma.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Veliko sicer ne, saj praviloma nihče ne vztraja toliko in toliko let...Najdlje obiskuje pouk učenka, ki je pri meni že tri leta in zelo lepo napreduje, raje sicer igra po notah kot improvizira, igra po posluhu ali improvizira, vendar sva osnovne učbenike že predelala in lahko spoznava tudi zahtevnejšo glasbeno literaturo. Sicer še posebej nadarjene pošljem v glasbeno šolo, kjer imajo pouka več, njej se to ni izšlo. V dveh letih, kolikor bi trajal povprečen obisk programa, pa se lahko naučiš osnov, ki jih skušam prilagoditi posamezniku tako, da jih bo lahko izkoristil pri kakršnem koli muziciranju, ne le pri branju not.

3.8 UČENJE KITARE

PEDAGOG: Andrej Pekarovič in honorarni sodelavci

1. Vsebina

Za mlade je potekala šola igranja kitare skozi igro, za malo starejše pa zajemala učenje akordičnih spremljav, branje not, različne tehnike igranja, spoznavanje glasbenih obdobij (od klasike, svetovne glasbe, do popularne glasbe), razvijanje posluha, improvizacije in osnovne aranžiranja. Individualni pouk ponuja možnost prilagoditve programa željam učencev. Poučevanje kitare je zajemalo učenje akordičnih spremljav, branje not, različne tehnike igranja, spoznavanje glasbenih obdobij, razvijanje posluha, improvizacijo in osnove aranžiranja. Nadaljevalni tečaj je obsegal zahtevnejše tehnike in skladbe in pripravo na sprejemni izpit srednjih glasbenih šol. Prav tako se, glede na želje učencev, učimo različnih načinov igranja kitare, kot tudi igranja na različne tipe kitar (klasična, akustična, električna...). Učence spodbujamo tudi k skupni igri, v duetu, triu ali manjših glasbenih skupinah. Večina učencev iz prejšnjega leta je nadaljevala s poukom kitare, prav tako se je vpisalo veliko novih učencev. S tistimi iz prejšnjega leta smo nadaljevali z zastavljenimi smernicami ter začeli do sedaj pridobljeno znanje še poglobljati, z novimi učenci pa smo spoznali osnove glasbenih prvin in kitarških tehnik. Predvsem smo postavili tonalno shemo odprte lege kitare in pričeli z izvajanjem nekaj tehničnih in akordičnih vaj ter z igranjem lažjih in učencem dobro poznanih pesmi.

Pri pouku je, ne glede na stopnjo znanja učencev, pomembno njihovo veselje do glasbe in motiviranost za vadenje. Slednje izhajata tudi iz učiteljevega posluha za določene predloge učencev glede izbora materiala, ki ga obravnavamo, saj po navadi učenci raje vadijo skladbe, ki jih dobro poznajo, tudi če niso iz področja klasične ali ljudske glasbe. Glasba je dovolj široka in dopušča raznovrstnost pristopov, pomembna pa je ves čas skrb za osnovne glasbene prvine ritma, harmonije in melodije in za osnovne kitarške tehnike.

Učenci so v splošnem skozi celo leto pridno vadili in lepo napredovali, tako da bomo s poukom v prihodnjem šolskem letu nadaljevali na podoben način.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program se je izvajal uspešno, saj so učenci napredovali v svojem znanju, kreativnosti in tehniki. Z učenci smo nadaljevali z načrtanim delom, kot smo ga izvedli v drugem semestru. Tako smo nadaljevali s spoznavanjem različnih ritmičnih, melodičnih in harmonskih struktur, naučili smo se precej novih pesmi in za zaključni nastop pripravili tudi skupinske točke. Le-te najbolj služijo skupnemu muziciranju, skozi katerega se še jasneje poudari in začuti pomen poslušanja znotraj glasbe. To pomeni predvsem ritmično uskladitev in iskanje skupnega pulza v ritmu med vsemi nastopajočimi v določeni zasedbi. Sicer je večina učencev za nastop poleg skupne točke pripravila še eno pesem za samostojno izvedbo.

V prvem semestru šolskega leta smo več poudarka namenili sami tehniki igranja in izvedbi, tako v smislu vsebinske interpretacije kot tudi dinamike igranja in pravilne drže. Učenci so skozi celo leto pridno vadili, sodelovali na urah in skupnih vajah in zelo dobro odigrali zaključni koncert. Z razumevanjem snovi večinoma učenci niso imeli problemov, nekaj težav je bilo pri pomnjenju snovi, saj so nekajkrat do naslednje ure pozabili kar smo delali prejšnjo uro, čeprav sem jim navodila za vajo napisal. Včasih smo tako velik del ure porabili za popravljanje napak, oziroma smo predelovali stvari, katere bi morali narediti sami doma.

Nastopali smo na veliko različnih odrih in pripravili do sedaj najobsežnejši program, tako po dolžini kot tudi žanru. V projektu Rock Akademije (gre za interni projekt glasbene dejavnosti, kjer učenci vseh inštrumentov muzicirajo skupaj) smo pripravili širok repertoar skladb, tako avtorskih kot priredb. Sledili so še: točke na zaključnem nastopu gledališkega festivala in literarnega natečaja, pet internih nastopov in pet zaključnih (v Festivalni dvorani in na Kongresnem trgu), nastop ob 100. letnici Lions kluba v Mestni hiši in Zotkini talenti v Galussovi dvorani Cankarjevega doma. V mesecu novembru smo nastopili s samostojnim koncertom v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma in zopet poželi odličen odziv organizatorjev in publike. Na vseh nastopih skupaj, smo letos slišali za 8 ur glasbe, v izvedbi naših učencev. V bodoče si želimo avdio in mogoče tudi video posneti koncerte in s tem ustvariti arhiv našega ustvarjanja.

b) Učinkovitost

Glas o našem ustvarjanju se je razširil in imamo vse več talentiranih učencev. K temu pripomore tudi dostopna šolnina programov. Učenci pridobijo raznoliko znanje in možnost nastopanja, tako na manjših kot tudi velikih odrih. Glede na zelo malo vloženih finančnih sredstev v nove inštrumente in ojačevalce ocenjujem, da se je vseeno program izvajal uspešno. Potrebovali bi predvsem dobro opremljene in primerne učilnice.

c) Dostopnost

Vpis v glasbene programe se je letos zopet povečal in imamo v vseh programih cca. 200 učencev, od tega 70 učencev obiskuje pouk kitare, kar nas umešča v vedno bolj kompetentno ponudbo glasbenega učenja (izven državnih glasbenih šol) v Ljubljani. Obiskovalci tečajev so stari med 5 in 50 let in letos je bilo od vpisanih, cca. 20 procentov novih učencev, ostali so bili z nami že v prejšnjem šolskem letu.

3. Smernice za vnaprej

Glasbeni program se bo še naprej širil (v okvirih prostorskih zmožnosti) in pozornost bomo usmerili v novo ponudbo inštrumenta violina (pop, etno, jazz), ter povečali vpis na bas kitaro. Nujno se mi zdi, da predelamo več glasbene teorije, predvsem branje notnega in ritmičnega zapisa. Z nekaterimi učenci, ki bodo nadaljevali pouk, se bomo morali posvetiti tudi izboljšanju tehnike igranja. Da bi povečali motivacijo za vajo pri učencih, bom uvedel "nagradne" pesmi. Ko bodo zadovoljivo obvladali sprotno snov, bomo vzeli skladbe, ki jih poslušajo, jih prilagodili njihovem znanju in se jih naučili. Tu mislim predvsem na spremljave popularnih pesmi. Posvetili se bomo tudi petju ob spremljavi kitare, kdor bo želel. Poskusil bom več poudarka dati na samostojnem delu učencev, seveda ko bodo zadovoljivo obvladali razumevanje skladb in tehnične prvine.

Poskrbeli bomo tudi za prehod iz glasbene pripravljavnice na inštrument in vzporedno učenje dveh inštrumentov/petje.

4. Kaj udeleženelec programa pridobi od le-lega

Verjamem, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem, kot tudi osebnostnem področju. Upam, da pridobi čim več veščin za svoje glasbeno izražanje preko inštrumenta in čim globlji vpogled znotraj sveta glasbe. Udeleženci programa se naučijo igranja inštrumenta, razumevanja glasbe (ritem, tonalitete, lestvice...) in izvajanja glasbe, tudi pred publiko na dveh nastopih v okviru programa. Pomemben poudarek dajemo

na skupno igro, se pravi sposobnost poslušanja in igranja ter izvajanja glasbe v skupini. Udeleženci programa naj bi pridobili znanje do te stopnje, da se lahko sami naučijo skladbe, ki so jim všeč in da jim tehnično ne delajo večjih težav. Seveda z upoštevanjem svojih sposobnosti in znanja. Učenje igranja na kitaro naj bi pri udeležencih krepilo zavedanje o pomembnosti samoiniciative, rednega dela in tudi potrpljenja, saj vidijo, da do zelenih rezultatov najlažje pridemo z rednim delom, oziroma vadbo, s postopnim reševanjem problemov in z vztrajnostjo. Poudarek pa je na pomembnosti razumevanja tega kar delamo, saj nas le tako rezultati dela zadovoljijo.

V veselje mi je, da poleg velikega števila vpisanih otrok, k nam z veseljem hodijo tudi odrasli in si, kljub hitremu tempu življenja, vzamejo čas za glasbo. Vedno bolj pedagogi občutimo koliko učencem pomeni druženje na skupnih vajah in koncertih.

3.9 UČENJE BOBNOV

PEDAGOGINJA: Nataša Zamida

1. Vsebina

Septembra smo pričeli z ogrevalnimi tehničnimi vajami, in se cel september ukvarjali s tem, da nadoknadimo kondicijo, ki je bila morda izgubljena v času poletnih počitnic. Z novimi prišleki pa smo se uvajali z branjem not, spoznavanjem notnih vrednosti ter učenjem osnovnega ritma. Oktobra smo z nadaljevalnimi začeli obnavljati note, ponovili kjer smo s snovjo ostali junija 2017, z nadaljevalnimi pa smo vzeli 2-3 strani notnega zapisa in urili igranje s sprotim branjem. Novembra smo z nadaljevalnimi dosegli dober nivo kondicije in pričeli jemati snov dalje, sprotno smo se zmenili o izboru skladb za zaključni nastop v 2018 ter pripravili točke za interni nastop konec januarja 2018. Z nekaterimi smo tudi imeli vaje in nastop z Rock Akademijo. S prišleki pa smo vzeli prvo tako rekoč Etudo za bobne in obdelovali nove označbe ter delali vaje za spodbujanje lastnih prehodov in ritmov. V decembru smo se z obema skupinama pripravljali za interni nastop, ki bo konec januarja 2018. Vsebin, vaj in vsega se striktno držim od prijavljenega, razen določenih posameznikov, ki so katerikrat manjkali, jim dam prilagojene vaje, da imajo motivacijo in tako nadaljujemo delo z malo upočasnjanim tempom.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Z nadaljevalnimi učenci sem dosegla, da so v dveh mesecih dosegli zadovoljivo fizično kondicijo za tehnično igranje, obnovili note, tako, da pouk poteka brez večjih težav, da ni neznanih oznak in lahko učenec zlahka sam predela note. Kot že prej omenjeno, se držim vsebin in nisem imela večjih odstopanj od prijavljenega programa, odstopanja so bila samo pri učencih, ki so manjkali zaradi bolezni, poškodbe ali šolskih ekskurzij.

b) Učinkovitost

Z danimi pogoji v učilnici, menim, da dosegamo zelo dobre rezultate, bi si upala trditi, da boljše od nekaterih glasbenih šol, katere poznam. Letos so učni pogoji zelo zadovoljivi.

c) Dostopnost

Pouk učenje bobnov obiskuje 24 učencev, poučuje se v treh dneh, v dveh dnevih je med poučevanjem samo 15 min pavza, drugače poteka pouk eden za drugim. Bobne obiskuje 5 deklet in 19 fantov. Letos je 7 novincev, v starosti od 8 do 21 let. V primeru proste učilnice, menim, da bi bilo učencev še več, saj jih je nekaj še na čakalni listi, v primeru, da se sprostijo morebiti kakšen termin za poučevanje.

3. Smernice za vnaprej

V nadaljevalni stopnji igranja bobnov se pričakuje malo bolj resen pristop, saj bodo tudi tehnično zahtevnejše vaje, utrjevanje branja notnega zapisa, razvijanje hitrejše motorične sposobnosti ter usklajenosti v igranju. Spodbuja se lastna kreativnost, sproščeno nastopanje, pridobivanje pozitivnih kakor negativnih odrskih in zaodrskih izkušenj, ter da zna vsak razdelati svoje napake in jih znati rešiti na pozitiven način. Vsak učenec bo dobil v analizo skladbo po svoji in moji izbiri ter iz njih dobil določen del skladbe, katerega bo moral sam zapisati v notnem zapisu. Pri temu se bo spodbujala uporaba kreativnosti, naučili se bodo uporabljati notni zapis, analizirali bomo več skladb in bo sprotno spraševanje glede praktične in teoretične izvedbe. Tu se bodo učenci delili po sposobnostih in izkušnjah v dve skupini, ena izmed teh bo za eno stopnjo zahtevnejša zaradi branja zahtevnejšega notnega gradiva kot so: Bomhof, Chester, Agostini, Morello ter Riley.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Učenec je sposoben odigrati osnovni ritem z lastnim prehodom, brati notni zapis, je seznanjen z osnovnimi ritmičnimi vzorci in jih je sposoben tudi sam izvesti in obrazložiti z besedami. Izurijo se tudi, da lahko igrajo ob spremljavi živi (dueti, skupine glasbenikov) ali neživi (radio, glasba...) ter so pri tem kreativni in ob izvajanju uživajo. Učenci iz naprednejše skupine so tudi sposobni odigrati znane ritme kot na primer bossa nova in podobne, ter so sposobni brez metronoma določiti hitrost skladbe.

3.10 UČENJE SAKSOFONA

PEDAGOG: Miha Hawlina

1. Vsebina

Vsebina je prilagojena vsakemu posamezniku, vsem pa je skupno, da:

- pridobijo, interes za spoznavanje inštrumenta in igranje nanj,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta v kompozicijskem, oblikovnem in stilnem pomenu,
- spremljajo zgodovinski razvoj instrumenta in glasbe povezane z njim
- razvijajo izvajalske spretnosti, koordinacijo rok, jezika in dihanja,
- se učijo dihanja z glasbo in doživljanja ritma,
- se navajajo na samonadzor in nadzor tona,
- razvijajo sposobnosti in koncentracijo pri javnem nastopanju,
- razvijajo kritično presojo obravnavane literature glede ravni umetniške kakovosti,
- osvetljujejo pomen inštrumenta in literature v toku zgodovine,
- gradijo svojo osebnost ob odkrivanju glasbenih vrednot,
- se seznanjajo z različnimi možnostmi skupinskega muziciranja,
- si oblikujejo odnos do glasbe in s tem do splošne glasbene kulture.
- razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in obvladovanja vsebin, načrtovanih za posamezno stopnjo izobraževanja.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Izvajamo individualni pouk in program skladno z zastavljenimi cilji, prilagodimo vsakemu otroku glede na sposobnosti. Pri tem se porajajo vprašanja po smiselnosti podajanja tovrstnega znanja otrokom, pri katerih zaznavam pomanjkljivosti v dojetanju, marljivosti, delovnih navadah in posledično počasnejšem napredku. Držimo se načela, da ima vsak pravico do tovrstnega izobraževanja. In vsi udeleženci programa, ne glede na zavzetost, so simpatični, dobre volje in z veseljem obiskujejo pouk. Vpisujejo se bratci in sestrice, nekateri celo k istemu programu, kar je dokaz zadovoljstva staršev, otrok in pravega dela pedagogov.

Vpis je povečan in smo ga bili primorani ustaviti že po prvem tednu. Urniki so bili, kljub utesnjenosti, elegantno in učinkovito postavljeni, vendar z novejšo selitvijo nastaja precej dodatnih težav, usklajevanj, angažiranosti, opravičevanj.

V letošnjem šolskem letu preizkušamo novosti. Inštrument izdelan za manjše otroke, ki zaradi fizičnih predispozicij, še niso sposobni igrati do sedaj znanih modelov.

b) Učinkovitost

Še vedno trdim, da dosegamo rezultate na zavidljivi ravni, saj poznam javno glasbeno izobraževanje (poučujem tudi na KGBL) in nekaj privatnih glasbenih šol in lahko primerjam.

c) Dostopnost

Trudimo se biti dostopni vsakomur. S povečanjem interesa in vpisa omejujemo dostopnost predvsem zaradi pomanjkanja primernih prostorov.

Struktura uporabnikov je zelo raznovrstna in široka, kar se mi zdi fantastično.

S primernim posluhom, voljo, še vedno vidim ogromen potencial.

3. Smernice za vnaprej

Do konca šolskega leta se bomo držali zastavljenih smernic, poskušali program izpeljati na nivoju. Idej je sicer veliko.

Glede na rezultate sem se prepričal, da se s primernimi pogoji in energijo, ki vlada v kolektivu, zmore vzbuditi pri otrocih veselje, tudi do zahtevnejših kreacij.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V praksi se je pokazalo, da udeleženec pridobi predvsem veselje, voljo do spoznavanja glasbe, individualnih spretnosti, razvoja mišljenja, dojemanja, kreativnosti, posluha, estetike, ritma, glasbene izobrazbe, delovnih navad. Navezuje nova prijateljstva, sodelovanja, nastopanja v javnosti, prilagajanja, skupinskega igranja, način komuniciranja odnos do dela, umetnosti... Na podlagi pridobljenih znanj se kreativno združuje, vključuje v okolico in uveljavlja svojo osebnost. Pišemo note skladbic, ki jih radi poslušajo, če je čas tudi avtorskih. Trenutno se posvečamo filmski glasbi.

Prosijo me tudi za pomoč pri izvedbi njihovih domačih, šolskih, družabnih nastopov, včasih pripeljejo s seboj sorodnika z inštrumentom in skupaj izvajamo skladbice. Prosijo me za pomoč pri organizaciji mladostniških glasbenih skupin.

3.11 UČENJE VIOLINE

PEDAGOG: Dejan Gregorič

1. Vsebina

Učenje violine je zajemalo pravilno držo instrumenta, tako violine kot loka. Z desno roko smo osvajali nadzor nad lokom (uporabo celega loka, spodnje in zgornje polovice, razne tehnike kot sta "detache", "legato", kombiniranje vsega naučenega) s ciljem avtomatizacije motoričnih znanj.

Pri levi roki je bila pozornost usmerjena predvsem na pravilno in sproščeno držo, fluidno postavljanje prstov na ubiralko s sprotnim intoniranjem. Obenem se tudi ukvarjamo z usklajevanjem leve in desne roke, ter tudi na celostno telesno držo.

2. Evalvacija programa

Učenci vidno napredujejo v znanju in tehniki, saj prej niso znali na violino odigrati ničesar, zdaj pa izvedejo kar nekaj lažjih skladb.

3. Smernice za vnaprej

Vpis na instrument violina želimo čimbolj povečati. V prihodnjem letu načrtujem izboljšati celostno tehniko učencev in povečati repertoar s težjim programom.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Učenci v takem programu pridobijo zaupanje v svoje igranje, predstavo o tem, kaj pomeni igrati violino, nadzor nad gibanjem ter občutek za izvajanje glasbe.

Vsekakor se naučijo tudi novih tehnik vadenja, poslušanja.

3.12 FESTIVALNICE

1. Vsebina

Koncertni cikel FESTIVALNICE ponuja koncerte namenjene otrokom in družinam. Cikel predstavlja najbolj kakovostno glasbo iz različnih obdobij glasbene zgodovine, tudi jazza, v izvedbi domačih uveljavljenih glasbenikov in uspešnih mladih ustvarjalcev. Prav vsi glasbeniki se veselijo nastopanja, saj se v Festivalni dvorani predstavijo v novem ambientu za novo publiko, poleg tega pa jih zanima dialog z otroki. Naša publika so torej: zahtevna odrasla publika – poznavalci in ljubitelji in najmlajši poslušalci, ki se svetu glasbe tako neposredno še niso približali.

To so krajši koncerti s prilagojenim programom opremljenim s strokovno izbranim komentarjem, ki ga mlada publika z lahkoto spremlja in v njem tudi sodeluje. Najmlajši na koncertih redko in premalokrat uživajo v priložnostni neposredni komunikaciji z že uveljavljenimi glasbeniki, zelo redko jih kje lahko sploh slišijo v živo.

Pionirski dom kot organizator omenjenih koncertov se tako aktivno vključuje v danes aktualno vprašanje, kako pritegniti in ustvarjalno vključiti mlade v svet glasbenega ustvarjanja. Obisk Festivalnic, namenjen otrokom in njihovim staršem, je omogočen za simbolično ceno. Matineje so namenjene otrokom od 2. leta starosti naprej.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Koncerti namenjeni otrokom in staršem so bili dobro obiskani in na visokem umetniškem nivoju s posluhom za mlajše obiskovalce, ki vedno zapuščajo koncerte z nasmehom. V Festivalni dvorani Pionirskega doma so med drugim v letu 2017 nastopili:

- Pod mentorstvom Luke Šulića, smo v Festivalni dvorani izvedli nadvse kvaliteten koncert delavnic "Pristop 2Cellos"
- Koncert z zvernicami in prijatelji. Glasba Zverinic je nekoliko spominjala na beneško glasbo, torej na ljudsko glasbo, pa tudi na bluz, regge, ska, pank, kolo, uspavanko, koračnico in še kaj. Pesmi je napisal Matjaž Pikalo, uglasbila sta jih skupaj z Luko Ropretom, predstavljene pa so bile v izvedbi ansambla Autodafé. Člani ansambla so igrali na akustična glasbila.
- Terrafolk, Kate Young (SCO), Claudia Schwab (AT/IRL), Kate and the Austrian, Specialno in Hobi Godalkanje. Tokrat smo gostili gala koncert Specialnega Godalkanja, s solistkami Kate Young (Škotska) in Claudio Schwab (Avstrija/Irska). Del koncerta je pripadel tudi duu z dolgo tradicijo Kate and the Austrian ter novi udarni zasedbi mednarodno uveljavljene skupine Terrafolk.
- Razredni koncerti v sklopu tedna ljubiteljske kulture
- Učenci Pionirskega doma z zaključnim koncertom

b) Učinkovitost

Želimo si pripeljati še več publike (predvsem učence Pionirskega doma) na koncerte, ki jih organiziramo.

c) Dostopnost

Učenci Pionirskega doma imajo brezplačen obisk koncertov, za odrasle je cena 6 eur in za otroke 3 eur, tako da so koncerti zelo dostopni in skrbimo, da tako tudi ostane.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljevali bomo s programom in poskušali pridobiti zanimive in kvalitetne sestave za naš cikel.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Namen cikla je obogatiti glasbeni spekter poslušalcev koncertov in širiti dobro glasbo ne glede na žanr le-te. Spoznavanje različnih glasbil in glasbenih sestavov, ter žanre od etna, jazza, popa, rocka do klasične glasbe v sproščenem vzdušju.

3.13 ROCK AKADEMIJA

VODJA PROJEKTA: Andrej Pekarovič

1. Vsebina

Program ki je namenjen povezovanju učencev, ki v Pionirskem domu že obiskujejo program inštrumenta/vokala, se je zopet izkazal kot velika prednost in dodana vrednost našim glasbenim programom. Učenci so veliko ur z veseljem skupaj muzicirali in ustvarjali tudi avtorsko glasbo.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dragocene odrske izkušnje so tečajniki pridobili z nastopi na tradicionalnem Otroškem festivalu gledaliških sanj, na dobrodelni prireditvi Plakat miru v atriju Mestne hiše Ljubljana, na slovesni razglasitvi rezultatov državnih tekmovanj iz znanja in srečanja mladih raziskovalcev v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Slovenije ZOTKINI TALENTI v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani in na zaključnem internem nastopu kitaristov v Festivalni dvorani. S svojo prisotnostjo nas je na omenjenem nastopu počastila igralka in pevka Tanja Ribič, ki je lepo presenetila našo pevko, ki je izvajala njeno pesem Zbudi se, saj je skupaj z njo zapela refren te pesmi.

Že tretje leto zapored smo veliki koncert Rock Akademije izpeljali na odru festivala Junij v Ljubljani na Kongresnem trgu. Program je obsegal 13 priredb, od teh je bilo 12 tujih in ena slovenska skladba. Pesem Happy (avtor in izvajalec Williams Pharrell) so zapeli vsi vpisani tečajniki petja v zboru.

S pomočjo dobrodelnega Leo kluba Ljubljana Tivoli smo za Miho Šoštarja, pevca s posebnimi potrebami zaradi cerebralne paralize, izpeljali dobrodelen dogodek, kjer se je zanj zbralo 1000 EUR donatorskih sredstev za pomoč pri nadaljevanju njegove glasbene poti.

Skupina učencev (The Illusion) je bila predvajana v pop rock oddaji V svojem ritmu (Rtv Slovenija).

Novo šolsko leto 2017/18 je potekalo kot navadno po individualnem učnem programu tečajnikov. S tistimi, ki v tem šolskem letu nadaljujejo in so bili že v preteklem letu vključeni v projekt Rock Akademije, smo se od sredine oktobra intenzivno pripravljali na novembrski koncert v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma, ki smo ga odlično izpeljali. Tokrat nam je Cankarjev dom koncert omogočil izpeljati v večji dvorani kot pretekla leta, kar si šteujemo kot potrditev za naše delo doslej.

V mesecu decembru smo z večino tečajnikov že začeli delati na izbrani pesmi, ki jo bodo izvajali na internem pevskem nastopu (do marca 2018).

b) Učinkovitost

Rock akademija je program, ki ga ponujamo, našim učencem inštrumenta/petja brezplačno tako, da bi si želeli več sredstev za nakup ojačevalcev zvoka in odrsko opremo.

c) Dostopnost

Program je dostopen vsem našim učencem, ki si želijo prosti čas popestriti z druženjem na skupnih vajah in imajo željo po koncertnih odrih.

3. Smernice za vnaprej

Z našim programom si želimo nastopati na večjih odrih, pred širšo publiko in tudi izven Ljubljane. Vzpodbujanje k pisanju avtorskih skladb in nastanku novih glasbenih skupin.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Verjamem, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem, kot tudi osebnostnem področju. V veselje mi je da poleg velikega števila vpisanih otrok, k nam z veseljem hodijo tudi odrasli in si, kljub hitremu tempu življenja, vzamejo čas za glasbo. Vedno bolj pedagogi občutimo, koliko učencem pomeni druženje na skupnih vajah in koncertih.

4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO

4.1 FILM

PEDAGOG: Sandi Skok

1. Vsebina

V drugi polovici šolskega leta (od januarja do junija 2017) smo večino vaj posvetili ustvarjanju avtorskega filma Pravi obraz ter snemanju in montaži tega filma. Poleg priprav na snemanje filma pa smo posneli tudi kratek film v sodelovanju s tečajem španščine in televizijski prispevek o filmskem festivalu ZOOM.11, ki je bil predvajan v oddaji Infodrom na televiziji Slovenija.

Na prvem srečanju v januarju sem udeležencem delavnic predstavil program za pisanje scenarijev. Naredili smo svoj profil na spletni strani, instalirali program, pregledali vse funkcije in skupaj napisali en prizor.

Na naslednje srečanje nihče ni prinesel napisanih prizorov in po pogovoru z udeleženci sem ugotovil, da so se malo izgubili. Ker so poznali celotno strukturo filma so se jim, po eni strani, dialogi zdeli samoumevni po drugi strani pa si jih niso znali natančno zamisliti.

Na tretje srečanje so prišle tri mlade improvizatorke, ki so po navodilih udeležencev filmskih delavnic odigrale vse prizore. Udeleženci filmskih delavnic so prizore posneli in si jih ponovno razdelili. Ponovno smo se dogovorili, da bodo napisane prizore prinesli na naslednje srečanje. Na zadnjem srečanju v mesecu januarju smo napisane prizore sestavili v scenarij. Scenarij smo skupaj prebrali in uskladili vse nedoslednosti do katerih je prišlo zaradi individualnega pisanja prizorov.

Na prvem srečanju v februarju je gostujoči predavatelj z udeleženci delavnic pregledal scenarije in jim dal napotke, kako lahko prizore izboljšajo.

Na drugem srečanju smo začeli pripravljati zgodboris. Vsak prizor smo analizirali in se odločili kako ga je najbolje posneti. Če si udeleženci katerega prizora niso mogli predstavljati, so vzeli kamero, se postavili na pozicije kjer bodo v filmu igralci in ugotovili, kje je najboljša pozicija za kamero.

Na tretjem srečanju smo uskladili pripravljene zgodborise in naredili načrt za naslednje korake v produkciji.

Na prvem srečanju v mesecu marcu smo poskusno snemali prizor iz filma, ki ga pripravljamo. Udeleženci so testirali katere vloge jim najbolj ustrezajo pri snemanju tega filma. Na drugem srečanju smo material zmontirali in proces ter izdelek evalvirali. Na tretjem srečanju v mesecu marcu smo s pomočjo Neže Prah (Infodrom) napisali scenarij za prispevek o filmskem festivalu ZOOM.11. Neža je udeležencem predstavila vse elemente televizijskega prispevka. Nato so raziskali, kaj vse se bo na festivalu dogajalo in kdo bo sodeloval. Na podlagi informacij, ki so jih našli na internetu so napisali scenarij. Na koncu pa so si razdelili vloge, ki jih bodo imeli na

snemanju naslednji dan. Na prvem dnevu festivala ZOOM.11 so tako udeleženci posneli prispevek. Na zadnjem srečanju so prispevek zmontirali. Prispevek je bil v petek 31.3.2017 predvajan v oddaji Infodrom na RTV SLO.

Na prvem srečanju v mesecu aprilu smo gledali televizijski prispevek, ki smo ga snemali na ZOOM-u. Prispevek in proces dela smo analizirali in se pogovarjali o delu na televiziji. Gledali smo tudi nekaj filmov, ki so se uvrstili na festival ZOOM.11, se o njih pogovorili in jih primerjali s filmom, ki smo ga na festival prijavi mi.

Na drugem srečanju smo začeli s snemanjem vaje, katere namen je bil, da vsak udeleženec organizira ekipo in posname tri do pet kadrov določene akcije (npr.: natakanje in pitje vode), ki morajo biti posneti smiselno, da se jih da lepo montirati. Najprej so si morali akcijo zamisliti, jo postaviti v prostor, jo razdeliti v kadre. Nato so organizirali snemalno ekipo in prizor posneli. Od udeležencev sem tokrat zahteval natančne kompozicije in predvidevanje, kaj v montaži paše skupaj.

Na tretjem srečanju je vsak udeleženec sam zmontiral svoj prizor. Medtem pa so ostali delali z udeleženkama, ki nista bili prisotni na prvem srečanju.

Na četrtem srečanju sta še zadnji udeleženci zmontirali svoje prizore. Vse prizore smo pogledali, jih analizirali in izdelke ter proces evalvirali. Udeležencem sem predstavil opremo s katero bodo na naslednjih vajah snemali prizor z dialogom in jo bomo uporabljali tudi pri snemanju avtorskega filma Pravi obraz.

Na prvem srečanju v mesecu maju smo začeli s snemanjem dialoškega prizora. Namen te vaje je bil spoznavanje opreme s katero bodo udeleženci snemali svoj avtorski film, organizacija snemalne ekipe in spoznavanje s snemanje zvoka na svoj medij.

Na drugem srečanju so posnet material uvozili v program za montažo, video sinhronizirali z zvokom in posnet prizor zmontirali.

Na tretjem srečanju smo se dobili z igralci, ki so kasneje v filmu igrali. Udeleženci so jim razložili kakšne so vloge, ki jih bodo igrali in jim povedali katere obleke morajo prinesiti s seboj. Ko so igralci odšli sem udeležencem razložil na kaj morajo biti pozorni, ko bodo snemali svoj prvi večji projekt. Na četrtem srečanju smo snemali film za krožek španskega jezika. Na krožku so sami napisali scenarij, nas pa so prosili, da jim film posnamemo. Za moje učence bila to priložnost, da v praksi poskusijo kako je delati z igralci, ki jih ne poznajo dobro in kako je delati z omejenim časom in hitro iskati rešitve.

Med četrtem in petim srečanjem smo v soboto posneli film Pravi obraz.

Na petem srečanju smo začeli z montažo filma.

Na edinem srečanju v mesecu juniju smo montirali film.

V prvi polovici šolskega leta smo na začetku obnavljali predhodno znanje, saj so vsi udeleženci delavnice obiskovali že prejšnje šolsko leto. Poudarek je bil na bolj natančnem in v naprej razmišljenem ustvarjanju filmov. V zadnjih mesecih se nam je pridružilo še nekaj udeležencev. Vaje z njimi smo posvetili spoznavaju opreme in osnov filmskega jezika. Poleg tega sem poskušal vaje sestaviti tako, da so se vsi udeleženci lahko razigrali in bil malo bolj ustavrjalni.

Prvo srečanje v tem šolskem letu smo namenili za to, da smo se pogovorili kaj smo delali med poletnimi počitnicami. Pogledali smo filme, ki smo jih skupaj posneli tekom lanskega šolskega leta in tiste, ki jih je posnel med počitnicami vsak sam. Dogovorili smo se, kako bo potekalo delo v tem šolskem letu in na hitro osvežili znanje osnov.

Na drugem srečanju smo začeli z izdelavo holograma. Cilj te vaje je izdelava hologramskega videa in hologramskega projektorja ter vaja natančnega dela z dvema različnima kamerama, vaja dela z programom za montažo, vaja dela z lučmi. Na tretjem srečanju smo nadaljevali s snemanjem hologramskega videa.

Na prvem srečanju v mesecu oktobru je en učenec zmontiral svoj hologramski video, druga dva pa sta izdelala hologramski projektorja.

Na tretjem srečanju smo začeli z vajo na kateri so udeleženci delavnic v omejenem času napisali kratko zgodbo. Vsak je svojo zgodbo predstavil celotni skupini in povedal kakšen film si je predstavljal, ko je pisal zgodbo.

Na četrtem srečanju so najprej predstavili, kako so zgodbo dodelali doma, nato pa so si izbrali en prizor iz zgodbe in ga začeli razvijati v scenarij.

Prvo srečanje v mesecu novembru smo izvedli v Cankarjevem domu v okviru festivala Liffe. Moji učenci so udeležencem delavnic pomagali izdelovati holograme.

Na drugem in tretjem smo naprej izdelovali scenarij.

Na zadnjem srečanju v mesecu novembru sta prišla delavnico pogledat še dva nova učenca (brat in sestra). Na podlagi scenarijev, ki so jih pisali na prejšnjih vajah smo posneli uvodno sekvenco za film. Cilj je bil, da udeleženci delavnic sekvenco posnamejo iz ustreznih kotov in izrezov, ter da tekom uvodne sekvence gledalci spoznajo like, ki nastopajo, odnose med njimi in usmerimo gledalčevo pozornost na zaplet, ki se bo zgodil kasneje.

Na prvem srečanju v mesecu decembru sem novim udeležencem pokazal program za montažo filmov, ki ga uporabljamo na krožku. Nato pa smo sekvenco, ki smo jo na prejšnjem srečanju snemali, zmontirali. Vsak udeleženec je v časovnico ustavil nekaj kadrov in jih ustrezno obdelal.

Na ostalih dveh srečanjih so udeleženci delavnic naprej snemali in montirali kratek film.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji so bili v veliki meri uresničeni. Cilji so se tekom šolskega leta spreminjali in dopolnjevali na podlagi želja skupin in posameznikov. Podobno kot prejšnja šolska leta tudi letos še nismo uspeli končati filma, ki smo ga snemali spomladi 2017. Zavedati se je treba, da je montaža filma dolgotrajen proces, ki ga je težko izpeljati v terminih, ki so nam na voljo.

b) Učinkovitost

Za izvajanje dejavnosti filmske vzgoje so potrebni večji finančni vložki na začetku izvajanja programa. Oprema, ki jo imamo je zaenkrat še sprejemljiva. V bližnji prihodnosti bi bilo dobro zamenjati računalnik, ki je že zastarel in kupiti nekaj luči.

Sprotni materialni stroški so zanemarljivi. Za potrebo vaj uporabljamo scenske elemente in rekvizite, ki jih imamo v Pionirskem domu. Pri snemanju večjih projektov pa vsak posodi tisto kar ima doma.

c) Dostopnost

V tem trenutku je na dejavnost vpisanih šest učencev. Trije so delavnice obiskovali že prejšnje šolsko leto, trije pa so se vpisali to šolsko leto. Delavnice obiskujejo tri dekleta in trije dečki. Starost je med 11 in 13 let.

3. Smernice za vnaprej

Dva cilja, ki ju želim v dogovoru z udeleženci uresničiti, do konca šolskega leta je, da končamo film, ki smo ga začeli snemati prejšnje šolsko leto in posneti še en kratki igrani film.

Nov projekt skušam organizirati tako, da bo uspelo film končati v tem šolskem letu, in da se bomo lahko pri ustvarjanju povezali z različnimi dejavnostmi v Pionirskem domu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Gledano iz praktične perspektive udeleženec v programu dobi znanja in kompetence, ki mu/ji pomagajo pri nadaljni filmski ustvarjalnosti. Po mojem mnenju pa poleg tega dobi tudi spretnosti, ki jih potrebujemo za ustvarjanje v kolektivu (iskanje kompromisov, prilagajanje,...) ter drugačen in bolj poglobljen odnos do filmske umetnosti.

Pri skupini otrok, ki delavnice obiskujejo že drugo ali tretje leto sem opazil tudi, da jim veliko pomeni druženje. Na delavnicah so ustvarili dokaj tesna prijateljstva. Med enim in drugim srečanjem so v stikih preko socialnih omrežji.

4.2 ČRKARIJA (od meseca januarja do junija)

PEDAGOGINJI: Maša Ogrizek, Vesna Tripković

1. Vsebina

Vsi tečajniki, ki so se vpisali (v začetniški skupini 2 oz. 4, v nadaljevalni 5) so redno obiskovali Črkarijo.

Pri začetnikih sta se nam v drugem polletju pridružili dve novi tečajnici; Pia je zadela tečajnino na neki prireditvi PD, kasneje je prišla še njena sestrična. Vsi štirje tečajniki so se zelo dobro ujeli, so primerljive starosti. Nadaljevali smo z ustvarjanjem zvezka, v katerega smo vsako uro nalepili po eno črko, ki smo jo spoznali ter nekaj besed, ki se navezujejo nanjo, včasih tudi pravljico. Ob koncu leta, ko smo poznali že veliko črk, smo jih postopoma začeli sestavljati v besede. Izdelali smo si vsak svojo abecedo na listkih za utrjevanje. Ker so bili vsi tečajniki izjemno likovno nadarjeni, smo velikokrat pisanje črk povezali z risanjem. Spoznavali smo tudi zlogovanje in iskali rime. In uprizarjali igrice z prstnimi lutkami.

Pri nadaljevalcih je skupina zelo uigrana in homogena ter visoko motivirana za delo, zato lahko zelo veliko naredimo. Učna ura je zgrajena okoli skupnega reševanja učnih listov, ki jih potem nalepimo v zvezek. Utrjujemo posamezne črke, zapis besed, rime, povezovanje slišne in vizualne podobe besede (besedo najprej izgovarjamo, zatem denimo pobarvamo zloge, ki jih imajo posamezne besede skupne ipd.). Pogosto sem učni list oblikovala okoli določene teme (spoznavanje živali, sadja, zelenjave, letnih časov ipd ali obravnavane pravljice – Žogica nogica ipd.)

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pri začetnikih sta bila sprva le dva učenca, kar sicer omogoča poglobljeno individualno delo, a obenem ne zagotavlja potrebne skupinske dinamike; ko sta se skupini priključili še dve tečajnici je bilo delo veliko bolj dinamično.

Pri nadaljevalcih je 5 tečajnikov, kar je omogoča obenem individualno delo, zagotavlja tudi zadovoljivo motivacijo med otroci in tudi urjenje socialnih veščin.

Jeseni sem pri obeh skupinah uvedla pri pouku zvezke, v katere smo pisali, lepili, in risali, kar se je izkazalo za zelo dobro.

Pri nadaljevalcih sem uvodnih nekaj minut namenila malici, saj sem opazila, da so ob tej uri že zelo lačni. Malico prinesejo s seboj, v teh minutah tudi malo poklepetamo, včasih jim medtem berem kakšno pravljico ali pesmico.

Enkrat na dva meseca priredimo tudi čajanko, na kateri pijemo čaj, klepetamo, beremo.

b) Učinkovitost

Finančno Črkarija ni zahtevna – ustvarjamo s plastelinom, kolaž papirjem, z barvicami in flumastri, ki so na voljo ter povečini z recikliranim materialom, ki ga prinesem od doma.

c) Dostopnost

Menim, da je program dostopen. Po opažanju bi rekla, da so tečajniki povečini iz srednjega razreda ter iz urbanega okolja. Nekaj jih je iz kulturno stimulativenega okolja. Zadovoljna sem, da ti opazijo in pohvalijo kakovost programa, inovativnost ... Za nekaj se mi jih zdi, da prav z obiskovanjem Črkarij želijo kompenzirati (domnevni) manko (prihajajo iz preprostejših družin oz. iz jezikovno mešanih družin) na področju jezika – besedni zaklad, lepo izražanje, poznavanje črk pred vstopom v šolo.

3. Smernice za vnaprej

Sama s tem letom zaključujem z vodenjem Črkarije. Predlagam pa, da se nadaljuje v načrtani smeri. Ker sem opazila, da tudi med najmlajšimi na žalost upada navdušenje nad prebiranjem/poslušanjem zgodb, bi dala velik poudarek poleg spoznavanja črk in pisanja, tudi krepitvi bralne kulture – s prebiranjem kakovostnih slikanic, večjim sodelovanjem s starši.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Trudim se, da bi vsak od tečajnikov poleg osnov branja in pisanja pridobil tudi pozitiven odnos do knjig oz. branja ter si razširil besedni zaklad. Posebej v letošnjem letu se je pri nadaljevalcih oblikovala zelo homogena skupina, v kateri je tovariško vzdušje, otroci se med seboj spodbujajo in poslušajo drug drugega. Ker se počutijo varne, v zdravih mejah med seboj tudi tekmujejo. Sama veliko dam na spontanost in improvizacijo, zato tečajnik pridobijo tudi igriv odnos do učenja oziroma učenje prek igre (denimo ob igri spomina za vsak dobljeni par zapišemo na list papirja še črko, na katero se sličica začne ipd.) Naučijo pa se tudi spoštljivega, tovariškega obnašanja v skupini, kar se odraža tudi tako, da si denimo razdelijo malico, če jo kateri pozabi prinesiti s seboj.

4.3 ČRKARIJA (od meseca septembra do decembra)

PEDAGOGINJA: Čampa Mojca

1. Vsebina

V letošnjem letu sem prevzela poučevanje dejavnosti Črkarija. Razpisali smo 2 skupini – začetno in nadaljevalno. Ker je bil v nadaljevalno skupino prijavljen zgolj en tečajnik, smo skupini na začetku združili. Na začetnih urah smo Črkarijo pričeli z medsebojnim spoznavanjem, kjer sem preverjala tudi predznanje udeležencev. Preverili smo grafomotorične sposobnosti tečajnikov, predhodno prepoznavanje črk in zmožnost povezovanja teh v besede. Izkazalo se je, da posebnega predznanja otroci nimajo, zato smo pouk prilagodili predvsem na spoznavanje in prepoznavanje črk, povezovanje zlogov in slušnega prepoznavanja. Zahtevnost vaj prilagajam tečajnicam, saj opažam, da pri nekaterih nalogah potrebujejo veliko več časa in pomoči. Na uri v začetku preberemo zgodbo, ki se navezuje na črko, ki jo obravnavamo. Sledijo poskusi, naloge, ki so v povezavi s posamezno črko oziroma se navezujejo na določeno temo. Med poukom spodbujam pogovor in pripovedovanje. Naučeno snov tečajniki utrjujejo doma s pomočjo delovnih listov, ki jih na naslednji uri pregledamo in popravimo morebitne popravke.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Do sedaj skupina dosega zastavljene cilje, otroci prepoznavajo črke, izboljšuje se govor in razločevanje črk. Opažam, da z izpolnjevanjem domačih nalog pridobivajo delovne navade, kar jim bo v prihodnje omogočalo hitrejši in lažji prehod v šolsko okolje. Zdi se mi pomembno, da določimo čas, kdaj je čas za igro ter kdaj za delo. Otroci tako lažje ostanejo zbrani in sledijo, poleg tega pa ure potekajo mirno. Izkazalo se je, da delo v skupini otrokom ne predstavlja težav, kvečjemu jih poveže in olajša delo, saj si pri zahtevnejših nalogah med seboj pomagajo.

b) Učinkovitost

Vpis na pouk Črkarije v primerjavi z preteklimi leti upada. Opažamo trend povečanja dejavnosti v okviru šole, zato smo starostno mejo v letošnjem letu spustili. V začetno skupino se lahko tako vpišejo že vrtčevski otroci (od 3,5 let dalje). Zaradi specifičnosti izobraževanja vpis med letom ni predviden. Opažam, da do izpisa v začetku leta pride zaradi dodatnih obveznosti, na katere starši vpišejo otroke. Pogosto tako prihaja do preobremenitve otrok. Posebni stroški pri programu ne nastajajo, razen stroškov materiala

c) Dostopnost

V letošnjem letu je odprta samo začetna skupina Črkarije, nadaljevalna skupina ni bila formirana.

3. Smernice za vnaprej

Še naprej bomo spodbujali razvoj besednega zaklada ter razločevanje glasov. Pomembno je, da otroci pridobijo in ohranijo delovne navade ter se zavejo svojih obveznosti. Razumeti morajo pomembnost pisane besede, hkrati pa jim spoznavanje črk ne sme predstavljati obremenitve, ki bi lahko ustvarila odpor do učenja. Vaje bodo tako še naprej temeljile na povezovanju različnih umetnosti, tehnik ustvarjanja in izvedbe poskusov. Z nalogami bomo urili spomin, naučeno utrjevali sproti. Motivacijsko orodje bodo še naprej domače naloge, s katerimi spodbujamo delo doma, hkrati pa spodbujamo dialog med otrokom in starši. Z obiskom različnih ustanov bodo otroci spoznavali delovanje zavodov, ki bodo snov predali na drugačen način, sami pa ga bomo interpretirali še na več načinov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje: Menim, da program otrokom omogoča enostavnejši prehod v šolo, sistem učenja in razumevanja. Spoznavanje s črkami tako začnejo zgodaj, tako da spodbujamo radovednost. Spoznavanje črk pa ni omejeno zgolj na knjige in papir, temveč skozi ustvarjalni in znanstveni svet. Otrok preko čutil spozna in izraža kreativnost, kar mu omogoča lažje izražanje.

4.4 MLADI RAZISKOVALCI

PEDAGOGINJA: Vesna Tripković, Katarina Fuchs

1. Vsebina

Program MLADI RAZISKOVALCI združuje procese, postopke in vsebine, s pomočjo katerih spoznavamo svet, v katerem živimo. V njem so združene vsebine različnih znanstvenih področij, tako naravoslovnih in tehničnih (kemija, fizika, biologija, informatika, tehnika) kot družboslovnih (zgodovina, geografija, etnologija, ekologija, sociologija). Program je bil ponujen starostnim stopnjam od 8. leta dalje, z leti sem ga širila in danes se v njem lahko najdejo otroci od 5. do 17. leta starosti. V dvajsetih letih sem program dopolnjevala z lastnimi izkušnjami, didaktičnimi pripomočki na trgu in zunanji sodelavci, ki sem jih vključevala v program.

Že od začetka v program vključujem obvezne obiske različnih inštitucij, ki se ukvarjajo z znanostjo, povezujejo znanost in umetnost, ... saj se mi zdi, da je del izobraževanja za kulturo tudi to, da otrokom posredujem izkušnjo spoznavanja strokovnjakov različnih področij. Tako smo vsako leto prisotni v Hiši eksperimentov, Prirodoslovnem muzeju, Botaničnem vrtu, Inštitutu Jožefa Stefana...

Začetek letošnjega šolskega leta smo vsebinsko začeli pri začetku vsega, nastanku sveta. Od nastanka vesolja, Osončja in naše Zemlje smo postopoma in v naravnem vrstnem redu potovali skozi različne osnovne geološke pojave, ki se pojavljajo na Zemlji in postavili temelje osnovnega razumevanja planeta Zemlje in njenih notranjih procesov. Ob koncu leta smo prišli do osnovnih delcev, mineralov, iz katerih bomo nadaljevali do kamnin, živali in zunanjih procesov na Zemlji. S tem smo želeli postaviti temelje za vse ostale snovi, ki so jih otroci, ki že vrsto let hodijo na program, že obravnavali ali pa jih še bodo. Hkrati je za vse nove otroke vsebinska celota predstavljala smiselni začetek programa. Ves čas smo iskali povezave med obravnavanimi temami in se vmes spogledovali z drugimi disciplinami kot so arheologija, psihologija, fizika, kemija, biologija, umetnost. Z eno od skupin smo se pridružili letošnji tematiki znanstvenega festivala Hokus pokus, ki ga je zaznamovala energija. Premislili smo o fosilnih gorivih in pripravili tri filme s poskusi. Enega od njih smo predstavili tudi na festivalu Hokus pokus.

Pri najmlajši skupini otrok smo začeli s spoznavanjem snovi, štirih osnovnih elementov in nadaljevali z zabavnimi zgodovinskimi temami, kjer smo lahko vključili različne poskuse in izdelavo različnih izdelkov kot so odtisi iz keramike, papir, kristal in tako naprej.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Skupine so večinoma dosegale zastavljene cilje, ki so med drugim bili spoznavanje različnih znanstvenih disciplin in prvin, opazovanje in povezovanje različnih pojmov in elementov, poskušanje in preverjanje rezultatov ter učenje na prijeten in zabaven način. Skupine so se dobro odzivale na različne metode podajanja teorije o posamezni snovi, ki so občasno služile zmanjšanju pripovedovanja ali začetni razlagi kot uvodu k posameznemu poskusu. Pri bolj dinamičnih skupinah je potrebna velika količina aktivnosti v primerjavi s teoretično podlago za razumevanje. Druge so bolj umirjene in vedoželjne z vidika razumevanja celotne snovi. Enotni učni načrt se je prilagajal tem različnim potrebam skupin, za doseglo uspešne izvedbe programa.

Pri mlajši skupini se malo pozna razlika v letih, saj je koncentracija najmlajšega otroka dosti manjša od ostalih dveh in ga je potrebno posebej zaposeliti s kakšno aktivnostjo v času opazovanja ali delanja poskusov, ki niso v trenutku končani. Tudi iz tega razloga je morda potrebne še več promocije za večji vpis v prvo starostno skupino.

b) Učinkovitost

Letos smo beležili zelo lep vpis. Precej ostaja ponovnih vpisov, zato se pozna razlika pri mlajši skupini, kjer sta le dva nova vpisa in en otrok od prejšnjega leta. Pri starejših skupinah so se štirje vpisali na novo. En otrok je zamenjal skupino zaradi urnika in se v novi dobro znašel, tako sedaj normalno nadaljuje s programom. Izpisov od septembra do decembra ni bilo. Za

eno punco so rekli, da se bodo po pol leta odločili ali nadaljujejo ali ne. Razlog bi sicer bil objektivne narave (preobremenjenost). V sklopu programa smo imeli že dva obiska drugih institucij, ki sta bila zelo dobro obiskana (večinoma so manjkali zaradi prekrivajočih drugih obveznosti). Program je bil izveden brez večjih stroškov z novimi materiali, saj smo uporabljali obstoječ nabor in smo manjkajoče pripomočke prinesli od doma. Zaradi čisto novih vsebin smo ponekod potrebovali nekaj cenejših pripomočkov in materiala za ustvarjanje. Pri načrtovanju programa v prihodnje bi morda potrebovali nabor značilnih mineralov z različnimi lastnosti v primerni škatli/zaboju, saj so bili otroci navdušenimi nad kristali in jih lahko vsako leto uvedemo v program.

c) Dostopnost

V letošnjem letu program obiskuje 44 otrok, razdeljenih v starostne skupine od predšolski, 1.-2. r., 3.-5.r., 6.-9.r in srednješolci. Več kot 90% otrok in mladostnikov obiskuje program že več let, trije gimnazijci pa so z mano že deseto leto.

Od septembra do januarja je delo potekalo v petih skupinah, ena od teh je starostne skupine od 5 do 7 let, druga od 11 do 14, ostale od 8 do 11 let. V celotni program je bilo vpisanih 31 otrok in mladostnikov, ki so bili stari od 5 do 14 let. Še vedno močno prevladujejo fantje, največ otrok pa je starih med 9 in 13 let.

3. Smernice za vnaprej

V nadaljevanju dela bomo še naprej skušali vzbujati radovednost pri otrocih ob opazovanju različnih zanimivih poskusov. Prilagajali bomo dinamičnost posameznih ur skupinam glede na njihove potrebe. Pri bolj aktivnih skupinah bomo vključili še več različnih metod podajanja snovi.

Pri načrtovanju vsebin bomo pozorni na umeščanje nove snovi oziroma poskusov v obstoječe znanje in v interdisciplinarno usmerjeno razmišljanje, da bodo otroci dobili širši pogled na svet in bodo znali povezovati različne stvari/pojave med sabo. Hkrati bomo v skupinah še naprej gradili spoštljiv odnos drug do drugega in bili pozorni na dobro počutje vseh udeležencev.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje Katarina Fuchs: Opažam, da otroci pri mladih raziskovalcih zelo uživajo. Všeč jim je sproščeno vzdušje in da se med delom lahko med sabo pogovarjajo, da se kdaj lahko aktivno vključijo v soustvarjanje ure med poukom in s tem gradijo na svoji samozavesti. Vsakič znova se veselijo poskusov in polni pričakovanja vstopijo v prostor. Občasno ustvarjanje na naravoslovno temo se je ponovno izkazalo za zelo dobrodošlo, saj lahko v miru še malo razmislijo o obravnavani temi in se jim zbudi njihova domišljija, kar še močneje poudari izkušnjo s posamezno tematiko. Opazila sem, da so včasih zelo presenečeni, ko povežemo kakšne pojme, ki se sicer ne povezujejo pogosto ali pa je ura načrtovana zelo interdisciplinarno. Dobila sem tudi občutek, da so ponosni, ker obiskujejo ta program, saj delajo in izvedo kaj več od svojih sošolcev v šoli. Tekom časa se opazi tudi njihovo napredovanje v opazovanju in porajanju idej, ki se jim posvetijo ob različnih možnostih izvedb poskusov. Vedno več je različnih možnosti vidijo kako bi lahko še kaj naredili ali s čim bi lahko primerjali rezultate.

4.5 ČAJANKA PRI MUCI

PEDAGOGINJA: Silva Ros

1. Vsebina

V razpisan program so bili vključeni predšolski otroci vseh starosti, med njimi tudi mamice z dojenčki. Mamice z dojenčki so bile največkrat prisotne, ker so pri dejavnosti spremljale svojega starejšega otroka.

Delavnice so potekale v času od ponedeljka do petka, od 9.30 do 12.30 ure.

Že v začetku leta je bil zaznan manjši obisk, ne glede na to, da je dejavnost brezplačna, ker se je Pionirski dom odločil, da jo bo promoviral kot promocijsko dejavnost, ki je namenjena

otrokom in staršem, da čim prej in čim bolje spoznajo številne dejavnosti, ki jih ponuja Pionirski dom.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Glede na manjše število obiskov programa je možno ugotoviti, da program ni več potreben ali pa vsaj ne v tej obliki. Z novim šolskim letom 2017/18 bomo program ukinili.

Učinkovitost: Dejavnost je bila brezplačna in je bila namenjena promociji dejavnosti, ki potekajo v okviru Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih. Rezultati se kažejo posredno z vpisom otrok v druge dejavnosti, ki potekajo v Pionirskem domu ali obiskujejo prireditve, ki jih organizira Pionirski dom – Center za kulturo mladih.

b) Dostopnost

Program je bil dostopen vsem predšolskim otrokom, največ pa jih je bilo iz Ljubljane in okolice. Na dejavnost so hodili otroci, ki se v vrtcih niso počutili sprejete ali so kako drugače odstopali od povprečja (občutljivost na večje skupine, hrup, prehranjevanje, delovne navade, socializacijske posebnosti...)

3. Smernice za vnaprej

V šolskem letu 2017/18 bomo dejavnost ukinili. Delavko bomo prerazporedili na delovne naloge v Art centru.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci so dejavnost obiskovali zaradi druženja z drugimi otroki, svojimi vrstniki in navajanja na organizirane oblike sodelovanja in ustvarjanja.

4.6 ANIMIRANI FILM (projekt)

1. Vsebina

Z delavnicami smo poskusno začeli v oktobru 2016. V letu 2017 pa smo imeli še tri delavnice – vsak zadnji petek v mesecu (26.1., 24.2 in 24.3), od 18. do 20. ure. Delavnice so bile namenjene mladostnikom od 8. leta dalje, ki že poznajo osnove ustvarjanja animiranega filma. Zasnovane so bile tako, da je vsaka zaključena celota, na eni do dveh delavnicah spoznamo določeno tehniko.

Na januarski delavnici smo ustvarili v stop motion animaciji. Vsak udeleženec je izdelal figurico iz plastelina, ki jo je potem animiral, ter izdelal preprosto scenografijo. Tako je nastala kratka animacija Zmešani orkester. Februarja in marca pa smo spoznali tehniko pikselacije, ki smo jo zatem nagradili z risbo na grafični tablici. Najprej smo posneli krajšo vajo, zatem še animacijo Kaj te grize.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Zastavljen program se je doslej izkazal za primernega. V drugem semestru se je število obiskovalcev nekoliko zmanjšalo, predvsem starejši tečajniki so prenehali hoditi, oblikovala pa se je manjša skupina mlajših udeležencev, ki so se med sabo dobro razumeli in redno obiskovali delavnice. Starejši obiskovalci delavnic so imeli že več znanja in so zato posledično bolj zahtevni. Želeli so si ustvarjati predvsem na računalnikih oz. na grafični tablici. Če bi v bodoče želeli delati s to ciljno skupino, bi bilo potrebno bolj opremiti učilnice (lap top, grafična tablica, green screen).

b) Učinkovitost

Glavnina finančnega vložka gre za avtorski honorar dvema mentoricama; glede na izvrsten obisk sva zaenkrat potrebni obe, saj ustvarjanje animiranega filma zahteva delo v majhnih skupinah. Kot rečeno bi bilo v bodoče dobro razmisliti o nakupu tehnične opreme ter ureditvi posebnega prostora za animirani film, s pripadajočo opremo.

c) Dostopnost

Delavnice so bile brezplačne, namenoma so ob petkih zvečer, ko mladostniki nimajo več šolskih obveznosti. Kot se je izkazalo, je nekaterim tečajnikom zelo pomembno, da so bile brezplačne. Kot so poudarili sami, se jih sicer ne bi mogli udeležiti.

3. Smernice za vnaprej

Eden od ciljev brezplačnih delavnic je bil tudi pridobiti nekaj rednih tečajnikov in jih tako navdušiti nad animacijo, da bi nadaljevali jeseni tudi v redni tedenski, plačljivi delavnici animiranega filma v Pionirskem domu. Kot kaže bo septembra interes zadosten, da uresničimo ta cilj.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Eden od ciljev delavnic je bil, da tečajniki pridobijo znanja in veščine, ki jim bodo omogočale samostojno delo doma. Redni obiskovalci so bili visoko motivirani, na lastno željo so spoznavali nove programe in aplikacije za delo na računalniku in mobilnih telefonih. Poleg čisto tehničnega znanja, pa so poznali tudi tehnike, osnove pripovedovanja ter se seznanili tudi s pomenom celostne/dovršene likovne podobe animiranega filma (od scenografije, grafike pri napovedni in zaključni špici ipd.)

4.7 ANIMIRANI FILM

PEDAGOGINJA: Andreja Goetz

1. Vsebina

Tečaj animiranega filma smo v obliki celoletnih delavnic prvič realizirali septembra 2017. Začeli smo z mesecem septembrom tako da so za nami štirje meseci dela. Kot smo imeli v načrtu smo se v tem začetnem delu posvečali predvsem spoznavanju različnih tehnik animacije. Na prvih dveh srečanjih smo si klasične primere različnih tehnik ogledovali preko računalnika. V vseh prihodnjih srečanjih pa smo se v animiranju v različnih tehnikah tudi sami preizkusili. Sprva smo v praksi obdelali osnove gibanja in kadriranja v animaciji. Za tem pa smo ustvarili več kratkih animacij v različnih tehnikah. Klasična risana, kolaž, lutkovna. Animacija v pesku in 2D računalniška animacija. Do decembra 2017 smo delali posamezne vaje. Z novim letom pa bomo gradili na eni zgodbi, likih.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Zaenkrat delo poteka po načrtih. Z udeleženci smo obdelali zastavljene cilje. Spoznali smo osnove animiranega filma (kader, plan, zakonitosti gibanja). Različne tehnike animiranja (risana, kolaž, lutkovna, predmetna, 2D računalniška in animiranje v pesek). Vsak udeleženec kaže kvalitete na različnih področjih, ki jih zahteva animirani film. Nekateri radi animirajo, nekateri skrbijo za postavitev kamere, nekateri zgolj rišejo, spet drugi imajo bolj ideje za zgodbo ali so ustavrjalni pri ustvarjanju likov, ozadij.

b) Učinkovitost

Za hitrejše in bolj učinkovito delo bi bilo dobro, če bi imeli nek stalen kotiček, kjer bi lahko postavili sceno, odložili material in like, ker nam samo postavljanje in pospravljanje vzame

potreben čas. Zelo bi bilo dobrodošlo tudi, če bi imeli na razpolago green screen ozadje, ki bi si ga verjetno lahko delili s filmsko ekipo. Z njim bi lahko izvajali filmske trike s kombinacijo igranega in animiranega filma. Nujno pa bi potrebovali več in boljše luči za snemanje.

c) Dostopnost

Število udeležencev in razmerje med deklicami in fanti je trenutno idealno. Tudi starost je ustrežna. Večina udeležencev redno hodi tako da imamo kar stalno udeležbo. Proti koncu leta pa se nam je pridružila še ena deklica.

3. mernice za vnaprej

Do konca šolskega leta 2017/ 2018 bomo kot načrtovano iz posameznih vaj prešli v delo na eni zgodbi, ki jo bomo nadaljevali iz srečanja v srečanje. Za leto 2018/2019 pa bom imela natančnejšo idejo glede izboljšav za naprej po zaključku tega prvega leta. Kako bi delo potekalo naprej je odvisno od tega ali bi naslednje leto glavnina skupine ostala ista, kar pomeni da bi lahko delali nadgradnjo tega, kar smo se naučili v prvem letu. Če pa bi začela s povsem novo skupino bi se dela lotila podobno kot sedaj, le da bi na podlagi izkušenj še bolje vedela kako razporediti posamezna srečanja in bolj konkretno opredelila potek srečanj. Morda bi iskala tudi neko konkretno vsebino za izdelavo animacije, ki bi jo lahko poiskala tudi kje izven Pionirskega doma (npr. natečaji, festivali...).

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Tečaj animiranega filma otrokom ponuja, da se naučijo izražati s pomočjo medija animiranega filma, ki je predvsem vizualen. Dobijo priložnost za izražanje svojih idej, ki so sprva lahko podane samo v besedi ali risbi. V nadaljnjem procesu dela pa pridobijo predvsem veščine za načrtovanje in razdelitev vlog ter občutek za delo v skupini. Rezultat vsega pa je animirani film. Poleg tega pa jim delavnica nudi možnost kreativnega preživljanja prostega časa v družbi svojih vrstnikov in pridobivanje novih znanj preko izkustev.

4.8 ARHITEKTURNO POTEPANJE

1. Vsebina

V polletnem obdobju smo izvedli 4 arhitekturna potepanja pod vodstvom arhitekta Ire Zorka. V mesecu januarju smo zaradi slabšega vremena obisk načrtovali v notranjih prostorih – ogledali smo si Narodno univerzitetno knjižnico. Sprehodili smo se po njeni notranjosti in opazovali detajle na poti. V parih smo skozi senzorno motorično igro občutili prostor, na koncu pa nam je Ira pokazal stare tesarske in zidarske pripomočke.

Februarja smo si ogledali šolo, v prostorih katere je bilo nekoč strelišče – Waldorfsko šolo. Ogledali smo si telovadnico, ki je zgrajena pod zemljo, učilnice in preverili iz katerih materialov je bila zgrajena. V njeni bližnji okolici smo poiskali največjo platano in jo poskušali objeti z sklenjenimi rokami.

Marca nas je pot izpred Trnovske cerkve vodila do Plečnikove hiše. Ker je bila hiša v času našega obiska že zaprta, smo si ogledali vrt okrog hiše in nabrežje reke Gradaščice.

Letošnje arhitekturno potepanje smo meseca maja zaključili na Ljubljanskem barju. Ogledali smo si notranjost cerkve sv. Mihaela, izvedeli kateri materiali so bili uporabljeni za gradnjo stebrov (kanalizacijske cevi) na katerih stoji cerkev ter spoznavali gričevlje, ki ga je moč videti iz stopnišča. Popotovanje smo zaključili, ko smo se ob cvetočem polju smo se podali na pot do Ljubljanice, kjer smo si privoščili posladek.

V obdobju od oktobra do decembra smo izvedli 6 arhitekturnih potepanj pod vodstvom arhitekta Ire Zorka. Potepanja smo v novi sezoni zastavili tako, da imamo dneve za otroke in dneve za odrasle. Otroška potepanja so naravnana tako, da gre prvenstveno za doživljajsko izkušnjo, ki jo potem s pomočjo enostavnih materialov poskušajo otroci podoživeti sami. Ob obisku Rimskega zidu so kasneje sami zgradili svoj zid.

Na potepanju za odrasle smo spoznavali Fakulteto za arhitekturo , Plečnikove Žale in Hostel Celica.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Število obiskovalcev in prepoznavnost projekta narašča. Ocenjujemo, da interes javnosti obstaja in se povečuje. Obiskanost je bila relativno dobra (v povprečju od 5 do 10 obiskovalcev na dogodek).

b) Učinkovitost

Število obiskovalcev rahlo narašča, vsekakor pa bomo projekt predstavili v obnovljene prostore na Komenskega 9 in upamo, da bomo na ta način dobili še večjo prepoznavnost projekta.

c) Dostopnost

Arhitekturnih potepanj se po novem udeležujejo tako otroci kot odrasli, število prisotnih niha glede na vreme in lokacijo dogodka, vsekakor pa tudi glede na tematiko posameznega srečanja.

3. Smernice za vnaprej

Obdržali bomo koncept arhitekturnih potepanj za otroke posebej in za odrasle posebej. Bodo pa nekatera srečanja namenjena tako otrokom kot odraslim.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Arhitekturna potepanja udeležencem širijo obzorja in splošno razgledanost, pogosto pa temeljijo tudi na osebnih izkušnjah arhitekta, kar daje celotni zgodbi dodano vrednost. Razlaga o konstrukcijah, gradbenih materialih, načinu gradnje, itd. daje človeku vpogled v drugačne dimenzije, ki jih pogosto zaradi poklicne usmeritve ali osebnih interesov na prvi pogled sploh ne opazi.

4.9 IZOBRAŽEVANJA KULTURNIH KOORDINATORJEV

1. Vsebina

V oktobru 2016 smo s sodelovanjem dolgoletne predsednice žirije Otroškega festivala gledaliških sanj, Stašo Bračič, zasnovali in izvedli prvi del izobraževanja za mentorje in mentorice gledaliških skupin, predvsem tiste, ki se redno udeležujejo našega festivala. S tem si želimo ne le nadgraditi naše sodelovanje s šolami (kar je eden izmed ciljev programa), temveč tudi poskrbeti za gledališko opolnomočene in samozavestne mentorje gledaliških skupin ter posledično kvalitetnejšo produkcijo na festivalu. V januarju in maju pa smo izvedli še druga dva dela delavnice. Januarski del se je osredotočal na posamezne odrske akcije in pripravo preprostih uprizoritvenih konceptov, maja pa se je izobraževanje zaključilo z evalvacijo predstav, ki so jih pripravile in na Otroškem festivalu gledaliških sanj predstavile udeležene mentorice, spoznali pa smo tudi tehnike imaginacije in relaksacije ter se preizkusili v pripravi kratkih prizorov.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Program ocenjujemo kot zelo uspešen, čeprav se je drugega in tretjega dela udeležilo manj mentoric kot prvega dela (večina nam je sporočila, da se nadaljevanja izobraževanja ne more udeležiti zaradi pomanjkanja časa). Kljub temu pa nam je pomembnejša kvaliteta kot kvantiteta, zato smo bili zelo veseli povratnih informacij predvsem tistih mentoric, ki so se udeležile vseh delov delavnice – prav vse so namreč izrazile veliko zadovoljstvo nad orodji, ki so jih prejele na delavnicah ter pohvalile predvsem vsebinsko zaokroženost izobraževanja. Prav tako nam je bilo zelo pomembno, da so delavnice izjemno aktivne narave ter da so

mentorice same izkušale situacije, v katerih se znajdejo tudi otroci – igralci. S tem so namreč tudi same spoznale različne občutke, ki se pojavljajo med izvajanjem gledaliških vaj, in morebitne zadrege ali težave pri razumevanju, s čimer lahko bolje razumejo tudi počutje otrok in iščejo nove načine za prenašanje občutkov, znanja in informacij. V zadnjem delu, ki je bil namenjen evalvaciji, smo ugotovili, da so nekatere mentorice zelo uspešno vključile novo pridobljena znanja v pripravo predstave ter precej napredovale. Prav vse pa so na evalvaciji pokazale večje razumevanje in poznavanje gledaliških pristopov, tako da nas zelo zanima, kako se bo to poznalo pri produkcijah naslednje leto. Predvsem so se mentorice zahvalile za nabor iger in vaj, ki smo ga pripravili, saj smo jih s tem opremili z idejami, na kaj se še osredotočati pri gledališki vzgoji ter jim popestrili gledališke ure.

b) Učinkovitost

Kotizacija je bila vsakič znova določena glede na trajanje izobraževanja in minimalnega števila mentoric, ki še pokrije stroške, zato lahko rečemo, da je bil program učinkovit. Razen plačila zunanje mentorice Staše Bračič ter priprave in tiskanja gradiv, s katerimi si bodo mentorice pomagale pri delu s skupinami, drugi stroški niso nastali.

c) Dostopnost

Na zadnjih dveh delih delavnice je bilo skupaj prisotnih 18 mentoric, ki so vse mentorice osnovnošolskih gledaliških skupin. Zelo smo veseli, da večina mentoric ne prihaja iz Ljubljane, temveč iz drugih predelov Slovenije (predvsem iz Gorenjske), saj s tem počasi širimo naše metode, ki temeljijo predvsem na improvizacijskem gledališču, po vsej Sloveniji. Vse udeleženske izobraževanja so bile ženske, kar sicer za to področje dela ni nenavadno, si pa v prihodnje seveda želimo še bolj raznolike strukture uporabnikov.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnjem letu bomo nadaljevali z izobraževanjem, saj smo uspešno pridobili evropska sredstva iz programa Ustvarjalna Evropa, s čimer bomo lahko izobraževanje ponudili brezplačno ter še razširili ekipo mentorjev. Mentorice so izrazile tudi željo po rednem, tedenskem tečaju, ki bi bil namenjen tako uporabi in izvedbi vaj, kot tudi redni podpori pri njihovem delu s skupinami.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mnenje pedagoginje Urše Strehar Benčina:

Po zaključenih treh delih lahko rečem, da je bila delavnica velik uspeh. Ne samo, da so se članice skupine zelo povezale, si izmenjale izkušnje in si obljubile tudi nadaljno podporo pri ustvarjanju, prav vsaka je našla nekaj novega, kar bo lahko uporabila pri gledališkem ustvarjanju in pedagoškem delu z mladimi. Predvsem so bile navdušene nad vajami za čutenje, zbranost in sprostitvev, kar je prava pot za sproščeno, a zbrano odrsko ustvarjanje. Vidi se tudi, da mentorice naravnost hlepijo po še več novih znanj, pripomočkov in orodij, ki bi jim dale nove ideje in usmeritve za delo, predvsem pa jim take izkušnje malce dvignejo samozavest, ki jim jo povečini precej primanjkuje. Prav tako sem vesela, ker so se teme, ki sva jih s Stašo izbrali, lepo povezale med sabo, mentorice pa so zelo pohvalile prav zaokroženost in povezanost vseh delov delavnice. Tudi za nas je ta izkušnja neprecenljiva, saj šele tako vidimo, katera področja gledališkega ustvarjanja so tista, ki jih mentorice poznajo in obvladajo bolje in kje jim primanjkuje znanja. Za začetek je to zagotovo improvizacijsko gledališče ter igre in vaje, ki mu pripadajo, zato smo veseli, da bomo podobno izobraževanje naslednje leto izvajali v okviru projekta Mlado gledališče, za katerega smo prejeli sredstva iz programa Kreativna Evropa in kjer bo sodelovalo še več gledaliških strokovnjakov. V prihodnje si tako želimo ponuditi tudi bolj redna izobraževanja, ki bodo ponujala mentorjem in mentoricam podporo, pomoč in nova znanja skozi celo šolsko leto.

4.10 SODELOVANJA PIONIRSKEGA DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH IZVEN ZAVODA

1. Vsebina

Januarja smo bili s Pionirskim domom – Centrom za kulturo mladih prisotni na 9. ljubljanskem festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, v času podeljevanja brezplačnih vstopnic. Izvedli smo delavnico, na kateri so si otroci izdelali svojo družabno igro, ter si tako zapolnili čas med čakanjem na prevzem vstopnic. Izvedli smo jezikovne delavnice – ruščine, kitajščine in latinščine. Na zaključni prireditvi, po ogledu filmske projekcije, smo sodelovali z delavnico izdelovanja papirnatih zmajev. Februarja so si obiskovalci v okviru Pikinega abonmaja in izven v Kulturnem domu Velenje lahko ogledali otroški strahosmešni muzikal Show strahov. V mesecu maju so bili na festivalu Film na oko v Cankarjevem domu predstavljeni nekateri filmi, ki so sodelovali na letošnjem Mednarodnem filmskem festivalu za otroke in mladostnike ZOOM.11. V sodelovanju z MC Ulca, zavodom BOB, UAUU (Univerzitetnim ateljejem uličnih umetnosti) in Mladimi zmaji smo sodelovali na Mladinstivalu, ki ga organizira zavod MOVIT. Prav tako smo bili v maju prisotni na Paradi učenja, ki je potekala na Kongresnem trgu. Obiskovalci so si lahko izdelali svoj periskop, poslušali program S pravljico okrog sveta, več informacij o dejavnostih, ki potekajo v Pionirskem domu pa so mimoidoči lahko dobili pri stojnici. Za otroke iz Zavoda za slepe in slabovidne smo pripravili glasbeno delavnico, isti dan pa smo izvedli tudi izobraževanje za mentorje gledaliških skupin, ki je potekala v okviru Otroškega festivala gledaliških sanj. S pravljico okrog sveta smo sodelovali tudi na festivalu Igraj se z mano. Za Lions klub Kranj smo pripravili likovno delavnico, ki je potekala v okviru zaključne podelitve priznanj Plakat miru. V juniju smo se, kot že leta do sedaj, udeležili Znanstivala, ki ga organizira Hiša eksperimentov. Na festivalu Junij v Ljubljani smo bili prisotni dvakrat. V dopoldanskem času so si otroci, starši in mimoidoči lahko ogledali predstavo Žogica Marogica, nedeljsko popoldne pa so s svojim nastopom popestrili člani Rock Akademije. Avgusta smo bili prisotni na dogodkih Poletje v Ankaranu, kjer je Palček Znalček za otroke pripravil delavnico in pravljico. Z delavnico o človeškem telesu smo dopolnili otroški program Festivala zdravja, ki poteka pod okriljem Lekarn Ljubljana. Septembra smo za Teden mobilnosti pripravili francosko delavnico, ki smo jo izvajali na Železni cesti v sodelovanju s ČS Bežigrad. Pripravili smo tudi 2 arhitekturni delavnici: stol in park za Petrol. V Siti Teatru smo se oktobra predstavili s predstavo Žogica Marogica. V mesece novembra smo sodelovali na festivalu LIFF, na katerem so se otroci lahko udeležili delavnic: izdelave holograma in animiranega filma. Delavnice so potekale 2 dni, na koncu je sledila predstavite izdelkov in ogled filmov festivala ZOOM. V okviru Knjižnega sejma v Cankarjevem domu smo pripravili 3 dogodke: S pravljico okrog sveta, krajšo predstavitev Pedenjped in Pedenjsvet ter mini koncert Lena in Lenart. Decembra smo s predstavo Lena in Lenart ter Mala čarovnica gostovali v SiTi Teatru, predstavo Muca Copatarica pa smo odigrali v okviru noveletnega praznovanja v Festivalni dvorani za zunanje naročnike. V okviru projekta december v Ljubljani smo v paviljonu na Kongresnem trgu pripravili Čarobni gozd. Vsak dan, od ponedeljka do četrтка, so lahko obiskovalci vsak dan ustvarjali na dveh različnih delavnicah. Metode dela, izbor materialov in končni izdelki so bili primerni za mlajše in starejše otroke. Vzporedno z delavnicami, pa so lahko otroci pisali pisma dobrim možem, ali ustvarili voščilnice in jih poslali prijateljem. Najmlajši pa so se lahko zabavali z družabno igro Pionirskega doma. Petkov, sobotni in nedeljski program smo dopolnjevali z gledališkimi predstavami Hiše otrok in umetnosti ter z literarno-gledališkim projektom S pravljico okrog sveta, kjer nam je Palček Znalček predstavil veliko zanimivosti držav, ki jih še nismo obiskali. Skozi celo leto potekajo tekmovanja Šolske impro lige, ki se jih uspešno udeležuje tudi gledališka skupina Pionirskega doma, ki je v letu 2017 zasedla 2. mesto.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V Pionirskem domu se povezujemo s številnimi zavodi in ustanovami, ki delujejo v Ljubljani, Sloveniji in širše ter širimo prepoznavnost naših dejavnosti in projektov. Glede na trend vpisa

v dejavnosti in obiskanost dogodkov ocenjujemo, da delo opravljamo dobro in zastavljene cilje dosegamo.

b) Učinkovitost

Število obiskovalcev na dogodkih se povečuje, kar pripisujemo uspešnejšemu sodelovanju s partnerji. Pripravljenost partnerjev na večji finančni vložek za kvalitetnejšo izvedbo se izkazuje tudi z zadovoljstvom obiskovalcev. Pionirski dom prav z namenom učinkovitosti namenja dodatna sredstva za izvedbo.

c) Dostopnost

Obiskanost dogodkov, ki so organizirani v sodelovanju z drugimi ustanovami v večji meri pogojena s promocijo, ki jo pripravi organizator dogodka. Med bolj obiskane sodita Znanstival in Junij v Ljubljani, kjer smo s svojo prisotnostjo dosegli tudi več 1000 obiskovalcev. Med bolj prepoznavne projekte sodi tudi Čarobni gozd, na katerem se v slabem mesecu zvrsti tudi 200 obiskovalcev.

3. Smernice za vnaprej

Aktivno povezovanje z ustanovami, s katerimi smo sodelovali do sedaj, nameravamo ohranjati in krepiti. Skozi lastne projekte nameravamo vzpostaviti intenzivnejša sodelovanja z dodatnimi institucijami, zavodi in društvi iz celotne Slovenije in širše.

4. Kaj udeleženelec programa pridobi od le-lega

Delavnice Pionirskega doma so tematsko naravnane in so osredotočene na ciljno publiko dogodka. Pri izvedbi uporabljamo metodiko dela, ki je skladna s posamezno dejavnostjo. Cilj je, da preko delavnic ljudje prepoznajo in spoznajo dejavnosti Pionirskega doma ter postanejo naš stalni obiskovalec.

5 FESTIVALI

5.1 10. FESTIVAL HOKUS POKUS (od 15. do 17. marca 2017)

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Festival naravoslovja HOKUS POKUS je skozi leta ponujal enkratni dogodek, kjer so osnovnošolci skozi aktivne delavnice lahko spoznali znanstveno delo inštitutov, fakultet, zavodov, društev, centrov znanosti. Festival se je širil z idejo združevanja znanosti in umetnosti, ki se polnita pri istem izviri – človeški kreativnosti, zato program festivala vsako leto dopolnjujejo umetniki, ki podobno kot znanstveniki obračunavajo z našimi predsodki, rekonstruirajo naše uvide in pomagajo razumeti sebe in svet. Letošnji festival sem obogatila s spremljevalnim programom.

Dopoldanski del je ponudil izkustvene delavnice, ki so privabile 850 otrok iz cele Slovenije. Spoznavali so atmosfero, osrednjo temo festivala, kot jo predstavijo Slovensko društvo ljubiteljev kemije v sodelovanju z Inštitutom Jožefa Štefana, Pedagoška fakulteta UL, Prirodoslovni muzej Slovenije, Botanični vrt UL, Hiša eksperimentov, Zavod Kersnikova – Rampa Laboratorij, Mathema, Tehnični muzej Slovenije, DRTI, Center arhitekture, Center eksperimentov Maribor, Društvo Reciklarji in Pionirski dom, ki je z delavnicami predstavil pogled na atmosfero skozi oči treh kiparjev – Borisa Beje, Nine Koželj in Urše Toman.

Popoldanski del festivala je ponudil razstavo vizualne umetnice Urše Vidic s projektoma UNCHARTED in GLASSWORKS, okroglo mizo Zvezde in makova zrna v sodelovanju z Založbo Malinc, ki je raziskovala povezovanje humanistike in naravoslovja skozi literaturo, projekcijo dokumentarnega filma Flow, ki je del projekta Vzornice Laboratorija Rampa in je predstavila delovni tok osmih slovenskih znanstvenic, z nekaterimi je sledil tudi pogovor.

Festival smo zaključili v petek, 17. marca ob 17.00, ko smo pripravili dogodivščine za male raziskovalce v Festivalni dvorani. Dogodek je bil namenjen širši javnosti, na enem mestu smo ponudili 14 različnih znanstvenih delavnic in zabavo, kjer je Fake Orchestra skozi glasbeno atmosfero poskušal posredovati glavno sporočilo letošnjega, jubilejnega 10. festivala, – znanost, tako kot umetnost, nikoli ne sprejema svet takšen, kot ga najde, niti ga ne pusti takšnega, kot je bil.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je realiziral vse zastavljene cilje:

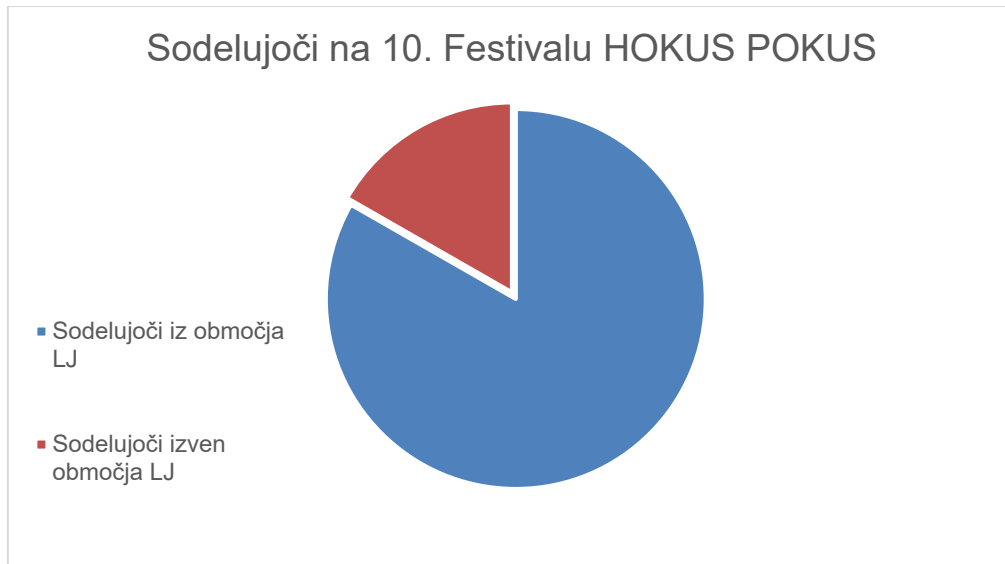
- omogočiti čim večjemu številu otrok sodelovanje na aktivnih delavnicah naravoslovnih ustanov (na festivalu je bilo 1000 otrok)
- omogočiti otrokom naravoslovnih krožkov, da se predstavijo vzporedno z znanstveniki (naravoslovni krožek iz OŠ Louisa Adamiča Grosuplje je pripravil delavnico za otroke, naravoslovni krožek iz OŠ Sveta Trojica je pripravil delavnico za otroke)
- spodbuditi ustvarjalnost in radovednost sodelujočih otrok (vse delavnice so bile aktivne, kjer so otroci preizkušali, opazovali, primerjali in izdelovali različne pripomočke)
- popularizirati znanost in zainteresirati širšo javnost (petkov popoldanski dogodek je obiskalo 200-250 udeležencev, okrogle mize o prepletanju znanosti in humanistike se je udeležilo 15 obiskovalcev, projekcije filma o znanstvenicah v Sloveniji se je udeležilo 15 obiskovalcev, razstavo vizualne umetnice Urše Vidic je obiskalo 250 obiskovalcev)

b) Učinkovitost

Stroški festivala so bili letos predvideno višji, vendar je projekt finančno podprlo podjetje Petrol (3.000,00 €), tako da so bili na koncu stroški Pionirskega doma enaki kot prejšnja leta. Udeleženci dopoldanskega programa (učitelji, šolski otroci) so bili izjemno zadovoljni. Prav tako so izvajalci delavnic pohvalili brezhিবno organizacijo. Odmev širše javnosti v petek popoldan z izjemnim obiskom je pokazal, da so takšni dogodki zelo dobrodošli in zato ga bomo izvedli tudi v prihodnje.

c) Dostopnost

Festival je obiskalo 1000 osnovnošolskih otrok. Bil je popolnoma brezplačen v dopoldanskem času ga je lahko obiskala katerakoli skupina otrok iz vrtcev in OŠ iz Slovenije. Vsi, ki so se prijaviili pravočasno, so bili gosti festivala. Vsi ostali dogodki – razstava, okrogla miza, projekcija filma, petkova popoldanska dogodivščina s koncertom – so bili tudi brezplačni.

3. Smernice za vnaprej

Festival bo tudi v prihodnje ostal brezplačen. Učitelji ta dan beležijo kot naravoslovni dan in na tak način omogočijo otrokom brezplačen obisk dveh delavnic in naravoslovne dogodivščine. Koncept dopoldanskega dela festivala bo zato tudi v prihodnje ostal podoben, vsaj dve aktivni delavnici in zaključna dogodivščina.

Letošnja edicija je pokazala, da festival potrebuje tudi spremljevalni del, saj obogati festival in ga približa širši javnosti. Zato bo to vsekakor postala stalnica tudi v prihodnje – vzporedni, popoldanski dogodki, ki opozarjajo na prepletanje znanost in umetnost na različne načine. V obliki debat, razstav, projekcij, delavnic, inštalacij, ... Na ta način širimo zavedanje, ne le med šolsko populacijo, temveč tudi v javni prostor.

4. Kaj udeleženeec programa pridobi od le-tega

Na letošnjem festivalu smo skozi rdečo nit festivala – atmosfero spoznavali, kako ta pojav na eni strani doživljajo in analizirajo znanstvene inštitucije, zavodi, društva... in kako ga interpretirajo umetniki – kiparji, glasbeniki. Udeleženci (po večini otroci) so pridobili dragoceno izkušnjo različnih pristopov in pogledov na enak pojav.

5.2 MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE ZOOM.11 (od 23. do 25. marca 2017)

Vodja festivala: Vesna Tripković

1. Vsebina

Enajsta edicija filmskega festivala ZOOM, ki je namenjen osnovnošolski in srednješolski filmski produkciji, je potekala od 23. do 25. marca v Festivalni dvorani Pionirskega doma. Izbrani filmi so letos prihajali iz vseh koncev sveta, saj je festival postal mednarodnega značaja. Strokovna komisija je poleg 88 domačih v presojo dobila še 413 tujih filmov, dobesedno z vseh koncev

sveta. Iz ZDA 50, iz Indije 35, mladi Iranci in Španci so jih poslali po 30, iz Grčije jih je prišlo 23, eden manj iz Rusije, po nekaj tudi iz Brazilije, Bangladeša, Kitajske, Indonezije, Kenije, Sirije... Zaradi številnih filmov (501) smo imeli letos prvič predtekmovalno selekcijo, filme je izbral Rok Govednik, direktor Zavoda za uveljavljanje vizualne kulture VIZO. Letošnja novost je tudi dodaten sobotni program, saj je festival letos ponudil bogat in razširjen spremljevalni program.

Četrtekov dopoldanski program je bil namenjen osnovnošolcem, ki so skupaj z letošnjimi žiranti (Jan Cvitkovič, Hana Repše, Miha Černec, Nace Zavrl in Neža Prah Seničar) sodelovali na okrogli mizi z naslovom *Česa ne vidimo, ko gledamo film*. Sledile so filmske delavnice na tematiko scenaristike, igre in produkcije. Popoldanski del je bil namenjen ogledu filmov, ki so v osnovnošolski kategoriji tekmovali za zlato klapo ter diskusiji z žiranti.

Petkov dopoldanski program je bil namenjen srednješolcem, ki so si v uvodu ogledali najboljše srednješolske filme po izboru selektorja Roka Govednika, potem pa so obiskali različne filmske delavnice. Ob popoldanskih projekcijah tekmovalnega programa smo pripravili pogovore z ustvarjalci filmov in člani žirije.

Sobotni program je ponudil projekcijo filmov z družinsko tematiko, katerim so sledile filmske delavnice za najmlajše (animirani film, optične igrače, filmska režija). Popoldne je Hana Repše, vodja festivala Mali slon, predstavila izbor filmov iz njihovega festivala. Ob 18. uri smo v Festivalni dvorani v družbi z gospo Mirjano Borčič in režiserko Majo Weiss izpeljali projekcijo dokumentarnega filma *Odstiranje pogleda* z Mirjano Borčič, ki prikazuje začetke filmske vzgoje v Sloveniji, ki so se pravzaprav začeli v Pionirskem domu. Tridnevno dogajanje smo zaključili s podelitvijo klap najboljšim.

Festival so nam pomagali izvesti partnerji – Zavod za uveljavljanje vizualne kulture VIZO in uredništvo oddaje Infodrom RTV.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Festival je presejal vse zastavljene cilje, saj smo prejeli zelo veliko filmov iz tujine, prav tako pa smo prvič prejeli kar 88 filmov iz Slovenije. Festival je s predhodno selekcijo izluščil filme, ki so izstopali po kakovosti. Upamo si trditi, da si je občinstvo ogledalo kakovostnejše izdelke, kot pretekla leta. Žiriranje je letos potekalo bolj sodobno, saj so si žiranti filme lahko ogledali preko spleta, v prvem dnevu festivala pa so določili zmagovalce in filme nagrajene s posebnimi omembami. Žirijo so sestavljali ustvarjalci z različnih področij filmske umetnosti – režiser Jan Cvitkovič, producent Miha Černec, kritik Nace Zavrl, novinarka in voditeljica TV oddaje Neža Prah Seničar in vodja sorodnega festivala Mali slon Hana Repše.

Spremenjen koncept okrogle mize, na kateri so to leto sodelovali člani žirije, se je izkazal za zelo uspešnega. Festival smo otvorili z okroglo mizo, ter s tem številni publiki (120) ponudili možnost, da v živo vprašajo in slišijo izkušnje danes uveljavljenih filmskih ustvarjalcev. Po okrogli mizi so sledile filmske delavnice, ki se jih je letos udeležilo rekordno število (155) otrok in mladostnikov.

Novost letošnjega programa – popoldanske projekcije filmov tekmovalnega programa so ponudile novo izkušnjo. Gledalci so se po projekcijah lahko pogovarjali z avtorji filmov in člani žirije. Predvsem v petkovem popoldnevu, ki je bil namenjen srednješolcem, so obiskovalci projekcij postavljali zanimiva vprašanja avtorjem in žirantom. Projekcije filmov tekmovalnega programa si je v četrtek in petek ogledalo 120 gledalcev.

Tudi obiskanost dodatnega dneva festivala nas je izjemno presenetil. Dopoldanskih projekcij filmov se je udeležilo 30 obiskovalcev, ki so se udeležili tudi filmskih delavnic za najmlajše.

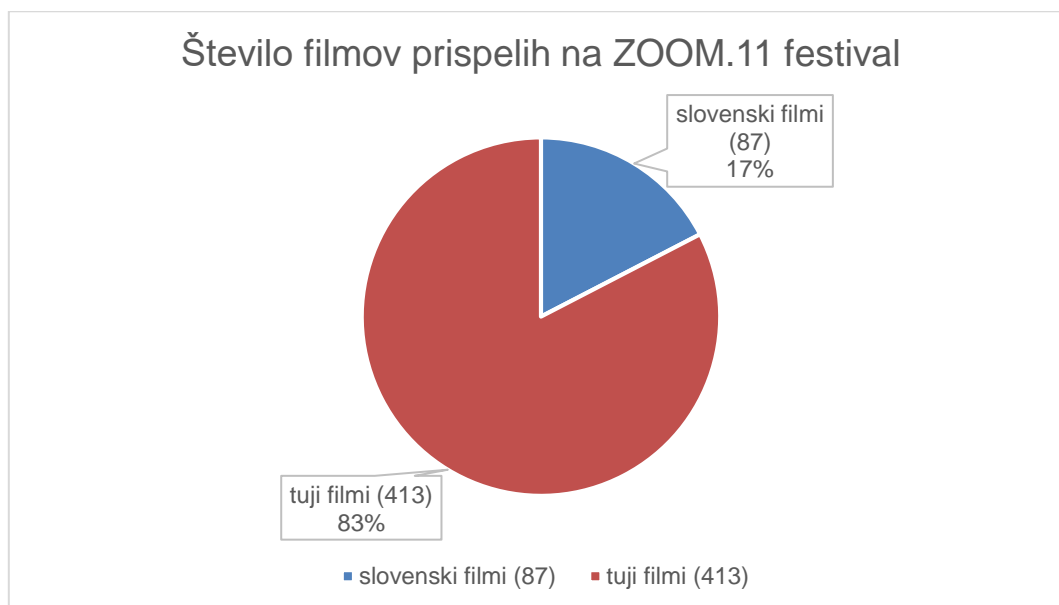
Zaključna prireditev je bila nagrada tako avtorjem filmov kot tudi nam, organizatorjem festivala. Vsi avtorji filmov, ki so dobili nagrado, pa se zaradi oddaljenosti podelitve niso mogli udeležiti osebno, so nam poslali video posnetek zahvale. Festival ocenjujemo kot izjemo uspešno izveden projekt, ki je dobil v letošnjem letu zares obliko festivala in zelo močan odmev tudi v tujini.

b) Učinkovitost

Festival je sofinanciran s strani Mestne občine Ljubljana in je bil v finančnem pogledu uspešen. Stroški festivala so bili v predvidenem okviru, le da smo tokrat prvič podelili tudi denarne nagrade (200 € za OŠ film in 200 € za SŠ film).

c) Dostopnost

Festival je obiskalo skoraj 400 obiskovalcev. Udeležba na festivalu je bila popolnoma brezplačna.

3. Smernice za vnaprej

Festival bomo v prihodnje nadgradili z mednarodno zasedbo žirantov. Izbor filmov v tekmovalni del bodo v prihodnje pripravili člani žirije ali več selektorjev. Prav tako razmišljamo in iščemo rešitev, kako kljub močni mednarodni konkurenci, ohraniti stik s slovenskimi ustvarjalci filmov. Želimo si gostiti še več sorodnih festivalov ter izbor njihovih filmov. Prav tako nam je izziv gostiti tuje avtorje filmov, ki bi obiskali naš festival in izmenjali izkušnje s slovenskimi vrstniki. Poleg obstoječih delavnic bi ponudili tudi izobraževanje za mentorje filmskih krožkov. Festival bo tudi v prihodnje ostal brezplačen. Letošnja edicija je pokazala, da festival potrebuje tudi spremljevalni program, saj le-ta obogati festival in ga približa širši javnosti. Zato bo to vsekakor postala stalnica tudi v prihodnje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Udeleženci filmskega festivala so različni – na eni strani gre za avtorje filmov, na drugi strani pa za obiskovalce delavnic in projekcij. Pisni odzivi avtorjev filmov, ki so prišli v tekmovalni program, kažejo, da uvrstitev pomeni svojevrsten uspeh ter potrditev vloženega truda, saj so bili nenazadnje izbrani med 10% najboljših.

Obiskovalci delavnic so bili v veliki večini zadovoljni, v prihodnje pa bomo delavnice še nadgrajevali z izborom novih izvajalcev. Eden izmed največjih uspehov pa so vsekakor popoldanske projekcije in pogovori z avtorji in žirijo, kjer smo v intimnem ambientu Male dvorane, ki smo jo v tem času spremenili v filmsko sobo, lahko prisluhnili radovednim filmskih

ustvarjalcem. Ti so lahko izvedeli marsikaj o tem kako nastajajo filmi na profesionalni ravni in hkrati kako se jih lotiti v času odraščanja.

Na zaključni prireditvi so nam nagrajenci tudi osebno povedali, kakšna dragocena izkušnja predstavlja sodelovanje na ZOOM festivalu.

Nace Zavrl, član žirije, o festivalu: Na letošnjem filmskem festivalu ZOOM v Pionirskem domu sem že drugo leto zapored nastopil v vlogi žiranta, a izkušnja zato ni bila nič manj zabavna in razburljiva. Za razliko od preteklih let smo žiranti do filmov tokrat lahko dostopali digitalno, prek spleta, kar je (vsaj meni) neizmerno olajšalo postopek gledanja poslanih filmov, saj večino svojega časa preživim izven Slovenije. Samo sestankovanje s preostalimi člani žirije ter skupno izbiranje nagrajenih filmov sta potekala brez večjih zagat; kljub začetnim nestrinjanjem je bila atmosfera v sestankovalnici ves čas izredno pozitivna in prijetna, temu primerno pa smo se žiranti tudi izjemno hitro (v nekaj urah) zedinili in odločili za končne zmagovalce. Selektorjevo odločitev, da se iz poslanih več kot petsto filmov izloči 'ožji izbor' nekaj deset najboljših, popolnoma podpiram, bi bilo pa za prihodnje edicije festival vredno razmisliti, ali je nadaljevanje v mednarodnem slogu (z eno kategorijo za vse prejete filme, tako tuje kot domače) res še vedno najboljša ideja. Lotiti se je treba vprašanja, ali je smiselna morda uvedba ločene sekcije za slovenske izdelke — ki pa bi morda v skupni kategoriji še vedno lahko tekmovali tudi s svojimi mednarodnimi konkurenti. Razen vprašanja o 'mednarodnosti' pa je festival ZOOM še vedno nadvse prijetna izkušnja, o kateri je težko zapisati kar zares slabega.

5.3 15. OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ (od 28. marca do 7. aprila 2017)

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

15. Otroški festival gledaliških sanj je bil drugi po vrsti, ki je bil v celoti izveden v Festivalni dvorani Pionirskega doma. Vsako leto poskušamo nadgraditi organizacijo in izvedbo festivala. Še vedno ostaja pravilo, da se na festivalu lahko predstavijo, vsi, ki se prijavijo, vse predstave si ogleda strokovna žirija, ki na okrogli mizi poda svoje strokovno mnenje ter udeležencem nudi povratne informacije, na koncu pa najboljše predstave prejmejo kipce Sanjke, ki jih izdelajo na kiparski delavnici ter vstopnice za obisk gledaliških in drugih predstav v profesionalnih institucijah. Nagrade so tudi letos podelili priznani gledališki in filmski ustvarjalci (Draga Potočnjak, Lucija Čirovič, Domen Valič, Nina Ivanišin, Maruša Majer in Primož Forte), kar mladim igralcem, pomeni ogromno.

Kot vsako leto, smo tudi tokrat na predstave povabili vrtce in šole, ki si lahko predstave ogledajo brezplačno in v veselje nam je, da so predstave vedno bolj polne ter da zanimanje za festival ne le ostaja, temveč se tudi veča. Ponosni smo tudi na udeležbo skupin iz zamejstva, ki so se letos vse predstavile v slovenskem jeziku. Čeprav nam je v užitek gledati tudi predstave v tujih jezikih ter prepoznavati in loviti pomen tujih besed, je letos zelo izstopal ljubeč odnos do materinščine, ki je sploh pri predstavah zamejcev, neverjetno žarel iz predstav, ki so tako pravi zgled za obravnavo jezika v gledaliških predstavah (in nasploh).

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Nekateri cilji ostajajo enaki vsako leto – predvsem ponuditi možnost in priložnost skupinam, da se predstavijo večjemu občinstvu svojih vrstnikov in mlajših ter nastop na bolj profesionalnem odru. Želimo si tudi spodbujati ogled skupin med seboj, ter nasploh ponuditi priložnost za splošen vpogled v delo osnovnošolskih (in vrtčevskih) gledaliških skupin in nuditi prostor za razvijanje kritične misli in čuta za estetiko. Eden najboljših načinov, kako si nabrati dodatnega gledališkega znanja, je namreč prav skozi ogled večjega števila gledaliških predstav, ki nam lahko ponudijo nove ideje, pokažejo, kaj morda ne deluje najbolj in nas

navdihnejo za nadaljnje delo. Ravno zato razmišljamo, da bi zaključno okroglo mizo, (ki je letos v želji po bolj podrobnih povratnih informacijah trajala kar tri ure) razdelili na vsak dan posebej. Skupine bi tako spodbujali, da bi se udeležili celega dne festivala (ne samo svoje predstave), na koncu pa bi bil pogovor med mentorji predstav tistega dne ter žirijo. S tem bi bila povratna informacija bolj sveža, čas za izvedbo krajši, obenem pa bi vsi mentorji videli vse predstave tistega dne in s tem bolj razumeli povratne informacije posameznih predstav.

Eden glavnih ciljev festivala pa ostaja tudi dobro vzdušje, prijaznost in trud za čim bolj sproščen pristop do morebitnih zapletov in veliko dobre volje. Prav toplina in sproščenost sta namreč zelo močna razloga, zakaj se mentorji tako z veseljem udeležijo festivala – na pogovoru z žirijo smo se letos najprej pogovarjali o izvedbi festivala nasploh in tako so mentorji najbolj izpostavili in pohvalili prav k rešitvam usmerjen pristop celotne organizacijske ekipe. Mentorji so izpostavili tudi podporo, ki jim jo nudimo, ter zavedanje Pionirskega doma, da so prav oni, ki so v tem pogosto sami; tisti, ki včasih držijo pokonci celo gledališko dogajanje na šoli. Ker si res želimo, da občutijo vsaj našo podporo, če je drugje morda ne dobijo, smo zelo zadovoljni, da mentorji to čutijo in izpostavijo.

Zelo se je na kvaliteti predstav poznalo tudi izobraževanje, ki smo ga v Pionirskem domu izvedli za mentorje in mentorice gledaliških skupin, kar nas izjemno veseli in spodbuja k podobnim programom tudi v prihodnje.

b) Učinkovitost

Kotizacija za festival je kot vsako leto znašala 100 € na skupino, festival pa je bil kot vsako leto delno sofinanciran tudi s strani Mestne občine Ljubljana. Nekatere šole, ki imajo več predstav, včasih zaprosijo za plačilo samo ene kotizacije in prošnji praviloma ustrezemo, saj je dostopnost zelo pomemben element našega festivala. Kljub temu gre za izjeme, tako da tudi v finančnem pogledu festival ocenjujemo kot uspešen. S sredstvi iz kotizacije pokrijemo predvsem malice.

c) Dostopnost

Na festival se je tokrat prijavilo 54 skupin, dve sta na koncu zaradi bolezni otrok predstavi odpovedali, tako da je bil končni izkupiček 52 predstav. Vse skupaj je nastopilo okrog 700 igralcev, predstave pa si je ogledalo več kot 9500 obiskovalcev. Poleg osnovnošolskih skupin, se je tudi letos s svojo predstavo predstavil tudi Vrtec Galjevica, enota Orlovo. Obiskovalci so bili otroci iz vrtev in osnovnih šol, kot vsako leto pa je prišlo na ogled tudi nekaj staršev ali sorodnikov nastopajočih ter nekateri predstavniki šol in vrtca. Kot je že tradicija, so se festivala udeležile skupine iz zamejstva – tokrat so bile to skupina iz Skopja (Makedonija), skupina iz Zrenjanina (Srbija) in skupina iz Dobrača (Avstrija), tradicionalno pa so sodelovali tudi učenci dvojezične osnovne šole v Lendavi.

3. Smernice za vnaprej

Glavna smernica po letošnjih dobrih izkušnjah, poleg nadaljevanja dobrega organizacijskega dela do sedaj, ostaja in postaja izobraževanje mentorjev in mentorice. Prav to je namreč še bolj povezal mentorice in organizacijsko ekipo - veliko je pomenilo tudi to, da sta bili izvajalki izobraževanja tudi v žiriji, saj sta s tem lahko spremljali napredek posameznih skupin pod vodstvom mentorja/ice, ki se je udeležila izobraževanja. Ohranjati in vzdrževati podporo mentorjem/icam tudi med samim šolskim letom, jim ponuditi orodja za lažjo doseganje ciljev ter nenazadnje, omogočiti prostor povezovanja ljudem, ki imajo podobne pogoje in težave ter s tem spodbuditi tudi medsebojno pomoč mentorjem/icam, so glavni cilji, ki jih imamo za še bolj kontinuirano in reflektirano delo z osnovnošolskimi gledališkimi skupinami. S tem na nek način poskušamo vplivati tudi na sam šolski sistem, ki se žal ne zaveda v celoti, kako dragocene so umetniške dejavnosti na šoli in kaj vse lahko šola pridobi, če ceni in vzgaja močan gledališki (ali kakršen koli drugačen) umetniški izraz. Na srečo se nekatere šole tega zavedajo bolj kot druge, kar se izjemno pozna na kontinuirani kvaliteti dela posameznih gledaliških skupin in upamo trditi tudi na počutje učencev na šoli.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Jubilejni festival je tudi letos z ljubeznijo sprejel vse prijavljene skupine in nastopajoče in v Festivalni dvorani Pionirskega doma v štirinajstih dneh združil več kot 10.000 otrok, mladih, mentorjev in ostalih ljubiteljev gledališča. Neverjetna številka, ki samo potrjuje neverjetnost samega festivala, katerega največja moč še naprej ostajata domačnost in navdih. Domačnost, v smislu, da gre za festival, ki želi ustvarjati vezi ter omogočati okolje, v katerem se vsi udeleženci, kljub tremi, ki jih neobhodno pričaka na velikem odru pred velikim občinstvom, počutijo kar se da prijetno in sproščeno (pa tudi pomembno). Navdih pa v smislu, da je prav ta množičnost predstav tista, ki predstavi barvitost gledališkega ustvarjanja med osnovnošolci in morda spodbudi ustvarjalce, da se lotijo novega pristopa, vključujejo nove elemente in tehnike in nenazadnje ugotovijo tudi, česa si ne želijo. Po besedah mentoric na okrogli mizi z žirijo nam prav to odlično uspeva, saj so izpostavile, da se počutijo zelo cenjene in upoštevane, kar jim zelo veliko pomeni. Prav vez, ki se vzpostavlja med Pionirskim domom (oziroma organizacijsko ekipo ter žirijo) in mentoricami je zlata in tista, ki jo želimo plesti in utrjevati še naprej – vpogled v zgodbe mentoric, ki so poleg gledaliških pedagoginj tu tudi pogosto v ogromno drugih vlogah (od zagovornic otrok, mam, socialnih delavk, psihologinj, do kostumografk in scenskih mojstric), so izjemno dragocene, saj šele tako vidimo, s katerimi zapleti je začinjena pot tistih, ki se z umetnostjo ukvarjajo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in kako jim pri tem nuditi čim večjo oporo in pomoč.

Še naprej tako poskušamo in bomo poskušali ostati prostor, ki pokaže gledališče v topli in igrivi luči - izkušnja mora biti tako za gledalce, kot tudi za igralce, sproščena, prijetna in igriva. Letos je tako napovedovalka Teja Bitenc obiskovalce vsakič znova tudi spomnila na bonton v gledališču in upoštevanje potrebnih pravil, kar se je izkazalo za zelo koristno, saj so otroci s tem dobili tudi pomoč pri smernicah obnašanja v gledališču. In glede na vzdušje v dvorani lahko rečemo, da nam zaenkrat lepo uspeva držati ravnovesje med užitkom in zabavo, ki pa obenem ne pomeni neupoštevanja bontona in pravil obnašanja v gledališču.

Še naprej upamo, da bomo ostali prostor, kamor se mladi obiskovalci in igralci z veseljem vračajo ter razvijajo svoje spretnosti, se podajo v raziskovanje novih svetov in še malo bolje spoznajo svojega lastnega - tistega okrog njih ter tistega v njih samih.

Staša Bračič, predsednica žirije o festivalu:

Otroški festival Gledaliških sanj ima že v imenu tisto pravo besedo, ki zaobjema to, kar ta festival ponuja in omogoča. Namreč namen tega festivala, ni ubijanje sanj, da ker nismo bili najboljši, ne moremo nastopati na festivalu, ampak ravno obratno. Omogoča izpolnitev sanj, vsakega malega gledališkega ustvarjalca; pravi oder, luči, tehnike, meglo, če je potrebna, polne dvorane zelo posvečene otroške publike, organizatorje, ki z nasmeškom in veseljem rešujejo vse zaodrske zagate in poleg vsega še strokovno zunanje oko, ki z veseljem in ljubeznijo deli z mentoricami in mentorji svoja mnenja, predvsem pa ideje, orodja in pomoč kako se spopadati s skrivnostmi gledališča.

Ta festival je zaradi tega edinstven in zelo pomemben v našem kulturno – umetniško – vzgojnem prostoru. Nujno je, da se lahko vsak pokaže, izrazi in da ima vsak pravico do kolikor se da objektivne refleksije. Kakršnokoli umetniško udejstvovanje otrok bi morali podpirati brez selekcij in brez ostrih kritik, ki jih še v profesionalnem gledališču težko sprejmemo, predvsem pa so velikokrat preveč subjektivne. Ustvarjanje gledališča, gledališke umetnosti z otroci, ni enostavna naloga. Predvsem se tega največkrat lotijo učiteljice, ki imajo ali rade gledališče, ali so entuziastke po naravi ali pa zato, ker morajo, ker je tak učni načrt. Vsaka si zasluži priložnost, da otroke odpelje tja, v gledališče, da se soočijo z medijem v katerega vstopajo, da se soočijo z odgovornostjo, ki jo umetnost prinaša in da se zavejo, kako čudovito je stati na odru in poslušati bučen aplavz.

Rajko Stupar, član žirije:

Ker je letošnji festival takorekoč jubilejni in na njem sodelujem več od polovice njegovega delovanja, bi želel izpostaviti nekaj pogledov v upanju, da izzvenijo strokovno kritično in ne evforično, kot se ob jubileju pričakuje.

Primerjava začetnih let spremljanja festivala z zadnjimi in zlasti letošnjim prinaša kar nekaj ugotovitev in zaključkov:

1. Zasnova festivala, ki gradi na pomembnosti srečevanja otroških gledaliških skupin brez predhodne selekcije, se vse bolj potrjuje kot pravilna in učinkovita. Če so prva leta sodelovale tudi povsem začetniške skupine s skromnim znanjem gledališkega izražanja, zadnja leta takih skupin ni več. To navaja na domnevo, da smo v vseh teh letih v razgovorih z mentorji dosegli visoko stopnjo njihove samoselekcije in zlasti vzpodbudili permanentno izobraževanje in gledališko usposabljanje/izobraževanje mentorjev. Mnogi so se namreč tudi na našo pobudo udeležili in se še udeležujejo gledaliških delavnic pri JSKD in drugih izvajalcih.

Na zaključnem razgovoru so letos mentorji izrazili hvaležnost in odobravanje načina našega medsebojnega komuniciranja, sproščenega vzdušja na festivalu in veselja, ki se ob tem sprošča. Morda prav zaradi tega število sodelujočih iz leta v leto narašča. Menim, da je število 50 predstav optimalni maksimum, ko je fizično in tudi strokovno, najbrž pa tudi organizacijsko in stroškovno, vse še lahko obvladljivo na visoki ravni.

2. Razdelitev in ločevanje skupin na tri triade glede na starostno stopnjo izvajalcev je smotrna. Razlike so izredno zanimive tako glede repertoarnega izbora, mentorskega pristopa, izvajalske odprtosti, samozavedanja in še česa. Menim, da smo z uvedbo nagrajevanja izrazito mentorskih predstav, torej tistih, kjer mentorji delujejo bolj kot motivatorji in usmerjevalci, ne pa kot režiserji, vzpodbudili mlade h gledališkemu ustvarjanju na posebej njim lasten način. Letošnji izbor je naplaval na prvih dveh stopnjah veliko iger s pravljičnimi motivi, ki pa večinoma že izrabljajo različna izrazna sredstva, glasbila, likovno, plesno in specifično gledališko govorico. Tretjo triado pa so poleg standardnih iger s šolsko tematiko, večji del kar gostobesednih, posebej zaznamovali odlični poizkusi ugledališčenja poezije. Če so bili v prejšnjih letih nekakšni »proslavarski« prikazi mučni in že davno videni, se je letos poezija na odru pokazala v drugačni luči. Zaživela je sodobno, inovativno, gledališko polno. Ob njih bi se lahko zgledovali marsikateri snovalci proslav, kjer vključujejo poezijo.

3. Stalen oder z avditorijem v festivalni dvorani ves čas trajanja festivala je korak naprej in rešuje mnoge dosedanje probleme, ko smo se skupaj z obiskovalci selili na različna druga prizorišča. Res je, da ima tak prilagojen ambient zelo ovirano akustiko, saj visok strop dvorane požira govorno besedo. Kljub ozvočenju marsikatera predstava ni bila zadosti slišna v zadnjem delu dvorane, zlasti tista, ki je temeljila na besedni razlagi in manj na gledališkosti. Jasen dialog naj bo v bodoče izziv mentorjem, da posvetijo večjo pozornost govornemu besedi, artikulaciji in tehniki govora. Za to se lahko pripravijo posebni izobraževalni programi. V življenju bo takšno znanje in vedenje marsikomu zelo prav prišlo.

4. Člani žirije predlagamo organizatorjem pogovore z mentorjem že ob koncu vsakega dne in ne le ob zaključku festivala. Lepo bi bilo, da s svojim mentorjem ostane ves čas tudi celotna ekipa in tako vidijo vse druge predstave tistega dne. To se sicer že dogaja, vendar ne vselej. Marsikdaj se dogodi, da okoli poldneva gledalcev primanjkuje. Sprotno soočanje z mentorji bi bilo še učinkovitejše, saj so občutja in opažanja še sveža in tudi časa za vsako posamično obravnavo bi bilo več.

5. Pojavile so se tudi ideje po priložniku (lahko digitalnem), ki bi prišel prav marsikateremu mentorju pri izbiranju besedila. Brskanje za primernim tekstom z določenim številom nastopajočih, starostno stopnjo, tematiko, uprizoritveno zahtevnostjo in še s čim, bi s tem mentorju prihranilo precej časa.

Teh nekaj misli še zdaleč ni vse, kar bi se dalo reči. Tisto, kar je poglobitveno in zanesljivo drži, je silna vrednost teh prizadevanj v vzpodbujanju otroške ustvarjalnosti, vzgoji in motivaciji novih rodov in silnemu veselju druženja mladih v Pionirskem domu sredi slovenske prestolnice, ki se razodeva kot povezovalni modus slovenske ustvarjalne mladine.

Urša Strehar Benčina, članica žirije o festivalu:

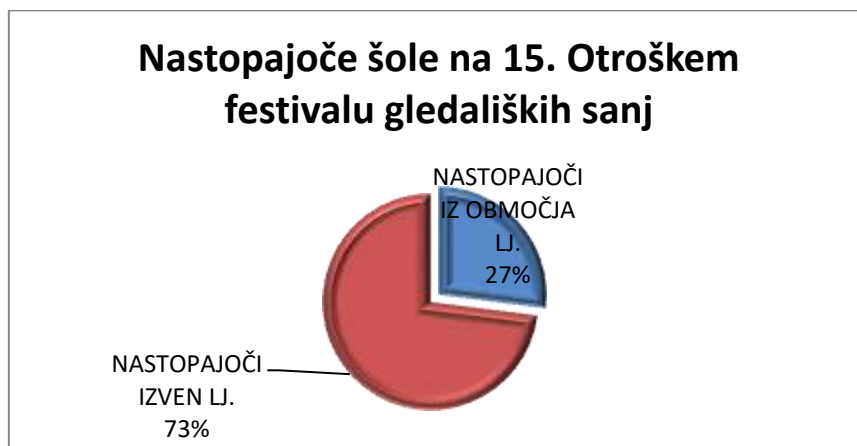
Jubilejni 15. Otroški festival gledaliških sanj, je prinesel 52 različnih gledaliških predstav. Pisana paleta različnih uprizoritvenih pristopov, različne zasedbe (med nagrajenimi je tako

predstava s 4 igralkami, kot tudi predstava z zasedbo 55 udeležencev) in različne teme predstav vsako leto ponudijo najširši in najbolj obsežen pregled gledališkega ustvarjanja osnovnošolcev pri nas. To, da se na odru Festivalne dvorane, lahko predstavijo prav vse skupine, je po besedah mentoric in mentorjev ključno, saj predstavlja veliko motivacijo in odgovornost za skupino samo - ne glede na to, da ni selekcije, si seveda prav vsak želi pokazati največ, kar zna in zmore. Obenem tako spodbujamo tudi skupine, katerih funkcija ali cilj sta včasih manj povezani s samimi umetniškimi cilji (čeprav le-ti niti slučajno nikoli niso izzzvzeti), temveč so bolj socialno, oziroma skupnostno naravnane, gledališče pa je tisti medij, ki to omogoča ter jih združuje.

Kljub temu, da same selekcije pred festivalom ni, pa, sicer vedno prekratka, okrogla miza, očitno vsebuje dovolj dobre in konkretne napotke za predstave, da se te vsako leto izboljšujejo - če si drznem predstave razdeliti v tri kategorije po kvaliteti (zelo šibke predstave, kjer šepa večina gledaliških prvin, povprečne predstave, kjer se že lotevamo kakšnega uprizoritvenega koncepta, a nam morda zmanjka idej in znanja ter najbolj dovršene predstave, ki se bližajo profesionalnim) - lahko z veseljem rečem, da je vedno manj predstav v zadnji kategoriji, medtem, ko se pri najbolj dovršenih ne pojavljajo več vedno enaka imena, temveč je skupin, ki to zmorejo, vedno več.

Mentorice tudi same večkrat izpostavijo, kako veliko jim pomeni sodelovanje na festivalu, ki ne le utrdi vezi med njimi in skupino in doda novo, pomembno izkušnjo nastopanja pred velikim občinstvom, pogosto je to tudi priložnost, da si pogledajo tudi druge predstave. Na okrogli mizi je bila letos tako dodana tudi pobuda, da bi organizirali še en dan z nagrajenimi predstavami, kjer bi si lahko potem zainteresirani obiskovalci ogledali najboljše tistega leta. Nadgradnjo letošnjega festivala pa je gotovo pomenilo tudi izobraževanje, ki sva ga izvajali članici žirije in ki je ne le udeleženkam ponudil nova znanja, temveč je predstavljal nekakšno dodatno vez med organizatorji festivala in udeleženci. Ena izmed mentoric je žirantkama in mentoricama izobraževanja (Staši in meni), tako po koncu festivala poslala takšno "poročilo" o vseh plateh tega dela, da se še danes nabirajo solze v koticikih očes - vse premalo se zavedamo, kako veliko dodatno delo opravljajo mentorice s tem, ko otrokom omogočajo, da se izražajo na njim lastne načine in morda včasih tudi izven "pravil" pogosto okostenele šolske institucije.

Sodelovanje pri takem festivalu je čast in poslanstvo in res upam, da bo festival prejel prepoznavnost in pripoznanost, ki si ju zasluži - kot najbolj topel in prijazen festival, iz katerega pa lahko prinesemo in prenesemo tudi veliko znanja in izkušenj. Še na mnoge sanje!

5.4 10. GLASBENI FESTIVAL (19. april 2017)

VODJA PROJEKTA: Andrej Pekarovič

1. Vsebina

Glasbeni festival Pionirskega doma v Ljubljani je vsakoletna prireditev, ki omogoča mladim in neuveljavljenim posameznikom in skupinam slovenskih osnovnih in srednjih šol, da nastopijo pred občinstvom vrstnikov in starejših ter jim predstavijo svoje izvajanje, kot tudi avtorsko glasbeno ustvarjanje.

V devetih letih Glasbenega festivala Pionirskega doma smo lahko na odru Festivalne dvorane spremljali množico mladih glasbenih ustvarjalcev in izvajalcev. Za večino je bil nastop na Glasbenem festivalu Pionirskega doma prvo srečanje z odrom in občinstvom, za mnoge pa tudi prva postaja na glasbeni poti, po kateri še vedno stopajo.

Zato smo se za jubilejni 10. Glasbeni festival odločili, da povabimo skupine in posameznike, ki so v zgodovini festivala s svojimi nastopi pustili močan pečat tako na festivalu kot tudi na drugih koncertnih dogodkih po Sloveniji.

Ker verjamemo, da je sodelovanje ključ do napredovanja in učenja, bo ob vsakem mladem izvajalcu ali skupini nastopil tudi uveljavljen kolega ali kolegica s slovenske glasbene scene – tovrstno sodelovanje pa bo ne samo edinstvena priložnost za sodelovanje glasbenikov različnih generacij, ampak tudi neponovljiv koncertni dogodek za vse gledalce v Festivalni dvorani.

Seznam mladih bendov:

K.L.T., Tobija Hudnik, Furu efu, Lana Petrovič, Blooming, Imset, The Fappers

Seznam gostov:

Matevž Šalehar – Hamo, Jadranka Juras, Neisha, Jernej Dirnbek, Eva Moškon, Slon in Sadež
V vseh teh letih od 2008 je nastopilo več kot 150 glasbenikov, glasbenic in glasbenih skupin.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Nastopajočim smo omogočiti, da doživijo javni nastop na najvišjem nivoju tako glede zvoka, kot luči. Celotna ekipa se je zelo potrudila, da so se nastopajoči lahko skoncentrirali le na lastno glasbo in interpretacijo.

Jubilejni glasbeni festival se je tudi profesionalno snemal z večstezno tehniko in trenutno imamo željo, da ga ovekovečimo na spominskem ključku.

Koncert je zvokovno obdelal Drago Popovič s pomočjo profesorja Andreja Pekaroviča.

b) Učinkovitost

Ocenjujemo, da smo glede na finančni vložek zelo uspešni.

c) Dostopnost

Obisk festivala je brezplačen in letos nas je obiskalo 200 ljudi.

Nastopajoči so imeli na razpolago dva dni za vaje in dobili neprecenljivo izkušnjo, saj so nastopili z izkušenimi glasbeniki, čigar skladbo so morali na novo preorganizirati.

3. Smernice za vnaprej

Želimo si še večje razpoznavnosti na slovenski glasbeni sceni in še večje število kakovostnih avtorskih skladb.

Zanemarljiv je predvsem odziv medijev in nezanimanje za mladostniško ustvarjalnost, saj je bil koncert na visokem nivoju. Avtorske skladbe nastopajočih, kot tudi priredbe so bile vredne poslušanja in pokazale mladostniško nadarjenost v različnih glasbenih žanrih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci glasbenega festivala doživijo profesionalni nastop na velikem odru z ekipo odrskih tehnikov in odličnim ozvočenjem. V sproščenem vzdušju torej doživijo koncert, ki je primerljiv s profesionalnimi odri. Za večino nastopajočih je to prvi večji nastop in so pod velikim vtisom ter doživijo nepozabno izkušnjo. Prednost našega festivala je predvsem v tem, da otroke motivira k pisanju avtorskih skladb, za razliko od drugih. Pridobijo na samozavesti, odpravljajo tremo in velik poudarek je tudi na medsebojnem poslušanju in druženju z vrstniki iz katerih se kasneje oblikujejo tudi nove skupine oziroma skupni nastopi. Nagrada festivala pa pripomore

k samim začetkom, saj zmagovalci sodelujejo pri snemanju zmagovalne skladbe z odličnimi glasbeniki. Letošnji festival je bil odlično obiskan.

5.5 BODI PISATELJ – 3. LITERARNI NATEČAJ ZA OSNOVNOŠOLCE (20. april 2017)

VODJA PROJEKTA: Bojan Martinec

1. Vsebina

V ljubljanskem Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih, je 20. 4. 2017 potekala zaključna prireditev s podelitvijo nagrad natečaja Bodi pisatelj, četrtega po vrsti v slovenskem jeziku za osnovnošolce in tretjega v tujem jeziku za srednješolce.

Na natečaj Pionirskega doma je skupno prispelo 252 kratkih zgodb v slovenskem jeziku ter 183 v tujih jezikih (angleškem, nemškem, italijanskem in francoskem). Razveselilo in presenetilo nas je v kolikšnem številu so se mladi pisatelji odzvali na iztočnice, odlomke iz avtorskih zgodb, ki jih je za festival pripravila profesorica Marjetka Krapež, za vsak jezik posebej, mladi pisci pa so jih v svoje zgodbe vključili vsak na svoj način.

"Slovenci imamo radi besedo in naj tako tudi ostane," je številčnost mladih pisateljev komentirala Marjetka Krapež, slovenistka na Gimnaziji Vič, ki je bila poleg dr. Aksinje Kermauner, pisateljice in članice Društva slovenskih pisateljev (DSP), ter Jane Kolarič, prav tako pisateljice in članice DSP, tudi članica strokovne komisije, ki je ocenjevala zgodbe in na koncu podelila nagrade za najboljša literarna dela in priznanja za posebne omembe.

Na zaključni prireditvi festivala so posebno pozornost namenili temu, da so odlomke iz najboljših del prebrali na odru. Ta izziv sta sprejela dramska igralca Klemen Janežič in Marinka Štern, ki sta se energično zapodila med besede, Klemen se je spoprijel celo z zgodbo v prekmurskem narečju. "Izjemno pomembno se mi zdi, da mladi pisatelji slišijo svoje ime in slišijo tudi, kaj in kako ustvarjajo drugi," je izpostavila Marjetka Krapež.

Pomembno vlogo na festivalu so odigrali tudi mentorji, učitelji slovenščine in tujih jezikov, ki so spodbujali svoje dijake, naj se prijavijo na festival.

Večina literature namreč nastaja iz stiske, kar sta v svoji oceni prispelih del zapisala tako vodja festivala Bojan Martinec kot tudi članica žirije Marjetka Krapež: "Mladi pišejo predvsem o problemih, ki jih opažajo okrog sebe, o družinah, ločitvah staršev, samopodobi, smislu življenja, bolečini ob nesprejemanju drugačnosti ..."

Vsi moramo stremeti k temu, da gremo naprej, da smo kritični do sebe in družbe v kateri živimo. Tudi Bojan Martinec z veseljem opaža, da so mladi danes, če se ozre nekaj let ali desetletij nazaj, bolj kritični in manj šablonski kot nekoč.

O knjigi, nekakšnem zborniku najboljših kratkih zgodb, pa razmišljajo tudi v Pionirskem domu, saj bi tako zaokrožili res lep literarni praznik, ki ga je Viktorija Potočnik zaključila s temi besedami: "Dragi mladi, ostanite glasni, spregovorite svoje misli, svoje želje in povejte, kakšen svet si želite! Pionirski dom vam bo tukaj v oporo."

Zmagovalci 4. literarnega natečaja Bodi pisatelj 2017: podelili smo tri najboljše zgodbe na drugi triadi in tri najboljše na tretji triadi ter 10 posebnih omemb na 2. in 3. triadi.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Literarni natečaj Bodi pisatelj 2017 je po mnenju organizatorja v celoti uspel. Na zaključni prireditvi, ki jo je vodila Carmen Lasič Oven in ki je bila vrhunski umetniški dosežek, je za glasbo poskrbel glasbenik, multiinstrumentalist, skladatelj in fotograf Lado Jakša. V nabito polni Festivalni dvorani se je zbralo preko 220 mladih literarnih ustvarjalcev.

b) Učinkovitost

Rezultat je bil glede na predviden finančni vložek izjemen.

c) Dostopnost

Razpis je bil poslan na vse osnovne šole v Sloveniji, zato je bil tudi odziv tako številčen. Nad odzivom mladih literatov smo bili več kot navdušeni. Letos je na natečaju v slovenskem jeziku sodelovalo več kot 90 osnovnih šol iz vse Slovenije; od Prekmurja, Štajerske, Gorenjske, pa do Notranjske, Dolenjske in Primorske. Prejeli smo 252 prispevkov. Letos je Pionirski dom že tretjič razpisal Literarni natečaj v tujem jeziku za srednješolce, in sicer smo angleščini, nemščini in francoščini dodali še italijanščino, prav tako pa smo zaradi povpraševanja mentorjev prvič dali možnost tudi osnovnošolcem tretje triade, da se preizkusijo v pisanju prispevkov v angleškem jeziku. Odziv je bil ogromen, česar smo zelo veseli. Skupno smo prejeli 183 prispevkov s 63 osnovnih in srednjih šol, od tega 112 angleških prispevkov osnovnošolcev tretje triade, medtem ko so srednješolci sodelovali s 57 prispevki v angleščini, 12 prispevki v nemščini ter po enim prispevkom v italijanščini in francoščini. Pri tem jim je pomagalo skupno 78 mentorjev.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bi bilo dobro razmisliti in dodati zaključni prireditvi BODI PISATELJ (ali dan po njej) evalvacijo programa z mentorji v obliki dodatnega srečanja ali okrogle mize na temo "vzpodbujanje literarnega ustvarjanja otrok in mladine v osnovnih in srednjih šolah".

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Osnovnošolci in srednješolci so ujeli in na sebi lasten način nadgradili iztočnice v samosvojo kratko umetnino tako v slovenskem kot tudi v nemškem, angleškem, francoskem in letos prvič tudi italijanskem jeziku.

Kot so ugotovile žirije, ki so zasedale v preteklih tednih, so bila literarna dela zelo izvirna, iskrena, napisana s skrbno izbranim besediščem, duhovita ter napisana v različnih žanrih; od ljubezenskih zgodbo do detektivk. Lotili pa so se tudi življenjskih in resnejših tem. Pohvalo je potrebno izreči tudi številnim mentorjem, ki spodbujajo in navdušujejo učence in dijake za pisanje kratkih zgodb. Le tako se nam ni bati, da bi mladi pozabili na pisano besedo ter na veselje in srečo, ki ga pisanje ustvarja.

Mnenja sodelujočih mentorjev za literarni natečaj bodi pisatelj/pisateljica:

»...vsak natečaj ima svoja pravila in zahteve. In prav je tako. Tudi sistem nagrad se mi zdi smiseln. Končno proslavo pa ste si zamislili na izviren način in je sodelujočim všeč (po njihovih trditvah).« Mojca Honzak

»...Udeležujemo se veliko literarnih natečajev, ampak z gotovostjo trdim, da je bila sklepna prireditev ena najboljših, kar jih poznam. Moj poklon. Želim vam uspešno delo naprej in še veliko entuziazma ...« Sabina Ozmec

»...sama sem letos na natečaju prvič sodelovala v okviru našega literarnega krožka. Vsi (jaz in učenci) smo bili nad prireditvijo in izvedbo natečaja nasploh navdušeni. Hvala za vse, kar ste nam pripravili. Zagotovo bomo sodelovali tudi vnaprej.« Polona Učakar

5.6 BODI PISATELJ - 3. LITERARNI NATEČAJ ZA OSNOVNOŠOLCE IN SREDNJEŠOLCE V TUJEM JEZIKU (ANGLEŠČINA, NEMŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA) – 20. 4. 2017

VODJA PROJEKTA: Jasna Šebez

1. Vsebina

Oddelek za tuje jezike in kulture Pionirskega doma je v letu 2016-17 izvedel 3. literarni natečaj za srednješolce v angleškem, nemškem jeziku in francoskem jeziku, prvič pa so možnost sodelovanja dobili tudi srednješolci s prispevki v italijanskem jeziku ter prvič tudi osnovnošolci 3. triade s prispevki v angleškem jeziku. Literarno udejstvovanje mladih predstavlja enega izmed temeljev izobraževanja mladih na kulturnem področju, obenem pa smo jim z natečajem v tujem jeziku ponudili možnost in priložnost, da pokažejo svoje jezikovne kompetence, prav tako pa tudi zmožnosti in spretnosti literarnega izražanja v tujem jeziku. Vsekakor gre za pomemben del udejstvovanja mladih nadebudnih literatov, kar vsako leto znova potrdijo tudi sodelujoči mentorji s pohvalami in pobudami za širitev natečaja na še več jezikov in stopenj.

Razpis za natečaj je bil objavljen na spletni strani Pionirskega doma, prav tako pa smo za pomoč pri distribuciji razpisa prosili naše partnerje (British Council, Goethe Institut, IATEFL Slovenia, Francoski inštitut idr.). Nad odzivom mladih literatov smo bili letos znova več kot navdušeni, saj smo prejeli več kot **110** literarnih del iz **37** osnovnih šol ter skoraj **70** literarnih del iz kar **25** srednjih šol iz vse Slovenije. Pri tem je sodelujočim pomagalo skupno več kot **70** mentorjev in mentoric. Mlade pisateljice in pisatelji so v svojih literarnih zapisih morali uporabiti enega izmed treh odlomkov v tujem jeziku, in sicer je šlo za prevode pisateljice Marjetke Krapež.

Literarna dela, ki smo jih prejeli, so bila zelo izvirna, iskrena, napisana s skrbno izbranim besediščem, duhovita ter napisana v različnih žanrih; od ljubezenskih zgodbo do detektivk. Vsekakor gre pohvaliti prav vse sodelujoče, še posebej tiste, ki so se zares izjemno izkazali s svojo literarno žilico. Pri tem so seveda tudi zelo pomembni mentorji s svojimi spodbudami in usmeritvami.

Kriteriji za ocenjevanje vsebujejo elemente ocenjevanja, s katerimi omogočamo objektivno ocenjevanje in vrednotenje prispevkov. Prispevke so ocenjevale komisije za posamezni jezik. K sodelovanju smo povabili tudi zunanje ocenjevalce z referencami z literarnega in strokovnega jezikovnega področja:

NEMŠČINA:

- dr. Brigita Kosevski Puljič, docentka za didaktiko nemščine in vodja seminarjev kreativnega pisanja na Filozofski fakulteti v Ljubljani
- prof. Jasna Šebez, profesorica angleškega in nemškega jezika v Pionirskem domu ter prevajalka prof.
- prof. Vera Forsthuber, profesorica nemškega jezika v Pionirskem domu ter uradna izpraševalka za izpite Goethe Instituta

ANGLEŠČINA:

- prof. Jasna Šebez, profesorica angleškega in nemškega jezika v Pionirskem domu ter

prevajalka

- prof. Karmen Feher Malačič, profesorica angleškega jezika in vodja Oddelka za tuje jezike in kulture v Pionirskem domu, uradna izpraševalka za Cambridge izpite ter vodja izpraševalcev za izpite Young Learners

- prof. dr. Tamara Fabjančič, profesorica in koordinatorica angleškega jezika v Pionirskem domu ter doktorica znanosti s področja angleškega jezika

Philip Burt, lektor za angleški jezik v Pionirskem domu, LEKTOR in prevajalec

- Biljana Makuljevič - diplomirana anglistka in filozofinja ter honorarna sodelavka v Pionirskem domu

- prof. Tanja Dolinar - diplomirana profesorica angleškega jezika ter honorarna sodelavka v Pionirskem domu

FRANCOŠČINA:

- prof. Jerneja Avsec Šrekl - profesorica francoskega jezika v Pionirskem domu

- prof. Katarina Paternost - profesorica francoskega jezika, honorarna sodelavka v Pionirskem domu, prevajalka

- Marie-Laure Canteloube - atašejka za sodelovanje na področju francoskega jezika s Francoskega inštituta

ITALIJANŠČINA:

Janez Malačič Pflaiderer - profesor italijanskega jezika in dolgoletni redni učitelj v Pionirskem domu

Sergio Sozi - prevajalec, pisatelj, recenzist, literarni kritik ter honorarni sodelavec za italijanski jezik v Pionirskem domu

Zaključna prireditev je potekala 20. aprila 2017 v Festivalni dvorani, na kateri so bili razglašeni zmagovalci v posamezni kategoriji (OŠ in SŠ), prav tako pa so bila podeljena priznanja za posebne omembe. Sama prireditev je vključevala branje nagrajenih del v izvorniku. K sodelovanju so bili povabljeni tudi priznani slovenski igralci ter tuji gostje, ki imajo posebne zasluge pri promociji svojega jezika tako preko različnih kulturnih organizacij kot pri sodelovanju v kulturnih in gledaliških projektih v tuje jeziku. Nagrajene prispevke v tujem jeziku so brali:

- gospod Uwe Reissig, direktor Goethe Inštituta v Ljubljani
- gospa Marie-Laure Canteloube, atašejka za promocijo francoskega jezika v Sloveniji s Francoskega kulturnega centra Charles Nodier v Ljubljani
- Simon Atkins, lektor za angleški jezik v Pionirskem domu

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Literarni natečaj v tujem jeziku je zelo pomemben korak v smer razvijanja in negovanja ustvarjalnih in literarnih kompetenc mladih, kar se je znova pokazalo v odzivu na sam natečaj. Zelo veseli smo bili odziva osnovnošolcev, saj smo jim to možnost ponudili zaradi povpraševanja mentorjev, ki so nam pisali. Po njihovih besedah (in naših raziskavah) tovrstnih natečajev praktično ni (ne za OŠ ne za SŠ), zato je smo veseli, da ga lahko ponudimo vsaj mi. Pozitivno smo bili presenečeni tudi nad veliko večjim številom prispevkov srednješolcev v angleškem jeziku (skoraj trikrat več kot prejšnje leto).

Komisije so bile tudi tokrat navdušene nad jezikovnimi zmožnostmi nekaterih prispevkov, vsekakor pa je potrebno dijake in dijakinje pohvaliti glede idej in zamisli, ki so jih razvijali v svojih prispevkih. Zastavljen cilj je bil dosežen in tudi presežen.

b) Učinkovitost

Kotizacije za literarni natečaj ni bilo. Podelili smo knjižne nagrade ter nagrade Pionirskega doma (vrečka, koledar). Ker gre zdaj že za uveljavljen natečaj, katerega sestavni del je tudi podelitev nagrad ter simboličen prispevek v obliki honorarja zunanjim sodelavcem v komisiji, bi veljalo razmisliti o dodatnem fondu oz. sodelovanju več različnih sponzorjev. Večina

priznanih sodelujočih se je v dobrobit kulturni in jezikovni promociji honorarju odpovedala.

c) Dostopnost

Na natečaju so sodelovale šole iz vseh območij Slovenije (od Lendave do Nove Gorice). Vsekakor smo veseli, da je sodelovanje vseslovensko in ne le regionalno omejeno, saj to potrjuje, da je sam natečaj segel dovolj daleč in da imamo dobre kanale za obveščanje in distribucijo.

Sodelujoče šole iz območja Ljubljane: 9

Sodelujoče šole izven območja Ljubljane: 53

3. Smernice za vnaprej

Zastavljen cilj je bil dosežen in presežen, vsekakor pa cilj v prihodnosti ostaja sodelovanje v francoskem in italijanskem jeziku ter glede na povpraševanje mentorjev tudi sodelovanje osnovnošolcev 3. triade s prispevki v nemškem jeziku. Vsekakor se bomo potrudili, da zadostimo povpraševanju mentorjev in mentoric, ki vsako leto znova dajo pobude za širitev natečaja na več stopenj in jezikov, veseli pa smo tudi odziva širše javnosti. Smo namreč v kontaktu z organizatorji Knjižnega sejma, ki se vsako leto novembra odvija v Cankarjevem domu, saj so nas povabili k sodelovanju na literarnem večeru, na katerem bomo lahko predstavili literarni natečaj in letošnje nagrajence in nagrajenke.

5.7 LIKFEST – LIKOVNI FESTIVAL ART CENTRA (25. 5. 2017, od septembra dalje)

DRUGI LIKFEST

VODJA PROJEKTA: Nina Koželj

1. Vsebina

Koncept: Drugi LIKfest je bil namenjen ljubljanskim vrtcem in osnovnim šolam. Na razpis se je odzvalo kar 24 vrtcev in osnovnih šol. Razpisana tema so bila »Bitja«.

Živalska, mitološka in fantastična. Človek je že od nekdaj upodabljal različna bitja in skozi njih izražal svoje strahove, vero in beležil neposredno okolje. Skratka, razlagal si je svet. Spomnimo se samo konjev in bikov na jamskih poslikavah. Medtem ko so tam bitja divja in neobrzdana, jih v egipčanskih poslikavah že srečamo kot vprežne živali. Zanimivo so živali istočasno predmet čaščenja v raznih kulturah. Naš odnos z bitji nikoli ni enoznačen.

Zdi se, da so tudi po tisočih letih bitja na najrazličnejše načine povezana s človeškim obstojem. So domače živali, hišni ljubljenci, člani cirkusa, predmet strokovnega raziskovanja ter motivi zgodb. Tudi, ko jih lovimo, krotimo in urimo, smo se jim še vedno sposobni čuditi. In čeprav sodobna znanost še ni potrdila obstoja zmajev ali morskih deklic, ti še vedno burijo našo domišljijo.

Sodobni čas je prispeval tudi nove junake, ki smo jih vzljubili prek popularne kulture. S filmi in stripi se vračamo v čas dinosavrov, potujemo v bližnjo prihodnost vesoljcev in apokaliptičnih bitij, prek aplikacij pa lovimo Pokemone.

Z letošnjim LIKfestom odpiramo zakladnico strokovnega znanja, simbolike in motivov popularne kulture. Sprašujemo se, katera bitja nagovarjajo otroke in mlade danes skozi to pa odpiramo ekološka (ogrožene in izumrle vrste), etnološka (mitološka bitja) in družbena (imaginarij množične kulture) vprašanja ter žgečkamo domišljijo.

Osnovni namen festivala je bilo spodbujanje avtentičnega otroškega ustvarjanja. S festivalom smo želeli osvetliti vprašanja in prakse o interakciji likovnega pedagoga in otrok/učencev pri nastajanju specifičnega likovnega dela.

Komisija bo izmed prispelih del izbirala dela, ki so še posebej izstopala po izvirnih in dodelanih likovnih rešitvah, avtentičnem otroškem/mladinskem izrazu ter uporabi inovativnih tehnik.

Drugi LIKfest je torej razvejal otroško domišljijo, hkrati pa ponujal neštete možnosti pri uporabi različnih likovnih tehnik. V oktobru smo organizirali celodnevne delavnice za mentorje in pedagoge, na katerih smo jim predstavili kuhinjsko litografijo, ki je tehnično dovolj preprosta, da jo lahko izvajajo tudi v vrtcih. Celodnevni likovni delavnici se je udeležilo okoli 25 likovnih pedagogov in mentorjev, delavnice pa so potekale pod vodstvom Zore Stančič ter Nine Koželj.

Razstave: Od decembra 2016, do aprila 2017 smo Malo dvorano Pionirskega doma spremenili v prijetno galerijo, ki je lepo prikazala otroška dela. V tem obdobju smo izvedli 6 razstav, na vsaki pa so razstavljali štiri vrtci oz. šole. Razstavili smo okoli 600 likovnih del, ki so nastala pod mentorstvom 75 mentorjev, dela pa je izbrala strokovna žirija, ki so je sestavljali Marina Katalenić, ki je imela tudi uradno vlogo kustosinje, Zora Stančič ter Nina Koželj. Strokovna žirija je od vseh prispelih del izbrala tista, ki so imela likovno najbolj zanimive rešitve, hkrati pa so bila tudi povezana z razpisano temo »Bitja«. Vsako razstavo je pospremil otvoritveni dogodek z nagovorom direktorice Vike Potočnik, ter krajšo predstavitev izbranih del kustosinje Marine Katalenić.

V šolskem letu 2016/17 so razstavljali:

	VRTEC/ŠOLA	OTVORITEV
1.	Viški vrtci Vrtec Viški gaj Vrtec Kolezija Vrtec Galjevica Vrtec Otona Župančiča	6.12. – 23.12.2016
2.	Vrtec Ciciban OŠ Riharda Jakopiča Center Janeza Levca Vrtec H. C. Andersena	10.1. – 27.1.2017
3.	OŠ Šmartno pod Šmarno goro Vrtec Mladi rod OŠ Savsko naselje POŠ Zgornji Tuhinj	31.1. – 24.2.2017
4.	OŠ Oskarja Kovačiča Danile Kumar IS OŠ Bežigrad OŠ Poljane	7.3. – 24.3.2017
5.	OŠ Vižmarje Brod OŠ Livada Vrtec Zelena Jama OŠ Zadobrova	28.3. – 14.4.2017
6.	OŠ Koseze OŠ Jožeta Moškriča OŠ Ledina	18.4. – 6.5.2017

Zaključni dogodek festivala: Zaključni dogodek Likfesta je potekal 25. maja 2017, na njem pa smo predstavili okoli 130 likovnih del, ki jih je komisija izbrala tekom leta med razstavljaljajočimi deli. Na zaključno prireditev so bile povabljene vse razstavljaljajoče šole in vrtci. Dogodek se je začel s podelitvijo priznanj razstavljaljajočim učencem ter mentorjem, nato je sledil ogled razstavljenih del s pogostitvijo, po krajšem premoru pa smo začeli z likovno delavnico-izdelavo grafične cianotipije. Otroci so se razdelili v skupine po 4, ter na prozorno folijo naslikali s črnim akrilom vsak eno ali več bitij. Ta bitja smo nato prenesli na 10 metrov dolgo platno, ki je bilo premazano z na svetlobo občutljivo fotoemulzijo. Skupaj smo sestavili ogromen kolaž bitij, sonce pa je risbe otrok vtisnil v platno. Nato smo platno sprali z vodo in risbe so se

čudežno prikazale iz njega. Tako smo povezali vse učence, hkrati pa je bil zaključek dogodka res uspešen, prisotni so bili navdušeni. Ob zaključnem dogodku LIKfesta smo izdali 60 listni barvni katalog z barvnimi reprodukcijami vseh razstavljenih del, za en teden pa so postale ulice Ljubljane otroško razstavišče, saj je bilo 24 različnih del ki so bila najbolj likovno zanimiva, razstavljenih na kar 90ih mestih po Ljubljani v obliki Citylight plakatov.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dejavnost je bila v celoti izpeljana v skladu s cilji.

b) Učinkovitost

Z razpoložljivimi sredstvi smo ekonomično skrbeli, da so bile vse razstave mladih umetnikov vrtcev in osnovnih šol uspešne. Hkrati smo z izobraževanjem mentorjev poskrbeli, za njihova dodatna znanja in izkušnje ter tako omogočili spodbujanje ustvarjalnosti otrok ter v njih skušali vzbuditi spoštljiv odnos do umetnosti. To smo na koncu zaokrožili z izdajo kataloga izbranih likovnih del posameznih vrtcev in šol.

c) Dostopnost

Od januarja 2017 do aprila 2017 smo v Mali dvorani Pionirskega doma izvedli šest razstav, razstavljali so po štirje vrtci/šole skupaj, razstavili pa smo okoli 700 otroških likovnih del, ki so nastala pod vodstvom 75 mentorjev.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem šolskem letu načrtujemo nadaljevanje festivala, vendar v rahlo drugačni obliki, saj se bodo razstave odvijale na drugi lokaciji. Opazili smo tudi problematiko pri tretji triadi, kateri se bomo verjetno v naslednji ediciji festivala veliko bolj posvetili.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Likfest je predvsem namenjen mladim v vrtcih in šolah. S festivalom želimo spodbuditi mlade k ustvarjanju, predvsem pa želimo v njih vzbuditi spoštljiv odnos do umetnosti.

TRETJI LIKFEST

VODJA PROJEKTA: Boris Beja

1. Vsebina

Tretji likovni festival LIKfest v šolskem letu 2017/18 poteka pod naslovom »avtoportret«. V letošnjem letu festival gradijo: Boris Beja, Zora Stančič, Marina Katalenič in Nina Koželj. Avtorska skupina je nagovorila z javnim dopisom vse ljubljanske šole in vrtce, ki so se v tem letu v velikem številu odzvali našemu povabilu.

Na festival smo prejeli 7 prijavljenih vrtcev in 25 prijav osnovnih šol.

Festival je tudi v tretji ediciji realiziral strokovno delavnico za pedagoge. Delavnica je bila zelo dobro obiskana in uspešno realizirana. Mentorjem je bila predstavljena tehnika cianotipija. Delavnica je bila ponovljena štirikrat in vsaka mentorica je poleg nagovora, predavanja o umetniški grafiki, vključevala še predavanje o tehniki. Sledila je demonstracija in delo na primerih oziroma v materialih.

LIKfest še vedno poteka, do konec koledarskega leta sta bili realizirani dve razstavi, ostalih osem razstav se bo odvijalo do konca maja.

Likovna dela so raznolika, ugotavljamo kako pomembna je predvsem predstavitev mentorja in kako pomemben je njihov angažma.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Likovni festival poteka utečeno. Srečujemo se enkrat tedensko. V prvem tednu izbiramo dela za razstavo in v naslednjem tednu se ob sredah realizirajo razstave umetniških del.

b) Učinkovitost

Rezultati so dobri. Ob tem je predvsem pomembna dobra organizacija dela. Etapna porazdelitev dela se je izkazala ob pomoči tudi drugih sodelavcev Pionirskega doma za zelo učinkovito in dobro prakso.

Prav tako so vestni tudi mentorji, ki pravočasno pošiljajo in dostavljajo likovne izdelke. Do sedaj smo se srečali predvsem z vrtčevsko produkcijo, ki je požela veliko navdušenja. Izdelki so lepi in dobri, predvsem pa je zanimiv rezultat – kako sebe vidi otrok.

c) Dostopnost

Festival je namenjen vsem vrtcem in šolam. Dostopen je vsem, saj se informacije širijo tudi preko MOLovega naslova in nismo le mi tisti, ki nagovarjamo druge institucije. Razstavišče je vsak delavnik odprto deset ur in na voljo širši javnosti. Ob tem je veliko tudi naključnih obiskovalcev razstave, kar me zelo veseli.

3. Smernice za naprej

Program je v celoti realiziran tako, kot smo si ga zastavili. V naprej se bomo trudili z realizacijo razstav v takšnem obsegu likovnih del kot do sedaj. Pomembno je, da se tudi med otroki vzpostavi zdrava tekmovalnost, kar pomeni, da bodo tudi rezultati boljši in bodo posledično tudi razstave v celoti bolj zanimive in umetniško kreativne.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Otroci s festivalom vstopajo v novo polje. Predvsem je potrebno poudariti, da je večina vrtčevskih otrok z obiski naših razstav prvič v galerijskem prostoru, kar si na nek način štejejo v veliko časa in zadovoljstvo. Stik z institucionalnim prostorom je zelo pomemben, saj se moramo zavedati, da je otrok v fazi odraščanja institucionaliziran tekom celotnega izobraževalnega procesa, včasih tudi 20 let, zato se mi zdi pomemben naš nagovor in protokoli kako jih vpeljemo v sistem. Sistem je pisan in barvit, seveda je težko, če je delo katerega otroka izključeno pri razstavnem izboru a menim, da je potrebno vztrajati na visoki ravni selekcije, predvsem pa je potrebno postaviti tudi dobra merila pri izbiranju. V prihodnje bom gradil tudi na tem, da bi še bolj izboljšali postopek postavljanja razstave, ki v procesu pobere največ časa.

5.8 PIONIRSKI IMPRO FEST

VODJA PROJEKTA: Urša Strehar Benčina

1. Vsebina

Prireditel Impro fest je letos potekala drugič. Po uspešni lanski krstni izvedbi, smo se tudi letos odločili, da bomo polletne improvizacijske nastope izvedli v Festivalni dvorani – letos smo tako po lanski zelo dolgi prireditvi, festival razširili na dva dni. 6. in 7. februarja je bila tako Festivalna dvorana polna mladih gledališnikov in njihovih staršev, sorodnikov in prijateljev, skupaj pa se je v dveh dneh predstavilo 11 skupin. Dogodek se je začel z glasbeno točko članov skupine Furu Efu, ki so zmagali na enem od glasbenih festivalov (njihov član Urh pa je tudi dolgoletni član gledališkega studia v Pionirskem domu), ki so nas pozdravili s pesmijo Pionirski dom. Nato pa so se s po dvema disciplinama (oziroma prizoroma) predstavile vse skupine, s tem da smo jih letos razdelili po starosti – zadnja prizora vsakega večera sta bila tako izvedena s strani najizkušenejših in najkvalitetnejših igralcev, s čimer smo želeli staršem in drugim nastopajočim ponuditi vpogled v napredek, ki ga lahko pridobijo pri nas.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glavni cilj je tudi letos ostal povezovanje med člani različnih skupin gledališkega studia v Pionirskem domu, nastop pred bolj množično publiko ter priložnost za vpogled v delo drug drugega. Razpored po starosti se je zelo dobro izkazal, saj je bilo kar nekaj povratnih informacij namenjenih prav veliki kvaliteti starejših skupin. S tem smo želeli pokazati, da se spleča vztrajati pri obiskovanju dejavnosti več let zapored, saj je s tem tudi napredek večji. Tudi tokrat smo stremeli k sproščenosti, ki pomaga pri lažjem nastopanju na odru, zato so se tudi tokrat prav vse skupine odlično izkazale. Ker pa je pomembna večšina pri improvizaciji tudi soočanje z napakami, smo na evalvacijah posameznih skupin izpostavili tudi te in jih poskušali spremeniti v učne točke – kaj se lahko iz dane izkušnje naučimo in prenesemo na naslednjo podobno izkušnjo? Odzivi otrok so bili super, še posebej pa sem vesela tudi tega, kako zelo so navdušeni nad posameznimi bolj nadarjenimi, oziroma izrazitimi posamezniki, saj upam, da bo to služilo tudi kot motivacija za nadaljnje delo.

b) Učinkovitost

Dodatnih nastalih stroškov za materiale, razen uporabnine Festivalne dvorane ter skromnejše pogostitve za nastopajoče, ni bilo, saj gre za dejavnost, ki ne potrebuje posebnih dodatnih pripomočkov.

c) Dostopnost

Prireditve v dveh dneh se je izkazala kot zelo dobra rešitev, saj ne le, da sta dogodka trajala po uro in pol, nekatere otroke je tudi malo skrbelo, da bo gledalcev premalo, zato so še malo bolj poskrbeli tudi za to plat in povabili tudi prijatelje ter znance. To se je na koncu poznalo tudi na končnem številu obiskovalcev, ki se jih je v dveh dneh nabralo okrog 175, nastopalo pa je 75 otrok in mladih.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnjem letu bomo z Improfestom v vsakem primeru nadaljevali. V primeru, da nam Evropska unija odobri razpisno prošnjo za projekt, ki spodbuja širjenje impro gledališča, bo Improfest gotovo tudi mednarodno obarvan, projekta pa se bosta medsebojno povezala in oplemenitila. V kolikor teh sredstev ne bo, bomo nadaljevali z delom, kot do sedaj, le da bomo poskušali povabiti tudi kakšne osnovnošolske impro skupine, oziroma poskusili še razširiti nabor morebitnih gledalcev. Ker se je letos že uvodna glasbena točka izkazala kot zelo lep in slavnosten začetek dogodka, bomo poskušali celostno dvigniti prireditve še na višjo raven, obenem pa bi radi obdržali prav tako stopnjo sproščenosti in igrivosti kot do sedaj. Morda bomo v prihodnjih letih dali še več niti v roke otrok in mladih samih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Improfest je že drugič v Festivalni dvorani združil gledališke skupine Pionirskega doma, ki so se skupaj predstavile z improviziranimi prizori. Ker je nastopati brez vnaprej pripravljenega scenarija lahko velik izziv, smo zelo veseli, ker nam uspeva ohranjati sproščen duh prireditve, pri kateri se zdi, kot da nič ne more iti zares narobe (kar je tudi cilj, saj improvizacija nujno zajema tudi napake, za katere se včasih zdi, da nimajo nikjer več prostora). Improvizacija, ki slavi trenutek tukaj in zdaj ter medsebojno sodelovanje se nam zdi krasno izhodišče ne le za igralski trening, temveč tudi za ustvarjanje skupnosti ter občutek povezanosti. Prav zato je dogodek tako čaroben – skupine, ki se med seboj sicer ne poznajo, se na osnovi skupne dejavnosti in podobnega programa dela, neverjetno hitro ujamejo, povežejo in ustvarijo čudovit dogodek, nabit s kreativno energijo, preagovanjem treme in spontanostjo. Otroci so dobili tudi potrditev, da zmorejo nastopiti tudi pred množično publiko in čeprav so izjemno samokritični in pogosto nezadovoljni s svojimi nastopi, so jim komentarji drugih skupin potrdili, da so prav vse skupine na pravi poti proti odličnim gledališkim ustvarjalcem, improvizatorjem in igralcem.

6 KULTURNI DNEVI

6.1 MOZAIK

1. Vsebina

Vsebina kulturnega dneva je bila razdeljena v dva dela. Prvi del je pospremila predstavitev s slikovnim gradivom. V drugem delu pa je sledilo ustvarjanje z materialom.

Mozaiki – slike v kamnu

MOZAIK je po mnenju nekaterih »nadvse neobičajna oblika umetnosti«, »izjemna« dekorativna tehnika in ena »najbolj trajnih oblik dekorativne umetnosti, ki je preživela iz antike«. Italijanski umetnik iz 15. stoletja, Domenico Ghirlandaio, je za mozaik dejal, da je »pravo slikarstvo za večnost«. Kakršno koli je že vaše mnenje, ta umetnostna tehnika ima zares osupljivo zgodovino. Mozaik je umetniška tehnika, pri kateri na talno ali stensko površino oziroma druge vrste podlago lepimo barvne koščke kamenčkov, stekla, keramike in drugih materialov. Zaradi izjemne umetniške in estetske vrednosti se je mozaik ohranil vse do danes. Uporabljajo ga pri okraševanju sodobne arhitekture – zasebnih, poslovnih in javnih zgradb.

Mozaik lahko opišemo kot umetnost krašenja površin – tal, sten ali obokov – z vzorci, ki jih sestavljajo majhni, tesno skupaj položeni koščki kamna, stekla ali opeke. Že od antičnih časov so z mozaiki bogatili videz tal in sten. Z njimi se je prav tako lepšalo podobo term, kopališč in fontan, kjer bi vlaga občutljivejšim oblikam umetnosti škodila.

Mozaiki so na pogled lahko zelo različni – vse od preprostih enobarvnih tal in črno-belih vzorcev do zapletenih večbarvnih cvetličnih vzorcev in drznih slikovnih kompozicij.

V praktičnem delu je sledilo ustvarjanje. Vsem udeležencem je bilo razloženo, kaj in kako bomo ustvarjali in kako se dela mozaik. Vsak udeleženec je obravnaval svojo tematiko, ki so se razširjale v različne vsebine. Od upodobitve logotipov, narativnih pripovedi pa vse do abstraktnih rešitev, ki so bile morda še najbolj zanimive. Ob tem se mi zdi ključno, da z udeleženci nismo bili obremenjeni s končnim rezultatom, temveč da smo jim predstavili neko novo umetniško zvrst, nov način razmišljanja z materialom in tudi vedenje ter spoznanje, da v vsakem umetniškem materialu ne moremo izraziti vsega.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Projekt ocenjujem kot delno uspešnega. Predvsem zaradi tega, ker vsi izdelki niso bili dokončani in so se nekateri, tudi zaradi ne discipliniranosti zatekali k drugim vsebinam bolj kot pa lepljenju kamenčkov na površino.

A pri velikih skupinah je težje, saj ima vsaka skupina svojo dinamiko in nekateri lahko zaključijo prej kot drugi in so prvi lahko motilni člen v kolektivnem vzdušju ustvarjanja. In s tem sem se srečal pri kulturnem dnevu z učenci Osnovne šole Bežigrad.

Mladi so preko prezentacije, ki so jo pospremili tehnični podatki o mozaiku in vizualno gradivo, dobili nova znanja. Nove informacije pa so lahko uporabili tudi v njihovih likovnih rešitvah. Med historičnimi primeri smo se namreč srečali tudi s sodobnimi likovnimi rešitvami v tehniki mozaika. Ob uspešnosti je potrebno omeniti tudi priprave, ki so od nas terjale nekaj več časa in bomo v bodoče bolj uspešni tudi v tej organizacijski smeri kulturnega dne v Pionirskem domu.

b) Učinkovitost

Ker je delo temeljilo na preprostih, dostopnih materialih in materialih, ki smo jih deloma pripravili sami pedagogi, menim, da je bilo v okviru možnosti vse izvedeno čim bolj racionalno in kvalitetno.

c) Dostopnost

Vsak učenec je bil deležen pozornosti. Pri tem se mi zdi pomembno izpostaviti, da mi je bila v veliko pomoč tudi pedagoginja Mojca Čampa. Ob takšnem delu nisi le pedagog, ampak si tudi čuvaj, zato je zelo dobrodošla še kakšna pomoč. Vsekakor pa bom v prihodnje angažiral tudi pedagoge, ki dijake pripeljejo v Pionirski dom, vsaj za pomoč pri disciplini.

3. Smernice za vnaprej

Kulturni dnevi so zagotovo lahko dodana vrednost naših programov, saj z njimi kažemo svojo odprtost, fleksibilnost in prilagodljivost. Naši programi ponujajo udeležencem nova znanja, ne le na ravni vsebine, ampak tudi na ravni izkušnje.

V bodoče bi si želel, da bi v kreativnem delu srečanja reagirali na realno umetniško delo ali pa razstavo in s tem povezali našo ustanovo z drugimi javnimi zavodi ali pa neodvisnimi vladnimi organizacijami. V polju likovnih praks imamo lahko veliko priložnosti, predvsem pa bomo na tak način bolje aktivirali mlade, ki ne bodo sledili preko ppt prezentacije novim vsebinam, kot jim jih na tabli nizajo pedagogi v šoli, ampak preko realne izkušnje pogleda v galerijskem sistemu. Praktični del bomo zastavili v časovnici izvedljivega in predvsem poskrbeli tudi za premišljeno finančno konstrukcijo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec se seznanja z novimi znanji in novimi načini ustvarjanja. Mozaik je morda tehnika, ki jo v šolah ne prakticirajo in je zaradi tega zagotovo nova izkušnja vsakega slušatelja. Ob tem se mi zdi pomembno, da mladi spoznajo in uvidijo dejstvo, da se v tehniki mozaika ne more izpeljati vsega in da so v materialu omejitve, ki nas lahko ustavijo ali pa še bolj vzbudijo umetniško kreativnost in reševanja likovne površine s kamenčki. Poleg novih znanj je konec koncev tudi izdelek tisti, ki jim ostane za spomin in kot umetniško delo opomnik na obdelovano vsebino kulturnega dne.

Predvsem pa je kulturni dan menjava učnega okolja in pri mladih je potrebno ta zanos izrabiti in uporabiti nam v prid, da se ne zgodi, da trije fantje uničijo mikro klimo ustvarjalnega procesa. Menjava okolja je morda ključen del takšnih projektov dni.

7. POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH

1. Vsebina

V letu 2017 smo izvedli 2 sklopa počitniških šol: v času zimskih in poletnih počitnic. Počitniške šole potekajo med 7.30 in 16.30. V okviru tedenskega plana izvedemo 30 pedagoških ur, preostali čas pa je namenjen prehrani, druženju otrok, prosti igri ter ustvarjanju.

V zimskem terminu smo izvedli Šolo nemškega jezika, Šolo animiranega filma ter Glasbeno šolo.

Krajši opis zimskih počitniških šol:

- **Šola nemškega jezika** (7 – 11 let)

Cilj šole nemškega jezika in kulture je otrokom približati osnove nemščine na zabaven, interaktiven, zanimiv in sproščen način. Osnova programa je igra, besedišče pa je razdeljeno po tematskih sklopih: predstavljanje, počitnice, števila, barve, sadje in zelenjava, deli telesa, živali, vreme in naravni pojavi, družina, prijatelji, oblačila, prazniki, aktivnosti.

- **Šola animiranega filma** (9 – 12 let)

Na šoli animiranega filma smo spoznali celotni ustvarjalni proces: od oblikovanja ideje, zasnove likov, pisanja scenarija, izdelave lutk in scene, snemanja zvoka in animacije ter oblikovanja najavne in odjavne špice. Končni izdelek je bil kratki animirani film.

- **Glasbena šola** (6 – 8 let)

Šola je bila namenjena vsem malim ljubiteljem glasbe. Pozornost smo namenili glasbeni pravljici, ki smo jo skozi teden poustvarjali na najrazličnejše načine. Naučili smo se njene pesmi in jo spremljali z glasbili.

Poleti 2017 smo počitniške šole v Pionirskem domu predružačili. Letošnji koncept je združeval 2 šoli – kombinacijo jezikovnih in kulturno umetniških delavnic. Otroci so na igriv in lahkoten način spoznavali lepote tujih jezikov in kultur ter se poigrali z umetnostjo. Počitniške šole v Pionirskem domu so že tradicionalno ponudile sproščeno druženje, raznolike ustvarjalce ter zunanje aktivnosti na zelenici pred stavbo.

V enem terminu so vzporedno potekale tri različne šole, v času varstva otrok pa so se otroci vseh treh šol družili v Mali dvorani in na igrišču. Počitniške šole smo izvedli v sodelovanju z različnimi zavodi in društvi, ki s svojim znanjem določena področja kulturne vzgoje pokrivajo z drugačnimi pristopi. Zaradi velikega povpraševanja smo letos med poletjem ponudili dodaten, peti teden počitniških šol. V spodnji tabeli je prikazan raspored izvedenih počitniških šol.

Termin	Šola (6 do 8 let)	Šola (7 do 11 let)	Šola (9 do 13 let)
3. – 7. julij	Glasbeno – gledališka šola	Likovna šola	Šola nemškega jezika in glasba
10. – 14. julij	Plesna šola	Šola angleškega jezika in znanost	Šola animiranega filma z društvom Slon
17. – 21. julij	Likovna šola z društvom Reciklarji	Šola japonskega jezika in arhitektura	Filmska šola
21. – 25. avgust	Cirkuška šola z Zavodom Buffeto	Šola španskega jezika in slikarstvo	Radijska šola
28. – 31. avgust	Gledališka šola	Šola robotike s Tehnovedom	Šola francoskega jezika in moda

Krajši opisi poletnih počitniških šol:

- Glasbeno - gledališka šola

Prek različnih tehnik smo se spoznali z osnovnimi gledališkimi pravili. Vstopili smo v svet glasbe, jo spoznali prek njenih primarnih prvin, ritma in melodije. Prek improvizacijskih iger smo tako v gledališču kot glasbi prešli na preigravanje različnih namišljenih prizorov, ki smo jih nato sestavili v celoto in pripravili pravi glasbeno gledališki nastop.

- Likovna šola

V počitniški likovni šoli smo spoznali nekaj primerov, kako se naučiti osnov risanja, izdelali lastno družabno igro, soustvarili kratko pripoved v glini, se preizkušali v oblikovanju uporabnega pokrivala in oblikovali okrasje iz mehkih in barvnih črt.

- Šola nemškega jezika in glasbe

V naši glasbeno jezikovni poletni šoli smo ob najlepših biserih nemške klasične glasbe spoznali osnove nemškega jezika, njegovega ritma in melodije. Veličastna dela nemških glasbenih velikanov so bila podlaga in vodilni motiv za spoznavanje nemškega jezika in kulture.

- Plesna šola

Plesna šola je omogočila otrokom raziskovanje gibanja tako, da skozi določene gibalne interpretacije ozaveščajo svojo telesno shemo. Rdeča nit celotedenskega dogajanja je bila VESOLJE. Ples smo združili z gledališčem in se pustili odpeljati na različne planete.

- Šola angleškega jezika in znanosti

Na počitniški šoli smo odkrivali svet angleških znanstvenikov in njihova področja – fiziko, kemijo, biologijo, arheologijo... Skozi različne eksperimente in poskuse smo odkrivali svet gravitacije, zakonitosti elektromotorja in se zakopali v svet arheologije in zgodovine odkritja Knososa. Pri tem smo spoznavali angleške besede, povezane z omenjenimi tematikami.

- Šola animiranega filma z društvom Slon

Na šoli animiranega filma smo spoznali celotni ustvarjalni proces: od oblikovanja ideje, zasnove likov, pisanja scenarija, izdelave lutk in scene, snemanja zvoka in animacije ter oblikovanja najavne in odjavne špice. Končni izdelek je bil kratki animirani film

- Likovna šola z društvom Reciklarji

Šola je bila namenjena drugačnemu risanju - otroci so s črkami različnih dimenzij ustvarili prostor in iluzijo prostora. Poleg slik so oblikovali škatle in iz njih izdelali mini bivališče ter malo naselje.

- Šola japonskega jezika in arhitekture

Počitniška šola je v sproščenem okolju skozi igro medsebojno prepletla japonščino in arhitekturo. Spoznavali smo osnove načrtovanja interierja ter različne pristope k ustvarjanju načrta in dela z različnimi materiali.

- Filmska šola

V filmski šoli smo posneli svoj film. Preizkusili smo se v različnih vlogah filmskega ustvarjanja. Zamislili smo si zgodbo za naš film in napisali scenarij. Sestavili smo svojo snemalno ekipo, film posneli in zmontirali ter ga predstavili na zaključni prireditvi.

- Cirkuška šola z Zavodom Bufeto

Vsem, ki imajo radi cirkus in gledališče smo omogočili, da so se najprej naučili osnov žongliranja, akrobatike, pantomime, vožnje z monociklom, hoje po žogi, hoduljah, vrvi nato pa še osnov klovnskega gledališča in igre.

- Šola španskega jezika in slikarstva

V sozvočju s španščino smo slikali reprezentativne portrete in preko njih odkrivali njihove značilnosti in se s čopičem naslikali v obliki današnjega časa. Spoznavali smo španske umetnike, naše vizualno špansko popotovanje pa smo zaključili z arhitektom Gaudijem.

- Radijska šola

Radijska šola »Naj se tudi naš glas sliši« je celovito predstavila delovanje in dinamiko radijskega medija. Skozi praktično delo smo spoznali osnove in zakonitosti ustvarjanja radijskega programa in ostalih medijev. Obiskali smo radijsko postajo RTV, končni izdelek poletne šole pa je bil živi radijski program.

- Gledališka šola

Gledališka počitniška šola je bila obarvana igrivo, sproščeno in v znamenju gledališke improvizacije. Osnova so bile komunikacijske vaje, ki so ne le zabavne, temveč spodbujajo tudi razvoj različnih individualnih in socialnih veščin, potrebnih tako za nastopanje, kot tudi vsakodnevno življenje.

- Šola elektrike s TehnoVedom

Otrokom smo pomagali skozi njihova lastna čutila in spoznavanje približati svet naravoslovja in tehnike ter v končni fazi predstaviti robotiko na zanimiv in otrokom primeren način. V poletni šoli smo skozi naše druženje spoznali nekatere naravoslovne pojme, jih preizkusili v praksi in nadgradili naša znanja z izkušnjami.

- Šola francoskega jezika in mode

Najprej smo obiskali Pariz, svetovno modno prestolnico in spoznali začetke francoske mode s slavno Coco Chanel ter nadaljevali z najbolj znanimi francoskimi modnimi kreatorji. Učenci so ustvarjali ob navdihih moderne francoske glasbe modna oblačila katera so tudi na koncu v sklopu modne revije predstavili v francoskem jeziku.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Poletne počitniške šole so izredno dobro obiskane. Vsem zainteresiranim poskušamo omogočiti enotedensko varstvo, ki ponuja vsebine, osnovane na dejavnosti in metodiki dela v Pionirskem domu. Cilj, da čim več otrok spozna naše dejavnosti, dosegamo, hkrati pa se trudimo interesente motivirati toliko, da se bodo v prihodnjem letu vpisali v celoletne tečaje.

b) Učinkovitost

Cena enotedenske počitniške šole znaša 70 €, kar za starše predstavlja sprejemljiv strošek. V ceno je všteto pedagoško vodenje, izvedba programa in trije obroki hrane (zajtrk, kosilo, malica). S sofinanciranjem programov nam ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana omogoča, da otrokom ponudimo kvalitetne vsebine, ki jih vodi usposobljen kader.

c) Dostopnost

Počitniških šol se je v preteklem letu udeležilo preko 250 otrok. Kot družini prijazno podjetje 2 večji podjetji (Generali, Petrol) ponujata naše počitniške šole.

3. Smernice za vnaprej

Zaradi velikega interesa bomo v prihodnjem letu počitniške šole izvedli tudi na drugi lokaciji Pionirskega doma – na Komenskega 9, kjer se bodo izvajale predvsem umetniško usmerjene počitniške šole. Obstoječi koncept prepleta kulturno umetniških in jezikovnih vsebin bomo nadaljevali in ga nadgradili.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Počitniške šole v Pionirskem domu otrokom omogočajo sproščeno spoznavanje kulturno-umetniških in jezikovnih vsebin. Nudimo jim varno okolje, v katerem se naučijo novih stvari, se družijo s sovrstniki, ustvarjajo in kvalitetno preživijo prosti čas. Starši za relativno nizko ceno dobijo vpogled v delo in posamezno dejavnost.

ŠTEVILO TEČAJNIKOV PO SKUPINAH V LETU 2017 (PRIMERJAVA FEBRUAR, MAJ IN JUNIJ)

KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAMI	februar	maj	december
	Šol. l. 2016/17	Šol. l. 2016/17	Šol. l. 2017/18
Črkarija	7	8	4
Mladi raziskovalci	39	40	31
Šola mode	8	9	10
Film	5	6	9
Glasbene urice	36	35	33
Kitara	66	69	71
Klavir	28	30	38
Kiparstvo	39	44	36
Kiparstvo - oblikovanje glave	17	17	22
Slikarstvo	76	78	73
Gledališče	110	108	81
Ples	30	31	38
Šola petja	29	29	30
Grafična delavnica	7	5	7
Bobni	21	19	24
Saksofon	18	18	25
Cirkus	5	6	4
Violina	2	2	3
Čajanka pri Muci	60	50	14
SKUPAJ:	603	614	539

Tabela 1: število tečajnikov po skupinah v letu 2017

PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

CELOLETNI PROGRAMI

CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV (ANGLEŠČINA, FRANCOŠČINA, ITALIJANŠČINA, ŠPANŠČINA, NEMŠČINA RUŠČINA, JAPONŠČINA, KITAJŠČINA)

1. Vsebina

Vsebina programov tujih jezikov in kultur je sovpadala z načrtovano, odstopanj ni bilo, opravljene so bile vse ure predvidene v programu za leto 2017. Tuje jezike poučujemo na različnih stopnjah, od igralnih uric dalje (t.j. od 4. leta starosti dalje). Programi so se prilagajali različnim starostnim skupinam in različnim predznanjem. Vsebinsko so bili programi enako zastavljeni v tem šolskem letu kot predhodno, glavni cilj je doseganje ravni znanja po Evropskem jezikovnem okviru - CEFR. Morebitne prilagoditve programa se sicer izvedejo glede na posamezne skupine, ko se le te formirajo ob začetku leta in ko začutimo dinamiko posamezne skupine ter glede na nove smernice povpraševanja ter novosti znotraj poučevanja tujega jezika. Vsi programi temeljijo na strokovno izbranih učbenikih, izbranem materialu ali avtorskem materialu kot tudi na strokovnem pedagoškem in didaktičnem pristopu. Ob zaključku šolskega leta smo opravili analizo programov ter uvedli ustrezne spremembe za novo šolsko leto. S spremembami prilagajamo nekatere programe s ciljem, da bodo učenci in tečajniki lažje in hitreje dosegali še višje nivoje znanja. S tem povečujemo konkurenčnost rednemu izobraževanju (osnovne in srednje šole ter gimnazije) kot tudi širimo prepoznavnost na mednarodnem nivoju (mednarodni izpiti). Tako uspešno sodelujemo z mednarodnimi inštituti in domačimi institucijami:

ANGLEŠČINA:

British Council Slovenia v Ljubljani (mednarodni izpiti Cambridge). Učenci so se prijavili na mednarodne izpite Cambridge od stopnje A1 dalje: za otroke Young Learners Tests (A1-A2), za najstnike, študente in odrasle stopnje B1-C2 (PET for Schools, FCE, CAE, CPE).

IATEFL Slovenia: Učitelji se povezujemo ter smo neposredno udeleženi pri dejavnostih društva učiteljev angleškega jezika iatefl Slovenia.

FRANCOŠČINA:

Francoski kulturni inštitut Charles Nodier v Ljubljani. Učenci so se prijavili na mednarodne izpite Delf Junior ter sodelujejo na nekaterih aktivnostih v organizaciji francoskega inštituta ali pri morebitnih skupnih dogodkih.

SDUF: Učitelji se povezujemo ter smo neposredno udeleženi pri dejavnostih društva učiteljev francoskega jezika Sduf. 19 učencev Pionirskega doma je v letošnjem letu opravljajo bralno značko, ki jo organizira društvo Sduf.

ŠPANŠČINA:

Instituto Cervantes v Ljubljani, na Dunaju in v Madridu. Pionirski dom ima licenco Instituta Cervantes in je uradni izpitni center za španske mednarodne izpite DELE. Izpite DELE lahko opravljajo v našem izpitnem centru tečajniki Pionirskega doma kot tudi zunanji udeleženci. Učenci Pionirskega doma so se tudi letos prijavili na izpite DELE in DELE Escolar.

SDUŠ: Učitelji sledijo aktivnostim društva učiteljev španskega jezika.

NEMŠČINA:

Goethe Institut v Ljubljani. Uspešno sodelujemo z Goethe inštitutom. Učenci se prijavljajo na izpite za pridobitev mednarodnega Zertifikata Goethe ter sodelujejo pri nekaterih aktivnostih Goethe Instituta ali pri morebitnih skupnih dogodkih.

SDUNJ: Učitelji sledijo aktivnostim društva učiteljev nemškega jezika.

JAPONŠČINA:

Društvo za didaktiko japonščine v Sloveniji. Podpisali smo pogodbo o medsebojnem sodelovanju ter promociji aktivnosti z Društvom na področju izvajanja mednarodnih izpitov iz japonskega jezika v Sloveniji. V mesecu decembru 2017 so prvič v Sloveniji potekali mednarodni izpiti JLTP, ki so regionalno pomembni, saj so kandidati že bili iz Hrvaške, pričakujejo pa se kandidati iz širše regije.

Poleg rednega pouka smo ponovno zastavili dodatne aktivnosti kot so literarni natečaj, bralni klub, sodelovanje učencev pri bralni znački Pionirskega doma, sodelovanje učencev ob kulturnem dnevu, sodelovanje učencev na zaključni prireditvi oddelka, sodelovanje učencev na delavnicah idr.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsi zastavljeni cilji v letu 2017 so bili doseženi. izvedeni vsi programi v celoti, uspešna prijava na mednarodne izpite, motiviranje učencev za branje knjig za bralno značko, priprava na zaključno prireditev, izvedba dodatnih aktivnosti v zvezi s prazniki, izvedba preverjanja znanja in drugih aktivnosti, vpis in začetek pouka v novem šolskem letu, priprava in revizija programov. Naše aktivnosti se prilagajajo tudi nepredvidenim dogodkom ter priložnostim. Uspešno sodelujemo s starši preko govorilnih ur in roditeljskih sestankov.

V letu 2017 smo uspešno izvedli sledeče aktivnosti:

- uspešna izvedba vseh oblik tečajev in programov (skupine, individualne ure; letni in krajši tečaji) in uspešen zaključek tečajev
- izvedba delavnic na Pionirskem festivalu v mesecu januarju in septembru 2017
- izvedba promocije ter razpisa skupin na lokaciji OŠ Škofljica/Lavrica
- priprava promocijskega materiala za vpis na lokaciji vrtca Bisernik Lavrica, OŠ Škofljica/Lavrica, OŠ Grosuplje, vrtec Najdihojca Ljubljana ter drugi vrtci in OŠ, kjer se dogovorjamo za sodelovanje
- priprava ponudb za različne organizacije
- priprava promocijskega materiala ter dopisov za različne jezike s ciljem obveščanja o programih tujih jezikov, njihovega doprinosa ter s ciljem promocije zunajšolskega izobraževanja – učenja tujih jezikov v Pionirskem domu
- snemanje promocijskega video spota
- zastavitev teme ter izvedba razstave ob kulturnem prazniku 8. februarja 2017; v 2016/17 smo se v počastitev slovenskega kulturnega praznika ter 500.letnici reformacije se poklonili literarnim velikanom, kot so William Shakespeare, Miguel de Cervantes, Martin Luther, Primož Trubar idr. Učenci tujih jezikov so pripravili likovne in literarne izdelke, ki smo jih predstavili na že tradicionalni razstavi.
- organizacija in izvedba literarnega natečaja v angleškem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku
- ocenjevanje prispevkov za literarni natečaj; oblikovalo se je več komisij za različne kategorije (OŠ, SŠ, Gimnazija) in različne jezike
- izvedba zaključne prireditve – podelitve nagrad za nagrajence na literarnem natečaju
- izvedba in mentorstvo pri študentski praksi študentke Pedagoške fakultete na področju angleškega jezika na razredni stopnji
- izobraževanje učiteljev
- priprava in izvedba podelitve certifikatov za uspešno opravljene mednarodne izpite
- izvedba bralne značke
- podelitev potrdil za bralno značko ob zaključku leta

- izvedba ur odprtega tipa za straše
- izvedba govornih in roditeljskih sestankov
- pregled materialov in gradiva ter njihova evalvacija ter dogovor o nadgraditvi programov
- priprava gradiva za počitniško šolo in izvedba počitniških šol – poletje 2017 so počitniške šole tematsko povezane npr. znanost in angleščina, francoščina in moda, japonščina in arhitektura ipd. (več pod tč. počitniške šole)
- priprava gradiva in naročanje gradiva za naslednje šolsko leto 2017/18
- priprava in izvedba zaključne prireditve v tujih jezikih junija 2017
- prevod spletne strani Pionirskega doma v angleški jezik
- prilagajanje tečajnih oblik povpraševanju
- prijava učencev na mednarodne izpite iz angleškega, nemškega, španskega in francoskega jezika

Mednarodni izpiti ter drugi dejavnosti po posameznih jezikih:

ANGLEŠČINA

- nadaljevanje sodelovanja z British Councilom
- uvrstitev v shemo **Addvantage** (Cambridge University in British Council Slovenia)
- pridobitev certifikata univerze Cambridge kot referenčnega pripravljalnega centra na mednarodne izpite Cambridge: **Exam Preparation Centre**
- priprava učencev na YL izpite v angleškem jeziku
- izvedba predstavitev YL izpitov – pripravljalna delavnica za vse učence, ki bi se lahko prijavi na YL izpite
- priprava tečajnikov na Cambridge izpite (B1-C2)
- priprava na prijavo tečajnikov na izpite od B1-C2
- izvedba individualnih ur ter tečajev po meri npr. intenzivni tečaj na IELTS izpite in druge mednarodne izpite
- izpraševanje na izpiti od A1-C1 stopnje
- udeležba na posvetu komisije NAKVIS (Filozofska fakulteta) – Nacionalna agencija za kakovost v visokošolskem študiju v zvezi s presojo in predlogi za morebitne spremembe za podaljšanje akreditacije študijskega programa anglistike – magistrski študij. Udeležba Karmen Feher Malačič – Vodja oddelka za tuje jezike in kulture
- priprava materialov ter zastavitev programa v skladu z revizijo mednarodnih testov YL, posodobitev programov PD
- sodelovanje in izvedba delavnice v sklopu projekta Čarobni gozd od 3. do 23. decembra 2017
- stalno strokovno izobraževanje

FRANCOŠČINA

- priprava tečajnikov na DELF (A2 Junior, B1 Tout Public) izpite v francoskem jeziku
- priprava materialov za predizpitni preizkusni test (examen blanc) in izvedba
- prijava učencev na bralno značko Vivre avec le livre, ki ga organizira društvo učiteljev francoskega jezika SDUF
- delavnica iz francoskega jezika v sklopu festivala Bežigradske četrtne skupnosti
- stalno strokovno izobraževanje

ITALIJANŠČINA

- vključevanje priprave na mednarodni izpit CILS, CELI
- programsko: vsebinsko pokrivamo praznike: Natale, Anno Nuovo, Befana, Carnevale, Il Giorno della Mamma, la Pasqua idr.
- s pomočjo italijanskega lektorja učenci na zabaven in zanimiv način spoznavajo tudi italijansko literaturo in zgodovino: Dante, Boccaccio, Petrarca, zgodovina italijanske komedije, idr.
- priprava ter ustrezen izbor avdio-vizuelnih materialov za popestritev pouka

- vključevanje ustreznih glasbenih in drugih umetniških vsebin iz italijanskega okolja v pouk

ŠPANSČINA

- priprava tečajnikov na DELE izpite v španskem jeziku
- prijava tečajnikov na DELEA1 Escolar na novebrski rok
- priprava materialov za predizpitni preizkusni test (examen prueba) in izvedba
- izvedba formalnosti ter pomoč pri prijavi kandidatov na mednarodne izpite
- izvedba formalnosti pri obveščanju ter sprejemanju certifikatov
- organizacija in izvedba mednarodnega izpita DELE A2 in B2 kot uradni izpitni center Instituta Cervantes v mesecu maju in DELE A1 Escolar v mesecu novembru
- sodelovanje z Institutom Cervantes kot licenčnim centrom
- izpraševanje kot licenčni center za izvajanje izpitov na mednarodnih izpitih DELE
- sodelovanje in izvedba delavnice v sklopu projekta Čarobni gozd
- dogovor in izvedba tečaja igralnih uric v vrtcu Najdihojca

NEMŠČINA

- priprava učencev na Fit in Deutsch izpite v nemškem jeziku
- priprava materialov za predizpitni preizkusni test (e Musterprüfung) in izvedba
- izpraševanje in ocenjevanje na mednarodnih izpitih
- priprava tečajnikov na Goethe Zertifikat izpite (B1-C1)
- priprava na prijavo tečajnikov na izpite od A1-C1
- izvedba formalnosti ter pomoč pri prijavi kandidatov na mednarodne izpite
- izvedba formalnosti pri obveščanju ter sprejemanju certifikatov
- dogovor in izvedba tečaja igralnih uric v vrtcu Najdihojca

RUŠČINA

- v mesecu januarju 2017 se je ruščina predstavila z delavnico na festivalu BOBRI
- izvedba delavnice v sklopu dneva tujih jezikov v mesecu septembru OŠ Kolezija
- sodelovanje in izvedba delavnice v sklopu projekta Čarobni gozd

JAPONŠČINA

- izvedba delavnic z gostujočimi japonskimi študenti z aktivno participacijo naših tečajnikov
- dogovor o sodelovanju pri organizaciji in izvajanju mednarodnih izpitov iz japonskega jezika. Izpiti se bodo izvajali v prostorih Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih
- v mesecu januarju 2017 se je japonščina predstavila z delavnico na festivalu BOBRI.
- sodelujemo z **Društvom za didaktiko japonščine v Sloveniji** na področju izvajanja mednarodnih izpitov iz japonskega jezika v Sloveniji.
- V mesecu decembru 2017 so prvič v Sloveniji potekali mednarodni izpiti JLTP, ki so regionalno pomembni, saj so kandidati že bili iz Hrvaške, pričakujejo pa se kandidati iz širše regije.
- izvedba delavnice v sklopu dneva tujih jezikov v mesecu septembru OŠ Kolezija

KITAJŠČINA

- v mesecu januarju 2017 se je kitajščina predstavila z delavnico na festivalu BOBRI.

LATINŠČINA

- v mesecu januarju 2017 se je latinščina predstavila z delavnico na festivalu BOBRI.

b) Učinkovitost

Poleg pisarniškega materiala in strokovne literature smo pri pouku zelo ekonomični – pri pripravi šolskih ur se tako osredotočamo na možnosti, ki nam jih nudi posamezna učilnica, na predmete in pripomočke, ki jih najdemo v učilnici in so nam takrat na voljo (veliko uporabljamo tudi konkretnega materiala, cd zgoščenk, slikovnega gradiva ipd.), na lastno spretnost pri

uporabi ter lastno iznajdljivost, da lahko učencem nudimo kakovostno izvedeno uro. Učenci sami sodelujejo tudi pri okraševanju ob različnih praznikih. Njihove sprotne izdelke obesimo na razstavnih panojih pred učilnicami. Same programe ob zaključku šolskega leta preverimo in ocenimo glede na izkušnje celoletnega dela na teh programih in jih po potrebi nadgradimo in posodobimo, zato lahko ocenimo, da so naši programi kakovostni in učinkoviti. Pedagoški in didaktični material za učitelje posodabljam in zagotavljam učiteljem, saj so nujni del izvedbe pouka, tako, da tukaj ni in ne sme biti primanjkljaja, čeravno delujemo ekonomično. Občasno naročimo material tudi iz tujine, večinoma pa dobavljamo preko lokalnih knjigarn kot npr. Oxford Center (MK). Zaradi naraščanja zahtevnosti uporabnikov, pa bomo v bodoče posegali tudi neposredno v tujino, saj nam moderne spletne trgovine to tudi omogočajo.

V danih pogojih smo z rezultati svojega dela zelo zadovoljni. Vendar bo za pestrejšo, zanimivejšo in bolj ustvarjalno delo potrebno čimprej učilnice nujno tehnološko posodobiti, V letošnjem letu smo uspeli tehnično posodobiti 5 učilnic (od skupaj 13) z nabavo LCD ekranov, ki nam omogočajo boljše pogoje dela. V učilnicah imamo sicer dostop do wi-fi internetne povezave. Prav tako imamo na uporabo nekaj prenosnih računalnikov.

Za izvedbo pouka/tečaja na drugih lokacijah bi tudi potrebovali prenosne predvajalnike oz. ustrezno rešitev, saj ponekod najemna prostorov ne zajema tehnične opreme.

c) Dostopnost

V naših tečajih sicer poučujemo od 4. (v posebnih primerih 3,5) leta starosti dalje, otroke, mladostnike in tudi odrasle. Dostopnost je zagotovljena prav vsem, v skupine jih razvrščamo, kar se da ustrezno glede na njihovo starost in predznanje. Razvrstitev poteka na podlagi pogovora s starši in tečajnikom oz. s pomočjo diagnostičnega testiranja. Vpisu in razvrstitvi tečajnikov posvečamo precej časa in se temeljito posvetimo vsakemu posamezniku, v kolikor je to potrebno. Zato pri nas veliko časa namenimo prav temu v času rednega in naknadnega vpisa ter tudi po potrebi, ko že pouk poteka.

V programe tujih jezikov je bilo v šol.l. 2016/17 vpisanih kot sledi iz tabele:

JEZIK	ŠTEVILO UDELEŽENCEV V ŠOL. L. 2016/17 – junij 2017
ANGLEŠČINA	224
NEMŠČINA	94
ITALIJANŠČINA	23
FRANCOŠČINA	36
ŠPANŠČINA	41
RUŠČINA	7
JAPONŠČINA	19
KITAJŠČINA	5
LATINŠČINA	3
SKUPAJ	452

V programe tujih jezikov je bilo v šol.l. 2017/18 vpisanih kot sledi iz tabele:

JEZIK	ŠTEVILO UDELEŽENCEV V ŠOL. L. 2017/18 -januar
ANGLEŠČINA	218
NEMŠČINA	103
ITALIJANŠČINA	14
FRANCOŠČINA	49
ŠPANŠČINA	58
RUŠČINA	6
JAPONŠČINA	24
KITAJŠČINA	3
LATINŠČINA	4
SKUPAJ	479

Večje število udeležencev obiskuje program že več let. Nekateri več kot 10 let, kar kaže na kakovostno izvedbo naših programov, ki že leta visoko kotirajo, saj naši učenci že 25 let dosegajo najvišje rezultate na mednarodnih izpitih, ki so uvrščeni v Evropi po lestvici Skupnega evropskega okvira za tuje jezike, tečajji tujih jezikov pa se v Pionirskem domu izvajajo že več kot 60 let, kar prepoznavajo tudi inštitucije kot so Pedagoška in Filozofska fakulteta tako kot mednarodni inštituti. Udeleženci, ki ostanejo z nami vsaj dve leti, praviloma ostanejo v tečajjih Pionirskega doma vrsto let, vse do najvišjih stopenj.

Po jezikih se kaže sledeče.

angleščina: v šol. l. 2016/17 smo opazili zmanjšanje števila vpisanih otrok v starosti 4, 5 ter 6 letnih otrok. Pomemben razlog za to ugotavljamo je tudi uvedba integriranega pouka tujega jezika v vrtce, ki so začeli izvajati pouk angleškega ali drugega tujega jezika bodisi z učitelji/jezikoslovci v velikem merilu pa z vzgojiteljicami t.j. z obstoječim kadrom ter v 1. razred osnovne šole. Čeprav kakovost programov Pionirskega doma presega tovrstne programe, pa se večina staršev odloča za njih, saj so tam cenejši ali brezplačni in potekajo na istem kraju, kar je logistično vsekakor ugodneje kot pa prihajanje na drugo lokacijo, ki jo ima Pionirski dom v središču Ljubljane.

V šol. letu 2017/18 smo zabeležili večji vpis v igralne urice kot v predhodnem letu. V letošnjem letu beležimo kar nekaj novih prišlekov, odstopanje od celotnega števila predhodnega leta je zanemarljivo. Angleški jezik se izvaja tudi na lokaciji Grosuplja. V nadaljevanju še vedno predvidevamo angleščini enako t.j. prvo mesto po zanimanju za ta jezik, nedvomno tudi zaradi dolgoletnega prijavljanja naših učencev na mednarodne izpite Cambridge in s tem doseganje visokih evropskih standardov znanja že pri relativno nizki starosti posameznika.

Na splošno lahko ugotavljamo, da so dejavniki, ki vplivajo na vpis zelo kompleksni in vključujejo: pokrivanje angleškega jezika v rednem izobraževanju, cene tečajev (splošna ekonomska situacija povprečnemu državljanu ne omogoča dostopnost do plačljivih tečajev), trendi, usmerjanje na druge jezike, urniki staršev in možnost vključevanja starih staršev in njihove logistične zmožnosti (do kdaj imajo službo, jih lahko pripeljejo na tečaj ali ne, kar nekaj naših tečajnikov prihaja s taxi službo ipd.), nasičenost trga s konkurenčnimi in nekonkurenčnimi jezikovnimi šolami, zmožnosti za ustrezno promocijo, podpora MOL-a pri vključevanju Pionirskega doma v druge javne izobraževalne zavode ipd.

francoščina: V šol. letu 2017/18 opažamo rahel porast pri vpisu na francoske tečaje. Na francoščino se vpisujejo zelo motivirani otroci, prav tako motivirani so starši in imajo neko posebno vez s francoskim jezikom. Zanimivo je, da so na naše tečaje vpisani tudi otroci

naravnih govorcev, torej Francozi, ki sicer obiskujejo slovensko ali francosko šolo, so v vsakodnevem življenju v stiku s slovenščino in želijo ohranjati stik s svojim maternim jezikom preko aktivnosti znotraj tečaja francoskega jezika pri nas. Tečaj francoskega jezika izvajamo tudi na lokaciji Grosuplja. Kljub temu pa število vpisanih s preteklimi leti, ko je bila francoščina tretji najbolj zaželeni jezik, upada. V šol. letu 2017/18 se udeležujemo mednarodnih tekmovanj ter različnih izobraževalnih aktivnosti v kombinaciji s tujimi inštituti kot tudi drugimi slovenskimi zavodi in društvi. Veliko zastavljamo na razpoznavnosti francosščine in tečajev francoščine v Pionirskem domu. Uvajamo nove mednarodne izpite za otroke. Udeleževanje pri teh aktivnosti za nas pomeni brezplačno promocijo in razpoznavnost ter upanje na večji vpis v naslednjem šolskem letu.

španščina: zanimanje za španščino je enako oz. še vedno narašča. Verjetno je vpliv športnih zvezdnikov ter glasbe in španske kulture (preko nadaljevanj ali kako drugače) še vedno dovolj zanimiv, da se odločajo za tečaj tega melodičnega jezika. Španščina je tudi drugi (2) najbolj govoreni jezik v svetu. V Pionirskem domu imamo vsakoletno kandidate za mednarodne izpite DELE in sicer dvakrat letno. Na izpite se prijavljajo naši učenci, kot tudi zunanji kandidati. Pionirski dom je že nekaj let uradni izvajalec mednarodnih izpitov DELE z licenco Instituta Cervantes. Vsekakor to pozitivno dodatno vpliva na širšo razpoznavnost.

italijanščina: italijanščina je ohranila število vpisanih ter predvideno število novincev v primerjavi s predhodnim letom v šol. letu 2016/17, medtem ko je v novem šol. letu 2017/18 manjši vpis. Natančno dodelan in učinkovit program ohranja kakovost 30. letnega poučevanja italijanskega jezika. Dodatno nam uspešnost dokazujejo sami tečajniki s svojim entuziazmom in veseljem, ki ga tekom tečajev pri nas ne samo vzdržujejo, ampak tudi nadgrajujejo. Številni naši učenci so se v vsem dolgem tridesetletnem obdobju vpisali tudi na različne študije v Italiji ali tam poiskali delo. Mnogi tečajniki so se iz tečajev na drugih ustanovah vpisali k nam in pri nas ostali prav zaradi tega, ker so bili zadovoljni z našim delom. Italijanščino in italijansko kulturo skušamo približati tudi zaradi regionalne pomembnosti. Enak vsakoletni vpis, ki je sicer relativno nizek, če vzamemo v zakup, da gre za regionalno pomemben jezik, saj je to jezik naše neposredne sosede z močnim zemejskim vplivom, smo vsakoletno presenečeni, da že leta obstaja tako nizek interes za učenje tega jezika. K nam prihajajo vsi tisti, ki se zavedajo pomembnosti ali imajo kakršen koli takšen ali drugačen stik z italijanskim jezikom ali njihovo kulturo, preko svojih starih staršev, prijateljev, zaradi dela staršev v Italiji ipd. Verjetno je delno vzrok nepopularnosti tega jezika po širši Sloveniji tudi nepoznavanje ali posplošeno mišljenje, da je dovolj, da jezik obvladajo na Primorskem, ko bi moralo biti ravno nasprotno.

nemščina: nemščina še vedno dosega drugo mesto, takoj za angleščino. Razpoznavanje možnosti v sosednji državi Avstriji ali malce bolj oddaljeni Nemčiji je očitno še vedno pomemben. Nemščina je tudi drugi najbolj vzpodbujani jezik v rednem izobraževanju. Nemščina pri nas ohranja dobro pozicijo zaradi naravnosti splošne javnosti do tega jezika kot tudi zaradi naših kakovostnih programov. Veliko število učencev opravlja mednarodne izpite za Zertifikat Goethe in tako dosega visoke ravni znanja v mednarodnem merilu. Pouk nemškega jezika se že nekaj let prav tako izvaja na OŠ Grosuplje. Kljub močno uveljavljenem pouku nemščine na osnovnih šolah, se k nam še vedno vpisujejo otroci, ki vzporedno obiskujejo pouk tako v šoli kot pri nas. Pomembno je izpostaviti dejstvo, da v zadnjih dveh letih opažamo pomemben porast zanimanja za nemški jezik pri odraslih, saj imamo kar tri (3) skupine odraslih tečajnikov, saj je večina vpisanih otrok, mladostnikov in študentov.

ruščina in latinščina: ohranjanje ruščine in latinščine je pomembno in vsako leto nam uspe imeti vsaj nekaj vpisanih tečajnikov. Na splošno pa beležimo nizek vpis tečajnikov na ta dva jezika. Ruščino in latinščino sicer poučujemo od 8. leta starosti dalje, naredimo tudi izjemo in sprejememo mlajše, v skladu s povpraševanjem. Dostopnost je zagotovljena prav vsem, v skupine jih razvrščamo, kar se da ustrezno glede na njihovo starost in predznanje. Zaradi majhnega vpisa smo morali na začetku leta skupine ali združiti ali ponuditi individualen pouk.

Pri združevanju skupin prihaja do večjih starostnih razlik, kar zahteva večjo prilagajanje ter napore pedagogov pri premagovanju tovrstnih ovir.

Dodatno si želimo večjo razpoznavnost na osnovnih šolah in večjo pripravljenost za sodelovanje. Odlično bi namreč bilo, če bi svoje učence, katerim ne morejo zagotoviti (zaradi premajhnega vpisa – običajno za izvedbo potrebujejo vsaj kakšnih 10 prijavljenih – odvisno od posamezne šole) interesne dejavnosti t.j. pouka latinščine ali ruščine, preusmerili k nam.

kitajščina: za kitajščino se odloča malo udeležencev, vendar je pomembnost tega jezika v širšem smislu visoka in ga ohranjamo. Čeprav ta jezik poučujemo od 8. leta starosti dalje, pa smo zadnjem času beležili tudi vpis mlajših otrok, saj smo se prilagajali trgu.

japonščina: japonščina že od vsega začetka dosega pomembno porast. Tečaji so dobro zasidrani, dobro zastavljeni. Program je visoko kakovostno zastavljen, materiali se nabavljajo v tujini, saj v Sloveniji v običajnih knjigarnah niso dostopni. Prav tako ohranjamo stik z naravnimi govorniki, vsakoletno izvedemo delavnice skupaj s študenti iz japonske, ki pridejo v Slovenijo na izmenjavo. Povezujemo se z oddelkom za azijske jezike na Filozofski fakulteti. V letošnjem letu smo se dogovorili za sodelovanje na področju izvajanja mednarodnih izpitov iz japonskega jezika JLTP, ki v Slovenijo prihajajo prvič in se bodo izvajali v Pionirskem domu kot edini lokaciji v Sloveniji. Izvajanje teh izpitov ima pri nas v Sloveniji regionalni pomen. V šol. letu 2017/18 so bili izvedeni mednarodni izpiti iz japonščine.

V mesecu decembru 2017 so prvič v Sloveniji potekali mednarodni izpiti JLTP, ki so regionalno pomembni, saj so kandidati že bili iz Hrvaške, pričakujejo pa se kandidati iz širše regije. Imeli smo izvedbo delavnice v sklopu dneva tujih jezikov v mesecu septembru OŠ Kolezija. V mesecu novembru se je vodja udeležila konference-simpozija na FF v Ljubljani, kjer je imela predstavitev delovanja področja japonologije v Pionirskem domu, sledi objava članka v strokovni e-reviji.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljujemo z dosedanjimi programi, z določenimi posodobitvami. Dodatno se bomo še naprej posvečali ohranjanju kakovosti in promoviranju igralnih uric ter mednarodnih izpitov, ki so hkrati tudi naša kakovostna referenca. Stalno evalviramo program. Vpis je bil relativno uspešen, vendar si želimo povečati število vpisanih, predvsem pri najmlajših in odraslih. Ponovno bomo razpisali krajše tečaje in imeli vpis na mednarodne izpite od A1-C2. Sodelovali bomo tudi na prireditvah ter dodatnih aktivnostih Oddelka in Pionirskega doma. V prihodnosti želimo še poglobljati stike in sodelovanje z mednarodnimi inštitucijami ter drugimi slovenskimi inštitucijami.

Na podlagi analize glede trendov zanimanja po posameznih jezikih in števila vpisanih iz tč. 2c (dostopnost), še naprej predvidevamo vse možne (čeprav so finančno omejene) načine PR oglaševanja tujih jezikov kot tudi dodatnega angažiranja na tem področju. V šolskem letu 2016/17, predvsem od januarja dalje smo že uspešno izvedli snemanje promocijskega spota (objavljen konec meseca junija na youtube in medijih), objave smo imeli na spletnih straneh facebooka, tako z oglasi kot tudi s posameznimi tujejezičnimi dogodki in bomo objave še povečali. Dodatno smo utrjevali stike s starši ter povečevali učinkovitost obveščanja o naših programih in učenju tujih jezikov s pozitivnimi dolgoročnimi rezultati. Na nekaterih roditeljskih sestankih smo obveščenost povečevali s prisotnostjo predstavnika oddelka na srečanjih med učitelji in starši. Na angleščini smo predvsem v skupinah, ki so se pripravljale na izpite še izboljšali elektronsko obveščanje. Ob zaključku leta smo pripravili informativni dopis za starše in udeležence tečajev na francoščini, španščini in italijanščini. Razpoznavnost utrjujemo z že dolgo vpeljanimi strategijami in prizadevanji učiteljev.

Pri navezovanju stikov z vrtci in osnovnimi ter srednjimi šolami ter gimnazijami z namenom vpeljave tečajev na drugih lokacijah kot tudi z namenom sodelovanja pri skupnih dejavnostih smo izvedli posvet v Pionirskem domu ter izvedli predstavitev na OŠ Škofljica. Poslužujemo

se tudi elektronskega obveščanja ter povezovanja. Želeli bi si še dodatnega povezovanja in sodelovanja z vrtci in šolami.

Dokaz za uspešno izvedbo naših programov na tujih lokacijah je prav Grosuplje, kjer poteka že četrto leto vrsta tečajev angleškega, nemškega in francoskega jezika, v letošnjem šolskem letu pa tudi španskega jezika. Najdihojca, s katerim smo se skupaj prijavi na razpis MOL. Nadalje smo v uspešnem sodelovanju z VIZ

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Programi se osredotočajo na doseganje ravni po Evropskem okviru za tuje jezike CEFR v teku let. Pri najmlajših se trudimo ohranjati ter povečevati motivacijo za dolgoletno učenje tujih jezikov, ki pravzaprav prinaša največje rezultate ter seveda promovira moderno stališe odprtosti do dolgoročnega učenja – »LIFE-LONG LEARNING«.

ANGLEŠČINA:

Pri angleščini dodatno poudarjamo pomembnosti krepitve pozitivne izkušnje in motivacije za učenje in zato promoviramo opravljanje 1. mednarodnega testa za otroke v starosti od 7 do 12 let – Cambridge Young Learners Tests. Prednosti le- teh so sledeči:

- je teste Young Learners Tests mogoče opravljati na treh stopnjah: Starters, Movers in Flyers
- so v skladu s Skupnim evropskim okvirom za tuje jezike (CEFR) ter Svetom Evrope (Council of Europe)
- nudijo zanimivo in pozitivno izpitno izkušnjo brez običajnega stresa
- predstavljajo prvo izkušnjo za kasnejše eksterne in mednarodne izpite, ki je zelo dobrodošla
- preverjajo znanje in ne iščejo neznanja
- nagradijo trud vsakega učenca
- niso namenjeni le najboljšim učencem, zadoščenje dobijo tudi manj samozavestni otroci
- testirajo vse štiri jezikovne spretnosti: bralno in slušno razumevanje ter govorno in pisno sporočanje
- učenci s pripravo na izpite trenirajo strategije pisanja testov, ki je dobrodošlo znanje za testiranja v rednem izobraževanju ter drugih testiranjih
- tečaj za pripravo na izpite (ki ga izvaja Pionirski dom) temelji na pridobljenem znanju pri rednem pouku v šoli ali v splošnih jezikovnih tečajih
- motivirajo za nadaljnje učenje
- so prvi korak na poti do niza Cambriških izpitov
- so izpiti, ki so namenjeni in prilagojeni izključno otrokom, čeprav najvišja stopnja Flyers po zahtevnosti že dosega prvo stopnjo v nizu Cambriških izpitov za odrasle KET (ter prilagojenemu KET for Schools)
- so objektivni in zelo profesionalno zasnovani
- ustni del izvajajo izšolani izpraševalci, pisni del testov ocenijo v Cambridgeu

Rezultati učencev na teh testih so odlični. Otroci uspešno nadaljujejo tečaje pri nas do višjih stopenj.

Prednosti opravljanja mednarodnih izpitov za osnovnošolce, srednješolce in študente (PET for Schools, FCE, FCE for Schools, CAE, CPE)

- so v skladu s Skupnim evropskim okvirom za tuje jezike (CEFR)
- kandidati so nagrajeni za njihov trud, kar jim daje nadaljnjo motivacijo za učenje
- kandidati pridobijo mednarodno priznan certifikat
- izpiti se osredotočajo na praktično uporabo angleškega jezika v vsakdanjih situacijah
- izpiti so tematsko prilagojeni najstnikom (Pet for Schools, FCE for Schools)
- izpiti so zanimiva in pozitivna izkušnja
- izpiti so pomemben korak do nadaljnjih izpitov višjih stopenj

- kandidati konsolidirajo svoje komunikacijske spretnosti
- izpiti so vzpodbuda kandidatom, da začnejo uporabljati svoje komunikacijske spretnosti
- certifikati omogočajo mobilnost
- pridobitev certifikata krepi samozavest pri uporabi angleščine v tujini
- certifikati omogočajo večje možnosti za vpis na srednje šole, gimnazije in univerze
- certifikati omogočajo večje možnosti pridobitve štipendije
- certifikati omogočajo boljše možnosti zaposlitve ter boljše karijerne možnosti

Stopnje FCE-CAE-CPE:

Cilj programa je nadgradnja že osvojenih struktur in besedišča. Pri stopnjah od FCE (FCE1 – polovično) dalje ponujamo prisotnost lektorja, t.j. domačega govorca, ki vodi tečaj, saj tečajniki potrebujejo nadgradnjo, neposreden stik z domačim govorcem (native speakerjem) in dodaten izziv pri učenju angleškega jezika. Material je skrbno izbran in pokriva snov, ki ni prisotna v drugih običajnih učbenikih, ki se pojavljajo v rednem formalnem ali neformalnem izobraževanju. Učitelj gradivo nagradi s tematiko, ki je tečajnikom zanimiva oz. ki jo potrebujejo pri svojem učenju in študiju oz. ki jo bodo potrebovali v nadaljevanju pri opravljanju svojega poklica (opravljeni mednarodni izpiti namreč pomagajo pri vpisu na tuje univerze ter odpirajo dodatne karijerne možnosti). Tako učitelj prilagodi gradivo posamezni skupini oz. posameznikom v skupini in njihovim potrebam ter zahtevam. Tečaje poučuje redno zaposleni učitelj z dolgoletnimi izkušnjami na tem področju in ki živi v Sloveniji že 20 let in tako pozna tudi slovensko okolje in kulturo. Zaradi tega ima tudi večji uvid v to, kako učinkoviteje približati anglosaksonsko kulturo naši populaciji. Prav tako lahko ustrezno obdelata kulturne razlike kot tudi seveda podobnosti.

FRANCOŠČINA:

Prednosti opravljanja izpitov DELF za otroke in mladostnike (DELF Junior)

- otrokom in mladostnikom v starosti od 11 do 18 let priporočamo opravljanje preizkusov francoskega jezika Delf Junior, ker:
- jih je mogoče opravljati na različnih stopnjah: A1, A2, B1, B2
- so v skladu s Skupnim evropskim okvirom za tuje jezike (CEFR)
- kandidati so nagrajeni za njihov trud, kar jim daje nadaljnjo motivacijo za učenje
- kandidati pridobijo mednarodno priznan certifikat
- izpiti se osredotočajo na praktično uporabo francoskega jezika v vsakdanjih situacijah
- izpiti so tematsko prilagojeni najstnikom
- izpiti so zanimiva in pozitivna izkušnja
- izpiti so pomemben korak do nadaljnjih izpitov višjih stopenj
- kandidati konsolidirajo svoje komunikacijske spretnosti
- izpiti so vzpodbuda kandidatom, da začnejo uporabljati svoje komunikacijske spretnosti
- certifikati omogočajo mobilnost
- pridobitev certifikata krepi samozavest pri uporabi francoščine v tujini
- certifikati omogočajo večje možnosti za vpis na srednje šole, gimnazije in univerze
- certifikati omogočajo večje možnosti pridobitve štipendije
- certifikati omogočajo boljše možnosti zaposlitve ter boljše karijerne možnosti

ITALIJANŠČINA:

Še naprej bomo nadgrajevali programe ter ohranjali kakovost in raznolikost tudi s prisotnostjo tujega lektorja. Ponovno se bo izvajala priprava na mednarodni izpit. Mednarodni izpiti iz italijanskega jezika CILS, CELI in PLIDA so v skladu s Skupnim evropskim okvirjem za tuje jezike (CEFR). Priprava na izpite bo vključena v redne tečaje italijanskega jezika glede na povpraševanje s strani tečajnikov. Organizirali pa bomo tudi posebne tečaje priprave na mednarodne izpite za odrasle. Izpiti zajemajo vse štiri jezikovne spretnosti: poslušanje, govor, branje in pisanje. Izpiti so sestavljeni iz vrste raznolikih nalog, ki preverjajo kandidatovo znanje uporabe italijanščine, in torej zahtevajo od kandidata, da si v pripravi na izpite razvije veščine, ki so potrebne za praktično uporabo italijanskega jezika v najrazličnejših kontekstih. Mednarodni izpiti odpirajo vrata do postopka pri izbiri

zaposlitve, za lasten razvoj v karieri ali pa za napredovanje v službi. Za druge pa pridobljen certifikat predstavlja mednarodno priznana usposobljenost v italijanskem jeziku in s tem pomemben korak k dobri zaposlitvi v evropskem prostoru.

Vključili smo se v literarni natečaj Pionirskega doma kot četrti tuji jezik. Vabilo na natečaj je bilo razposlano na tudi na istituto Italiano di Cultura v Ljubljani ter na društvo učiteljev italijanskega jezika.

ŠPANŠČINA:

Prednosti opravljanja izpitov DELE Escolar mladostnike (11-17 let)

- jih je mogoče opravljati na različnih stopnjah: A1, A2/B1
- so v skladu s Skupnim evropskim okvirom za tuje jezike (CEFR) ter Svetom Evrope (Council of Europe)
- kandidati so nagrajeni za njihov trud, kar jim daje nadaljnjo motivacijo za učenje
- kandidati pridobijo mednarodno priznan certifikat
- izpiti se osredotočajo na praktično uporabo španskega jezika v vsakdanjih situacijah
- izpiti so tematsko prilagojen najstnikom
- izpiti so zanimiva in pozitivna izkušnja
- izpiti so pomemben korak do nadaljnjih izpitov višjih stopenj
- kandidati konsolidirajo svoje komunikacijske spretnosti
- izpiti so vzpodbuda kandidatom, da začnejo uporabljati svoje komunikacijske spretnosti
- certifikati omogočajo mobilnost
- pridobitev certifikata krepi samozavest pri uporabi španščine v tujini
- certifikati omogočajo večje možnosti za vpis na srednje šole, gimnazije in univerze
- certifikati omogočajo večje možnosti pridobitve štipendije
- certifikati omogočajo boljše možnosti zaposlitve ter boljše karijerne možnosti

NEMŠČINA:

Otrokom in mladostnikom v starosti od 10 do 15 let priporočamo opravljanje preizkusov iz nemškega jezika (Goethe Institut Ljubljana) ker:

- jih je mogoče opravljati na dveh stopnjah: Fit in Deutsch 1 in Fit in Deutsch 2
- so v skladu s Skupnim evropskim okvirom za tuje jezike (CEFR) ter Svetom Evrope (Council of Europe)
- nudijo zanimivo izpitno izkušnjo
- predstavljajo prvo izkušnjo za kasnejše eksterne in mednarodne izpite, ki je zelo dobrodošla
- preverjajo znanje in ne iščejo neznanja
- nagradijo trud vsakega učenca
- so vzpodbuda tudi manj samozavestnim otrokom
- testirajo vse štiri jezikovne spretnosti: bralno in slušno razumevanje ter govorno in pisno sporočanje
- učenci s pripravo na izpite trenirajo strategije pisanja testov, ki je dobrodošlo znanje za testiranja v rednem izobraževanju ter drugih testiranjih
- tečaj za pripravo na izpite (ki ga izvaja Pionirski dom) temelji na pridobljenem znanju pri rednem pouku v šoli ali v splošnih jezikovnih tečajih
- motivirajo za nadaljnje učenje
- so prvi korak na poti do niza nemških mednarodnih izpitov
- so izpiti, ki so namenjeni in prilagojeni izključno otrokom
- so objektivni in zelo profesionalno zasnovani
- izpite izvaja Goethe Institut iz Ljubljane
- ustni in pisni del izvajajo in popravljajo izšolani izpraševalci
- v Sloveniji postajajo vse bolj poznani

Nekaj mnenj pedagogov o programih in delu v Pionirskem domu:

ANGLEŠČINA

Tina Marianovič, igralne urice (2016/17) (starost: 4-5 let)

Pri vsaki učni uri, ki jo izvedem imam zastavljena dva cilja skupine, in sicer:

- Učenci znajo prepoznati in se odzivati na rabljeno besedišče.
- Učenci se zavedajo, da se lahko učijo in igrajo tudi v angleškem jeziku.

Glede na starost skupine, katero poučujem je zelo pomembno, da učenje angleškega jezika poteka preko zgodb, saj so učencu v naravnem in sproščenem okolju izpostavljeni jeziku. V obdobju od oktobra do junija smo pri igralnih uricah obravnavali šest zgodb, in sicer Robby Rabbit; Hickory, Dickory, Dock; Buzz, buzz, buzz; I like bananas; Five little green frogs in Where my teddy bear. Preko zgodb in celega šolskega leta sem učence seznanila z ritmom in intonacijo v angleškem jeziku, saj je za zanimivo pripovedovanje zgodbe pomembno, da učitelj prilagodi glasnost glasu, intonacijo ter na na zabaven način oponašati različne like v zgodbi. Temu je potrebno dodati še kretnje, obrazno mimiko in če je le možnost tudi konkretni material, ki se ga učenci lahko dotikajo in ga vidijo. Ker je pomembno pri učencih razvijati miselne in učne strategije, jih velikokrat vprašam, kako menijo, da se bo zgodba nadaljevala, kdo bo v zgodbi še nastopal, kako bi lahko spremenili konec itd.

Program je bil, glede na zastavljene cilje, skoraj v celoti izpeljan. Do manjših sprememb je med učnimi urami prišlo zaradi potrebe po prilagoditvi težavnosti snovi starosti otrok. Pri poučevanju otrok te starosti je pomembna zmožnost prilagodljivosti v kombinaciji z zmožnostjo izpeljave učne ure po pripravi, ki sem jo predhodno napisala. Ker so kljub temu nekatere besed oziroma besedne zveze učenci težje usvojili, smo jih obravnavali postopoma in po korakih, potrebne so bile večkratne ponovitve. Velikokrat sem učne ure prilagodila tako, da smo preko različnih dejavnosti ponavljali celoletno besedišče oziroma besedišče, ki naj bi ga učenci že prej poznali, se naučili oziroma usvojili.

V letošnjem letu je bil in bo tudi v prihodnje poudarek predvsem na doseganju ciljev in usvajanju besedišča pri učencih. Ker sem letos videla, da so učenci vse cilje bili sposobni doseči, bi določene cilje v prihodnjem letu še nadgradila, seveda pa je vse odvisno od skupine učencev in njihove pripravljenosti za delo. Pri tem se mi zdi še posebej pomembno, da kot pedagoginja pri učencih spodbujam njihovo samostojnost pri reševanju nalog, ustvarjalnost, natančnost in predvsem pozornost. Dejavnosti, ki so in bodo učencem povzročale težave, bom obravnavala bolj postopoma, po korakih, sledile bodo večkratne ponovitve, da bi učenci lahko dosegli cilj oziroma usvojili zastavljeno dejavnost.

Udeleženec programa v Pionirskem domu v sproščenem vzdušju in prijateljskih odnosih usvoji novo besedišče. Usvajanje novega besedišča poteka predvsem preko zgodb ter gibalnih dejavnosti, osnovno gradivo pa je slikanica Robby Rabbit 1, kateri potem dodamo še ustrezno izbran material, ki program dopolni. Pri vsem tem je najbolj pomembna izbira didaktična igra. Vsaka igra ima točno določen cilj in nalogo, v kateri so pravila in vsebine tako izbrane, organizirane in usmerjene, da spodbujajo pri učencih določene dejavnosti, ki pomagajo pri razvijanju sposobnosti in učenju. Učenci se ciljev, vnesenih v igro, večkrat niti ne zavedajo. Vse to pa je mogoče ravno zaradi majhnega števila otrok v skupini. Učitelj se lahko prilagaja skupinskim individualnim potrebam posameznika oziroma skupine, hkrati pa lahko spremlja napredek vsakega posameznega učenca. Glede na to, da sem drugače absolventka razrednega pouka in sem opravljala prakso tudi v osnovnih šolah, hkrati pa letos preko študentskega servisa delam tudi v vrtcu, moram ravno to poudariti kot največjo prednost jezikovne šole. V jezikovni šoli večja možnost ustvarjanja in nadgrajevanja znanja otrok, cilji pa niso tako strogo vezani na učni načrt. Učitelj ima pri tem večjo svobodo, lažje postavi pravila in se jih drži, hkrati pa mu to omogoča bolj pristen stik z otroki in starši. Tudi splošna klima v razredu je zelo dobra, sproščena in pozitivno naravnana, učenci pa se med seboj spodbujajo, pomagajo in zelo dobro sodelujejo. In ravno zato je pomembno, da se otrok udeleži programa zgodnjega poučevanja, kar so tudi igralne urice, saj so otroci te starosti izredno dovzetni za jezike in učenje. Poleg tega se lahko učenec v Pionirskem domu uči tujega jezika od začetne stopnje do strokovnega obvladovanja jezika in kasneje do uspešnega opravljanja mednarodnih izpitov na različnih ravneh.

Lisa-Ana Mislej, A1G - Grosuplje (2016/17) (starost: 6 let)

Poučevanje mlajših otrok zahteva prav posebno pripravljenost učitelja in drugačen način dela. Mislim, da mi to dobro uspeva, saj pri učencih in učenkah vidim hiter in uspešen napredek. Učenci in učenke se med seboj dobro razumejo, si pomagajo in z navdušenjem sodelujejo. Za razliko od angleščine, ki jo imajo nekateri v šoli, mi sami povejo, da je Pionirski dom »stokrat boljši«, ker se tukaj več igrajo. Na ta način se jezika naučijo skoraj nevede in z veliko večjim veseljem. Radi tudi delajo eksperimente in posebne projekte (npr. voščilnice, izdelali smo akvarij z ribicami, naredili eksperiment z barvami in vodo,...).

Klima v skupini je super. Učenke in učenci se dobro razumejo med seboj in tudi z menoj. Pri tej skupini sem čez leto opazila največji napredek od vseh. Pri angleščini so že dovolj samozavestni, da brez sramu ali zadržkov prosto govorijo ali pa se pisno izražajo. Vesela sem, ko pridejo k pouku z vprašanji - vedno me vprašajo kaj v zvezi z angleščino, kar so opazili sami (npr. primeri enakozvočnic, false friends, itd.). Zelo jih spodbujam, da me sprašujejo čim več takšnih stvari, saj to pomeni, da zavestno poslušajo angleščino v svojem prostem času (npr. med gledanjem videev na YouTube-u ali poslušanjem glasbe,...). Skupina A7G je izjemno dojemljiva, polna nadarjenih in kreativnih otrok in delo z njimi je nadvse prijetno.

Biljana Makuljevič, A1a (2016/17) (starost: 6 let)

Naš cilj proti koncu leta je bil tudi pripraviti se na nastop na zaključni prireditvi Pionirskega doma, kar smo zelo uspešno tudi izpeljali. Otroci so prilagodili eno izmed pesmic, ki so se jo letos naučili tako, da so dodali oz. spremenili besedilo pesmice po želji. Zato lahko tudi rečem, da je tovrstni program za učenje tujega jezika zelo primeren, saj otroci poleg znanja pesmic lahko tudi sami eksperimentirajo z jezikom in poskušajo ustvariti kaj svojega v tujem jeziku, kar kaže na visoko stopnjo kognitivnega procesa in razumevanja jezika.

V naslednjem letu bomo nadaljevali z delom po predpisanih učbenikih (Playway to English 2), ravno tako bomo nadaljevali s prostim pogovorom pri pouku v tujem jeziku, mogoče tudi s pisanjem. Nekateri otroci so želeli vsak teden napisati v zvezke geslo, ki so ga dobili za naslednji teden, tako da sem jim napisala besedo, kako se izgovori in njen slovenski prevod. Počasi bi lahko začeli delati s fonično platjo angleščine in osnovnim pisanjem, če bo program to dopustil, saj se pisanje v tujem jeziku začne izvajati šele v 3. letniku.

Otroci se dodatno počutijo sproščene, ko pridejo k nam zato, ker so lahko nezainteresirani za sodelovanje, lahko so slabe volje, lahko se izrazijo po svoje. Struktura ure je takšna, da dopusti otroku biti v skladu s svojim trenutnim razpoloženjem, in kljub temu odnese nekaj ob koncu ure, saj je na razpolago vsakič velik spekter tipov aktivnosti. Spodbuja se kreativnost pri otroku, ne le pomnjenje iz knjige ali pa poslušanje pedagoga. Klima v razredu je bila odlična; večina otrok se je poznala med sabo že iz prejšnjih let. Zelo lepo so sodelovali, hkrati pa so z veseljem sprejeli novo članico. Nova učenka se je z njimi tudi lepo ujela, čeprav ni imela predznanja iz angleščine. Skozi postopno branje zgodbic, pesmic, z lahкими slušnimi aktivnostmi in govornimi igrkami so vsi otroci sinhrono napredovali. Velikokrat sem bila jaz tista, ki sem odnesla nekaj novega iz srečanja, in z veseljem spodbujam to otroško spontanost, iskrenost in navihanost v razredu.

V Pionirskem domu je velika prednost tudi to, da se lahko pedagog zaradi manjšega števila učencev v razredu vsakemu individualno posveti. V primeru, da med poukom pride do nerazumevanja, lahko to z učencem individualno rešim z dodatno razlago. Tako učence tudi ni strah prositi za pomoč, saj se zavedajo, da je bo vsakdo deležen

Biljana Makuljevič, A5a (2016/17)

Zaradi kompleksnih struktur, ki smo se jih med letom učili, in potrebnega utrjevanja le-teh nismo uspeli doseči zastavljeni cilj iz polletnega poročila. Nismo do konca predelali Learning pack in nam tudi ni uspelo začeti delo z More 2 učbenikom. A bomo v prvem mesecu naslednjega leta zaključili slovnico iz Learning pack-a in nato nadaljevali z More 2, v katerem

bodo začeli obravnavati pretekli čas. Zdi se mi kljub nedoseženim ciljem za otroke to boljša opcija, saj so se sproščeno usvojili kompleksnost angleškega jezika in njegove slovnice in bodo tudi naslednje leto brez težav napredovali naprej. Niso bili soočeni s hitrim pomnjenjem brez razlage, kar je izjemno pomembno.

Ugotovila sem, da je odločitev vpeljati učenje črk šele v četrtem letniku namesto v tretjem zelo dobra odločitev, saj sem snov lahko popolnoma prilagodila učencem v svoji skupini. Letos se kažejo izjemno pozitivni rezultati pri pisanju v tej skupini, ravno zato, ker so začeli usvajati angleško abecedo in pisanje takrat, ko so za to tudi bili dejansko pripravljeni (slovnica jim ni bila vsiljena, temveč so na naraven način prešli na njo). Zdi se mi zelo dobro, da se pri uri lahko tako prilagodimo vsem posameznikom in da pedagogi lahko ocenimo, kaj je za posameznika, in posledično tudi za skupino, v njeno/njegovo najboljšo korist.

Zaradi zgoraj napisanega lahko povem, da mi je zelo po godu način dela ravno v Pionirskem domu. Omogočeno mi je, da prilagodim pouk tako, da bo ustrezal veliki večini v razredu. Če ne celo, da se spustim na nivo posameznega otroka in z njim ustvarjam, glede na njegove sposobnosti. Sicer nimam drugih izkušenj, govorim iz svojih lastnih šolskih izkušenj, kjer sem pogrešala to povezavo z učiteljem, ki jo lahko v skupinah v Pionirskem domu z lahkoto vzpostaviš. Prizadevam si, da vzpostavim zaupanje pri otroku, saj se mi zdi, da je delo učitelja brez zaupanja s strani učenca prazno delo. Seveda je to dodatna odgovornost, ki jo pa z veseljem sprejemam, ker otroci v sproščnem, produktivnem, znanja in izkušenj bogatem okolju odnesejo zelo veliko v relativno kratkem času. In to je nekaj, kar Pionirski dom lahko ponudi in v čemer mu osnovnošolski način dela, žal, ne more konkurirati.

Tanja Dolinar, A4b (2016/17)

Cilj programa je, da učenci na tej stopnji angleščino še vedno usvajajo skozi igro, pri čemer skušamo pedagogi vključiti učenje prek vseh čutov. Ustvarjamo prostor, kjer je angleščina tudi jeziksplošne komunikacije in ni vezana zgolj na določene naloge iz učnega gradiva. Spodbujamo jih, da v tujem jeziku izražajo svoja mnenja in želje. Posebno pozornost namenjamo bralnemu in slušnemu razumevanju. Prvo spodbujamo s prepoznavanjem besed in zatekanju k t.i. 'sidrom' (besedam, katerih zapisa morda ne poznajo, a imajo odlično vedenje o njihovi zvočni podobi), pantomimo ob dialogih ter besednimi karticami. Drugo (slušno razumevanje) pa z dovoljšnimi možnostmi za poslušanje (tudi doma) in čim bolj umirjenimi navodili ter z učenjem strategij poslušanja. Skozi igranje vlog, delo v paru, namizne igre ter tudi glasno branje in svobodno izražanje utrjujejo izražanje v TJ in hkrati krepijo samozavest, medsebojno pomoč in povečujejo zanimanje za TJ in kulturo. Vsi učenci zelo lepo napredujejo. V veliko pomoč so jim slušne naloge, ki jih lahko opravljajo doma ter delovnemu zvezku priložen CD z angleškimi igrkami (kar se kaže v večji vnemi pri pouku, saj so se otroci lahko že doma v zase primernem času pripravili). Klima v razredu je zelo prijetna, otroci se med seboj spoštujejo in si pomagajo. Vsako prijaznost in vsak trud ustrezno nagradim (s pohvalo, štampiljko), upoštevam posameznikovo razpoloženje in v primeru slabe volje dopustim zgolj opazovanje. Največkrat že to otroka stimulira, da se nato pridruži vrstnikom. Program je poseben prav zaradi prilagajanja učencem, spodbujanja lastnega jaza in kreativnosti, ki je v drugih šolah (rednih kot izrednih programih) pogosto na stranskem tiru. Pedagogi PD se večkrat soočimo z blokado učencev ob ustvarjanju ali igranju, saj te komponente preprosto niso več navajeni. Bodisi pričakujejo na urah veliko pisanja ali pa se jim zazdi, da kakšno uro nismo nič 'zares delali', saj smo se igrali, peli, razgibavali ipd. Zato je izjemno pomembno, da še naprej krepimo in ustvarjamo učenje skozi igro in ne pozabimo na umetnost, ki je močno didaktično in razvojno orodje. Naj bodo otroci, ki obiskujejo tečaje v PD, vsaj pri nas otroci, ki se jim ne mudi odrasti.

Tamara Fabjančič, A7b (2016/17)

Učenci, ki obiskujejo skupino A7b, se med sabo zelo dobro poznajo, saj razen enega učenca v isti zasedbi obiskujejo pouk že nekaj let. Med njimi samimi ter tudi med njimi in mano so se stkale prijateljske vezi. Zato je z njimi še posebej prijetno delati tudi stvari, ki niso strogo vezane na sam program.

V določeni meri sem se posebej posvečala učencu, ki ima disleksijo, vendar večje prilagoditve niso bile potrebne. Pri pisanju testov sem se zanj držala napotkov, ki sem jih dobila od kolegice, ki je z njim uspešno delala prejšnje šolsko leto. Njegov uspeh pri testih je bil kljub temu slabši od mojih pričakovanj. Delo s tem učencem zame torej ostaja izziv za v prihodnje. Po pogovoru z njegovo mamo pa sem dobila informacijo, da Matej na tečaj rad hodi in da njun cilj tako ali tako ni le pridobivanje znanja temveč tudi dober občutek v družbi ostalih članov skupine.

Menim, da na tem nivoju učenci spretno združujejo in uporabljajo znanje angleščine, ki ga pridobivajo na tečaju v Pionirskem domu ter v šoli. Ker v šolah uporabljajo različne programe, imajo različno osnovo oziroma so nekaterim določene tematike že poznane, drugim pa še ne. Občasno opažam tudi, da je učencem v šolah kakšna snov podana zelo bežno, celo nenatančno in na tem področju vidim velik doprinos dela pri nas, saj se v majhni skupini lahko precej bolje posvetimo tudi skorajda 'inštrukcijam'. Na tečaju skupaj naredimo sintezo znanja in stremimo k nadgrajevanju le-tega.

Tamara Fabjančič, A3b (2016/17)

Skupina A3b je za razmere Pionirskega doma relativno velika skupina, saj ima 9 članov. Ker poleg tega v razredu prevladujejo fantje, je pri pouku precej živahno. A tu ne gre za namerno nagajanje, prej bi rekla, da otroci na trenutke malo pozabijo, da so pri pouku in si morajo na hitro izmenjati npr. mnenje o tem in tem nogometu. Ko jih opozorim, da naj se zberejo in posvetijo našemu skupnemu delu, to zaleže, tako da kakšni drugačni ukrepi niso bili potrebni. Splošno gledano otroci dobro napredujejo, ker pa smo na stopnji postopnega opismenjevanja, se kažejo razlike med njimi v hitrosti usvajanja zapisane podobe angleškega jezika. Pri tem jim vedno znova povem, da je ključ do uspeha v vaji in vztrajnosti ter da naj ne obupajo nad sabo, če si zapisa posameznih besed/fraz ne zapomnijo takoj. Na področju usvajanja snovi preko slušne podobe besed pa so vsi učenci pokazali primerno stopnjo napredka.

Kot rečeno se med učenci začenjajo kazati razlike na področju lastnega vložka v pridobivanje znanja. Pomanjkanje lastnega angažmaja je bilo precej izrazito pri enem učencu. Ob začetku leta se je še lahko zanašal na znanje iz prejšnjih let, kmalu pa to ni več zadostovalo. Poleg slabšega sodelovanja pri pouku so bili tudi njegovi rezultati na testih zelo slabi. O situaciji sem odkrito govorila z njegovimi starši. Ugotovili smo, da ima deček težave z motiviranostjo tudi v šoli ter da problem zbranosti ni omejen le na obiskovanje tečaja angleščine.

Tamara Fabjančič, Matura – individualne ure (2016/17)

Dijakinja se je, po njenih besedah, za pripravo na maturo odločila predvsem za to, da bi svoje znanje strnila v koherentno obliko. Tudi sama sem hitro opazila, da pri njej sploh ni šlo za kakršnokoli pomanjkanje znanja, temveč za slabšo organiziranost znanja in posledično za nesigurnost v lasten nivo znanja. Povedala mi je, da pri šolski angleščini s sošolci večino časa sploh ne vedo, kaj profesorica od njih zahteva.

Strukturiran in organiziran pristop k ponovitvi oz. obravnavi snovi je hitro prinesel pozitivne rezultate. Anea je tekom najinih srečanj snov večkrat pokomentirala z besedami 'a to je to?!', kar je bil jasen pokazatelj, da znanje ima uskladiščeno, le do priklica ni znala priti sama. Ob koncu najinih srečanj je rekla, da ima zahvaljujoč najinemu delu sedaj občutek, da nekaj pa le zna in da je matura ne skrbi več toliko.

Martina Vovk, PETb (2016/17)

Program in način izvedbe tega programa temeljita na knjigi *Objective PET*; vsaka enota uvede neko novo tematiko in z njo povezano besedišče; večino besedišča učenci že poznajo oz. je za njih preveč enostavna, tako da pri vsaki enoti spoznamo nove besede, ki jih učenci še ne poznajo (napišemo jih na tablo, učenci si jih zapišejo v zvezek, razložim pomen teh besed, uporabijo jih v povedih) ; sledi obravnavo slovnice – v 1. polovici knjige so bile slovnice tematike učencem po večini že poznane, še neznane in težje dele slovnice spoznavamo v

letošnjem letu (učencem so te slovnične strukture po večini popolnoma nove, tako da se je pokazala potreba po dodatni razlagi in vajah – vaje napišemo na tablo ali pa jim jih skopiram iz drugih knjig; pri teh slovničnih temah vaje v *Objective PET* pogosto niso dovolj; take slovnične teme so bile: *Reported Speech, Conditional Sentences, Passive Voice*); na koncu vsake enote je t.i. Exam folder, ki je še posebej zasnovan kot priprava na izpit PET – predvsem se osredotočam na pisni del, kajti šibkost učencev (ta šibkost ni pri vseh učencih v tej skupini enaka) se kaže pri pisnih vajah, ne pa pri slušnih vajah (pisanje krajših sestavkov je v letošnjem letu veliko bolj pogosto kot lani – največkrat so pisni sestavki za domačo nalogo). V maju smo program dopolnili z dodatnim materialom, predvsem z vajami iz učbenika Tessie Dalton: *Check Your Vocabulary for PET*, in sicer smo se osredotočili na tiste teme, pri katerih so učenci potrebovali dodatne vaje (prepositions, phrasal verbs, prefixes, ...)

Velika prednost Pionirskega doma je tudi v tem, da kot ustanova tesno sodeluje z British Council –om, tako da otroci že pri zgodnji starosti opravljajo različne mednarodno priznane izpite Univerze v Cambridgeu. V tej skupini je 5 učencev v maju 2017 opravljalo izpit PET. Pomembno je, da se učencem in njihovim staršem razloži prednosti, ki jih otroci pridobijo z obiskovanjem tečajev tujih jezikov v Pionirskem domu – še posebej v določenih prelomnih trenutkih (npr. ko otroci začnejo obiskovati 1. razred, pri prehodu iz osnovne v srednjo šolo, ipd.).

Simon Atkins, FCE2a (2016/17):

Lastnosti skupine:

Skupina je nadaljevanje lanskega FCE1 (ki so nadaljevalci vse od otrok, torej učenci, ki so pri nas že veliko let; če so začeli na igralnih uricah, več kot deset let). Pripravljajo se na izpit stopnje B2 t.j. Cambridge First Certificate (FCE). Predvidoma bodo izpit delali v juniju 2017.

Metoda poučevanja, materiali in dejavnosti

Ker so vsi tečajniki nadaljevalci skupine FCE 1 tečaj nadaljujemo po istem učbeniku Ready for First coursebook in delovni zvezek, ki smo ga začeli lani t.j. v šol. l. 2015/16. K učbeniku dodajam še različne izročke in naloge, ki sem jih sam pripravil. Dodatni material uporabljam, da učence vzpodbudim za aktivno sodelovanje pri pouku, pri čemer uspešno delijo svoje izkušnje z jezikom, znanje ter njihove raznolike interese. Dodatni material se je izkazal za zelo uspešno sredstvo pri učencih prav te starosti, saj še vedno hitro izgubijo interes za teme, ki jim niso zanimive ali se jim zdijo z njihovega stališča nepomembne.

Ocena tečaja ter morebitne spremembe

Za ustrezno uspešnost tečaja je ključnega pomena prisotnost tečajnikov pri pouku. Za to skupino je značilno, da je bila prisotnost v prvih tednih 100%, navkljub drugim aktivnostim in delom v šoli. Prav tako so oddali vse pisne naloge, ki so jim bile podane. To pomeni, da tečajniki/učenci razumejo pomembnost pisanja domačih nalog (pisni del izpita) in jih zanimajo teme ter snov, ki jih obdelujemo pri pouku.

V osmih tednih pouka (od septembra dalje), ki smo jih imeli do sedaj, smo predelali različne teme, ena od njih je bilo »izobraževanje/education«. Ker so sami še dijaki, je to seveda tema, ki je njim pomembna in zanimiva, zato sem vključil dodatni material in aktivnosti o šolstvu v Angliji. Vključil sem informacije o srednji šoli, ki sem jo sam obiskoval, pogledali smo si spletno strani. Učenci so tako pruišli v stik z najnovejšimi informacijami o šolskem sistemu v Angliji in so ga lahko primerjali s svojim sistemom in šolo, ki jo sami obiskujejo. Za obisk spletne strani, so uporabili kar svoje telefone in wifi, kar so z veseljem počeli in so pri pouku zelo uživali.

Simon Atkins, Post CPE (2016/17):

Lastnosti skupine:

Število tečajnikov: 3

Starost tečajnikov: 25-36 let

Skupina Post CPE je v Pionirskem domu nastala septembra 2008. Takrat so jo sestavljali tečajniki, ki so pred tem končali že vse stopnje angleškega jezika v Pionirskem domu. Nekateri od njih so v Pionirski dom hodili že od majhnih nog. To je posebna skupina, saj so nekateri tečajniki pri nas že kakšnih 25 let. Tečajniki, ki so skupino sestavljali 2008, so že vsi opravili Cambridge izpit najvišje stopnje C2 – Cambridge Proficiency Exam (CPE), so pa želeli nadaljevati, saj so po eni strani želeli nadaljevati s konverzacijo, po drugi strani pa so že stkali prijateljske vezi in so radi hodili na srečanja in tečaj z menoj. Dva od treh, ki sta se letos ponovno vpisala, sta se v letu 2008 srečala (predhodno sta hodila v dve različni skupini pri nas) prav v tej skupini in letos sta se tudi poročila. Tretji tečajnik se je skupini pridružil v šol. l. 2011/12, ko je opravil CPE izpit v Pionirskem domu.

Metoda poučevanja, materiali in dejavnosti

Tečaj je konverzacija in poteka v sproščenem vzdušju. Glede na to, da je njihovo znanje na izredno visoki stopnji in da se med seboj poznajo že vrsto let, je vedno kaj novega, o čemer se v razredu lahko pogovarjamo. Teme pokrivajo tako obravnavo tekočih dogodkov in drugih pomembnih dogodkov in včasih kaj, kar sami tečajniki prinesejo ali pripravijo in se želijo o čem pogovarjati. Večinoma ni potrebe po izročkih ali kakšnih posebnih dodatnih materialih.

Ocena tečaja ter morebitne spremembe

Tečaj vsako leto uspe, saj se tečajniki redno udeležujejo srečanj ter krasno sodelujejo. Po moji oceni je skupina perspektivna tudi za naprej v kolikor bi jo bilo možno promovirati na različne načine. Tovrstne skupine so namreč v jezikovnih šolah redke zato bi morda z večjo promocijo uspeli vendarle zagotoviti njeno nadaljevanje ali formiranje nove podobne skupine še naprej.

FRANCOŠČINA

Katarina Novak, F1st (14-16 let) (2016/17):

Splošno vzdušje v razredu je prijetno. Vsi učenci radi in lepo sodelujejo ter vestno opravljajo svoje domače naloge. Za spodbujanje ustnega izražanja imajo učenci zelo radi igro z žogico. Sama na primer zastavim vprašanje in žogico podam učencu, ki odgovori na vprašanje, zastavi novo in žogico poda naslednjemu učencu. Zelo uživajo tudi pri aktivnostih, ko morajo naučeno znanje uporabiti v praktičnih situacijah in zaigrati prizore. Na začetku ure po navadi ponavljamo in utrjujemo slovnico z listki s povedmi, ki jih morajo dopolniti - na primer s praviimi oblikami glagolov ali s členi. Ta vaja se zdi vsem še posebej koristna. Nasprotno pa težje sledijo vajam iz slušnega razumevanja, saj so zvočni posnetki izredno hitri, zato jih moramo predvajati večkrat, po potrebi pa jim je potrebno počasneje prebrati tudi še transkripcijo.

Učenci so se med letom že zelo dobro spoznali in postali prijatelji. Vzdušje v razredu je postalo sproščeno, učenci pa bolj medsebojno povezani. V redni program smo vključili tudi njihova osebna zanimanja ter pouk poskusili čim bolj prilagoditi njihovim željam, predlogom in potrebam.

Posebnost tega programa v Pionirskem domu je vsekakor v prilagajanju starostni skupini, potrebam in interesom posameznih učencev, majhnih skupinah in poudarku na komunikaciji ter seveda v ponudbi raznovrstnih aktivnosti in dogodkov, ki se izvajajo poleg rednega programa. Predvsem pa program odstopa od klasičnega pouka v tem, da se lahko učenci učijo skozi igro in usvajajo novo znanje na sproščen in zabaven način.

Katarina Novak, F2 – Grosuplje (2016/17):

Splošno vzdušje v razredu je prijetno, saj so se učenke spoprijateljile in si med seboj rade pomagajo. So motivirane in pripravljene sodelovati, posebno rade pa komunicirajo skozi raznovrstne interaktivne igre. Pri tem še posebno izstopata dve učenki.

Glede na to, da smo občutno več časa namenile bralnemu razumevanju in pisnemu izražanju, nismo pozabile niti na slušno razumevanje in ustno izražanje, ki sta prav tako pomembni

kompetenci pri učenju tujega jezika. Z učenkami smo zato običajno zadnji del ure vedno namenile igram vlog, kvizom ali drugim interaktivnim igram, ki spodbujajo komunikacijo. Poleg tega pa smo spoznavale tudi Pariz, francoske praznike in običaje ter frankofonske dežele. Tega dela ure so se učenke po navadi tudi najbolj veselile. Pouk smo občasno popestrile tudi z ogledom risank v francoščini in z igrkami, kot so vislice, Bingo, Activity, iskanje besed, ki se začnejo na isto črko, in Le jeu des 7 familles, ki so bile učenkam še posebej všeč.

Posebnost tega programa v Pionirskem domu je vsekakor v prilagajanju starostni skupini, potrebam in interesom posameznih učencev, majhnih skupinah in poudarku na komunikaciji ter seveda v ponudbi raznovrstnih aktivnosti in dogodkov, ki se izvajajo poleg rednega programa. Predvsem pa program odstopa od klasičnega pouka v tem, da se lahko učenci učijo skozi igro in usvajajo novo znanje na sproščen in zabaven način.

Katarina Paternost, F2 (2016/17)

Dekleta so zelo zagnana, motivirana in tekmovalna. Glede na to, da so učenci stari 7 in 8 let, je potrebno kar precej razgibano prilagoditi pouk. Veliko slušnih vaj, govorjenja, poslušanja, iger, diskusij, interaktivnih iger. Od septembra do junija, torej ob zaključku šolskega leta, smo vsekakor dosegli željene cilje; učenci povedo že kar nekaj stavkov v francoščini, izgubili so strah pred govorjenjem. Od decembra do junija je viden ogromen napredek. Učenci znajo šteti do 50, poznajo kar nekaj živali, se znajo predstaviti, povedati, koliko so stari, vprašati po najljubših predmetih, barvah, itd. Spomladi smo spoznali tudi besedišče oblačil. Poznajo barve, dneve v tednu tudi preberejo že kar nekaj. Naredili smo tudi bralno značkoin prebrali 3 knjige tekom šolskega leta. Ob zaključku pouka smo na zaključni prireditvi zapeli francosko pesem On écrit sur les murs, ki je požela velik aplavz.

Končni cilj je predvsem čimveč govoriti, brati, pridobiti si besedišče. Ker je skupina zelo motivirana, je tudi učinek zelo velik. Zanimanje za francoski jezik je v tej skupini neverjeten. Najbolj pomembno je, da v razredu uporabljam različne metode dela, od iger, dialogov, vaj za govorjenje, branje, interaktivne igre,... Če je pouk pester in raznolik, so učenci zelo motivirani. Zelo radi tudi pojejo. Do konca šolskega leta smo si zadali cilj osvojiti še besedišče hrane, mesta, stanovanja, oblačil, nekaj glagolov, aktivnosti, zanikanje, vprašalnice, izboljšanje pisanja. Vsekakor nam je to uspelo.

Udeleženec programa s sledečim programom osvoji veliko mero samozavesti in možnosti izražanja v francoskem jeziku. Ker je poudarek na izražanju, tako posameznik krepi besedni zaklad, izgovorjavo, bralne veščine, veščine nastopanja ter ostale kompetence, ki si jih pridobi pri tujem jeziku. Splošna klima v razredu je zelo pozitivna, kar je zelo pomembno za napredovanje posameznikov. Z bogatim in pestrim materialom, ki ga nudimo v Pionirskem domu (učbeniki, del. listi, interaktivne igre, francoska bralna značka, internetne vsebine), lahko vsak posameznik uspešno zadosti svojim potrebam. Učenci, ki so bolj govorno nadarjeni, se imajo možnost prosto izražati, učenci, ki pa raje pišejo, rišejo in želijo več ustvarjanja, pa prav tako. Vsem učencem pa so zelo ljube interaktivne igre, petje pesmi, ustvarjanje na določeno temo (božič, velika noč, dan ekologije, kulturni dan, itd). V Pionirskem domu nam je zelo pomemben tudi odziv staršev, kako oni vidijo svoje otroke in seveda, če so zadovoljni. S pogovorom vsakega starša lahko učencu doprinesemo še večjo mero zadovoljstva, saj nas starši opozorijo na tiste zadeve, ki jih učenec še posebej mara ali ne.

Tadeja Vovk, F7 (2016/17):

Udeleženci programa pridobijo stik s tujim jezikom in novo kulturo poleg obstoječega programa tudi skozi igro in zabavno učenje, saj zelo radi ustvarjajo in si na ta način bogatijo besedišče (izdelovanje plakatov o praznikih, pisanje pisem in izdelovanje voščilnic itd.), spoznavajo Francijo s pomočjo zemljevida ter s poslušanjem in prepevanjem francoskih pesmi, se igrajo praktične igre (bingo, loto, tombola, vislice, spomin, dominó, igrka s spreganjem glagolov...). Poleg naštetega so pisali 2 testa letno. Vsi štiri učenci so zelo simpatični in je v veselje delati z njimi, dekleti sta zelo pridni, fanta pa sta kar precej živahna in potrebujeta poseben pristop. En učenec se je 2 leti nazaj priključil obstoječi skupini in je njegovo znanje šibkejše. To je

oteževalo delo v skupini in zaviralo proces. Kljub temu so tudi letos prav vsi učenci opravili bralno značko in sodelovali prek SDUF-a na projektu Beremo francosko 2017 »Vivre avec le livre« in vsi uspešno pisali test. Prav tako so sodelovali za Prešernov dan na temo literatura (Saint – Exupéry ter Mali Princ). V naslednjem letu bodo učenci lahko že delali pripravo na mednarodni izpit Delf A1 junior in ga konec leta opravljali na Francoskem inštitutu.

ITALIJANŠČINA

Janez Malačič Pfeleiderer, igralne urice (2016/17):

Pri najmlajših veliko delam na razpoznavanju glasovnih osnov italijanskega jezika, preko pesmic, rim se učijo tudi besedišča ter spoznavajo duh Italije. Očarljivost same dežele ter njenega jezika navduši učence in njihove starše, da nadaljujejo z učenjem.

V skupini so trije učenci v starosti 4-5 let, dve deklici in en fantek.

Osnova tečaja igralnih uric je učbenik Piccolo e forte A, ki je namenjen otrokom od 4.-6. leta starosti. Osnovne teme so: moja družina, živali, barve, številke, deli telesa in igra. Besedišče se reciklira na različne načine preko igrice, izštevank in pesmic. Vključujemo tudi ročne spretnosti ter dramatizacijo. Prav tako smo izdelali posebno škatlo za vsakega učenca, v katero ob koncu posamezne lekcije vržejo izrezane medaljončke, ki prikazujejo posamezne besede. Posamezen medaljon lahko vržejo v škatlo šele, ko obvladajo besedo, ki jo prikazuje medaljon. Tega se zelo veselijo, saj so ponosni, da že poznajo te besede. Besede tekom leta ponavljamo skozi igro ugibanja, ob zaključku leta pa bo vsak odprl svojo škatlo in se razveselil pridobljenega znanja. Program predvideva tudi gledališče, kjer nastopajo trije junaki medvedek, zajček in veverička, katere uporabim za usvajanje besedišča skozi igro gledališča.

Za popestritev pouka uporabljam zgodbice o Pimpi (psička Pika) na dvd-ju ter didaktične igre s Pimpo. Glasbo redno uporabljam pri pouku, ker so vezane na posamezno enoto v učbeniku in ker se ob zelo zanimivih in spevnih pesmicah otroci zelo hitro naučijo novih besed in ritma jezika. Uporabljam tudi klaviature, s katerimi jih spremljam ob prepevanju. Pripomoček za glasbeni del igralnih uric v italijanskem jeziku črpam iz italijanske serije knjig Crescere con il canto, ki jih uporabljajo v glasbenih šolah v Italiji. Pesmi so zelo spevne ter didaktično obdelane. Izbrani program je zelo zanimiv, dopolnjujem pa ga z dodatnimi gradivi in aktivnostmi – kar po svoje ni slabo, saj učitelju dopušča kreativnost in prilagoditev programa specifični skupini. Pri pouku uporabljamo vsa razpoložljiva sredstva (audio in video medije, pripomočke za ustvarjanje, razpoložljive didaktične igrače, knjige) in z njimi dosegamo dobre rezultate.

Janez Malačič Pfeleiderer, 4. letnik (2016/17):

Pri malo starejših tudi letos uporabljam učbenik Magica Italia, ki ima za otroke zanimive situacijske dialoge, ki jih po predelani lekciji učenci dramatizirajo. Otroci se na tovrstno udejstvovanje pozitivno odzivajo. Veliko je zanimivih in humorističnih idej, ki so učencem zabavne. Pri pouku uporabljam številne zanimive in melodično spevne pesmice ter rime. Splošna atmosfera je zelo pozitivna. Otroke zelo pritegne glavni junak Nicolò, ki je poln hudomušnih domislic in bujne domišljije, in kateri zaključi lekcijo z neko nenavadno idejo, ki otroke navduši. Dodal sem tudi učbenik Forte in Grammatica, ki dodatno utrjuje slovnične strukture. Pri pouku učenci spoznavajo tudi posamezne pokrajine Italije in številna zanimiva mesta. Pogosto uporabim posebno sestavljanko in učenci morajo sestaviti Italijo in na tej je načrtana pot, kjer preko igre potujejo po italijanskih pokrajinah in mestih. Prav tako si pogledamo posamezne odlomke muzikla Pinochio (Ostržek), na dvd-ju. Na koncu izdelajo še Ostržka iz kartona.

Sergio Sozi in Janez Malačič Pfeleiderer, 13. letnik (2016/17):

Letošnji 13. letnik italijanskega jezika vodi Sergio Sozi, ki je tudi priznan literarni kritik ter izreden predavatelj, zelo širokega znanja iz področja literature, filozofij in umetnosti. Ukvarja

se tudi s pisateljstvom in je izdal že tretjo zbirko pesmi v Italiji. V pouk vključuje literaturo in kot dobri poznavalec književnosti in zgodovine ter kot izredno sugestivni predavatelj predstavi snov na zelo duhoviti in čustveno poglobljen način.

V šol. l. 2015/16 je Sergio Sozi predstavil zgodovino italijanske literature do 20. stol., v letošnjem letu 2016/17 pa se ukvarjamo z literaturo 20. stoletja. 20. stoletje je razdelil na nekaj obdobji in navedel glavni vir pregleda literature Maria Pazzalia – Storia della letteratura italiana. Tečaj vključuje tudi pripravo na izpit CILS – B2.

ŠPANŠČINA

Tadeja Vovk, Š2ml letnik (2016/17):

Vsebina se sklada z načrtovano. Program zajema otroke, ki obiskujejo drugi razred osnovne šole in poteka po učbeniku »Colega 1«, ki je sicer namenjen učencem starim 7 let, vendar sem program prilagodila, saj učenci še ne znajo brati malih tiskanih črk. Osnova programa je začetek opismenjevanja, besedišče pa je razdeljeno po tematskih sklopih, ki smo jih predelali v šolskem letu 2016/17. Na zabaven in interaktiven način smo se poleg dodatnega kulturno obarvanega programa španščine naučili vse besedišče in otroško slovnico, ki zajemata teme: španščina po svetu, predstavitev, abeceda, družina, številke, šolski predmeti, razne pesmice, poštevanka, meseci, letni časi, hiša in pohištvo, vabila na rojstno dnevno zabavo, prvi glagoli, deli telesa, fizični opis oseb, oblačila, zgodbe, živali, opis živali, sadje, zelenjava, vrt ter naročanje hrane in pijače v trgovini in restavraciji ter recepti.

Pouk vključuje pesmice, barvanje, risanje, ročne spretnosti (oblikovanje, barvanje, izrezovanje izdelkov), igre, rime, projekte in druge aktivnosti. Program poteka kot začetek opismenjevanja, začeli smo z abecedo in nadaljujemo z raznimi temami, ki dopolnjujejo prejšnji učbenik »Vamos al cole«. Poleg začetnega opismenjevanja, pa otroci barvajo, lepijo ter sestavljajo iz plastelina, poslušajo zgodbe ter so tako predvsem ustvarjalni. Veliko je tudi plesa in prepevanja v španščini. V starosti 7 let se uporabljajo torej različne metode, in sicer, zlasti komunikativna z veliko humorja, raznimi igrami in z zamenjavo različnih vlog, nato slikovita razlaga slovnice ter besedišča ter demonstracija (prikaz, predstavitev) pred razredom, hkrati pa veliko ponavljanja preko slušnega razumevanja in s tem veliko pogovora in petja v španščini. Najpogosteje torej uporabljamo igre, saj otroci spoznavajo prve španske besede – zlasti prek lepljenja, prepoznavanja črk in besed, zaenkrat otroci še ne pišejo razen kakšno besedico, dve. Otroci so približno enako stari, vendar sta dva še prvošolčka in je potrebno rahlo prilagajanje. Pozna se, da so ostale učenke v drugem razredu in imajo že učne navade ter že pišejo v šoli. Ostala dva sta prvošolčka, ki sta prišla v to skupino predvsem zaradi želje staršev že v lanskem šolskem letu. Vsi skupaj so dobra ekipa, čeprav sta najmlajša šele dopolnila 7 let v začetku novega leta.

Cilj pri tej starosti je predvsem motivacija otrok, zbuditi zanimanje za jezik, zabavno učenje, ki se jih dotakne ter s tem jezik zaživi. Lahko bi rekli tudi, da pri otroku razvijemo nek pozitiven ter ustvarjalni pristop v začetkih učenja tujega jezika. Cilj je tudi dopolnitev besedišča od lani. Predelali smo cel učbenik in delovni zvezek »Colega 1«

Udeleženci programa pridobijo stik s tujim jezikom in novo kulturo skozi igro in zabavno učenje. Glede na predhodno raven znanja pridobijo jezikovne spretnosti na vseh nivojih (slušno in bralno razumevanje ter pisno in ustno izražanje). Skozi igro se izražajo z gibi, dramatizacijo, glasbo in pesmicami ter ponavljanjem posameznih fraz. Učenci tudi zelo radi ustvarjajo in si na ta način bogatijo besedišče (izdelovanje raznih plakatov, izdelovanje voščilnic, slikovni in ustni opis svojega dne v španščini, igranje restavracije, igranje trgovine z oblačili...), spoznavajo Španijo s pomočjo zemljevida ter s poslušanjem in prepevanjem španskih pesmi, se igrajo praktične igre (bingo, tiburón, loto, tombola, vislice, spomin...). Poleg naštetega se že srečajo s prvimi testi v španščini, ki pa še niso za oceno.

Otroci tako napredujejo in so obogateni zaradi naših programov ter se čutijo koristne in zaželeno tudi zaradi nastopov in raznih projektov, ter nasploh zaradi prijetnih ter vsebinsko bogatih programov za najmlajše. Otroci se zelo dobro razumejo med sabo, si pomagajo in so zelo vedoželjni. Zaenkrat imajo vsi interes nadaljevati s španščino. Čeprav je delo z enim učencem malce težavno, potrebuje namreč veliko motivacije in posebne prijeme, se dobro ujame z ostalimi učenkami in z veseljem hodi na ure. Prav tako sem staršem naročila naj ga ne silijo v dodatne naloge, temveč naj pri njemu spodbujajo avditivni prevladujoči del preko španskih pesmic. To se je zaenkrat izkazalo kot največja prednost in učinkovita metoda pri njemu. Na koncu so bili starši zelo zadovoljni, učenec ni več toliko oviral pouka, so pa nekatere učenke potrebovale dodaten material, da se niso dolgočasile medtem ko smo čakali na mlajšega učenca.

Tadeja Vovk, Š3st (2016/17):

Udeleženci programa pridobijo stik s tujim jezikom in novo kulturo skozi igro in zabavno učenje. Glede na predhodno raven znanja pridobijo jezikovne spretnosti na vseh nivojih (slušno in bralno razumevanje ter pisno in ustno izražanje). Znanje dodatnega tujega jezika je v Sloveniji še kako pomembno in zaželeno. Učenci Pionirskega doma zelo napredujejo in nekateri so zelo motivirani tudi za opravljanje mednarodnih izpitov. Učenke so torej opravile v novembru 2016 mednarodni izpit iz španščine Dele A1 escolar. Nekatere so opravile tudi bralno značko. Svoje znanje jezika rade preizkusijo v praksi (igra vlog, situacijski dialogi, pogovori o vsakdanjih temah, igra z glagoli...). Kot sem že omenila, so učenke novembra opravljale mednarodni izpit Dele A1 escolar, nadaljevale bomo v smeri, da bi v novembru 2017 oz. v maju 2018 opravljale še izpit Dele A2 ter kasneje še Dele A2/B1 escolar ali celo B1, kar je tudi najpomembnejši cilj v prihodnosti, dekleta se namreč veselijo opravljanja več mednarodnih izpitov DELE za španščino. Dekleta se med sabo zelo dobro razumejo in si pomagajo pri nalogah. Hkrati pa so približno enako stare, zato so se tudi dobro ujele med sabo in postale prave prijateljice, tudi so lepo sprejele 2 nove učenke. Čeprav so zelo ambiciozne, med njimi ni tekmovalnosti. Verjamem, da se počutijo sproščeno in prijetno pri pouku španščine in so zelo samo izražene in ustvarjalne pri dodatnih aktivnostih. Največja težava je bila ravno pri dveh novinkah, ki sta prišle iz druge skupine Dele A2/B1 zaradi zaostankov, tukaj pa sta seveda ponovno zaostajali. Zato tudi nista bili na koncu ocenjeni.

Urška Klasinc, Matura (2016/17):

Učenec je na račun programa napredoval v znanju španščine, tako na bralnem in slušnem razumevanju kot pri pisnem in ustnem izražanju ter tako nadomestil manjke, ki so se nakopičile tekom učenja jezika v okviru gimnazijskega programa. Po parih mesecih je napredek več kot opazen, saj učenec vse bolj uporablja glagolske čase ter veliko uspešneje rešuje tudi različne tipe nalog. Ure potekajo v delovnem, a hkrati v zelo sproščnem vzdušju. Učenec na ure vedno pride pozitiven in dobre volje. Tudi, ko se sooči s kakšnim problemom, se tega vedno loti z veliko mere optimizma in zagona. Pri pomnjenju struktur različnih glagolskih časov, ki mu predstavljajo še največ problemov, ga skušam vzpodbujati, da si bodisi potihoma popeva ali potrkava in si tako preko ritma skuša priklicati forme za različne osebe, kar se je do sedaj vedno izkazalo za uporabno tehniko. Obenem sem mu tekom najinih srečanj priskrbel čim več dodatnega materiala, da je lahko tudi doma utrjeval kar sva delala na urah, oziroma, v primeru, da sva odkrila kakšno luknjo v znanju, sva to nemudoma zapolnila in na to temo naredila dodatne vaje.

NEMŠČINA

Vera Forsthuber, N9 (2016/17):

Učenci se po dolgih letih obiskovanja tečaja v razredu počutijo kot doma. Imamo zelo topel in pristen odnos, kjer seveda prevladuje resno delo, vedno je pa prostor tudi za šalo in smeh. Poznajo pa meje dovoljenega, zato nikoli ni problema z disciplino in opravljanjem zadanih obveznosti (domača naloga, bralna značka...). Čeprav so obremenjeni tudi z drugimi obveznostmi, tečaj obiskujejo brez pogostejših odsotnosti, odzivni so na moje komentarje njihovih dosežkov, veliko jim pomeni moja pohvala v smislu, da sem ponosna na njih.

Vera Forsthuber, N4 (2016/17):

Deklice še vedno uživajo v pouku nemščine, njihov napredek je velik. K odličnemu znanju bistveno prispeva njihova motiviranost, ki je posledica pozitivne klime v razredu.

Iz vsega, kar sem že doslej pisala v poročilih, je razvidno, zakaj je tako priporočljivo pričeti z učenjem tujega jezika že v predšolskem obdobju. Ker otroci v učenju uživajo ter ne čutijo spon, ki jim jih vsiljuje šolsko učenje. In zelo pomembno: naši otroci, kasneje mladostniki, gimnazijci in študentje dosežejo odlično znanje tujega jezika in so na mednarodnih izpitih vedno med najboljšimi.

Tami Vreča, N10 (2016/17):

Program igralnih uric v Pionirskem domu omogoča otrokom sproščeno učenje novega jezika. Otroci pridejo na ure veseli in polni pričakovanja saj vedo, da se bodo pri uri tudi zabavali. Aktivnosti pri urah se lahko zastavijo zelo aktivno, saj je v skupini obvladljivo število učencev, tako da je omogočeno, da se posvečaš vsem, če pa je potrebno pa se lahko za trenutek posvetiš posamezniku. Klima je tako pri urah sproščena, po drugi strani pa tudi malo napeta, saj z visokim navdušenjem pričakujejo, kaj vse bomo delali. In včasih dajejo tudi sami predloge kaj bi naslednje delali, ko so predlogi v prid uri, stvarem, ki jih delamo, predloge tudi upoštevam.

Otroci sami do določene mere vodijo hitrost ure, seveda poskušamo naredimo to, kar smo si zadali, hitrost določenih dejavnosti in če se katera stvar ponovi, pa soodločajo otroci, saj hitro pokažejo in povedo, kaj jim je všeč, kaj pa ne. In iz tega povlečeš dejavnosti, ki so jim najbolj všeč in s katerimi lahko največ narediš. Tako otroci, ki jih med urami opazuješ in spoznaš, veliko tudi sami sooblikujejo uro.

V program so vključeni tudi starši, saj sledijo temu, kaj se njihovi otroci naučijo, ob koncu ure povprašajo otroke, kaj so se naučili. Pozanimajo pa se tudi, kako se njihovi otroci med urami obnašajo, tako da bi lahko kakršne koli probleme, ki bi nastali, hitro rešili. Posebej pa so veseli straši in otroci sami, če lahko otroci zunaj na oglasno tablo obesijo nekaj kar so izdelali, da vsi vidijo. Otroci pa so tudi zelo ponosni na stvari, ki jih izdelajo za domačo nalogo in jih pokažejo še preden pridejo v učilnico. Zdi se mi, da je tudi to sodelovanje s starši nekaj zelo pozitivnega. S tem, da lahko s starši tako lepo sodelujem in se lahko določene stvari takoj razrešijo, se olajša delo meni in seveda je tudi lažje za starše.

Program igralnih uric v Pionirskem domu je zelo poseben, saj omogoča sproščeno učenje, otrokom daje možnost, da se skozi igre, aktivnost, ki jim omogočajo nadzorovano »norenje«, pesmi, slikovni material in drugimi stvarmi naučijo nekaj novega. Zraven tega pa spoznajo nove prijatelje. Učitelju pa ta program omogoča, da se v okviru programa lahko zelo prilagaja otrokom, kateri mu tudi samo pokažejo, kaj jim najbolj ustreza. Program ponuja otrokom in učiteljem možnosti za kreativnost in sproščeno učenje.

S takšnim programom se tudi poveča možnost, da bodo otroci prišli naslednje leto nazaj, glede na starost, v isto skupino ali pa bodo napredovali v drugo. Pri tem veliko pomeni klima, prijateljstvo in odprtost in izredno prijazen pristop institucije same.

Ana-Lisa Mislej, N1G (2016/17):

Deklici sta čez leto postali pravi prijateljici. Med seboj se dobro razumeta in všeč so jima podobne stvari. Zato, ker sta v skupini le onidve, pouk prilagodim njima - kadar se učimo skozi igro, se igramo tiste igrice, ki jih imata najraje, npr. igre s kocko, memory, bingo, Wortspinne, itd. Zelo vestno in natančno delata domače naloge in snov še samostojno ponavljata doma. Mislim, da jima je nemščina v letošnjem letu postala zelo všeč, saj je malo drugačna, pa vseeno ne tako nenavadna, da bi se jo težko naučili. Tudi meni je bilo delo z dvema deklicama v skupini zelo prijetno, vendar je zahtevalo veliko več prilagajanja in posebnih priprav na pouk iz moje strani. Držala sem se vrstnega reda snovi v učbeniku in delovnem zvezku, vendar sem

vse aktivnosti prilagodila v aktivnost za par ali pa sem dodala svoje aktivnosti, ki so se mi zdele primerne.

Vera Forshuber, N1md (2016/17):

Z izjemo dveh, ki se nemščino učita tudi v šoli, se ostali z jezikom srečujejo prvič. Pri delu uporabljam učbenik *Beste Freunde*, ki so ga otroci dobro sprejeli, ker s komunikativnim pristopom otrokom na prijeten način pomaga pri prvih korakih v nov tuji jezik. Vsi učbeniki za začetnike obsegajo enake učne sklope: predstavitev – ime, starost, poreklo, konjički, družina..., šola, števila, barve, živali... Seveda so tu osnovni slovnični pojmi, v začetni fazi spreganje glagolov, tudi nekaterih nepravilnih, osebni zaimki, vrste vprašalnih stavkov ter postavitev stavčnih členov. Pomembne slovnične strukture so v okvirčkih, da takoj padejo v oči in si jih je lažje zapomniti.

Enote so kratke, kar je zelo v redu, saj se otroci ne začnejo dolgočasiti. Koristno je tudi to, da po vsakih treh enotah sledi pregled, oz. rezime naučenega, saj lahko otrok in učitelj hitro ugotovita kaj je potrebno obnoviti oz. utrditi. Do konca š.l. smo obdelali 7 enot ter začeli 8. Obseg znanja je širok: znajo na široko predstaviti sebe in svojo družino, poznajo precej poklicev, poznajo časovne pojme (ura, deli dneva, dneve v tednu, letne čase...), šolske potrebščine itd. Kar je pomembno, na obdelane teme znajo oblikovati stavke. Precej je obdelane tudi slovnice: uporaba členov in osnove sklanjatve samostalnika, nepravilni in modalni glagoli, vprašalnice (wer?, was?, wo?, woher?, wann?)...

Pouk pri začetnikih te starosti je seveda drugačen kot pri mlajših. Ti otroci so sicer navajeni šolskega sistema ter učenja v šolskih klopeh. Prav zato jih razveseli in motivira drugačen pristop, ko lahko malo »izprežejo«. Ko npr. pišemo *Laufdiktat*, je moj cilj (preverjanje znanja pisanja) dosežen, otroci pa niso živčno sedeli v klopeh, temveč tekli po razredu in lovili besede. Otroku torej dobi znanje na prijeten, vesel in zabaven način.

Pouk je potekal 1x tedensko po 90'. Zato sem se zelo trudila, ohranjati koncentracijo in motivacijo skozi cel pouk. Včasih, ko je kaka dejavnost odstopala od načina kakršnega so vajeni v šoli, je bilo veselje toliko večje. Učenci torej pridobijo veselje do pridobivanja novih znanj.

RUŠČINA

Daša Cerar, 5. letnik (11-16 let) (2016/17):

Učenci že poznajo vse čase in sklone, prav tako se znajo odzivati v različnih situacijah, na tej stopnji predvsem širimo besedišče in veliko bolj poglobljeno govorimo o temah, ki so jih spoznali na prvih stopnjah. Poleg tega dodajamo že bolj »odrasle« teme: okolje, služba, potovanja, prosti čas. Poleg tega pa bo vsak učenec izdelal plakat in poročilo na poljubno temo, ki se navezuje na Rusijo. Ker še ne znajo dovolj dobro, bo predstavitev v slovenščini, kratek povzetek pa morajo napisati v ruščini. S tem bi radi spodbudili zanimanje za Rusijo in preko tega tudi na ruski jezik. Otroci hitro napredujejo, v razredu je malo učencev, kar omogoča čim več govorjenja vsakemu posamezniku. Poleg tega lahko program kolikor se le da prilagajamo njihovim željam, če le ne odstopajo preveč od zastavljenih ciljev

JAPONŠČINA

Petra Jaklin, individualne ure (odrasli ca. 40 let) (2016/17):

Po predelani knjigi *Minna no Nihongo1*, pouk poteka po učbeniku *Minna no Nihongo2*. Gospod nadaljuje s poukom japonščine iz prejšnjega leta. Gospod ima individualne ure japonščine, kar pomeni da se lahko bolj podrobno posvetimo aspektom japonskega jezika, ki tečajnika bolj zanimajo oz. so bolj komplicirani za usvojiti. Enako smo se na začetku tega akademskega leta bolj posvetili t.i. vsakdanji japonščini - s simulacijo pogovorov, ki bi jih oseba lahko imela na Japonskem v vsakdanjih situacijah (npr. iskanje postaje ali spraševanje v zvezi z voznim redom vlakov). Uvedla sem tudi dodatne vaje za slovnico in kanji iz knjige vaj, ki je del učbenika *Minna no Nihongo*. Gospod se zanima za japonski jezik in kulturo, posebej za japonsko

slovnico. Veliko tega že sam pozna, sicer sprašuje, ko mu kakšen kulturološki vidik ni poznan ali ni popolnoma jasen. Enako velja za jezik in vaje, ki jih delava pri pouku. Prav zaradi tega, ker že nekoliko pozna japonsko kulturo, se gospod zanima za sam jezik in japonsko slovnico, zaradi česa sem uvedla že omenjene dodatne slovnične vaje.

KITAJŠČINA

Nina Rožmarin, Kit2md (2016/17):

Program je namenjen osnovnošolskim otrokom, ki se prvič srečujejo s kitajskim jezikom in kulturo predvsem na oralni ravni tudi zaradi težavnosti kitajske pisave ter starostnih razlik v skupini. Program in lekcije sestavljam sama, ker so učbeniki težko dostopni. Tako smo letos obravnavali vreme in vremenske pojave (pripadajoče besedišče), kako povedati, kaj delam, letni časi (predvsem besedišče, ki spada tipično k posameznim letnim časom), izražanje časa (koliko je ura), krajevni pridevniki (zgoraj, spodaj, tukaj tam, levo, desno...kje je nek predmet), oblačila (kaj rad nosim, kakšne barve oblačil imam...), družina (mama, oče, bratje sestre...), poklici (kaj je kdo po poklicu)države in kontinenti (potovanja, počitnice, s kom greš na počitnice...). Veliko smo ponavljali tudi snov iz prejšnjega leta, ker je tečaj samo enkrat na teden in fantje hitro kaj pozabijo. S področja kulture pa smo spoznavali slovenskega jezuita Ferdinanda Avguština Hallersteina, ki je v osemnajstem stoletju vodil astronomski oddelek v kitajskem prepovedanem mestu, pekinško opero (izdelava mask), izdelava lampijonov in izrezank za kitajsko novo leto, izdelava plakata za Prešernov dan – eden najbolj znanih kitajskih romanov Potovanje na zahod, prepovedano mesto (ogled fotografij in nekaj zanimivosti o samem mestu in cesarjih). Eden od učencev se je tudi javil, da bi predstavil nekaj kitajskih urbanih legend, kar me je zelo razveselilo in sem mu to tudi omogočila. Morda bo to opogumilo tudi druga dva, da bosta naredila kaj samoiniciativno. Peli smo tudi nekaj kitajskih pesmic. Vsakozi sem se trudila vpeljevati tudi igro, ker so vsi učenci fantje in dokaj razposajeni. Ker je med učenci tudi dokaj velika starostna razlika, sem starejšima učencema dodajala nekaj težje snovi in ju prosila, da sta kdaj povedala tudi kaj najmlajšemu učencu. Osnovni cilj učenja kitajskega jezika smo dosegli.

Napredovanje otrok je bilo glede na leta različno. Starejša dva sta napredovala brez težav, 8 letni učenec se je veliko učil skupaj z mamo, zato je starejšima dvema dobro sledil.

Splošna klima je kljub 3 fantom v razredu zelo dobra. Vsi so zelo posebni in se med seboj dobro razumejo ter si pomagajo. Zato sem prepričana, da je to pripomoglo, da smo program lahko izpeljali kljub veliki razliki v letih.

Učenci v PD pridobijo stik s tujim jezikom in novo kulturo skozi igro in zabavno učenje. Program priporočamo zaradi spoznavanja zelo eksotičnega jezika, za krepljenje strpnosti med kulturami in zaradi vse večjega vpliva Kitajske v svetu.

LATINŠČINA

Živa Kham Omahen, 1. letnik, individualni pouk (11 let), (2016/17):

Združujem klasično poučevanje s sodobnimi pristopi in pripomočki. Trenutno še ne uporabljam projektorja in računalnika (z internetom). Učenec ima svoj učbenik, delava frontalno. Metode: razlaga, pogovor/razgovor, demonstracija, praktično in pisno delo, branje in delo z besedilom, vaja, učenje z delom. Glede na to, da gre za individualni tečaj, vsebine, načine dela, tipe vaj in tempo sproti prilagajam učenčevim potrebam in stopnji znanja. Nekatere naloge rešuje samostojno, pri tem ga opazujem, usmerjam in po potrebi snov ponovno razložim. Pri učenju latinščine upoštevam učenčevo predznanje slovenske slovnice. Pogosto se pokaže potreba po razlagi slovenske slovnice, saj posameznih poglavij in pojmov šoli še niso obravnavali.

Učenje latinščine razvija logiko, jezikovne in jezikovno-teoretične kompetence, oblikuje abstraktno mišljenje in spodbuja iskanje povezav med predmeti. Sproščeno ozračje tečaja učitelju omogoča, da učencem ponudi vsebine, ki so zanje pomembne in zanimive, da jih individualizira. Učenci imajo več prostora za učenje z delom in razvijanje lastnih sposobnosti in veščin. Več je možnosti za iskanje odgovorov na konkretna vprašanja. Individualno delo učitelju omogoča temeljitejše spremljanje posameznikovega napredka in sprotne korigiranje,

kar pomeni posameznikovo trdnejše znanje na višji ravni. Tako učenje je navadno učinkovitejše.

KRAJŠI PROGRAMI IN PROJEKTI

6.2 MEDNARODNI IZPITI

1. Vsebina

V spomladanskem semestru smo prijavili učence na mednarodne izpite iz nemškega, angleškega, španskega in francoskega jezika.

Kot vsako leto se je večje število prijavilo na naslednje izpite:

ANGLEŠČINA: Cambridge izpiti PET for Schools, FCE, CAE in CPE (stopnja B1-C2). Posebej velja omeniti mednarodne izpite za otroke Cambridge YOUNG LEARNERS TESTS – Starters, Movers, Flyers, ki so potekali v prostorih Pionirskega doma dne 20. maja 2017

NEMŠČINA: Zertifikati Goethe Instituta: Fit in Deutsch 1, Fit in Deutsch 2, Deutsch fuer Juegendliche B1, Goethe Zertifikat C1

FRANCOŠČINA: mednarodni izpiti na francoskem inštitutu Charles Nodier: DELFA1-A2 Junior, v šol. letu 2017/18 prvič prijavljamo učence na otroške izpite DELF PRIM za mlajše otroke.

ŠPANŠČINA: Španski mednarodni izpiti DELE so potekali 5. in 12. maja 2017 in bili izvedeni s strani Pionirskega doma kot uradno priznani Izpitni center španskega Instituta Cervantes. Izvedli smo novembrski rok izpitov DELE Escolar A1.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Kandidati so na vseh področjih izkazali visok nivo pridobljenega znanja.

b) Učinkovitost

Glede na vsakoletne odlične rezultate na teh mednarodnih izpiti ocenjujemo naše programe in način dela kot ustrezen in visoko kvaliteten in zagotavlja višji vpis v naše tečaje.

c) Dostopnost

Dostopnost je zagotovljena vsem našim tečajnikom ter zunanjim uporabnikom.

3. Smernice za vnaprej

Nadaljujemo z uspešnim programom še naprej.

6.3 ZAKLJUČNA PRIREDITEV

1. Vsebina

Zaključna prireditev je bila uspešno izvedena. Na prireditvi so se že tradicionalno predstavili otroci, ki obiskujejo posamezne jezike s svojimi točkami. Prireditev je bila dinamična in uspešna. V letošnjem letu je bila režija prenesena na Oddelek za kulturo, katere predstavnica je režirala tudi posamezne točke. Na področju filma se je posnel film.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Zaključna prireditev je uspela. Odziv staršev je bil zelo pozitiven.

b) Učinkovitost

Zaključna prireditev Oddelka za tuje jezike je nujno potrebna, saj starši potrebujejo vpogled v naše delo in na podlagi tudi tega vpišejo otroke v tečaje naslednje leto.

c) Dostopnost

Na zaključno prireditev so vabljeni vsi starši in prijatelji učencev kot tudi vsi udeleženci Pionirskega doma.

3. Smernice za vnaprej

Zaključno prireditev bomo vsekakor ohranili tudi v prihodnje.

6.4 SODELOVANJE S TUJIMI INŠTITUTI IN IZPITNIMI CENTRI – BRITISH COUNCIL, GOETHE INSTITUT, INSTITUTO CERVANTES, FRANCOSKI INŠTITUT CHARLES NODIER

1. Vsebina

BRITISH COUNCIL SLOVENIA – prijava na mednarodne izpite; Še naprej ostajamo v izpitnem partnerskem programu ADDVANTAGE za šole, ki prijavljajo kandidate za Cambridge izpite iz angleškega jezika pri British Councilu. Prednost povezovanja se kaže na področju izkušenj, profesionalnosti, vzajemnosti in strokovnosti. Predvsem pa je to dobra referenca naše jezikovne šole, saj nam omogoča: uporabo logotipa **ADDVANTAGE** na promocijskih tiskovinah šole in spletu, potrdilo o sodelovanju, navedbo šole na strani British Council s povezavo na spletno stran šole, promocijsko gradivo za izpite, navzočnost predstavnika British Councila na podelitvi certifikatov (to prednost smo si pridobili že pred tem), brezplačna opravljanja izpitov, brezplačno sodelovanje učiteljev na on-line tečajih, brezplačni materiali idr.

GOETHE INSTITUT – sodelovanje pri projektih, ki jih inštitut izvaja s strani pedagogov in učencev. Direktor Goethe Instituta Uwe Reissig se je udeležil podelitve priznanj za literarni natečaj v nemškem jeziku ter bral izdelke nagrajencev. Poglobili bomo sodelovanje z Inštitutom.

INSTITUTO CERVANTES – Instituto Cervantes je Pionirskemu domu podelil licenco za izvajanje mednarodnih izpitov DELE za naše tečajnike in zunanje uporabnike. Izpite smo do sedaj izvedli že nekajkrat. Ponovno smo podpisali pogodbo za nadaljevanje sodelovanja za še eno leto. Na izpite so se prijavili notranji in zunanji kandidati.

FRANCOSKI KULTURNI CENTER CHARLES NODIER – Obnovili smo sodelovanje s francoskim kulturnim centrom. Poleg kandidatov na mednarodne izpite iz francoskega jezika smo k sodelovanju na jezikovnem natečaju v pisanju povabili tudi francosko atašejko za francoski jezik go. Canteloube, da prisostvuje kot članica žirije oz. kot ocenjevalka v komisiji. Ga. Canteloube je prav tako sodelovala na podelitvi nagrad ter prebrala nagrajenkino delo v francoščini.

FILOZOFSKA FAKULTETA IN DRUŠTVO UČITELJEV JAPONSKEGA JEZIKA, JAPONSKA AMBASADA - dogovorili smo se za sodelovanje na področju izvajanja mednarodnih izpitov iz japonskega jezika in podpisami pogodbo z Društvom za didaktiko japonskega jezika.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vsi programi in izvedbe potrjujejo visoko kakovostno delo ter prizadevanje s strani Oddelka za tuje jezike in kulture za mednarodno priznanje našega dela.

b) Učinkovitost

Tovrstno angažiranje prispeva k razpoznavnosti naših programov ter kakovosti našega dela ter zvišuje vpis na naše dejavnosti.

c) Dostopnost

Dostopnost je zagotovljena notranjim in zunanjim uporabnikom – širša publika.

3. Smernice za vnaprej

Prizadevanja v tej smeri so nujno potrebna, ker pomenijo razpoznavnost in referenco, ki prispeva k dodatni vrednosti zavoda.

6.5 PRIPRAVA NA MATURO

1. Vsebina

Vsi naši jezikovni programi zajemajo pripravo na maturo iz tujega jezika – nižji in višji nivo. Priprava je usklajena s smernicami, ki jih zahteva redno izobraževanje, tečaji pa se prilagodijo potrebam tečajnikov. Pouk smo prilagajali željam in potrebam tečajnikov. Največkrat so želeli odgovore na slovnična vprašanja. Reševali smo stare maturitetne pole. Tečajnice nemškega jezika so bile s tečajem zelo zadovoljne, opravljale maturo na višjem nivoju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil uspešno izveden v nemškem jeziku, španskem jeziku in francoskem.

b) Učinkovitost

Naši tečajniki uspešno sodelujejo ter uspešno opravljajo izpite za maturo.

c) Dostopnost

Dostopnost zunanjim in notranjim uporabnikom je zagotovljena.

3. Smernice za vnaprej

Program priprave na maturo bomo izvajali še naprej. Upamo na vpis na pripravo na maturo tudi iz drugih jezikov kot je npr. italijanščina in francoščina.

6.6 PRIPRAVA MATERIALA ZA REVIJO PIL (MLADINSKA KNJIGA)

1. Vsebina

Celoletna priprava strani v nemškem in angleškem jeziku, ki je zajemala prevod in/ali lektoriranje ter vsebinske prilagoditve.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil uspešno izveden.

b) Učinkovitost

Program je bil uspešno izveden. in v rokih.

c) Dostopnost

Revija je namenjena širši javnosti – otrokom in mladostnikom.

3. Smernice za vnaprej

Oddali smo že material za september 2017. Nadaljujemo s projektom.

PODELITEV CERTIFIKATOV

1. Vsebina

Tradicionalni dogodek je bil uspešno izveden v mesecu oktobru 2018. Kulturni program je zajemal koncert oz. izvedba glasbenih točk v zastopanih jezikih. Dogodek je bil izveden v sodelovanju z inštituti; udeležili so se direktorica British Councila Aida Salamanca, predstavnica Goethe Instituta Mojca Leskovec ter vodja francoskega jezika pri Francoskem inštitutu Marie-Laure Canteloube.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil uspešno izveden.

b) Učinkovitost

Program je bil uspešno izveden in v rokih.

c) Dostopnost

Povabljeni prejemniki certifikatov ter sorodstvo. Odprto širši publiki.

3. Smernice za vnaprej

Predviden dogodek za 2018.

FESTIVALNA DVORANA

TRŽENJE FESTIVALNE DVORANE

Večnamenska Festivalna dvorana je ena od najlepših plesnih dvoran v Sloveniji. Čeprav Plečnik ni nikoli načrtoval izgradnjo dvorane, namenjeno tako raznovrstni uporabi, se je skozi desetletja pokazalo, da je dvorana odličen in eden od redkih prireditvenih prostorov MOL, kjer se združujeta tradicija, arhitekturna odličnost s prostorom namenjenim izvedbi tako široke palete različnih prireditev.

Že zadnjih nekaj let se dvorana sooča z veliko konkurenco moderno in tehnološko opremljenih dvorana po Ljubljani in okolici in ni sledila vsem željam in potrebam strank.

Med večje prednosti štejemo: bogata tradicija izvedbe različnih prireditev, lepa notranja arhitektura, prilagodljivost namenu dogodka, velika površina (450 m²), ki lahko prejme več kot 1000 obiskovalcev na dogodek.

V letošnjem letu smo investirali v nakup nekaj dodatne tehnične opreme za lažjo izvedbo netržnih/internih ter tržnih prireditev.

Dvorana je bila s prireditvami, vajami, počitniškimi šolami in drugimi dogodki v letu 2017 zasedena kar **228** dni, kar je **63 %**. V tej številki pa niso zajete tudi priprave dvorane za izvedbo bolj zahtevnih prireditev s postavitvami scenografij, tribun, večji odrski posegi itd.

Če smo v letu 2015 v Festivalni dvorani izvedli 137 prireditev, smo leta 2016 število povečali za skoraj 15%, v letu 2017 pa na število 167, kar je za 7% več kot lansko leto. Povečal se je tudi prihodek z naslova oddaje dvorane za skoraj 30%.

Veliko več je bilo tržnih prireditev različnih naročnikov: podjetja, društva, ostale organizacije. Prireditve lahko razdelimo na: koncerte, plesne prireditve, modne revije, predavanja, predstavitve, zabave, gledališke predstave, večdnevne konference in simpozije, zaključne prireditve, predstavitve, vaje in mature.

Med glavne **težave**, na katere smo tudi leta 2017 naleteli pri doseganju rezultatov:

- tehnična »podhranjenost« naše dvorane in s slabša konkurenčnost
- zelo slaba zvočna izolacija med dvorano Slovenskega mladinskega gledališča in Festivalno dvorano; zvok se iz naše dvorane prenaša, kar pomeni, da moramo programe in prireditve redno usklajevati in kakšno prireditev tudi odpovedati.
- dotrajanost ostalih elementov (stoli, mize, garderobe, dotrajan vhod v objekt)
- neatraktivna okolica (neurejeno parkirišče, odpadanje fasade z objekta, slabe ceste do vhoda, slabe označitve, razpadajoči objekti v soseščini)
- plačljivo parkirišče

Priprava strategije trženja je zahtevala tudi analizo in raziskavo trga ter ponudbo njihovih programov.

Trženjske aktivnosti smo usmerili v več segmentov:

- Priprava **lastnih komercialnih programov**: plesne, gledališke in glasbene prireditve ter koncerti, pustovanja in koprodukcije

- **Oddajanje dvoran** različnim strankam (po segmentih) za izvedbe:
  - plesnih prireditev (salsa, tango, družabni plesi)
  - kongresnih dogodkov (večerna gala poslovne večerje in družabna srečanja)
  - srečanje zaposlenih v podjetjih in partnerjev (novoletna srečanja, obletnice, ostala srečanja)
  - obdaritve otrok (dedek Mraz/Božiček, in ostala novoletna rajanja za otroke)
  - festivalov (gledališki, filmski, literarni, glasbeni, znanstveni, in likovni)
  - porok, rojstnih dni in obletnic
  - valet (v lastni organizaciji) in matur (ostali organizatorji in v lastni organizaciji)
  - predavanj in okroglih miz
  - koncertov (rock, zborovsko petje, inštrumentalna glasba)
  - ostalo.

Med lastnimi komercialnimi programi po številu izvedb izstopajo redni plesni večeri družabnih plesov. Program je nastajal v sodelovanju s plesno šolo Studio ritem in DJ-jem, ki je z nami že nekaj let. Beležili smo različen obisk od 60 do 250 plesalcev. Po obisku izstopajo tematski plesni večeri kot so Tradicionalni Božični ples, Velikonočni ples, Plesni večer & Salsa night. Večere smo nadgradili s sodelovanji z drugimi plesnimi šolami (Plesna šola Prestige, Plesna šola Buba, 100% tango). S Plesno zvezo Slovenije smo želeli sodelovati še bolj, vendar ni bilo večjega zanimanja. Želeli smo si, da bi Tradicionalni Jenkov ples nastal v sodelovanju z njimi, vendar pobude niso bile sprejete.

V letu 2017 smo izvedli enako število matur kot valet (šole so vezane na določene termine ob zaključku šolskega leta). Število matur se v nadaljevanju verjetno ne bo povečevalo, saj je naša dvorana premajhna za večje število maturantov.

Nekaj malega smo povečali število porok, vendar je naša dvorana prevelika in s tem za mnoge tudi predraga za izvedbo poročnega slavlja.

Tudi v tem letu smo beležili velik obisk pustnega rajanja za otroke ter povečan obiska gledaliških predstav v lastni produkciji.

CILJI delovanja Festivalne dvorane so:

- Festivalno dvorano še bolj predstavljati kot prostor za izvedbo svečanih dogodkov zaključenih skupin (kongresi, poslovna srečanja),
- Obdržati obstoječe stranke in vrniti pretekle stranke
- Povečati število plesnih dogodkov v lastni organizaciji in organizaciji drugih zavodov, organizacij ali društev.
- Povečati število koncertov oziroma glasbenih prireditev v sodelovanju z zunanjimi partnerji
- Vzpostaviti trdno vez med srednjimi in osnovnimi šolami za izvedbo valet in matur v lastni organizaciji
- Še nadgraditi tehnično opremo dvorane za lažje in bolj kvalitetne izvedbe lastnih dogodkov in tudi dogodkov najemnikov
- Povečati sodelovanje z različnimi ambasadami (že nekaj let smo izbrana lokacija Kitajske ambasade)

V Festivalni dvorani izvedemo vse naše festivale (od leta 2016 tudi gledališkega), obiskovalcev naših festivalov je bilo skupaj 10.290, od tega gledališkega festivala skoraj 8.000.

1.1 PROMOCIJA IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

V letu 2017 smo v okviru planiranih sredstev za promocijo Pionirskega doma in Festivalne dvorane izvajali različne oblike oglaševanja, izbrane glede na ciljno populacijo:

- oglaševanje programov preko obnovljene spletne strani in večine socialnih medijev (oglasil na facebooku),
- oglaševanje programov na plačljivih in brezplačni spletnih straneh (Napovednik, MMC, Ringaraja in ostali),
- oglaševanje na zunanjih površinah (plakati TAM TAM, Europlakat, ostala plakatna mesta)
- izdelava priložnostnih letakov in ostalih tiskovin po potrebi (tematski plakati, letaki posameznih programov, mesečni programi),
- radijski oglasi za posamezne programe in oglasi za vpise v dejavnosti,
- obveščanje javnosti o programih preko direktne pošte in preko elektronskih naslovov (3.500 različnih naslovov)
- distribucija letakov v poštne nabiralnike preko Pošte Slovenija
- predstavitev naših dejavnosti na dogodkih izven hiše (sejmi, kulturni dogodki in javne prireditve),
- oglasi v tiskanih medijih naših partnerjev (Dnevnik, Delo, Media24, PIL).

Redno smo obveščali različne medije o naših programih in beležili zelo veliko PR člankov in obvestil o delavnicah in dejavnostih. Z nekaterimi mediji smo sklenili dolgoročne dogovore o sodelovanju pri oblikovanju in promociji naših vsebin (predvsem pri festivalih).

PLESNI CENTER JENKO

V Plesnem centru Jenko smo večkrat na teden izvajali programe plesnih dejavnosti Pionirskega doma. Poleg tega smo tudi sklenili dolgoročne dogovore o sodelovanju z različnimi plesnimi šolami o izvajanju plesnih programov v plesnem centru ter tudi priprave na mature in vate.

B – RAČUNOVODSKO POROČILO

UVOD

Računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe).

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo:

- Zakon o javnih financah,
- Zakon o računovodstvu,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu,
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

Naloge računovodsko finančnega sistema zavoda so opredeljene v:

- Pravilniku o računovodstvu z dne 28. 11. 2007 in spremembe in dopolnitve 2010
- Sodilu za obračun amortizacije osnovnih sredstev za tržno dejavnost
- Sodilu za razporejanje odhodkov na dejavnosti
- Sodilu za pasivne časovne razmejitev – kratkoročno odloženi prihodki iz naslova tečajnine.

Podatki vseh izkazov temeljijo na knjigovodskih listinah in poslovnih knjigah skladno s citiranimi predpisi.

Računovodski izkazi so sestavni del tega poročila in so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Računovodsko poročilo obsega računovodske izkaze in pojasnila ter razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

Računovodsko poročilo, skladno s 6. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe, v nadaljevanju: pravilnik), obsega:

- bilanco stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov ter
- pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov sta pripravljena na predpisanih in s pravilnikom določenih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani <http://www.ajpes.si>.

Pojasnila k izkazom določa 15. člen pravilnika, ki določa:

obvezni priloge k bilanci stanja:

- pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in
- pregled stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

obvezne priloge k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Naštete priloge so prav tako pripravljene na predpisanih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani AJ PES.

Računovodska pojasnila, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika.

1 POJASNILA

1.1 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31. 12. 2017 IN PRILOGAMI

Bilanca stanja prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov po stanju na dan 31. 12. 2017. Podrobnejša vsebina, členitev in oblika bilance stanja je predpisana s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Podlaga za prikaz so poslovne knjige, ki so usklajene s popisom.

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Prikazana so dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju po sedanji vrednosti:

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	LETO 2016	LETO 2017	INDEKS 2017/16
Dolgoročne premoženjske pravice	497,98	298,19	59,90
Zemljišča	267.065,06	267.065,06	100,00
Zgradbe	154.288,47	172.379,07	111,70
Oprema	53.342,24	36.036,03	67,50
SKUPAJ	475.193,75	475.778,35	100,10

Amortizacija se obračunava posamično z uporabo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja je določena v Navodilu o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Zemljišče se ne amortizira. Prav tako se ne amortizira stavba na Vilharjevi cesti 11, ker je bila razglašena za kulturni spomenik.

Stroški amortizacije se pokrivajo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, v breme pasivnih časovnih razmejitev, če gre za donacije in tekočih stroškov glede na sprejeto sodilo, ki je opredeljeno v Pravilniku o računovodstvu.

Pri redni letni inventuri ni bilo ugotovljenih viškov ali primanjkljajev. Odpisana osnovna sredstva se bodo v skladu s sklepom sveta zavoda komisijsko uničila in odstranila.

Pionirski dom ne izkazuje dolgoročnih finančnih naložb in terjatev iz poslovanja.

Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo dolgoročne premoženjske pravice – računalniški programi za delo v računovodstvu in ostalo. Za neopredmetena dolgoročna sredstva v poslovnih knjigah izkazujemo posebej nabavno vrednost in posebej popravek vrednosti. Popravek vrednosti se je povečal zaradi obračuna amortizacije za leto 2017 po predpisanih stopnjah in odpisov po inventuri.

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva:

NABAVE IN VLAGANJA V OSNOVNA SREDSTVA V LETU 2017	NABAVNA VREDNOST		
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	142,77		
STAVBE	0,00		
OPREMA	2.255,19		
DROBNI INVENTAR	3.696,37		
SKUPAJ	6.094,33		
VIRI FINANCIRANJA NABAV OSNOVNIH SREDSTEV V LETU 2017	PRESEŽEK PRIH. PREJŠNIH LET	DONACIJE	MOL
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	142,77		
STAVBE	0,00		
OPREMA	2.255,19		
DROBNI INVENTAR	3.696,37		
SKUPAJ	6.094,33	0,00	0,00

Kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitev

- Denarna sredstva v blagajni - izkazujemo gotovino v višini blagajniškega maksimuma za tekoče poslovanje.
- **Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah** izkazujemo stanje sredstev na podračunu pri UJP št. 01261-6030358081.
- **Kratkoročne terjatve do kupcev** se v začetku izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih knjigovodskih listin. Terjatve se lahko kasneje zmanjšajo s popravki vrednosti, če obstaja dvom, da ne bodo poravnane. Popravki vrednosti se oblikujejo na podlagi posamične presoje izterljivosti določene terjatve. Terjatve se izkazujejo v bilanci stanja v znesku, zmanjšanem za njihove popravke vrednosti po sklepu sveta zavoda.
- **Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta** so terjatve do ustanovitelja in ostalih uporabnikov enotnega kontnega načrta, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine.
- **Druge kratkoročne terjatve** - izkazujemo terjatev do državnih in drugih institucij (refundacije nadomestila za bolniško odsotnost nad 30 dni in nego pri ZZS, terjatve do države za odbitni davek na dodano vrednost ipd.).
- **Aktivne časovne razmejitev** - Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačano naročnino za revije in vnaprej plačane letalske vozovnice za EU projekt.
- **Zalog nimamo.**
- **Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo:**
Neporavnane terjatve imamo iz naslova tečajnine ter oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo. Terjatve, ki jih nismo uspeli izterjati z izvršbami smo odpisali po sklepu sveta zavoda. Za terjatve za katere obstaja dvom o izterljivosti smo naredili popravek vrednosti. Terjatve, ki jih nismo mogli izterjati s pomočjo opominov bomo za večje dolžnike vložili izvršbe oziroma so že v fazi izterjave.
- **Podatki o obveznostih** - na dan 31. 12. 2017 ne izkazujemo spornih in dvomljivih obveznosti. Obveznosti se plačujejo ažurno in se upošteva plačilni rok.

- **Viri sredstev, uporabljen za vlaganja** v opredmetena in neopredmetena sredstva predstavlja presežek prihodkov iz prejšnjega leta, ki je bil po sklepu Sveta zavoda razporejen za investicije in namenska sredstva za investicije od Mestne občine Ljubljana.
- **V bilančni postavki pasivnih časovnih razmejitev** imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke iz tečajnin za pokrivanje odhodkov leta 2018 in odložene prihodke iz naslova EU projekta, ki bodo pokrivali odhodke v letih 2018 in 2019.
- **Naložbe prostih denarnih sredstev** nimamo.
- **Zunaj bilančna evidenca:** Zunaj bilance ne vodimo nobenih evidenc.

1.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2017

Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja je upoštevano načelo nastanka poslovnega dogodka.

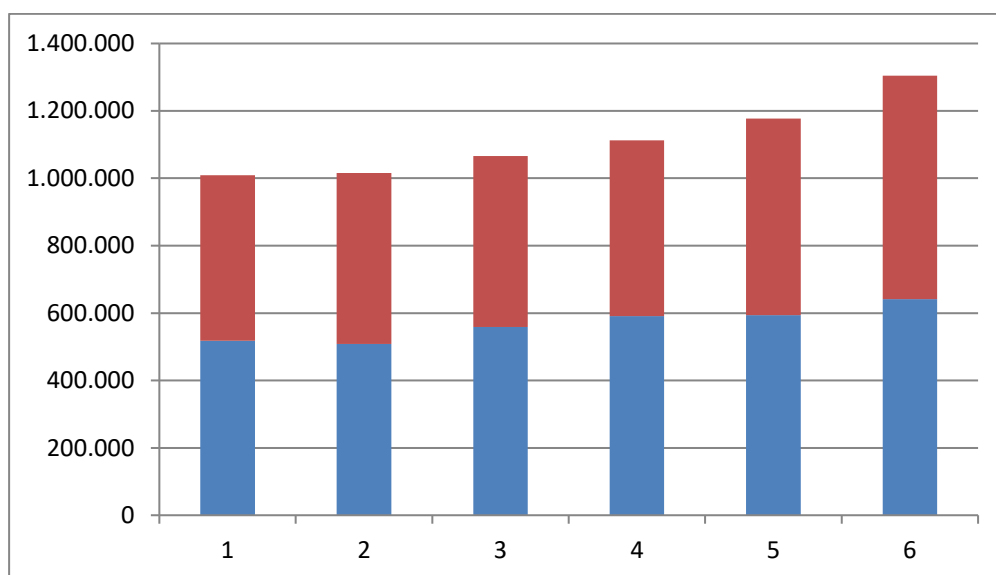
1.2.1 Prihodki

Delež prihodkov iz proračuna Mestne občine Ljubljana v celotnem prihodku Pionirskega doma je v letu 2017 znašal **49,16 %**, medtem ko je bil v letu 2016 ta delež višji in je znašal 50,46 %. Mestna občina Ljubljana financira plače za petnajst zaposlenih ter del sredstev za materialne in programske stroške. Sredstva za programske in materialne stroške iz proračuna MOL so v primerjavi z letom 2016 višja za 26,60 %. Plače preostalih osemnajst zaposlenih in večino materialnih stroškov je Pionirski dom pokril s prihodki od prodaje storitev na trgu.

leto	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Skupaj	1.008.790	1.015.711	1.065.642	1.112.563	1.177.176	1.304.431
lastni vir	490.590	507.281	507.259	521.784	583.138	663.115
MOL	518.200	508.430	558.383	590.779	594.038	641.316

Pregled razmerja med **lastnimi** viri in sofinanciranjem **MOL** 2012-2017

Prikaz prihodkov po kontih glede na javno službo in trg

KONTO	SKUPAJ	JAVNA SLUŽBA	NA TRGU
760	1.302.860,58	1.122.634,27	180.226,31
761	1.345,90	1.345,90	0,00
762	3,39	3,39	0,00
763	0,00	0,00	0,00
764	221,40	221,40	0,00
SKUPAJ PRIHODKI	1.304.431,27	1.124.204,96	180.226,31
%	100,00	86,18	13,82

PRIHODKI	Realizacija 2016	Realizacija 2017	FINANČNI NAČRT 2017	INDEKS R/R	INDEKS R/FN
	1	2	3	2/1	2/3
A. PRIHODKI OD POSLOVANJA	1.174.772,57	1.304.206,48	1.309.587,00	111,02	99,59
1. Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	512.771,98	534.895,48	523.000,00	104,31	102,27
1.01. Prihodki od prodaje storitev na trgu – lastne prireditve in koprodukcije	112.739,85	125.300,75	113.000,00	111,14	110,89
1.02. Prihodki od uporabe Festivalne dvorane	89.733,90	115.598,85	99.000,00	128,82	116,77
1.03. Prihodki od prodaje storitev - tečajnina	310.298,23	293.995,88	311.000,00	94,75	94,53
2. Prihodki iz proračuna MOL	594.037,95	641.315,59	653.000,00	107,96	98,21
2.01. Sredstva za projekte (javni razpisi)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.02. Oddelek za kulturo	594.037,95	641.315,59	653.000,00	107,96	98,21
Stroški dela	407.700,92	405.315,59	417.000,00	99,41	97,20
Splošni stroški delovanja	89.337,03	121.000,00	121.000,00	135,44	100,00
Investicijsko vzdrževanje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Programski materialni stroški	97.000,00	115.000,00	115.000,00	118,56	100,00
3. Prihodki za projekte (javni razpisi) - EU PROJEKT	0,00	46.693,42	56.201,00	0,00	83,08
4. Prihodki od uporabe poslovnih prostorov ter opreme	60.096,24	63.186,99	61.000,00	105,14	103,59
5. Prihodki od donacij, sponzorjev	1.264,80	10.030,00	9.686,00	793,01	103,55
6. Drugi prihodki od prodaje (obratovalni stroški SMG,..)	6.601,60	6.739,10	6.700,00	102,08	100,58
7. Prihodki od prodaje blaga in storitev (spominska knjiga, rokovnik)	0,00	1.345,90	0,00	0,00	0,00
B. FINANČNI PRIHODKI	188,73	3,39	190,00	1,80	1,78
1. Prihodki od obresti in drugi finančni prihodki	188,73	3,39	190,00	1,80	1,78
C. DRUGI PRIHODKI	515,70	0,00	500,00	0,00	0,00
Č. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	1.698,81	221,40	600,00	13,03	36,90
1.01. Izterjane popravljene terjatve iz prejšnjih let	1.099,64	221,40	0,00	20,13	0,00
1.02. Drugi prevrednot. prihodki (odškodnina zavarovalnice, ...)	599,17	0,00	600,00	0,00	0,00
E. PRIHODKI SKUPAJ	1.177.175,81	1.304.431,27	1.310.877,00	110,81	99,51

Iz izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2017 je razvidno, da so bili ustvarjeni celotni prihodki v višini **1.304.431,27 EUR**. Celotni prihodki v letu 2017 so v primerjavi s planiranimi nižji za 0,49 %, v primerjavi s prihodki preteklega leta pa so višji za 10,81 %.

Odstopanja oziroma velik porast prihodkov glede na plan 2017 je pri prihodkih od prireditelj 10,89% in oddaje Festivalne dvorane v uporabo 16,77 %.

Primerjava realizacije prihodkov v letu 2017 v primerjavi s planom je 99,51 %, kar pomeni, da smo plan zastavili dokaj realno in smo ga kljub stanju na trgu v celoti realizirali..

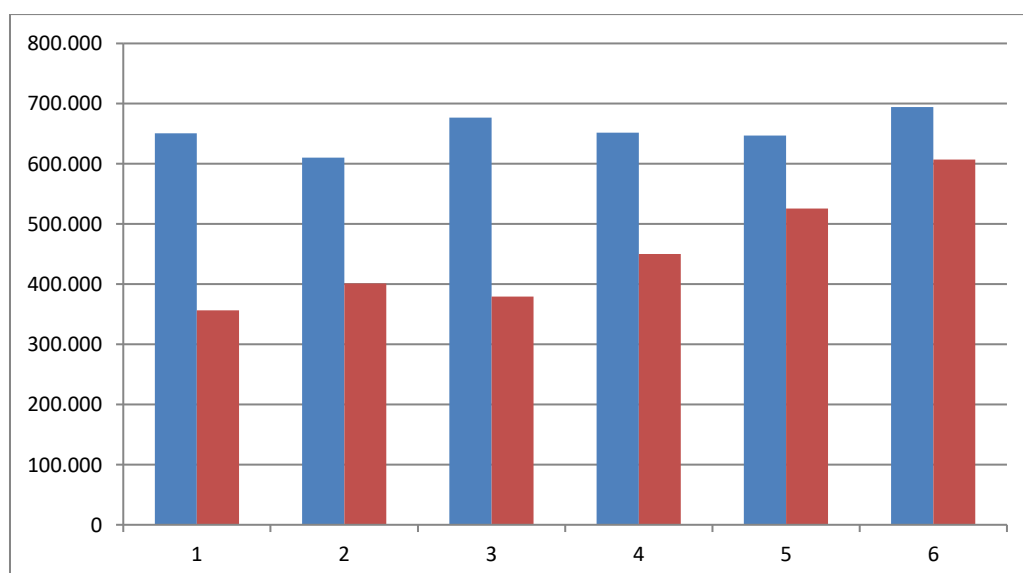
1.2.2 Odhodki

Celotni odhodki realizirani v letu 2017 so znašali **1.301.434,20 EUR** in so bili višji za 11,01 % v primerjavi s preteklim letom in glede na plan realizirani 99,28 %.

V strukturi odhodkov predstavljajo stroški materiala in storitev 46,30 % celotnih odhodkov, stroški dela 53,30 %, ostali stroški in odhodki pa predstavljajo 0,40 % celotnih odhodkov.

Leto	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ODHODKI (skupaj)	1.007.037	1.011.358	1.056.066	1.101.586	1.172.397	1.301.434
Stroški dela	650.733	610.277	676.873	651.583	646.848	694.219
Materialni stroški +ostalo	356.304	401.081	379.193	450.003	525.549	607.215

Prikaz razmerja med stroški dela in materialnimi stroški 2012-2017

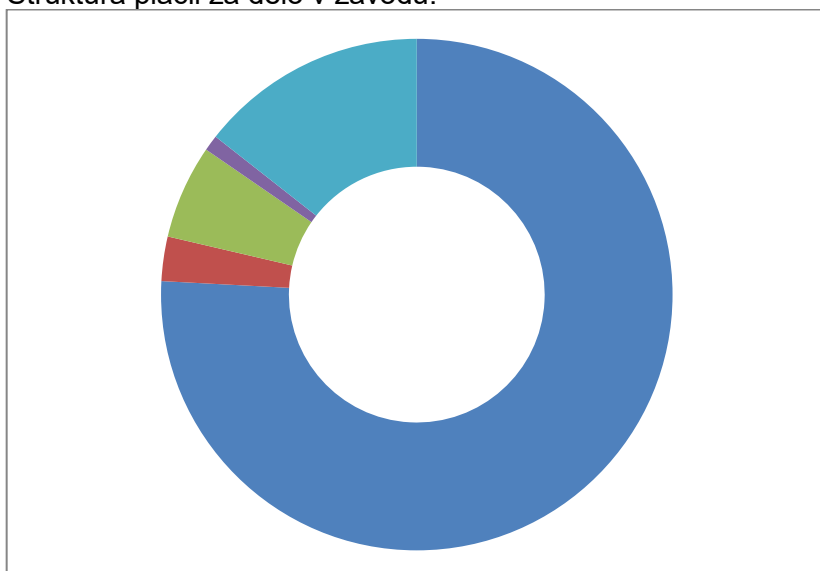

ODHODKI	Realizacija 2016	Realizacija 2017	FINANČNI NAČRT 2017	INDEKS R/R	INDEKS R/FN
	1	2	3	2/1	2/3
A. STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	517.294,49	602.606,04	572.368,00	116,49	105,28
stroški materiala	38.307,16	38.550,35	39.760,00	100,63	96,96
električna energija	11.992,92	14.879,55	12.000,00	124,07	124,00
ogrevanje	31.362,32	32.752,20	32.000,00	104,43	102,35
prevozne storitve (vzdrževanje,popravila,...)	4.651,35	3.914,29	4.700,00	84,15	83,28
tekoče vzdrževanje	16.939,27	13.493,73	13.500,00	79,66	99,95
investicijsko vzdrževanje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
uporaba prostorov in opreme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
reklama in propaganda	14.165,74	24.926,63	23.300,00	175,96	106,98
komunalne storitve (odvoz odpadkov in poraba vode)	6.245,85	5.854,29	6.300,00	93,73	92,93
storitve varstvo pri delu	3.568,57	2.717,58	1.860,00	76,15	146,11
dnevnice za službena potovanja, nočnine, druga povračila	336,08	1.005,70	4.000,00	299,24	25,14
prevozni stroški (kilometrina)	712,27	690,67	720,00	96,97	95,93
stroški storitev	249.724,23	321.073,65	250.000,00	128,57	128,43
delo preko študentskega servisa	65.485,03	54.408,92	66.000,00	83,09	82,44
stroški strokovnega izobraževanja	1.016,46	1.122,19	3.700,00	110,40	30,33
reprezentanca	1.804,69	558,97	1.810,00	30,97	30,88
stroški zavarovanja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
stroški bančnega in plačilnega prometa	478,30	550,86	500,00	115,17	110,17
telefon, poštšina	11.667,73	11.555,60	11.800,00	99,04	97,93
podjemne pogodbe , občasno delo upokoјencev	8.396,80	9.126,65	8.400,00	108,69	108,65
avtorski honorarji	49.986,89	25.708,23	42.213,00	51,43	60,90
sejnine	452,83	846,59	460,00	186,96	184,04
Stroški EU projekta	0,00	38.869,39	49.345,00	0,00	78,77
B. STROŠKI DELA	646.847,57	694.218,62	730.210,00	107,32	95,07
plače	481.126,90	499.970,70	523.398,00	103,92	95,52
nadomestila plač	10.316,25	10.141,73	0,00	98,31	0,00
prispevki in druge dajatve od plač	79.902,12	84.575,34	88.182,00	105,85	95,91
povračila stroškov prevoza na delo in z dela	19.648,15	19.838,03	22.049,00	100,97	89,97
stroški prehrane med delom	22.252,47	22.239,91	28.730,00	99,94	77,41
regres za dopust	22.310,30	25.470,39	25.669,00	114,16	99,23
sredstva za delovno uspešnost	0,00	5.756,68	16.000,00	0,00	35,98
sredstva za nadurno delo	0,00	4.352,25	2.000,00	0,00	217,61
jubilejne nagrade	2.165,66	1.443,77	1.444,00	66,67	99,98
solidarnostna pomoč	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
odpravnina ob upokojitvi	5.370,99	4.839,51	10.000,00	90,10	48,40
kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje	1.853,72	5.797,64	3.686,00	312,76	157,29
plačilo za delo sindikalnega zaupnika	1.441,35	1.571,95	1.736,00	109,06	90,55
drugi stroški dela (druženje zaposlenih)	459,66	396,69	460,00	86,30	86,24
Stroški dela EU projekta	0,00	7.824,03	6.856,00	0,00	114,12
C. AMORTIZACIJA	6.210,00	4.066,00	6.210,00	65,48	65,48
Č. DRUGI STROŠKI	440,00	220,00	450,00	50,00	48,89
drugi stroški (članarine, str.iz prejšnjih obrač. obdobj, sodne takse)	440,00	0,00	450,00	0,00	0,00
D. FINANČNI ODHODKI	8,34	6,06	9,00	72,66	67,33
odhodki za obresti	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00
stotinske in tečajne izravnave	8,34	5,91	9,00	70,86	65,67
E. DRUGI ODHODKI (odškodnine,....)	173,55	309,48	180,00	178,32	0,00
F. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	1.422,78	8,00	1.450,00	0,56	0,55
odhodki zaradi oslabitve terjatev; poračun deleža DDV	1.422,78	8,00	1.450,00	0,56	0,55
CELOTNI ODHODKI	1.172.396,73	1.301.434,20	1.310.877,00	111,01	99,28

Stroški dela zaposlenih in dela zunanjih sodelavcev po pogodbah v letu 2017:

1	Plače	694.218,62
2	Avtorske pogodbe	25.708,23
3	Študentski servis	54.408,92
4	Podjemne pogodbe	9.126,65
5	Drugo – s.p., d.o.o.	131899,77
	Skupaj	915.362,19

Struktura plačil za delo v zavodu:

Stroški amortizacije so v letu 2017 znašali 4.066,00 EUR in se nanašajo na tržno dejavnost.

Drugi stroški so nižji od planiranih. Med druge stroške spadajo razne članarine, sodne takse.

Drugi odhodki se nanašajo predvsem na kritje stroškov rekreacije zaposlenih v okviru varstva pri delu in so nižji od planiranih.

Prevrednotovalni poslovni odhodki so nižji od planiranih in se nanašajo na dokončni odpis terjatev do kupcev, ki ga je potrdil Svet zavoda.

1.2.3. Presežek prihodkov nad odhodki

V letu 2017 smo ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.997,07 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

1.3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz vsebuje podatke v obračunskem obdobju in predhodnem obračunskem obdobju. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka

- da je poslovni dogodek nastal in
- da je prišlo do prejema ali izplačila denarja.

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka so razčlenjeni na:

- prihodke za izvajanje javne službe
- prihodke od prodaje storitev na trgu
- odhodke izvajanja javne službe
- odhodke prodaje storitev na trgu.

Ta obrazec je evidenčni izkaz, ki vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih za izvajanje javne službe ter tržne dejavnosti. Za razmejevanje odhodkov na javno službo in tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki je bilo sprejeto na svetu zavoda.

Prihodki po načelu denarnega toka za leto 2017 znašajo 1.443.318,59 EUR, odhodki pa 1.305.620,24 EUR.

Presežek prihodkov nad odhodki po načelu denarnega toka za leto 2017 znaša 137.698,35 EUR.

1.2 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Naziv	ZNESEK javna služba	ZNESEK trg
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.123.890,17	180.226,31
Finančni prihodki	3,39	0
Drugi prihodki	0	0
Prevrednotovalni poslovni prihodki	221,40	0
CELOTNI PRIHODKI	1.124.204,96	180.226,31
Stroški materiala	65.427,27	21.415,53
Stroški storitev	482.236,98	33.526,26
Stroški materiala in storitev	547.664,25	54.941,79
Plače in nadomestila plač	434.120,36	82.378,77
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	71.496,08	14.103,67
Drugi stroški dela	69.190,50	22.929,24
Stroški dela	574.806,94	119.411,68
Amortizacija	0	4.066
Drugi stroški	220	0
Finančni odhodki	6,06	0
Drugi odhodki	294,35	15,13
Prevrednotovalni poslovni odhodki	8	0
CELOTNI ODHODKI	1.122.999,60	178.434,60
Presežek prihodkov	1.205,36	1.791,71

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti so posebej izkazani prihodki in odhodki od izvajanja javne službe in posebej prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu.

Prihodki po vrstah dejavnosti

Javna služba se financira iz proračunskih in neproračunskih sredstev.

Iz proračunskih sredstev so sredstva namenjena za plače petnajstih zaposlenih ter za program in delno povračilo materialnih stroškov.

Večji del neproračunskih sredstev pa predstavljajo plačila za tečaje, prihodki od vstopnic za kulturne prireditve in donacije.

Višina ustvarjenih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe znaša 1.124.204,96 EUR, kar predstavlja 86,18 % vseh prihodkov, ustvarjeni prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu v višini 180.226,31 pa predstavljajo 13,82 % vseh ustvarjenih prihodkov. Relativno majhen del v strukturi celotnih prihodkov za izvajanje javne službe in od prodaje storitev na trgu predstavljajo finančni prihodki in drugi prihodki, skupaj znašajo 0,02 % celotnih prihodkov.

Tržno dejavnost predstavljajo prihodki od oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo.

Odhodki po vrstah dejavnosti

Celotni odhodki za izvajanje javne službe v letu 2017 znašajo 1.122.999,60 EUR in predstavljajo 86,29 % celotnih odhodkov, celotni odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa znašajo 178.434,60 EUR in predstavljajo 13,71 % celotnih odhodkov.

1.4 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V tem izkazu ne izkazujemo finančnih terjatev in naložb.

1.5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA

V izkazu računa financiranja na dan 31. 12. 2017 izkazujemo povečanje sredstev na računu v višini 137.698,35 EUR, in sicer razliko med prihodki in odhodki iz denarnih tokov. Na povečanje sredstev na računu je vplivalo, da je Mestna občina Ljubljana nakazala sredstva za materialne in programske stroške za mesec november in december 2016 šele v januarju 2017. Na povečanje sredstev na računu je imel velik vpliv priliv sredstev za kritje stroškov EU projekta, ki se bo izvajal še v letih 2018 in 2019.

DODATNA RAČUNOVODSKA POJASNILA, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika

1. Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Javni zavod Pionirski dom vodi prihodke in odhodke, povezane z javno službo, ločeno od prihodkov in odhodkov doseženih z delovanjem na trgu.

Prihodki, povezani z izvajanjem javne službe, se izkazujejo vsi prihodki, prejeti iz sredstev javnih financ, prihodki iz naslova prodaje vstopnic, donacije, tečajnine, finančni prihodki, drugi prihodki ter prevrednotovalni poslovni prihodki.

Prihodki doseženi na trgu so prihodki iz naslova oddaje Festivalne dvorane in drugih prostorov v uporabo.

Zavod je v letu 2017 razporejal odhodke na dejavnosti :

- na podlagi neposrednih stroškov dejavnosti (po stroškovnih mestih) in
- ugotavljanje spremenljivega dela splošnih stroškov (določanje na podlagi ključa).

2. Dolgoročne rezervacije

Zavod ne oblikuje dolgoročnih rezervacij.

3. Presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V letu 2017 zavod izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 2.997,07 EUR, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

	Realizacija 2016	Realizacija 2017
Prihodki skupaj	1.177.175,81	1.304.431,27
Odhodki skupaj	1.172.396,73	1.301.434,20
Presežek prihodkov	4.779,08	2.997,07

4. Metoda vrednotenja zalog gotovih proizvodov in zalog nedokončane proizvodnje

Zavod nima prizvodne dejavnosti.

5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih za neplačila

Zavod ima na dan 31. 12. 2017 v bilanci stanja izkazane naslednje kratkoročne terjatve in sicer do kupcev 81.472,30 EUR, do uporabnikov enotnega kontnega načrta 59.312,41 EUR in druge terjatve 6.554,32 EUR. Terjatve do kupcev se nanašajo na oddajanje dvorane in ostalih prostorov v uporabo ter tečajnino. Zavod ugotavlja, da se je uspešnost izterjave dolga izboljšala tudi na račun ažurnega vlaganja izvršb za dolžnike tečajnin. Večina terjatev se poravna v rokih.

Terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta predstavljajo terjatve do ustanovitelja za plače za mesec december 2017 in terjatve do drugih uporabnikov EKN za storitve opravljene v decembru in rokom plačila v januarju 2018.

Druge kratkoročne terjatve so:

- terjatve za vstopni davek na dodano vrednost v višini 5.648,92 EUR,
- ostale terjatve v višini 77,60 EUR.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo kratkoročno odloženi odhodki v višini 2.029,17 EUR.

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačano naročnino na revije in vnaprej plačane letalske vozovnice za EU projekt.

6. Podatki o obveznostih, ki so do konca poslovnega leta zapadle v plačilo in vzroki za neplačila

Zavod na dan 31. 12. 2017 izkazuje naslednje kratkoročne obveznosti v višini 167.816,97:

do zaposlenih	61.869,49
za prejete predujme	1.830,00

do dobaviteljev	78.053,74
za druge obveznosti	24.818,88
do uporabnikov enotnega kontnega načrta	1.244,86

Obveznosti do zaposlenih predstavljajo plače za mesec december, ki bodo izplačane v januarju 2018. Obveznosti do dobaviteljev ter do uporabnikov EKN predstavljajo neplačane obveznosti, ki imajo rok plačila v januarju 2018. Obveznosti se poravnava tekoče.

Na pasivnih časovnih razmejitev imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke v višini 183.237,07 EUR iz naslova tečajnin za pokrivanje odhodkov leta 2018 in odložene prihodke iz naslova EU projekta, ki bodo pokrivali odhodke v letih 2018 in 2019.

7. Viri sredstev, uporabljenih za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena dolgoročna sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)

Za vlaganja v opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva so bila uporabljena sredstva iz naslova presežka prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let.

8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Prosta denarna sredstva zavoda, ki so na računu, se dnevno vežejo preko nočnega depozita v skladu s predpisi.

9. Razlogi za pomembnejše spremembe sredstev

Do sprememb stalnih sredstev je prišlo zaradi pridobitev in odtujitev sredstev in obračunane amortizacije v letu 2017. Zavod je v letu 2017 obračunal amortizacijo v višini 27.697,29 EUR in jo v višini 23.331,29 EUR pokril v breme obveznosti za prejeta sredstva v upravljanje, v višini 4.066,00 v breme stroškov in v višini 300,00 EUR v breme dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev (donacije).

Spremembe stalnih sredstev so v pojasnilih k bilanci uspeha.

10. Vrste postavk, ki so zajete v znesku, izkazanem na kontih izven bilančne evidence.

Zavod nima izven bilančnih evidenc.

11. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Zavod takih osnovnih sredstev nima.

12. Drugo pomembno za predstavitev poslovanja zavoda

Zakon o fiskalnem pravilu (ZFisP), ki je pričel veljati konec leta 2015, v 5. členu določa, da se morajo presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu, zbirati na ločenem računu in se smejo uporabiti samo za namene, ki jih določa ZFisP.

Zakon o izvrševanju proračuna za leti 2017 in 2018 (ZIPRS1718) je v 77. Členu v zvezi s tem predpisal način izračuna. Presežek se izračuna tako, da se presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku zmanjša za neplačane obveznosti, namenska sredstva na časovnih razmejtvah ter neporabljena sredstva za investicije. Tako izračunan presežek se evidentira ločeno znotraj podskupine kontov 985-presežek prihodkov nad odhodki.

Pionirski dom ni ugotovil presežka prihodkov za leto 2017 v skladu z ZFisP.